

आवाज

..... AAWAZ

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय SHREE SIDDHABABA SECONDARY SCHOOL

- 📍 रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, खानीगाउँ, गुल्मी
Resunga Municipality-8, Tamghas, Khanigaun, Gulmi
- ☎ +977-79-520221
- @ ssbhssgulmi@gmail.com
- 🌐 www.siddhababa.edu.np
- f facebook.com/siddhababa.edu.np

१८
औं
अङ्क

विद्यालयका संस्थापक सदस्यहरू

स्व. भविलाल श्रेष्ठ

स्व. वेदप्रसाद उपाध्याय

स्व. डिलबहादुर भलामी

स्व. रुकबहादुर भलामी

रुकबहादुर थापा

तिलबहादुर थापा

स्व. जहरसिंह श्रीस

स्व. दलबहादुर काउछा

रुद्रबहादुर भुजेल

स्व. बखानसिंह श्रेष्ठ

पदमबहादुर बुढाथोकी

स्व. दानबहादुर भलामी

तेजबहादुर भुजेल

स्व. दिलकुमारी थापा

उत्तमराज मरासिनी

"श्री सिद्धबाबा भगवान्‌ले हामी सबैको कल्याण गरुन् ।"

आवाज

AAWAZ

◆ वर्ष : २०, ◆ अङ्क : १८, ◆ १४, फाल्गुण २०७८

संरक्षक

डोर विक्रम श्रीस (प्रधानाध्यापक)

सम्पादक मण्डल

वासुदेव पन्थी
टीकाराम खडका
शान्ति नेपाली
वसुन्धरा थापा

सम्पादन सहयोगी

स्त्रिमकली भलामी, शारदा भलामी,
अञ्जु अर्याल, भरत श्रीस,
प्रतीक्षा बस्नेत, कुसुम बुढाथोकी,
किम सन्ध्या बिष्ट

सल्लाहकार

तिलबहादुर थापा (वि.व्य.स.अध्यक्ष)
युवराज अर्याल (सहायक प्रधानाध्यापक)

प्रकाशक

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय

रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, खानीगाउँ, गुल्मी

फोन : +९७७ ०७९ ५२०२२९, Website : www.siddhababa.edu.np, E-mail : ssbhssgulmi@gmail.com
www.facebook.com/siddhababa.edu.np

मुद्रक सुशिला प्रिण्टर्स, गुल्मी (५२०४५०)
E-mail : spgulmi33@gmail.com

कम्प्युटर सेटिङ्ग/टाइप : ईश्वर वि.क., अनिषा चुदारा

आवाज-१८ (श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय, तम्घास, गुल्मी)

i

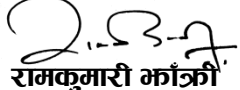
पत्र संख्या:
चलानी नं.:

शुभकामना

गुल्मी जिल्लाको सदरमुकाम तम्घासस्थित श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयले फागुन १४ गते आफ्नो स्थापनाको ३६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवस मनाउन लागेको जानकारी पाउँदा मलाई अत्यन्तै खुसी लागेको छ । वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयले आफ्ना शैक्षिक गतिविधिहरूलाई समेटेर प्रकाशन गर्न लागेको "आवाज" नामक मुखपत्रको पूर्ण सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्दछु । यस "आवाज" नामक मुखपत्रले विद्यालयको गतिविधिहरूलाई उजागर गर्दै यसमा समेटिएका शैक्षिक लेखरचनाले शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक तथा पाठकवर्गको बौद्धिक विकासमा सहयोग पुग्ने विश्वास मैले लिएको छु । गुल्मी जिल्लाको शैक्षिक क्षेत्रमा यस सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय रेसुङ्गा नगरपालिका-८ गुल्मीको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । २०४३ सालमा स्थापना भएको सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय जिल्लाकै नमूना, प्रविधियुक्त सुविधासम्पन्न विद्यालयको रूपमा ३६ औं वर्षमा प्रवेश गरेको छ । कक्षा नर्सरीदेखि कक्षा १२ सम्म करिब एक हजार पाँच सय विद्यार्थीहरूलाई अङ्ग्रेजी माध्यम र कम्प्युटर शिक्षाको ज्ञान दिनुका साथै प्राविधिक शिक्षाको मागलाई ध्यान दिँदै कक्षा ९ बाट कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग विषयसमेत पठनपाठन हुँदै आएको यस विद्यालयले यसै वर्ष BRITISH COUNCIL द्वारा प्रदान गरिने INTERNATIONAL SCHOOL AWARD (ISA) प्राप्त गर्न सफल भएकोमा विद्यालय परिवारलाई बधाई दिन चाहन्छु ।

शिक्षा समाजविकासको प्रमुख आधार हो । नेपाल सरकारले वैज्ञानिक, गुणस्तरीय, प्राविधिक तथा व्यवहारिक शिक्षालाई जोड दिएको छ । दूरदराजसम्म गाउँका नागरिकहरूलाई समेत वैज्ञानिक, गुणस्तरीय, प्राविधिक र व्यवहारिक शिक्षाको पहुँच पुऱ्याउने लक्ष्यका साथ नेपाल सरकारले काम अगाडि बढाएको मात्रै नभएर कार्यान्वयनमा समेत जोड दिएको छ । विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा यहाँसम्म ल्याउने विद्यालय स्थापनाकालदेखि हालसम्म गठन भएका विद्यालय व्यवस्थापन समितीहरू, शिक्षाप्रेमी, समाजसेवीज्यूहरू, अभिभावकज्यूहरू, शिक्षक, विद्यार्थीहरू लगायत सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको प्रगतिका लागि खट्ने सबैप्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । स्थापनाको ३६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवसको अवसरमा फेरि पनि विद्यालयको शैक्षिक तथा भौतिक विकास र उत्तरोत्तर प्रगतिको शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

रामकुमारी भण्डारी
शहरी विकास मन्त्री
मा. रामकुमारी भण्डारी
मन्त्री

१३ फाल्गुण २०७८

शुभकामना

रमणीय रेसुङ्गाको काखमा, रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं. ८ मा अवस्थित श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको सुखद अवसरमा “आवाज” को १८ औं अङ्क प्रकाशित हुन लागिरेको जानकारीले हर्षित छु । वार्षिकोत्सवको पुनित उपलक्ष्यमा विद्यालय परिवारलाई हार्दिक वधाइ तथा शुभकामना व्यक्त गर्दै प्रकाशोन्मुख “आवाज” को सफलताका लागि हृदयदेखि नै शुभेच्छा प्रकट गर्न चाहन्छु ।

सिद्धबाबा मा. वि. ले गुल्मी जिल्लाको सामुदायिक शिक्षाका क्षेत्रमा केही दृष्टान्त, केही मानक र केही रेकर्डहरू स्थापित गरेको छ । गुणस्तरीय शिक्षाका लागि निजी विद्यालयमै धाउनु पर्छ, महङ्गो शुल्क नै तिर्नु पर्छ र काठमाडौं या मुख्य सहरि केन्द्रभन्दा बाहिर नानीहरूलाई युग सुहाउँदो शिक्षा दिन सकिँदैन भन्ने भ्रमलाई तोड्दै यस विद्यालयले जिल्लामा गुणस्तरीय शिक्षाका लागि अग्रणी भूमिका खेल्दै आएको छ । विद्यार्थीहरूको लोभलाग्दो उपस्थिति, रचनात्मक शिक्षण शैली, समुदायसँगको अन्तरङ्ग सम्बन्ध एवं सहकार्य र देश- विदेशका सान्दर्भिक तथा सकारात्मक अनुभवबाट गुणग्रहण-यी लगायत विद्यालयले अवलम्बन गरेका विभिन्न माध्यमहरूले यस विद्यालयलाई जिल्लाकै उत्कृष्ट विद्यालयमध्येमा स्थापित गरेको छ । विद्यालयले प्राप्त गरेको सफलता यहाँहरूले अवलम्बन गर्नु भएको सामूहिक कार्यशैली र 'टिम स्पिरिट' को परिणाम हो । प्राप्त उपलब्धिका लागि म विद्यालय परिवारलाई हार्दिक वधाइ ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

तर पनि, आत्ममुग्ध भएर बस्नु हुने छैन भन्ने मैले विश्वास लिएको छु । शिक्षालाई नागरिकको मौलिक अधिकारको रूपमा स्थापित गरिएको संविधानको मर्मको कार्यान्वयन गर्न एवं देशभक्त, मानवीय गुणले भरिपूर्ण एवं सक्षम, प्रतिष्पर्धामा खरो उत्रिन सक्ने र समयको गतिशीलतासँग लय मिलाउने सामर्थ्य राख्ने योग्य जनशक्ति तयार गर्न विद्यालयले आगामी दिनमा अविश्रान्त रूपमा प्रयास गरिरहनु जरूरी छ । मेरो अपेक्षा छ, विद्यालय परिवारले यस आवश्यकतालाई गंभीरतापूर्वक बोध गर्ने छ ।

विद्यालयबाट प्रकाशित हुन लागेको “आवाज” को यस अङ्कले नयाँ प्रतिभाहरूको पहिचान र उनीहरूभित्रको मेधालाई प्रस्फुटित गर्न भूमिका खेल्ने छ, अनि यसमा प्रकाशित हुने सामग्रीहरूले विद्यालयका गतिविधिहरूका अतिरिक्त समग्र गुल्मी जिल्ला, यसको संस्कृति र समाज एवं समकालीन समयलाई चिनाउन योगदान गर्ने छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, पुनः एकपटक, सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयलाई ३६ औं वार्षिकोत्सवको हार्दिक वधाइ एवं “आवाज” को नयाँ अङ्कको पूर्ण सफलताका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

प्रदीप ज्ञवाली

जिल्ला समन्वय समिति

गुल्मी, तम्घास
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

मिति : २०७८/११/०२

शुभ-कामना ।

गुल्मी जिल्ला रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं. ८ खानीगाँउ स्थित श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय गुल्मीको मुखपत्र “आवाज” को वर्ष २० अंक १८ प्रकाशन गर्न लागेकोमा मलाई अत्यन्तै खुसी लागेको छ । यस विद्यालयले शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्नको लागि देखाएको अथक प्रयासबाट सकारात्मक उपलब्धी र अनुकरणीय विद्यालयको रूपमा उभ्याउन सफल भएको महशुस गरीएको छ । भविष्यमा पनि यस प्रयासलाई कायम राख्दै अझ गुणस्तरमा फड्को मार्ने छ भन्ने आशा एवं विश्वास लिएको छु ।

विद्यालयलाई यस अवस्था सम्म ल्याई पुऱ्याउन स्थानीय जनता, अभिभावक, सञ्चालक समिति, शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको अनुकरणीय संयुक्त प्रयासको म सम्मान व्यक्त गर्दछु । यस कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्बद्ध सबै पक्षलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आगामी दिनमा विद्यालयको उज्वल भविष्यको साथै उत्तरोत्तर प्रगतीको कामना गर्दछु ।
धन्यवाद !!

लक्ष्मण पराजुली
लक्ष्मण पराजुली

जिल्ला समन्वय समिति गुल्मी

रेसुङ्गा नगरपालिका

RESUNGA MUNICIPALITY

तम्घास, गुल्मी
Tamghas, Gulmi

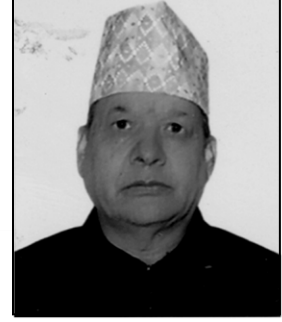
प.सं. / Ref. No.:

च.नं. / Dis.No.:

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
Lumbini Province, Nepal

मिति : २०७८/११/०९

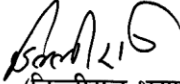

शुभकामना

यस रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं. ८ मा अवस्थित श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयले आफ्नो स्थापनाको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको वार्षिक मुखपत्र 'आवाज'को वर्ष २०, अङ्क १८ प्रकाशन गर्न लागेको जानकारी पाउँदा ज्यादै खुशी लागेको छ ।

वार्षिक मुखपत्रका रूपमा प्रकाशित हुने यस पुस्तकले विद्यालयका वार्षिक विविध गतिविधिबारे जानकारी प्राप्त गर्न सहज हुने तथा नवप्रतिभावान विद्यार्थी भाइबहिनीहरूका साहित्यिक सिर्जना, शिक्षक, अभिभावक तथा विद्वानहरूका सान्दर्भिक लेखरचना, कथा, कविताहरूको यस संगालोले पाठकवर्गलाई थप खुराक प्रदान गर्नेछ ।

नियमित रूपमा पत्रिकाको प्रकाशन गर्ने यस जटिल कार्यमा निरन्तर लागि रहेको सम्पादक मण्डल र विद्यालय परिवार धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । आगामी दिनमा पनि 'आवाज' को प्रकाशनले निरन्तरता पाइरहनेछ भन्ने आशा गरेको छु । साथै विद्यालयले यस वर्ष British Council बाट ISA अवार्ड प्राप्त गर्न सफल भएकोमा हार्दिक बधाई सहित विद्यालयको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछु ।

(डिलीराज भुसाल)
नगर प्रमुख

Phone No: 079-520150, Fax: 079-520457

E-mail: resungamungulmi@gmail.com, info@resungamun.gov.np

आवाज-१८ (श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय, तम्घास, गुल्मी)

v

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

तम्घास, गुल्मी

पत्र संख्या:- २०७८/०७९
चलानी नम्बर:-

फोन नं. प्र.जि.अ ०७९-५२०९३३
स.प्र.जि.अ./प्रशासन ०७९-५२०२४२
स.प्र.जि.अ./राहदानी ०७९-५२०८३३
E-mail:daogulmi2046@gmail.com
Notice Board No:1618079520833
website: www.daogulmi.moha.gov.np

शुभ-कामना ।

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय, रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, गुल्मीले मिति २०७८/११/१४ गते विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सव मनाउन गइरहेको र सोही अवसरमा विद्यालयको शैक्षिक, आर्थिक र भौतिक लगायतका गतिविधिहरु तथा विद्यार्थी, शिक्षक, अभिभावक र शिक्षाप्रेमी महानुभावका लेख रचनाहरु समावेश गरी विद्यालयको मुखपत्र "आवाज" प्रकाशन गर्न लागेकोमा अत्यन्त खुसी लागेको छ ।

वि.सं. २०४३ सालमा स्थापना भई शैक्षिक क्षेत्रको गौरवमय इतिहास बोकेको यस विद्यालयलाई विभिन्न समयक्रममा योगदान गर्नुहुने संस्थापक, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारी, अभिभावक, चन्दादाता, बुद्धिजीवी एवं सम्पूर्ण शिक्षाप्रेमी महानुभाव प्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

ब्रिटिश काउन्सिलबाट प्रदान गरिएको यस वर्षको "International School Award" प्राप्त गरेकोमा विद्यालयलाई बधाई ज्ञापन गर्दछु ।

विद्यालयका विविध गतिविधि समेटिएको "आवाज" यस विद्यालयको ऐतिहासिक दस्तावेजको रूपमा रहने विश्वास व्यक्त गर्दै गुणस्तरीय, व्यावहारिक, जीवनउपयोगी तथा प्रतिस्पर्धी शिक्षा प्रदान गरी राष्ट्रका लागि योग्य जनशक्ति उत्पादन गर्ने कार्यमा यस विद्यालयलाई पूर्ण सफलता मिलोस भन्ने कामना गर्दछु ।

.....
पुण्यविक्रम पौडेल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
पुण्यविक्रम पौडेल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

"व्यावसायिक र सिर्जनशील प्रशासन: विकास, समृद्धि र सुशासन"

शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्र
शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ
गुल्मी

प.सं.०७८।०७९
च.नं. ७४८

मिति: २०७८।११।०२

बिषय : शुभकामना ।

रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं ८ तम्घास स्थित श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय गुल्मीले आफ्नो ३६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक भेलाको अवसरमा बार्षिक मुखपत्र *आवाज* वर्ष २० अंक १८ प्रकाशन गर्न लागेकोमा अत्यन्त खुसी लागेको छ ।

विद्यालयले विगतको वर्षहरूमा जस्तै शैक्षिक सुधारमा गरेको प्रगतिलाई कायम गर्दै आगामी दिनहरूमा पनि यस विद्यालयले शैक्षिक जगतमा थप प्रगति गर्दै जान सकोस् भनी शुभकामना समेत प्रकट गर्न चाहन्छु । प्रकाशित मुखपत्रबाट विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका साथै विद्यालयमा भए गरेका शैक्षिक तथा अन्य सम्पूर्ण विवरणहरू शिक्षक, विद्यार्थी एवम् शिक्षा क्षेत्रसँग सम्बद्ध सरोकारवाला सबैलाई उपयोगी एवम् ज्ञानवर्द्धक हुनेमा विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, विद्यालयले मनाउन गइरहेको ३६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक भेला सफलतापूर्वक सम्पन्न हुनेछ भन्ने विश्वासका साथ विद्यालयको उत्तरोत्तर प्रगतिको शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

११।०२
लोकनाथ मरासिनी
इकाइ प्रमुख

लोकनाथ मरासिनी
इकाइ प्रमुख

सम्पादकीय ...

तम्घास खानीगाउँ, टुनिखोलामा रहेको सानो बचत घरबाट वि.सं. २०४३ सालमा औपचारिक रूपमा केही विद्यार्थीहरू र दुई जना शिक्षकबाट शुरु भएको शैक्षिक यात्रा ३५ औं वर्ष पार गरी जिल्ला तथा देशकै नमूना, अधिकतम विद्यार्थीहरू भएको, प्रविधियुक्त सुविधा सम्पन्न विद्यालयको रूपमा आजबाट ३६ औं वर्षमा प्रवेश गर्दैछ ।

कलिला बालबालिकाको मानसपटलमा शिक्षाको ज्योति छर्दै उनीहरूलाई भविष्यका जिम्मेवार नागरिक बनाउने दायित्व हाम्रो काधमा रहेको छ । अतः युग सुहाउदो प्रविधिमैत्री शिक्षण पद्धतिलाई अगाव्दै हाम्रा ती कलिला नानी बाबुहरूलाई अगाडी बढाउनु हाम्रो गहन दायित्व हामीले सम्भकेका छौं ।

आजका कलिला बालबालिकाहरू भोलिका राष्ट्रका जिम्मेवार नागरिक हुन् । आज सिकेका सीप, संस्कार, चालचलन, बानीव्यवहारले बालबालिकाको भविष्यको आधार निर्माण गर्दैछ यिनै तथ्यलाई आधार मानी विद्यालयले नियमित पठनपाठनका अतिरिक्त विभिन्न क्षेत्रका विशेषज्ञहरू फिकाई 'ज्ञानीसँग हाम्रा नानी' कार्यक्रम मार्फत व्यावहारिक ज्ञान दिने प्रयास गरिरहेको छ । त्यसै गरी विगत केही वर्षअघिदेखि ब्रिटिस काउन्सिलसँगको सहकार्यमा विद्यार्थीहरूलाई ISA Program अर्न्तगत Project Based learning को माध्यमबाट शिक्षण सिकाइ कार्यलाई थप प्रभावकारी एवं व्यवहारिक बनाउने प्रयासमा विद्यालय अनवरत रूपमा अगाडी बढेको छ । जसको परिणाम स्वरूप विद्यालय यस वर्ष International School Award 2020-23 प्राप्त गर्न सफल भएको खुशीको कुरा हजुरहरू माफ भण्डन चाहन्छौं । विद्यालयलाई यस कार्यमा प्रत्यक्ष-परोक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभाव एवम् संघसंस्थालाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छौं । विद्यार्थीको अन्तरनिहित प्रतिभा प्रस्फुटन गराउने उद्देश्यले विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापअर्न्तगत बौद्धिक, मनोरञ्जनात्मक एवम् शारीरिक क्रियाकलापहरू हरेक जसो शुक्रबार सम्पन्न गर्दै आइरहेका छौं । विद्यालयले साधारण र प्राविधिक गरी दुई धारको शिक्षा सञ्चालन गर्दै आएको छ । जसअर्न्तगत प्राविधिक धारतर्फ कम्प्युटर इञ्जिनियरिङ्ग (९-१२) सञ्चालन गरेको छ । त्यसैगरी कक्षा ११/१२ मा शिक्षा, व्यवस्थापन, विज्ञान र कानूनका विषयहरू पठनपाठन गराउँदै आएको छ । विद्यार्थीहरूको आवतजावतलाई सहज बनाउनको लागि २ वटा स्कूल बसको समेत व्यवस्था गरेको छ । यस वर्ष पनि कोभीड-१९को विश्वव्यापी महामारीको कारण नियमित रूपमा विद्यार्थीको भौतिक उपस्थितिमा पठनपाठन सञ्चालन गर्न, शैक्षणिक क्यालेन्डर र मासिक बुलेटिन 'प्रतिबिम्ब' प्रकाशन गर्न हामी असमर्थ भयौं । यद्यपि हाम्रो वार्षिक मुखपत्र 'आवाज' को आवाजलाई निरन्तरता दिन पाउँदा हर्षित छौं । हाम्रो अनुरोधलाई स्वीकारी हामीलाई लेख रचना उपलब्ध गराइ सहयोग गर्नुहुने अस्टा महानुभावहरू, विद्यालयको मानार्थ, विशिष्ट सदस्यता लिनुहुने महानुभावहरू, अक्षयकोष स्थापना गर्नुहुने व्यक्तित्वहरू, अभिभावक, शिक्षक, शिक्षाप्रेमी शुभचिन्तक सम्पूर्ण महानुभावप्रति धन्यवादसहित हार्दिक आभार प्रकट गर्दैछौं । यस प्रकाशनलाई यस अवस्थामा ल्याइपुर्याउन प्रत्यक्ष-परोक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावप्रति ऋणी छौं । प्रयास गर्दागर्दै पनि कहीकतै हाम्रा आँखा चिप्लेर त्रुटि हुन सक्छन् । प्राविधिक पावन्दी लेख रचनामा भएको सिर्जनात्मकताको अभाव र आवाजको प्रकृतिलाई मध्यनजर गर्दा उपलब्ध सबै रचनाहरू समेट्न नसकेकोमा त्यसप्रति हामी क्षमाप्रार्थी छौं । अन्त्यमा आवाजको गुणस्तरीयताको लागि हजुरहरूका सल्लाह, सुझाव र प्रतिक्रियाको अपेक्षासहित आवाज वर्ष २०, अङ्क १८, यहाँहरूलाई पस्किएका छौं ।

जय सिद्धबाबा !

विषय सूची

क्र.सं.	शीर्षक	लेखक	पेज नं.
१.	स्वागतम्	अपेक्षा थापा	१
२.	स्वागत छ सिद्धबाबामा	अशोक वि.क.	१
३.	फूलहरूको विद्यालय, सिद्धबाबा	अशोक श्रेष्ठ	२
४.	हाम्रो विद्यालय	कमला बस्नेत	२
५.	FROM PERSONAL TO POLITICAL ...	Prof.Dr. Laxman Gnawali	३
६.	मेरी आमा	अशोक वि.क.	६
७.	रुरुक्षेत्रको महत्त्व	दीन पन्थी	७
८.	शिक्षा	माधव कुँवर	१३
९.	STEAM Approach in Education ...	Yagya Prasad Gautam	१४
१०.	Exploring Through E-larning portals	Gopal Prasad Basyal	१९
११.	नारी अधिकार	सिर्जना सिर्पाली सुनार	२२
१२.	गुणस्तर सुधारका लागि प्रतिबद्धता	लोकनाथ मरासिनी	२३
१३.	त्याग	करिश्मा बस्नेत	२५
१४.	नाताका ताना	पन्थी रामप्रसाद	२६
१५.	अनुशासन	संगम राना	२६
१६.	रेसुङ्गा तिमीलाई सलाम	कृष्ण विश्वकर्मा 'विजय'	२७
१७.	विद्यालय तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक...	विष्णुप्रसाद ज्ञवाली	२८
१८.	हाम्रो टोपी : महत्त्व र प्रयोग, एक चर्चा	घनश्याम सुस्मित	३३
१९.	घाँस र बिउ	प्रतीक वि.क.	३६
२०.	आखिर मलाई मात्र किन ?	काशिराम कुँवर	३६
२१.	भोजन	वासुदेव पन्थी	३७
२२.	सच्याउन नसकिने भुल	रेश्मा खत्री	३९
२३.	गरिबी	पूजा कुँवर	३९
२४.	किन आमा ?	प्रतीक्षा राकसकोटी	४०
२५.	गजल	सलिना टण्डन	४०
२६.	भावना	अस्मिता बस्नेत	४०
२७.	बुद्धिमानी भ्यागुता र मुख्र माछा	समीक्षा वि.क.	४१
२८.	आमा	खुमी सुनारी मगर	४१
२९.	आमा	उषा सिंजाली मगर	४२
३०.	देश राम्रो	टीना सूर्यवंशी	४२
३१.	मेरो प्यारो देश	सनम राना	४२
३२.	आमा	आयुष कुँवर	४३
३३.	भावना	दीक्षा वि.क.	४३
३४.	शैक्षिक अवलोकन भ्रमण : धुर्कोट	विशाल वि.क.	४४
३५.	अन्त्य	आकृती पाण्डे	४५
३६.	मेरो विद्यालय	विपिसा रायमाफ्री	४५

क्र.सं.	शीर्षक	लेखक	पेज नं.
३७.	हाम्रो आई.एस्.ए. यात्रा	आई.एस्.ए. व्यवस्थापन समिति	४६
३८.	राजनीतिक दुर्व्यसन	चक्र के.सी.	५०
३९.	गजल	दिपाशा श्रेष्ठ	५१
४०.	शिक्षा, संस्कार र सिकाइ	कृष्णबहादुर जि.सी.	५२
४१.	Agriculture in Nepal	Anu Shrees	५३
४२.	My motherland my pride	Binita Basnet	५५
४३.	Advertisement Repost	Himal Gharti	५६
४४.	Dream	Samikshya Resmi	५७
४५.	How to improve our English	Saskriti Poudel	५७
४६.	Importance of English for Nepalese...	Manisha Shrees	५८
४७.	When I am dead	Karuna Pandey	५८
४८.	Realize the psychological words	Sushila Pandey	५९
४९.	Teacher	Menaz Miya	५९
५०.	पूर्व विद्यार्थी मञ्च सक्रिय सहकार्यमा जुट्ने कि ?	विजय शर्मा	६०
५१.	The Rivers in Nepal	Asmita Nepali	६१
५२.	मेरो विद्यालय	मिलन पाण्डे	६२
५३.	लाहुरे सपना	समीर कार्की क्षेत्री	६२
५४.	हाम्रो संस्कृति	नम्रता नेपाली	६३
५५.	Policy, Provisions and Practices for ...	Dor Bikram Shrees	६५
५६.	First Shoes of the world	Srushu Gautam	७१
५७.	स्वाभिमानी बाँदर	शारदा खनाल	७२
५८.	विद्यालयमा विद्यार्थी सिकाइ, उपलब्धी र ...	कृष्णप्रसाद पन्थी	७३
५९.	मेरी आमा	कृष्ण क्षेत्री	७५
६०.	स्याल र अङ्गुर	तलिक वि.क.	७५
६१.	देशभक्ति	युवराज घर्ती	७६
६२.	Importance of Education	Prashanga Tandan	७७
६३.	My short message for someone	Sumanee Vishokarma	७८
६४.	Programing Language	Bishesta Saru Magar	७८
६५.	Computer	Roshan B.K.	७९
६६.	Education	Saskar Paudel	७९
६७.	Our School	Pramisha Thapa	८०
६८.	Our Classroom	Deepshikha Thapa	८०
६९.	Importance of Computer Education	Binita Nepali	८१
७०.	Internet	Milan Shrees	८२
७१.	Life	Salina Tandan	८२
७२.	Nature	Alina Budha	८३
७३.	Gautam Buddha-The Legendary Hero	Garima Saru	८४

क्र.सं.	शीर्षक	लेखक	पेज नं.
७४.	Agriculture	Bishesh Panthi	८५
७५.	The Conditions of Childless...	Bhawana Pandey	८६
७६.	Covid-19	Pratikshya Gharti	८७
७८.	Déjà vu A real Fact	Priyanka Khatri	८८
७९.	Mother	Sachini Bhusal	८८
८०.	The Arrow and the song	Dev Thapa	८९
८१.	My country Nepal	Ramu Pachhai	८९
८२.	The Student Life	Samikshya Pariyar	९०
८३.	Tihar Festival	Laxmi Giri	९१
८४.	School Life V/S College Life	Bishal Pariyar	९२
८५.	Corona Virus	Kopila Pachhai	९३
८६.	MY Country, My Pride	Karishma Baidawar	९४
८७.	Teacher	Samiksha Resmi	९५
८८.	Field Visit Report	Shesh Thapa	९६
८९.	14 Peaks : Nothing is impossible	Yograj Rana	९६
९०.	Religious Belief	Barsha Subedi Chhetri	९७
९१.	Global Warming	Kismat Acharya	९८
९२.	Fun facts for kids-great wolf lodge	Aakash Saru Magtar	१००
९३.	A Thirsty Crow	Sunil Bishwokarma	१००
९४.	Social Media	Saugat Basnet	१०१
९५.	The five ways of life	Sumandra Mahat	१०२
९६.	19 Life Teachings of Gautam Buddha	Laxman Khadka	१०३
९७.	25 Interesting Unknown Facts	Niroj Karki	१०४
९८.	The Importance of Doeying law ...	Pabitra Sirpali	१०५
९९.	Science and Technology	Isan Ale	१०६
१००.	Hearts	Sarala Gharti Magar	१०६
१०१.	Field Visit Report on 'Bichitra Cave"	Susankhya Kunwaar	१०७
१०२.	Value of Timie	Madhu Sejwal	१०८
१०३.	A King and a Monkey	Isha Tandan	१०८
१०४.	What you need ?	Anupam Shrestha	१०९
१०५.	Friendship	Prativa Kunwar	११०
१०६.	Use of Library	Binaita Sarangkoti	१११
१०७.	Choice and Truth	Asmita Rakash	१११
१०८.	Who Am I	Asmita Basnet	११२
१०९.	Mother	Juna Gharti Magar	११२
११०.	Why Should Children go to to school ?	Kamala Kunwar	११३
१११.	The Lion and The Mouse	Subham Panthi	११३

क्र.सं.	शीर्षक	लेखक	पेज नं.
११२.	Cryptocurrency	Dipesh Ghimire/Samir Gautam	११४
११३.	Women Empowerment	Urmila Suryabanshi	११५
११४.	The Surprising Power of Tiny Habits	Ganga Aryal	११६
११५.	Important of Games and Sports	Akriti Gharti Magar	११७
११६.	Scientish	Rajishma Thapa	११८
११७.	My Country	Kaushal Chandra Khadka	११९
११८.	First Day at School	Rachana Bhujel	११९
११९.	Omicron	Nawaraj Kunwar	१२०
१२०.	Trust	Manisha Basnet	१२१
१२१.	Good Manner	Mission Bhalami	१२२
१२२.	My School My Pride	Suyush Bikram Shrees	१२३
१२३.	Dear Best Friend	Basanti Gharti Magar	१२४
१२४.	My School My Pride	Alisha Sharma	१२५
१२६.	Importance of NCC in Students Life	Sarala Palli	१२७
१२७.	My Mom	Himanshu Thapa	१२८
१२८.	वर्षा ऋतु	गोमा घिमिरे	१२८
१२९.	Women Empowerment	Bipasha Gharti Magar	१२९
१३०.	What Perception Should be ?	Bikash Pun	१३०
१३१.	राम्रोसँग पढौं चोरी नगरौं	प्रिन्सेस काउछा	१३१
१३२.	जथाभावि फोहर नफालौं	पवित्रा बस्नेत	१३२
१३३.	Happiness	Saurab Khatri	१३३
१३४.	आमा	अस्मिता महतरा	१३४
१३५.	Life and Death	Bhawana Pandey	१३५
१३६.	The Importance of English Language	Dikshika Kunwar	१३६
१३७.	सिद्धबाबा बालकलव गतिविधि र मेरो अनुभव	शान्ता पाण्डे	१३७
१३८.	अतिरिक्त क्रियाकलाप सहयोग समिति	करन थापा	१३८
१३९.	Teacher	Samiksha Resmi	१३९
१४०.	अध्यक्षको मन्तव्य	तिलबहादुर थापा	१४०
१४१.	प्रधानाध्यापकको प्रतिवेदन	डोरविक्रम श्रीस	१४१
१४२.	लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	लेखापरीक्षक	१४६
१४३.	विद्यालयसँग सम्बन्धित अन्य विवरणहरू		१५१

ooo

स्वागतम्

अपेक्षा थापा

कक्षा : १२ विज्ञान

अनेकतामा एकता बन्धुत्वको भाव बोकी हिङ्ने
शान्ति साथै सद्विचारमा सधै रम्न खोज्ने

यो देवभूमि यो तपोभूमि यो कर्मभूमिमा ।
पाल्नुहुने शिक्षाप्रेमी आत्महरूमा स्वागतम् ।

अनुशासन मर्यादा सिकाउने मन्दिर यो
सुसंस्कार संस्कृति सिकाउने मन्दिर यो ।

शिक्षाको ज्योति छर्नेलाई ज्ञानको ज्योति बाल्नेलाई
पवित्र यो मनबाट नै सिद्धबाबा मा.वि.मा. स्वागतम्
विद्याको मन्दिर सिद्धबाबा मा.वि.मा स्वागतम् ।

नैतिकवान् कर्मठ बनाउने मन्दिर यो
निष्ठावान् धैर्यवान् बनाउने मन्दिर यो ।

भाग्यनिर्मातालाई विद्या दानदाताहरूलाई
श्रद्धासुमन अर्पण गर्दै सिद्धबाबा मा.वि.मा स्वागतम्
विद्याको मन्दिर सिद्धबाबा मा.वि.मा स्वागतम् ॥

०००

स्वागत छ सिद्धबाबामा

अशोक ति.क.

कक्षा : ११ शिक्षा

हाम्रो विद्यालय राम्रो विद्यालय स्वागत छ सिद्धबाबामा
गुल्मी जिल्लाको सुन्दर नगरी सदरमुकाम तम्घासमा अवस्थित हाम्रो विद्यालय
माथितिर रेसुङ्गा अनि वरिपरि तम्घास बजारले घेरिएको हाम्रो विद्यालय
त्यसैमाथि हालै मात्र इन्टरनेशनल स्कूल अवार्ड पाएको हाम्रो विद्यालय
यहाँहरू सबैलाई स्वागत छ सिद्धबाबा मा.वि.मा !

स्वच्छ तथा विद्यार्थीमैत्री वातावरण भएको हाम्रो विद्यालय
गुणस्तरीय बसाइ तथा सेवासुविधाले भरिपूर्ण हाम्रो विद्यालय
विद्यार्थीका कमिकमजोरी तथा आवश्यकता पूरा गर्न लागि रहने विद्यालय
प्राविधिक तथा गुणस्तरीय शिक्षणको व्यवस्था भएको हाम्रो विद्यालय
यहाँहरू सबैलाई स्वागत छ सिद्धबाबा मा.वि.मा ॥

०००

फूलहरूको विद्यालय, सिद्धबाबा

अशोक श्रेष्ठ

कक्षा : १२ शिक्षा

मलाई विद्यालय फूलको बगैचा जस्तो लाग्छ ।
विद्यालयमा फूल फर्किँदा बालकहरू आएको जस्तो लाग्छ ॥
यिनी फर्किएमा फूलहरूले विद्यालयको आरम्भ गरेको लाग्छ ।
बोटहरूमा ज्ञान दिँदा विद्यार्थीले सिक्दै गरेको जस्तो लाग्छ ।
शिक्षक माली जस्तो लाग्छ, विद्यार्थी फूलेको फूल जस्तो लाग्छ ।
त्यही माली र फूलको कारणले विद्यालय
अगाडी बढि रहे जस्तो लाग्छ ।
फूलहरूले कोपिला निकाल्दा विद्यालयबाट ज्ञानी
बालकको आगमन हुन्छ ।
त्यही बालकको आगमनबाट विद्यालयको आरम्भ हुन्छ ॥

०००

हाम्रो विद्यालय

कमला बस्नेत

कक्षा : ११ व्यवस्थापन बी

लेखेकी छु एउटा कविता पढ्नुहोस् है सबै जना
यसै गरि भयो हाम्रो विद्यालयको स्थापना ॥

सुख दुःख गरिकन अघि बढ्यो हाम्रो विद्यालय
२०४३ मा भवन भयो हाम्रो विद्यालय ॥

गुरुहरू बन्नुहुन्छ विद्यार्थीको सधै साथी
राम्रो कामले राम्रो नामले विद्यालय धेरै माथी ॥

विद्यार्थी र यहि विद्यालयले धेरै पायो अवसर
विद्यालयले पाउन सफल इन्टरनेशनल पुरस्कार ॥

गुरुहरू दिनुहुन्छ हामीलाई राम्रो ज्ञान
यहि ज्ञानको गर्नुछ हामीले मान सम्मान ॥

टाढाका विद्यार्थीलाई स्कूल बसको सुविधा छ
राम्रो पढे राम्रो गरे छात्रवृद्धि व्यवस्था छ ॥

अङ्ग्रेजी र नेपालीमा पढाइ हुन्छ यहाँ दुबै
माध्यम
विद्यालयको सत्यतथ्य कुराको गीत गाउँ खुबै ॥

क्यानटिनमा खाना राम्रो सफा पिउने पानी
कार्यक्रम भैरहन्छ ज्ञानसँग हाम्रा नानी ॥

धनि गरीब नभनेर समान ज्ञान दिनुहुने
आमा बुबा टाढा हुँदा व्यवहार देखाउने ॥

०००

FROM PERSONAL TO POLITICAL : ESTABLISHING THE AGENDA OF TEACHER WELLBEING

 PROF. DR. LAXMAN GNAWALI
Kathmandu University

On 11 March 2020, the Government of Nepal, as many governments across the world around that time, declared the first phase of a nationwide lockdown due to the Coronavirus pandemic. It was initially taken as a break by most of the stakeholders in education but when the second phase came around, there was a panic. Seven million schoolgoing students and teachers would stay home without meaningful educational engagement. Missing learning opportunities was one issue facing them, and keeping the young ones safe and engaged at home was another. No one living now in this Himalayan nation had an experience of handling an emergency such as caused by Coronavirus pandemic. Nevertheless, life had to go on.

All of a sudden, the Internet was a buzz with the Zoom pass codes and screenshots of participants on live sessions. Meetings and even random classes started running online. Kathmandu University followed suit albeit in a formal setting. With the experience of running online degree programs, School of Education, one of the seven Schools of the University, where I am stationed, mandated that all the courses would be delivered online. So far, online students had studied in asynchronous mode only, whereas on-campus cohorts were in blended mode: face-to-face lectures and Moodle, an asynchronous online platform. Now, all students would attend synchronous sessions on Google Meet alongside Moodle. The question was if all teachers were sufficiently ready to deliver at the standard expected.

I remembered how I had initially struggled when my University introduced Moodle platform seven years ago. I had to pretend I was using it while feeling guilty for not using it. I had managed to upload only the PowerPoint slides that I had actually used in physical classes. I could not trust myself that online pedagogy would be my cup of tea. But, by the time the pandemic struck this year, I had developed skills in online pedagogy.

I empathized with teachers of my University particularly from other Schools where online pedagogy was not mandatorily practised before. I was more concerned about the schoolteachers across Nepal who had to learn digital technology and appear skilled in it, all of a sudden. In all these months, I had been in touch via online events with hundreds of schoolteachers who were struggling to learn the tricks of online pedagogy.

The webinars run by colleges, Universities, schools, NGOs and teacher associations gave an advantage to teachers to learn the unique skills. However, the teachers who lacked basic skills and proper devices to deliver lessons were at a loss as neither they could express their limitations nor run classes effectively.

Within my ELT network, I gathered that community school teachers were dealing with stress of learning new technologies or being out of technology and not teaching at all. The government instructed them to use "alternative pedagogy": visiting students' homes to set tasks and collect the outcomes later, but it did not effectively work. Those who had difficulty in fluently speaking in English were exposed to the public; a closed classroom would be safer. Though apparently better equipped and better skilled, private English medium school teachers had other concerns alongside the technological issues: time management stress and the pain of not getting paid. A few private schools were paying full salaries but many others were either paying in part or nothing at all, the reason being the government had put pressure on them not to charge any fees for online classes (nearly 21% school going students go to these schools). However, the parents expected their children to engage in learning activities as much as they did before the crisis. The teachers had nowhere to go, and no one to talk to for a new job or for financial support. It was a terrible situation. However, wellbeing of teachers was not explicit part of the ongoing educational discourse at the time.

It may be due to the habit of making peace with everything as taught by Lord Buddha, the son of Nepal; or it may be the tendency of submitting to karma transmitting past life sins or righteous acts; or it may be that the pride of being the citizens of the land of the Gurkhas runs in our bloods, Nepali people seem to be largely resilient. Or it may not be resilience of any sort at all but simply an avoidance of social stigma that individuals receive when they express their psychological issues in public. Whatever may be the reason, I felt that teacher wellbeing was everely at stake in this new context, but they hid their ordeal and moved with the flow. There was a need to break the ice. Not everyone would be lucky as me who had enough

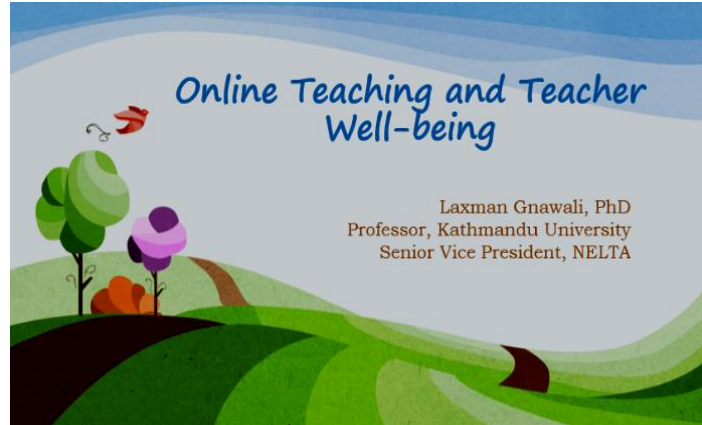

time to learn something that had bothered me. I needed a platform to execute my plan and bring change.

In one of the official meetings of my University, I demonstrated to the topmost officials, how to use the Google Meet and insisted that this tool had bigger benefits than Zoom. It worked as a turning point for me. I had done it at a time when the University was about to form a Committee to develop online pedagogy guidelines for the entire programmes of the University. They appointed me as the Coordinator of the Committee. We developed the guidelines which were immediately approved by the Executive Council of the University. The guidelines stressed on facilities and training for the faculties so they would learn adequately. The fact that I had been recognized, and that the guidelines we developed were on a public domain of the University, and that I had been a familiar face on the Google Meet and Zoom screens in the teachers' community in Nepal, I decided to touch the base.

Whenever I was invited for a session in an online event, I proposed either to orient participants on how to use online tools or to talk on the teacher wellbeing issue. Dealing with the former issue, I would introduce the teachers on the Google and other online tools to plan, run classes, design quizzes etc. I would do very elementary things because I knew where the shoe pinched. I would first show them how they work and get them to practise. For the wellbeing issue, I would start with my personal story of how I came from a generation that used slates to learn the alphabet and how they grew up with the blackboard. I would also add how I personally came from a Sanskrit background and now have a proud title of a professor of English Education. Finally, I would come to my painful story about learning Moodle. I would console them that it's ok to not to know. But it's not ok to not start or to give up. I would advise them that stressful learning would be detrimental to their wellbeing and they would need to practise things like "sense of disinterestedness" as our traditional wisdom taught. Yoga and meditation were other topics that we discussed. The feedback at the end of the session and later communications indicated that I had indeed left some footprints.

One more footprint is getting stamped now. One of my M Phil students was working on his dissertation proposal and was hinting at the tension teachers undergo due time management for professional and personal life. This tension was even more apparent due to this pandemic and the flood of online activities. We finally decided to look into wellbeing

strategies of EFL teachers in Nepal. He is now working on data collection. And we also plan to write a paper on these issues with focus on teacher wellbeing for the Nepali context.

Reflecting on all of this, it may be vain for me to feel that I started the movement on teacher wellbeing that is now more openly discussed in the ELT community. But, if it's a coincidence, it's an uncanny one. Before I delivered my sessions on teacher wellbeing, I would ask around teachers within and outside my network on how they managed their personal and professional life and they would take it as a new issue. Those very same teachers report to me that there's a sort of "teacher wellbeing" discourse they are engaged in or hear about now. Whatever the cause may be, my only hope now is that teachers will now get a chance to speak and share their troubles. My heart reaches out especially for those English teachers who have had to first learn a second /foreign language, and then become adept at it enough to teach it to others, whether it's a normal time or an emergency or the new normal! One's wellbeing always matters.

This article was originally published In L. Ruas (Ed.) Creating Global Change. IATEFL GISIG, 2020

000

मेरी आमा

अशोक वि.क.

कक्षा : ११ शिक्षा

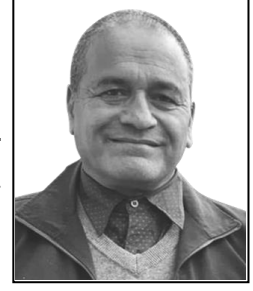
मेरा यिनै आँखामा हेरी खाँचो बुझिछन् मेरी आमा
मलाई उनी आफ्नो प्रिय संसार टान्छिन् मेरी आमा
आमा मलाई आफैलाई भन्दा धेरै माया गर्छिन्
मनै परे पछि छुट्दिनन मेरो खुसीका लागि मर्छिन् ।
मेरा प्रत्येक पाईलाहरू सफल होउन भनी प्रार्थना गर्छिन् मेरी आमा
मलाई बच्चा नै देखिछन् उनी मेरा दुःख आफै लिन्छिन् मेरी आमा
मनकै कुरा बुझिछन् आमा आँखामै पढ्छिन् मेरा दुःख
आमा तिमीलाई धेरै माया क्यारी सकौला दिन सुख ।
हे आमा तिम्रो प्रेमको मैले कसरी गरौं व्याख्या
आमा तिम्रो माया देख्ने मेरो मुटु आँखा
आमा तिमीलाई मेरो ख्याल कति धेरै छ नि,
आफू आधा खाई आधा बचाउँछेउ मेरा लागि भनी ।
तिर्न सक्दैन तिम्रो दशधारा दूधको मूल्य मेरी आमा
भोक तिर्खा अनि घाम, पानी नभनी राखेको काखको मूल्य मेरी आमा
मेरै लागि गिल्ला र निन्दा सह्यौ आमा अनेक
म पापी हुन्छु, हुनेछु कपूत तिमीलाई नराम्रो भनेत ! मेरी आमा ॥

000

रुरुक्षेत्रको महत्त्व

दीन पन्थी

तम्घास, गुल्मी

विषय प्रवेश

हिमालय पर्वतको शीतल छहारीमा बसेको नेपाल पवित्र हिमवत्खण्ड हो र यो अनेक विशेषताहरूले विशिष्ट छ । माथि हिमाल, बीचमा पहाड र तल उर्वर फाँट यस देशका भौगोलिक विशेषता हुन् । अनेक हिमच्छादित शिखरहरू, थुप्रै हिमवाहिनी नदीहरू, भीरपाखा, खोंच र मैदानहरू, अनेक ताल र भरनाहरू, विविध वनस्पतिहरू, विविध जीवजन्तु र जडीबुटीहरू यस देशका प्राकृतिक विशेषता हुन् । एउटा सानो भूखण्डभित्र रहेका जातजाति, तिनका विभिन्न भाषाभेष र संस्कृतिहरू यस देशका सांस्कृतिक विशेषता हुन् । विविधताहरूको बीचमा रहेको एकता नै नेपालको राष्ट्रियता हो । विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथा हाम्रो प्राकृतिक सम्पदा हो । शान्तिका अग्रदूत गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी, ज्ञानी राजा जनकको राजधानी जनकपुर हाम्रा ऐतिहासिक गौरव बोकेका ठाउँ हुन् । पाशुपत क्षेत्र, वराहक्षेत्र, मुक्तिक्षेत्र, रुरुक्षेत्र, रेसुङ्गाक्षेत्र, देवघाट, त्रिवेणी, स्वर्गद्वारी, खप्तड, बडीमालिका हाम्रा पवित्र आध्यात्मिक क्षेत्र हुन् । कलाकार अरनिको, सीता, भृकुटी, पृथ्वीनारायण शाह, भानुभक्त, विद्यापति, देवकोटा, तेन्जिङ् सेर्पा, पासाङ् ल्हामु सेर्पा हाम्रा शान हुन् । यहाँको एकान्त, शान्त र सुरम्य भूमिमा वैदिक कालदेखि वेदका पवित्र ऋचाहरू गुन्जिएका छन् । यहाँ सत्ययुगदेखि अर्वाचीन युगसम्म अनेक ऋषि-मुनि, सिद्ध, साधु र सन्तहरूले तपस्या र साधनाद्वारा सिद्धि प्राप्त गरेका छन् । यस क्षेत्रमा अनेक समयमा देवता, यक्ष, गन्धर्व र अप्सराहरूले तपस्या गरेका छन् । यस देशमा अनेक मठमन्दिर, धर्म क्षेत्र र तीर्थहरू रहेका छन् तिनमा जनताको असीम निष्ठा र आस्था रहेको छ । यस देशको लामो इतिहास छ । देशमा अनेक आरोहावरोह आए पनि नेपाल इतिहासमा कहिल्यै परचक्रीको अधीनमा रहेन । यो असल हिन्दुस्थाना हो, देवभूमि हो र स्वर्ग हो । नेपालको क्षेत्रफल १४७९८९ वर्ग किलोमिटर र जनसंख्या २६४९४५०४ रहेको छ । जसमध्ये २९५५९४९२ हिन्दु धर्मावलम्बी छन् । आधुनिक नेपाल चौध अञ्चल र पचहत्तर जिल्लामा विभाजित छ । चौध अञ्चलमध्ये एउटा लुम्बिनी अञ्चल हो । गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनीको नाममा रहेको यस अञ्चलमा ५ वटा जिल्ला छन् । ६ मध्ये तीन तराईमा छन्-कपिलवस्तु, रूपन्देही र नवलपरासी । तीन जिल्ला पहाडमा छन्-पाल्पा, अर्घाखाँची र गुल्मी ।

ऐतिहासिक गुल्मी राज्यको नाममा गुल्मी जिल्लाको नामकरण गरिएको छ । चौबीसी राज्यका चार राज्य इस्मा, मुसिकोट, धुर्कोट र गुल्मी मिलेर गुल्मी जिल्ला बनेको छ । गुल्मी जिल्लाको भौगोलिक अवस्थिति २७°५५' देखि २८°२७' उत्तरी अक्षांश र ८३°१३' देखि ८३°३५' पूर्वी देशान्तरबीच रहेको छ । यस जिल्लाको पूर्वमा स्याङ्जा, पर्वत र पाल्पा, उत्तरमा बागलुङ्ग, पश्चिममा प्यूठान र दक्षिणमा अर्घाखाँची रहेका छन् । यस जिल्लाको क्षेत्रफल ११४९ वर्ग किलोमिटर र जनसंख्या २०६८ को जनगणनाअनुसार २८०९६० छ जुन देशको कूल जनसंख्याको १.०६ प्रतिशत हुन्छ । जिल्लाको जनघनत्व २४४ प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यस जिल्लाको साक्षरता प्रतिशत ७२.५९ छ । गुल्मी जिल्लामा हिन्दु धर्मावलम्बीहरू ९६.७८% छन् भने बौद्ध धर्मावलम्बी २.७८%, क्रिश्चियन धर्मावलम्बी ०.२०%, इस्लाम धर्मावलम्बी ०.९५% छन् । यस जिल्लामा नेपाली भाषा मातृभाषा हुने ९६.२९% छन् भने मगराती भाषा मातृभाषा हुने १.९५%, नेवारी भाषा मातृभाषा

हुने ०.९४%, गुरुङ भाषा मातृभाषा हुने ०.३०%, बोटे भाषा मातृभाषा हुने ०.२१% र कुमाल भाषा मातृभाषा हुने ०.०८% रहेका छन् । गुल्मीको सबैभन्दा होचो भाग रिडी (समुद्र सतहबाट ४६५ मिटर उचाइमा) र सबैभन्दा अग्लो भाग सत्यवती लेक (समुन्द्र सतहबाट २६९० मिटर उचाइमा) रहेको छ ।

ऐतिहासिक, पौराणिक, धार्मिक एवं प्राकृतिक दृष्टिले पनि गुल्मी महत्त्वपूर्ण छ । यहाँ मनोरम पर्वतमाला छन्, भीर, खोच, लेक, बैसी र नदीहरू छन्, प्रकृतिका चमत्कार गुफाहरू छन्, अनेक मठमन्दिर, शक्तिपीठ, तीर्थस्थल र दर्शनीय स्थलहरू छन्, ऐतिहासिक दरबार र रजस्थलहरू छन् र प्रख्यात धर्म क्षेत्रहरू छन् । गुल्मीमा रुरुक्षेत्र, रेसुङ्गा, श्रृङ्गा, रुद्रवेणी, कुर्घामालिका, सालिमे, दिब्रुङ, मर्भुङ मालिका, कङ्के देउराली, धुर्कोट कालिका, तम्घास क्षेत्र, विचित्र गुफाजस्ता धार्मिक एवं दर्शनीय स्थलहरू छन् । यस जिल्लामा रहेका रुरुक्षेत्र र रेसुङ्गा क्षेत्र सर्वाधिक चर्चित, ऐतिहासिक-पौराणिक महत्त्व भएका धर्मक्षेत्र हुन् । "रुरुक्षेत्र र रेसुङ्गा क्षेत्र एउटै पहाडका दुई अङ्ग हुन् । रेसुङ्गा क्षेत्र शिरस्थान हो भने रुरुक्षेत्र पादस्थान हो । यी दुवैको बीचमा नामिस्थानको रूपमा श्रृङ्गा रहेको छ ।" (रुरु-रेसुङ्गा-अन्नपूर्ण-मनास्लु पर्यटन वर्ष-२०१६ लाई सफल पार्न भनी निकालिएको प्रचारपत्र) यस प्रबन्धमा जनताको श्रद्धा, विश्वास र आस्थाको केन्द्र भएका, प्राचीन कालदेखि मानिएका, पुराण र इतिहासमा उल्लेख भएको धर्मक्षेत्रको रुरुक्षेत्रका पौराणिक ऐतिहासिक तथ्य, धार्मिक परम्परा र मूल्यमान्यताको खोजी गर्ने, चर्चा गर्ने एवं त्यस धर्मक्षेत्रमा धार्मिक पर्यटनको विकासका सम्भावनाहरू पहिल्याउने जमर्को गरिएको छ ।

रुरुक्षेत्रको परिचय

श्रीकृष्ण गण्डकी र रिडीको संगममा रुरुक्षेत्र रहेको छ । यस क्षेत्रको अर्को नाम रिडी हो । त्यहाँ उत्तरबाट आएकी श्रीकृष्ण गण्डकी र पश्चिमबाट आएकी रिडीको पवित्र संगम छ । रुरुक्षेत्रको चारैतिर अग्ला डाँडाहरू छन् । रुरुक्षेत्र एउटा उपत्यका बनेको छ । समुद्र सतहबाट ४६५ मिटरको उचाइमा रहेको यस क्षेत्रको हावापानी न्यानो छ । यस क्षेत्रमा दुई अञ्चलका तीन जिल्लाको संगम रहेको छ । पाल्पा स्याङ्जा र गुल्मीको संगममा रुरुक्षेत्र रहेको छ । रुरुक्षेत्रमा ठूलो बजार छ, ठाउँठाउँमा वरपीपलका सुन्दर वृक्षहरू छन्, विस्तृत बगर छ । बजार गुल्मी तर्फ छ । पाल्पातर्फ हृषीकेशको अगलबगलमा बाक्ला घर छन् । पाल्पाबाट गुल्मीतर्फ जाने पक्की बाटामा पर्ने हुनाले यहाँ यातायातको राम्रो प्रबन्ध छ । यहाँबाट पाल्पा तानसेन ३० किलोमिटर र गुल्मी तम्घास ४५ किलोमिटरको दूरीमा पर्छन् । बुटवलबाट रुरुक्षेत्र ६९ किलोमिटरको दूरीमा पर्छ ।

श्रीकृष्ण गण्डकीको उद्गमस्रोत हिमालयदेखि गंगामा मिसिने स्थानसम्म गण्डकीका चार विशिष्ट धर्मक्षेत्र छन् । गण्डकी र गंगाको संगम हुने क्षेत्रलाई हरिहर क्षेत्र भनिन्छ । यो भारतमा पर्छ । त्रिशूली र गण्डकीको संगम हुने क्षेत्रलाई देवघाट क्षेत्र भनिन्छ । गण्डकी र रिडीको संगम क्षेत्रलाई रुरुक्षेत्र भनिन्छ । गण्डकीको उद्गमस्थल हिमालयमा रहेको क्षेत्रलाई मुक्तिक्षेत्र भनिन्छ । वराह पुराणमा उल्लेख भएको छ-

**मुक्तिक्षेत्रं प्रथमतो रुरुखण्डं ततःपरम् ।
संभेदो देवनद्योश्च त्रिवेणी चततःपरम् ॥**

'सबैभन्दा माथि मुक्तिक्षेत्र छ । त्यसपछि रुरुक्षेत्र छ, त्यसपछि देवनदी क्षेत्र छ र त्यसपछि त्रिवेणी क्षेत्र छ ।' वराहक्षेत्र, पाशुपत क्षेत्र, मुक्ति क्षेत्र र रुरुक्षेत्रलाई नेपालका चार धाम मानिन्छ रुरुक्षेत्रअन्तर्गत रुद्रवेणीदेखि गोनिष्क्रमण तीर्थ (गण्डकी र कुरुङ्ग खोलाको संगम) सम्मका सबै क्षेत्र पर्दछन् । स्याङ्जामा रहेको भृगुगुफासमेत रुरुक्षेत्रअन्तर्गत पर्दछ । रुरुक्षेत्रमा पाल्पा जिल्लाको अर्गली गा.वि.स, स्याङ्जा जिल्लाको चण्डीभन्ज्याङ् गा.वि.स. र गुल्मी जिल्लाको रुरु गा.वि.स. पर्दछन् । जसमा स्याङ्जातर्फ भृगुतुङ्गेश्वर गुफा, महादेव, पार्वती र हनूमान्का मन्दिर छन् । पाल्पातर्फ हृषीकेश मन्दिर, गायत्री मन्दिर,

शिवालय, रुरु कनयाको मन्दिर, अर्गली थुम्कोमा और्वाश्रम र गण्डकी-कुरुङ्ग संगममा गोनिष्क्रमण तीर्थ रहेका छन् । गुल्मीतर्फ बजार छ, त्यहाँ शोभाभगवती, भीमसेन स्थान, गणेश स्थान, भैरव स्थान, लक्ष्मीनारायण मन्दिर, यज्ञ-मुक्तेश्वर मन्दिर, मणिमुकुन्देश्वर कालिकेश्वर गोपेश्वर, कञ्चनेश्वर, पशुपतिनाथ मन्दिर, महाविष्णु मन्दिर र बुद्ध विहार रहेका छन् । गलफूल गुफामाथि रुरु-रेसुङ्गाक्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन विकास समितिले एउटा बगैचा र देवदत्त ऋषि एवं रुरुबाट स्तनपान गरिरहेकी रुरुकन्याको प्रतिमा बनाएको छ । यहाँका नदी, मठ, पौवा, देवालय, विहार, स्मारक, घाट, गुफा बगैचा सबै रुरुक्षेत्रका सम्पदा हुन् । यस क्षेत्रलाई शालग्राम क्षेत्र र चक्रतीर्थ पनि भनिन्छ । यसक्षेत्रमा विशेषतः वैशाख, कार्तिक माघ महिनामा स्नान र पूजा गर्नेहरूको भिड लाग्दछ । संक्रान्ति, एकादशी, पूर्णिमा, औंसी र दशहराजस्ता पर्वहरूमा यहाँ मेला नै लाग्दछ । "यो क्षेत्र मूलतः वैष्णव क्षेत्र हो । यहाँ गण्डकी, तुलसी र शालग्रामको संयोग भएको छ ।" (श्रीमदेवीभागवत्, नवमस्कन्ध अध्याय २२) हरिबोधिनी एकादशी र माघे संक्रान्ति रुरुक्षेत्रका विशिष्ट पर्व हुन् । कार्तिक शुक्ल द्वादशीका दिन हृषिकेश भगवान्को स्थयात्रा धूमधामले गरिन्छ रुरुक्षेत्रमा लाग्ने मेलाहरूमा माघे संक्रान्ति मेला सबैभन्दा ठूलो हुन्छ । यस क्षेत्रमा यति ठूलो मेला अन्यत्र लाग्दैन । माघ १,२ र ३ गते तीन दिनसम्म यो मेला लाग्दछ । १ गते ठूलो संक्रान्ति, २ गते माहिली संक्रान्ति र ३ गते कान्छी संक्रान्ति मनाएपछि मेलाको समापन हुन्छ । मेलामा टाढा-टाढाबाट स्नान-पूजा गर्न, रमाइलो हेर्न र व्यापार गर्न मान्छेहरू ओइरो लाग्छन् । माघे संक्रान्तिको व्यापारिक एवं पर्यटकीय महत्त्व पनि छ ।

रुरुक्षेत्र प्राच्य शिक्षाको केन्द्र पनि हो । यहाँ संस्कृत पाठशाला छ । यो पाठशाला सय वर्षभन्दा पुरानो छ । रुरु संस्कृत विद्यापीठमा उत्तरमध्यमा र शास्त्रीका कक्षाहरू चल्छन् । गायत्री मन्दिरमा साधारण संस्कृत र कर्मकाण्डको शिक्षा दिइन्छ । यहाँ पहिल्यै धेरै कल्पवासी भक्तभक्तिनी बस्थे । अहिले कम छन् । यहाँ एउटा वृद्धाश्रम पनि छ । रुरुक्षेत्रमा अध्यात्मविद्याको संरक्षण र प्रचारार्थ अद्वैत संस्था नेपालको रिडी पीठ पनि रहेको छ । अर्वाचीनकालमा यहाँ बसेर ठूला योगी, विद्वान् र कविहरूले योगसाधना एवं साहित्यसाधना गरेका थिए । यही बसेर कवि यज्ञ शर्मा सूरिले 'चन्द्रसम्भव' महाकाव्यको रचना गरेका थिए । 'रुरुक्षेत्र आत्मसाक्षत्कार क्षेत्र हो -देवश्वर सरस्वती, पीठाधीश, रिडी पीठ, अद्वैत संस्था, नेपाल) । यस क्षेत्रमा बसेर धेरै तत्त्वज्ञानी आध्यात्मिक महानुभावहरूले आत्मचिन्तनद्वारा आत्मसाक्षात्कार गरेका थिए ।

रुरुक्षेत्रको नामकरण

संस्कृत भाषामा एक प्रकारको मृगलाई 'रुरु' भनिन्छ । संस्कृत भाषाको पद्यमय कोश अमरकोशमा मृगहरूका बाह्र प्रकारमा एक प्रकारको मृगलाई 'रुरु' भनिएको छ :

कृष्णासार रुरु न्यकु रंकु शम्बर रौहिषाः ।
गोकर्ण पृषतैणार्घ्य-रोहिताश्चमरो मृगाः ॥

नेपाली बृहत् शब्दकोषमा 'रुरु' शब्दका दुईवटा अर्थ दिइएको छ :

१. प्रायः नदीनालाका छेउछाउमा देखिने, हाँगाबिगा भएका सिङ्छोटे पुच्छर र खैरो रंगको हुने एक मृग जाति ।
२. पाल्पा र गुल्मी जिल्लाको दोसाँधमा कालीगण्डकी किनारमा पर्ने माघे संक्रान्तिमा र कार्तिक हरिबोधिनी एकादशीदेखि पूर्णिमासम्म ठूलोमेला लाग्ने हृषिकेशको मूर्ति भएको एक तीर्थस्थल ।

कालिका पुराणको सतसङ्घी अध्यायको बलिविधानमा पनि देवी र भैरवलाई बलि दिन हुने पशुहरूमध्ये 'रुरु'को उल्लेख गरिएको छ :

**महिषो गोधिका गावाशछागो रुरुश्च शूकरः
खड्गश्च कृष्णसारश्च गोधिका शरभो हरिः ।**

पुराणहरूमा रुरु मृग चर्ने-डुल्ने ठाउँ र रुरुमृगको छालालाई उत्तम मानिएको छ । रुरुमृगलाई मेध्य र रुरुको मासुलाई भक्ष्य मानिएको छ । मेध्य भनेको मार्न हुने भनेको हो । भगवान् रामचन्द्र र उनका भाइ लक्ष्मणले वनवासकालमा वराह, ऋष्य, पृवत् भनेको र महारुरु नामका मृगहरू मारेर खाएको संकेत वाल्मीकीय रामायणले दिएको छ ?

**तौ तत्र हत्वा चतुरो महा मृगान्
वराहमृष्यं पृषतं महारुरुम् ।**

**आदाय मेध्यं त्वरितं बुभुक्षितौ
वासाय काले ययतुर्वनस्पतिम् ॥**

- वाल्मीकीय रामायण, अयोध्या काण्ड ५२।१०२

अहिले रुरुक्षेत्र भएको ठाउँमा प्राचीनकालमा बस्ती थिएन । सर्वत्र जंगल थियो । जंगल र पर्याप्त पानी भएको क्षेत्र हुनाले त्यहाँ 'रुरु' जातका मृगका बथान डुल्दा हुन् । रुरुहरू चर्ने र डुल्ने क्षेत्र भएकोले यो क्षेत्र पहिल्यैदेखि रुरुक्षेत्र हुँदो हो । पछि रुरुकन्याको उत्पत्ति र तपस्यापछि उनको नाममा पवित्र धर्मस्थलको रूपमा यो क्षेत्र प्रख्यात भए होला । रुरुक्षेत्रको नामकरणको सन्दर्भमा स्कन्दपुराणको हिमवत्खण्ड र वाराहपुराणमा पर्याप्त वर्णन गरिएको छ । जसअनुसार रुरुक्षेत्रको नामकरणको प्रसङ्ग यस्तो छ :

भृगुवंशीय ऋषि देवदत्तले श्रीकृष्ण गण्डकीको तटमा रहेको यस क्षेत्रमा हजारौं वर्ष तपस्या गरेछन् । उनको कठोर तपस्याबाट स्वर्गका राजा इन्द्रको इन्द्रासन डगमगाएछ । इन्द्रासन हल्लिएपछि आत्तिएका सुरराज इन्द्रले कामदेव, वसन्त ऋतु, मलय वायु, गन्धर्व र अप्सराहरूलाई बोलाएर भनेछन् - श्रीकृष्ण गण्डकीको किनारमा देवदत्त नाम गरेका भृगुवंशीय ब्राह्मणले ठूलो तपस्या गरिरहेछन् । तिमीहरू गएर उनको तपस्यामा विघ्न पार । यति भन्दै इन्द्रले परमसुन्दरी प्रम्लोचा नाम गरेकी अप्सरासहित कामदेव, वसन्त ऋतु, मलय पवन र गन्धर्वहरूलाई भूतलमा पठाएछन् ।

ययुर्वसन्तः कामश्च गन्धर्वो मलयानिलः ।

प्रम्लोचाप्यप्सरा तत्र देवदत्तस्य चाश्रमे ॥

(हिमवत्खण्ड, परिशिष्ट)

यसरी वसन्त ऋतु, मलयपवन गन्धर्व, कामदेव, गन्धर्व र प्रम्लोचना अप्सरा देवदत्तको आश्रमतर्फ गए । तपोरत देवदत्तको आश्रममा पुगेपछि गन्धर्वहरूले कामोदीपक रागहरू गाउन थाले । त्यही रागको तालमा प्रम्लोचाले पनि गीत गाउन थाली, नाच्न थाली । तिनीहरूको गानबाजानबाट देवदत्त तपस्याबाट जागे । त्यसैबेला कामदेवले पनि कामबाण प्रहार गर्‍यो । वसन्त ऋतु र मलयपवनले पनि तत्काल आनन्ददायक कामोदीपक वातावरण बनाए । मुनिले पनि तपस्या छाडे र तिनीहरूको रमिता हेर्न थाले । ऋषि देवदत्तले कन्दूकत्रीडा गरिरहेकी लजाएको नखरा पार्ने नखरमाउली रमणी प्रम्लोचालाई देखे । कामबाणले पीडित भएका देवदत्त कामदेवकै प्रेरणाले रमणी भएतर्फ दगुरे । नजिकै पुगेर प्रेमालाप गर्न थाले, आलिङ्गन र चुम्बन गर्न थाले । तपस्वी देवदत्त रमणी अप्सराको मायाजालमा परे । देवदत्त र प्रम्लोचाको रतिक्रीडा त्यस रमणीय एकान्त आश्रममा वर्षौं चल्यो । प्रम्लोचा गर्भवती भएपछि देवदत्त भल्याँस्स भए । उनलाई आफ्नो तप भंग भएको ज्ञान भयो र ग्लानि भयो । उनमा पुनः वैराग्य जाग्यो । अन्यत्र कतै गएर तपस्या गर्ने विचार गर्न थाले ।

इत्युक्त्वासौ निवृत्तात्मा विससर्ज सुराङ्गनाम् ।
अचिन्तयन् मनस्येतदाश्रमं वेदमि-दूषितम् ॥

गण्डक्या पूर्व भागे तु विवित्तं विजनं शुभम् ।
दृष्ट्वा तीरे तु विश्रान्तस्तपोभूमिमचिन्तयन् ॥

भृगुतंग समासाद्य शङ्कराराधने रतः ।
अतपच्च तपो घोरं शिवदर्शनलालसः ॥

(हिववत्खण्ड, परिशिष्ट)

कामवासनाबाट निवृत्त भएका ऋषि देवदत्तले त्यसपछि अप्सरालाई त्यागे । मनमा यो आश्रम दूषित छ भन्दै आश्रम पनि छाडे । त्यहाँबाट उनी गण्डकीको पूर्व भागमा रहेको भृगुगुफामा पुगी भगवान् शङ्करको आराधना गर्न थाले । भगवान् शिवको दर्शन पाउने लालसा राखेर कठोर तपस्या गर्न लागे ।

उता देवदत्त ऋषिसँगको समागमबाट गर्भवती भएकी अप्सरा प्रम्लोचाले पनि समय पुगेपछि एउटी कन्या जन्माई । ऋषिको तपोभंग गर्ने उसको प्रयोजन पूरा भइसकेको थियो । नवजात कन्यालाई त्यस एकान्त वनमा छाडेर निर्दयी अप्सरा स्वर्गतिर गई । त्यस भयंकर वनमा ती असहाय कन्यालाई रुरु जातका जंगली मृगहरूले हुर्काए, पाले । यो कथा महाभारतीय आख्यान शकुन्तलोपाख्यानसँग मिल्दोजुल्दो छ । रुरु जातका मृगहरूद्वारा पालिएकी हुनाले ती कन्याको नाम पनि रुरु रह्यो ।

सपि कन्या मृगैस्तत्र रुरुभिर्बर्द्धितासती ।
रुरुमित्येव विख्याता पितुरेवाश्रमे स्थिता ॥

(हिमवत्खण्ड, परिशिष्ट)

रुरुकन्या रुरुमृगहरूको बथानमा हुर्किन् । पुराणहरूमा रुरुकन्यालाई रुरुमृगहरूले स्तनपान गराएको उल्लेख छैन । रुरुहरूले पालेको मात्र उल्लेख छ । पछिका जनश्रुतिहरूमा स्तनपान गराएको कुरा जोडिएको छ । रुरुकन्या युवती भएपछि विवाह गरिन् । ब्रह्मचर्यमा रहेर उनले भगवान् विष्णुको तपस्या गर्ने निश्चय गरिन् ।

ततः सुनिश्चयं कृत्वा तपसे धृतमानसा ।
चिन्तयन्ती जगन्नाथं भगवन्तं रमापतिम् ॥

(हिमवत्खण्ड, पवरिशिष्ट)

यसरी एकाग्र भएर उनले सय वर्षसम्म कठोर तपस्या गरिन् । उनले पहिले फलाहार, पत्राहार गर्दै पछि वायुमात्र पिएर तपस्या गरिन् । उनको शरीरबाट तेज निस्कन थाल्यो । उनको कठोर तपस्याबाट प्रसन्न भएका भगवान् विष्णुले त्यही प्रकट भई भन्नुभयो :

अयि बाले ! विशालाक्षि ! तुष्टोऽहं तपसा तब ।
वरं याचय मधसस्त्वं यत्ते मनसि वर्तते ॥

(हिमवत्खण्ड, परिशिष्ट)

“पहिल्यै उनले भगवान्लाई देखिन् । भगवान् विष्णु पुनः इन्द्रियहरूलाई नियन्त्रित गरेर उनका आँखाको सामु उपस्थित हुनुभयो । हृषीक=इन्द्रियलाई नियमन गरेर प्रत्यक्ष भएका हुनाले ‘हृषीकेश’ भन्ने नामले प्रख्यात भई भगवान् विष्णु त्यही रहनुभयो । रुरुले भगवान् विष्णुलाई स्तुति एवं प्रणाम गरिन् । भगवान्ले रुरुलाई ‘इप्सित वर माग’ भन्दा ‘तपाईं यही रूपले (हृषीकेश भन्ने नामले) यही रहनुहोस्, मेरो नामले यो

तीर्थ विख्यात होस्' भन्ने दुईवटा वर मागिन् । भगवान्ले तथास्तु भनी वरदान दिनुभयो । यसरी भगवान् हृषीकेश नामले त्यहाँ रहनुभयो । त्यो क्षेत्र 'रुरुतीर्थ' भन्ने नामले प्रसिद्ध भयो ।" (केही जनश्रुतिहरू : डा. टीकाराम पन्थी, पृ. ११५)

भगवान्ले रुरुकन्यालाई वरदान दिँदा 'रुरुक्षेत्रमिति ख्यातं क्षेत्रमेतद् भविष्यति, 'तव नाम्ना रुरुक्षेत्रमिति ख्यातं भविष्यति' भनेको हुनाले यस क्षेत्रको नाम 'रुरुक्षेत्र' प्रख्यात भयो । भगवान्ले नै 'यस क्षेत्रको श्रीकृष्ण गण्डकीमा स्नान गरेर जसले हृषीकेशको दर्शन गर्नेछ, त्यसले भुक्तिमुक्ति दुबै प्राप्त गर्नेछ भनेकोले यो क्षेत्र परमपावन एवं मुक्तिदायी भएको विश्वास भयो ।

निष्कर्ष

पौराणिक, ऐतिहासिक र धार्मिक दृष्टिले गर्दा रुरुक्षेत्रको विशेष महत्त्व रहेको छ । रुरुक्षेत्रमा पावन श्रीकृष्णगण्डकी, भगवान् हृषीकेश र शालग्रामको संयोग भएको छ । यस पवित्र ठाउँमा महर्षि भृगु, पुलह, पुलस्त्य, अग्निध्र, ऋषभ, भरत आदि महर्षिहरूले तपस्या गरेका थिए । रुरुक्षेत्र ग्रहणको समयमा कुरुक्षेत्रबराबर पुण्यदायी छ, माघमासमा प्रयागराजतुल्य पुण्यप्रद छ र काशीतुल्य मोक्षदायी छ । रुरुक्षेत्र पौराणिक कालदेखि परमपावन तीर्थस्थलको रूपमा मानिएको छ । यस क्षेत्रलाई नेपालको काशी मानिन्छ । रुरुक्षेत्रमा भगवान् विष्णुको गण्डस्थलबाट बगेकी पतितपावनी श्रीकृष्ण गण्डकी बग्छिन् जसको गर्भमा तेतीस कोटि देवताहरू शालग्रामको रूपमा बस्छन् । स्कन्दपुराणको हिमवत्खण्डमा उल्लेख भएको छ :

रुरुक्षेत्रमिति ख्यातं क्षेत्रमेतद् भविष्यति
तब क्षेत्रे कृतस्नातस्त्रिरात्रपोषितो नरः
विलोक्य मां भवेत्पूतो मम वाक्यान्नसंशयः ॥

श्रीकृष्ण गण्डकी र भगवान् हृषीकेशको संयोगले यो क्षेत्र परमपावन र मुक्तिदायी बनेको छ । 'काश्यां मरणात् मुक्ति' भने भैँ यहाँ मर्दा मुक्ति मिल्ने र सद्गति हुने जनविश्वास छ । रुरुक्षेत्रमा शवदाह गरिएमा पनि सद्गति हुने विश्वासले यहाँ टाढा-टाढाबाट शवहरू ल्याइन्छन्, श्रीकृष्ण गण्डकीका घाटमा जलाइन्छन् ।

"नेपालका सुप्रसिद्ध तीर्थस्थलहरूमध्येको एउटा प्रमुख तीर्थ रिडी हो । यसै तीर्थस्थललाई रुरुक्षेत्र भनिन्छ । काशी, प्रयाग, अयोध्या, मथुरा र द्वारका जस्तै रुरुक्षेत्र पनि पवित्र तीर्थको रूपमा सम्झिन्छ भारतका तीर्थहरू काशी र वदरिकाश्रम भैँ यो क्षेत्र पुराणप्रसिद्ध हो । तर वदरिकाश्रम आदिको महिमा बढाउन विद्वान्, धनी व्यापारी र सरकारी क्षेत्रबाट विशेष प्रयास गरियो । त्यसैले हिन्दू नरनारीहरू त्यसतर्फ आकृष्ट भए, तर हाम्रा यी रुरुक्षेत्रजस्ता तीर्थस्थललाई प्रसिद्धिमा ल्याउन समुचित प्रयास हुन सकेन । भगवान्को गण्डस्थलबाट बगेकी गण्डकी भागीरथी गङ्गाभन्दा श्रेष्ठ मानिन्छन् । पण्डित रामकृष्ण शास्त्रीद्वारा रचित 'सन्ध्या विधि' भन्ने पुस्तिकामा लेखिएको छ :

श्रीगण्डकी हृषीकेशं रुरुक्षेत्रम् भृगुस्थलम् ।
महाविष्णुञ्च पञ्चैतान् प्रातःकाले स्मराम्यहम् ॥

उत्तरदिशा मुक्तिनाथबाट बग्दै रिडीमा आई भगवान् हृषीकेशको मन्दिरलाई दाहिने पारी फन्को घमेर पूर्वतर्फ बगेकी पतितपावनी मुक्तिदायिनी काली गण्डकीको स्नानको महिमा शास्त्रहरूमा समेत वर्णन गरिएको छ । रुरुक्षेत्र रिडी हिन्दूहरूको पुराणप्रसिद्ध पवित्र पुण्यभूमिको रूपमा प्रख्यात भई आएको र असङ्ख्य नारनारीको आस्था एवं विश्वासको केन्द्र पनि हुन पुगेको छ । रुरुक्षेत्रको पौराणिक मान्यता ठूलो छ । धार्मिक महिमा अवर्णनीय छ ।" (रुरुक्षेत्र-केशवप्रसाद पौडेल, पृष्ठ-४)

वाराह पुराणमा मुक्तिकेन्द्रदेखि त्रिवेणीसम्म बाह्रयोजना (९६ मील) भएको र त्यहाँसम्मको क्षेत्रमा श्रीकृष्ण गण्डकीको गर्भमा शालग्राम बस्ने हुनाले यस पूरै क्षेत्रलाई 'शालग्राम क्षेत्र' भनिन्छ ।

आरभ्य मुक्तिकेन्द्रं तत्क्षेत्रं द्वादशयोजनम् ।
शालग्रामस्वरूपेण मया यत्र स्थितं स्वयम् ॥
(वाराहपुराण १४४।१८२)

श्रीकृष्ण गण्डकीको किनारमा रहेका धर्मक्षेत्रहरूमध्ये पहिलो मुक्तिकेन्द्र हो र दोस्रो रुरुक्षेत्र हो भनेर 'मुक्तिकेन्द्रं प्रथमतो रुरुखण्डं ततः परम्' वाराहपुराणमा उल्लेख भएको छ । यस अर्थमा यी धर्मक्षेत्रहरू उत्तरोत्तर उत्तम मानिएका छन् । हरिहर क्षेत्र, त्रिवेणी-देवघाटक्षेत्रभन्दा रुरुक्षेत्र उत्तम मानिएको छ । रुरुक्षेत्रमा रहेकी 'रिडी' नदीको वास्तविक नाम 'ऋणी' हो भन्ने विचार अद्वैत संस्था नेपाल, रिडी पीठका पीठाधीश देवेश्वर सरस्वतीको रहेको छ । श्रीकृष्ण गण्डकी र ऋणी नदीको संगममा स्नान गरेमा मान्छेलाई लाग्ने देवऋण, पितृऋण र ऋषि ऋणबाट मुक्ति मिल्ने विश्वास गरिन्छ ।

ऋणानां सहजातानां त्रयाणामार्जनादियम् ।
ऋणीति नाम तटिनी प्रतिच्य आगता खलु ॥
(देवेश्वर सरस्वती-रिडीक्षेत्र महात्म्य, पृष्ठ-१०)

श्रीकृष्ण गण्डकी, हृषीकेश, शालग्रामले युक्त भएको, सत्ययुगदेखि अनेक ऋषि, मुनि, तपस्वीहरूले तपस्या गरेको, भृगुतुङ्गेश्वर, गोनिस्क्रमण तीर्थ एवं महिष और्वको आश्रम रहेको, भगवान् विष्णु एवं भगवान् शिवको क्षेत्र भएको आदि कारणले रुरुक्षेत्रको धार्मिक महिमा वर्णनातीत छ ।

०००

शिक्षा

✍ माधव कुँवर

कक्षा : ४ ए

शिक्षा हामी सबैको साथी
शिक्षा नै नभए हामी कसरी पुग्न सक्छौं साथी ।

शिक्षा नभए हामी हुनेछौं अँध्यारै
शिक्षाले नै हामीलाई देखाउँछ सबै संसारै ।

शिक्षाले नै संसार देखाउने
शिक्षाले नै हामीलाई राम्रो मानिस बनाउने ।

शिक्षाको बाटोलाई निरन्तर चाल्नुपर्छ हामीले

शिक्षाका अवरोधलाई टाल्नुपर्छ हामीले ।

शिक्षाले नै अँध्यारोबाट उज्यालो तिर लम्काउँछ
शिक्षाले नै हामीलाई उज्ज्वल भविष्य चम्काउँछ ।

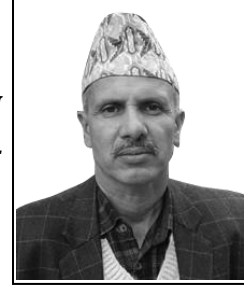
शिक्षाको बाटो हिडि मैले देश विकास गर्नु छ
स-साना बालबालिकामा ज्ञानको ज्योति छर्नु छ ।

शिक्षा नपाउँदा कति दुःख हुन्छ
शिक्षा नभएमा सधैं सुख हुन्छ ॥

०००

STEAM APPROACH IN EDUCATION: AN OVERVIEW

 YAGYA PRASAD GAUTAM
Head Teacher
Nayagaun Secondary School, Nayagaun

INTRODUCTION

Nepal has 150 years history of formal education. In 1854, Durbar high school was established (Sharma, 2006). It was first formal school. Before the establishment of democracy in Nepal in 1950, there were few schools in the valley and other parts of the country. At the beginning the teachers were foreigner from India and Britain. At that time Indian curriculum was taught. Students had to go to India for the exam. Later on after the establishment of democracy, a number of schools were established in the different parts of the country. A committee was set up to suggest the government about the policies.

In education sector, there was a revolution when new education plan 1971 launched in the country. Teacher training, curriculum and many others factors had been in the plan. Different subjects in different classes were given. The school education was classified into primary, lower secondary and secondary level. The subjects taught in school were Nepali, English, math, science, social and others. It was disciplinary. It focused on teaching different subject. Multiparty democracy established in 1990. At that time, curriculum was revised according to changing perspective of political aspect of Nepal. The people's movement of 2006 brought revolutionary political change in Nepal. Nepal became a secular, republic and federal nation. The effect of political change was in curriculum. At that time, government put forward what to teach and what not to teach. Curriculum framework of 2008 was designed.

Curriculum is revised every ten years. Now new curriculum has been launched in 2019. It has realized and implemented integrated curriculum in grade 1-3. The pedagogy also has gone shifting day by day. In the past teachers were in the centre. They delivered their knowledge to the students. Students were passive learners. Though they studied the education theory of different scholars, there was no change in the classroom. There were many teachers training but the class teaching was same. It was realized by teachers themselves. However, gradual and some innovative changes can be seen in school education.

The innovative change has occurred as STEAM pedagogy. It has long history. But in Nepal, it is flourishing this time.

HISTORY OF STEAM PEDAGOGY

According to Tsupros, Kohler and Hallinen (2009), "STEM education is an interdisciplinary approach to learning where rigorous academic concepts are coupled with realworld lessons as students apply science, technology, engineering, and mathematics in contexts that make connections between school, community, work, and the global enterprise enabling the development of STEM literacy and with it the ability to complete in the new economy". Thus STEM education expects the present students to be able to complete in the new economy. The world has become a small global village because of the connections between people with the rapid development in communication.

Students develop some skills while studying in school. They help them to do well in this modern age. They are called 21st century skills. They include creativity, innovation, and entrepreneurship (Khine & Areepattamannil, 2019). The education should be towards developing such skills in students.

There was STEM in practice. Some scholars advocated to add arts in this to bring creativity in students. Thus in STEM approach, the addition of arts and design has transformed STEM into STEAM (Liao, 2016).

STEAM IN NEPAL

Nepal has passed a long time in making and reviewing curriculum. Jay Prithvi Bahadur Singh's Aksharank Shiksha is the first curriculum made by Nepali scholar. Indian curriculum was taught before 1950 the year democracy was introduced in Nepal. After that number of schools were opened different parts of the country. In 1953 an Education Committee was formed and in 1955 the government constituted the National Education Planning Commission in 1955. At the request of His Majesty's Government a team under the leadership of Dr. Hugh B. Wood in cooperation with United Nations Educational and Cultural Organization (UNESCO). This team studied and prepared a report on its findings. In 1971, National Education System Plan was implemented all over the country. New curriculum was introduced. Vocational education was given priority.

The education Act was formed in 1971. It was in application until this time with the change in different time. Teacher training was given priority. In 1988, many teachers were made permanent. Training and job security helped the teacher professional development. The education was in four levels. They were primary level 1-3, lower secondary level 4-7, secondary level 8-10 and higher education. In primary level, Nepali, Social and mathematics were taught. English was taught as foreign language from class four.

To achieve the objectives of the curriculum, the teachers taught the subjects. The teaching was one way means teacher was at the centre. The students learned as the teacher taught them and written examination assessed their learning.

Different subjects were taught in the school. According to Tyler (1992), differentiation and integration of the curriculum was common phenomena in education (Belbase, 2019). The curriculum was disciplinary. Nepali, mathematics, English, science, health, physical education etc were the subjects. Health and physical were in one curriculum. These two related subjects were under one subject. It was integration of the curriculum. Same subjects were not taught in all level of education. Simple to complex theory was applied and in primary level there were less subjects and in lower secondary and secondary level there were many subjects.

The National Education Policy (2019) has stated that science, technology, engineering and mathematics (STEM Education) will be included in all level education. It shows that STEM education is an important part of education and Nepal has also given importance for it.

STEAM APPROACH

As there was discourse of integration and differentiation of curriculum among scholars, they have their own logical opinions.

Here is my experience. I was walking on the way. There were three children playing dandi biyo, a game played with two pieces of stick a long and a short. They were counting the numbers, one, two, three, four and so on. They were talking, discussing. They made the dandi and biyo themselves. They cut two sticks. One was short about 9 inches where as other was 18 inches. They made them smooth. They made a small long hole in the ground. They played turn by turn. Now let's discuss in this matter. If we go through STEAM education, the children learned and practiced these subjects. They applied science as their work was linked to earth, plant. They used technology, local technology to cut and made the whole. They designed the place where they play. They drew a kind of map. Art was there as they counted the numbers in poetic way. Also their movement was like dance. Mathematics was also there. They counted the numbers it means their points. They threw the small piece with the help of long stick. They beat at the side of the small stick when it jumped they beat it or pushed as far as they could. They did it three times and the distance between the hole, the starting point and the small stick which was called biyo. It is integration of different subject under the theme of sport. They are playing and creativity is also there. They are developing soft skills like creativity, communication and collaboration. They learn to wait for their turn too. It means this game has taught them many life skills.

So, I am thinking what STEAM approach is. In all these five subjects, STEAM was discussed. Generally, STEAM stands for Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics. The students should learn science, technology, engineering, arts and

mathematics together. Is it possible to learn all these five subjects together? In the previous paragraph, I presented an experience of playing a local game of dandi biyo. Children learn five subjects playing the game. The innovative pedagogy provides us new way of teaching. The experience of 5 es lesson plan. They were engage, explore, explain, elaborate and evaluation. The teacher can plan the class which provides enough learning condition to the students. The students involve in their learning on the base of their previous experience. The students in engage part linking to the previous experience involve in learning process. This lesson plan is in constructivist learning theory. Constructivist learning theory explains that the learners make meaning on the basis of their previous experience. It is interaction on what they have already known and want to know (Resnick, 1989). So, learning a new knowledge depends on interaction between people. People interact, communicate and make meaning. In the engage part, the students enter into new knowledge on the foundation of previous knowledge. It is a kind of schema activation.

Thompson (2000) urges that constructivism is not a learning theory; it is a model of knowing. Anyway, constructivism is the process of meaning making. Meaning making is the construction of knowledge. Thus, 5es lesson plan assists the learners to create knowledge.

The exploring part helps the learners to go through the matter. They get opportunity to learn more when they look for new knowledge. They interact with people, watch videos, read the related books, papers, communicate to other are the ways of exploring. Thus the learning goes in this plan. If the students go through inquiry learning approach, they are curious, interested and interacting people.

There are some skills which are important in life are called soft skills. The skills like critical thinking, collaboration, communication skills are soft skills. The teachers do not teach the students about these skills. These skills developed in students knowingly or unknowingly while they are in learning process in school. The activities are designed to develop the soft skills. When the students are given to do project works or community works, they have to work in groups.

The teachers divide them into groups and assign the task. The students in performing the task work together with the friends. The two types skills mainly we hear are soft skill and hard skill.

Hard skills are those people learn through education, training. They are technical knowledge. For example, the people learn electricity wiring joining to the institute or technical school. It is hard skill. Soft skills are developed in people while doing the things in learning process. They are not taught in the school. But these are important in life. The objective of the curriculum is to develop such soft skills in students. Soft skills refer to the personal qualities of people. They include communication skill, problem solving skill, decision making skill, time management skill and self motivation skill (Majid et. al., 2012). The students develop such skills while they are

learning different subjects in the school. The teachers should keep these things in mind while planning the activities.

In STEAM approach, the development of soft skills in students is important. The primary level (1-3) curriculum 2075 states that soft skills are important in children in their life. They are useful in problem solving. They are not necessary for any particular job but they are necessary for many jobs. The curriculum has been designed to develop such soft skills in students in all subjects. The main soft skills expected to develop in primary level (1-3) are thinking skills, interpersonal skills, intrapersonal skills, information communication and multiliteracy skills and citizenship skills (Basic curriculum, 2075). These main skills have different sub skills. In this way, such soft skills development is one of the important objectives of the curriculum.

REFERENCES

Belbase, S. (2019). STEAM education initiatives in Nepal. In STEAM Journal, 4(1). DOI:10.5642/steam.20190401.07 Available at:

<https://scholarship.claremont.edu/steam/vol4/iss1/7>.

Curriculum Development Centre (2019). Basic Curriculum (1-3). Sanothimi.

Liao, C. (2016). From interdisciplinary to transdisciplinary: An arts-integrated approach to STEAM education. Art Education, 69(6), 44-49.

Majid, S.; Liming, Z.; Tong, S. & Raihana, S. (2012). Importance of soft skills for education and career success. In International Journal for Cross- Disciplinary Subjects in Education (IJCDSE), Special Issue 2(2).

Ministry of Education Science and Technology (2019). National Education Policy . Kathmandu.

Rensick, L.B. (1989). Introduction. In L.B. Resnick (Ed.), Knowing, Learning, and Instruction: Essays in Honor of Robert Glaser (pp.1-24). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Sharma, K.S. (2006). English in Nepal from the past to the present. In Journal of NELTA Vol.11

No.1-2 pp 28-33. Nepal English Language Teacher's Association.

Tsupros, N., Kohler, R. & Hallinen, J. (2009). STEM education: A project to identify the missing components. Pittsburg, PA: Intermediate Unit 1 and Camegie Mellon.

000

EXPLORING THROUGH E-LEARNING PORTALS

✍ **GOPAL PRASAD BASHYAL**
Education Training Center
palpagopalbashyal@gmail.com

A wise teacher leads the students up to the threshold of the room of knowledge. – Khalil Zibran

Abstract

The rapid advancement of information communication technology (ICT) offers free access to the huge repertoire of knowledge of all disciplines through online. Therefore, the pedagogy demands blending of teacher facilitation in the classroom and self-directed learning through e-learning portals. This article presents a few useful portals which support school students of all grades and subjects. The websites are illustrated with brief information about the features and nature of available resources along with guidelines to explore them. These are only a few examples of e-resources and the author expects further exploration of the resources by the teachers and the students to satisfy their thirst of knowledge.

Key words : E-learning, independent learning, connectivist learning, learning portal, app.

DEFINING LEARNING PORTALS

The traditional sage-on-a-stage approach or teacher-centered approach of teaching couldn't satisfy the learning needs of learners, and currently the meddlers-in-the-middle approach of teaching, which allows students to explore and experiment with possibilities, has opened paths to multiple strategies of learning. Therefore, every teacher must engage her students in hands-on experiments of different learning strategies. E-learning is one of the highly fashioned modes of learning at present. E-learning is the delivery of a learning program by electronic means; it includes web-based learning, virtual classrooms, digital collaboration and delivery of content through internet. An e-learning system is used to transfer knowledge, in the form of interactive teaching material. It allows the user to progress at their own pace and to receive feedback on their progress and level of understanding (Haythornthwaite&

Andrews 2011). E-learning contents or resources are stored in learning portals and whoever need explore them by visiting their web links. Although the learning portals are created for certain group of similar professional or learning needs, there are many learning portals which are commonly beneficial to the students. However, the students need to be selective and decide to resource them as per their needs. These resources are easy to access, downloadable, printable, and interactive. The only precaution is about the internet access and habit of exploring authentic links for the purpose.

NEPAL GOVERNMENT LEARNING PORTAL

The Ministry of Education, Science and Technology (MOEST), Nepal has launched an e-learning portal for students from classes 1 to 10, and contains content on all topics. It's being operated and controlled by the Center for Education and Human Resource Development (CEHRD). Although the portal has been launched targeting students who have been deprived of education due to the fear of infection of COVID-19, it's useful for all students and even when the school is opened face-to-face. The learning portal could make the learners easier to learn after the opening of the school as the contents of the books read by the students in the school are kept in this portal. The link helps to access several learning portals, especially useful for students of grade 1 to 12. <http://nepal.gov.np:8080/NationalPortal/view-page?id=125>

When we click on the link, the official portal of Government of Nepal appears. Several eLearning links are given there. Click on Useful learning materials that takes you to an announcement of CEHRD including websites of useful learning materials. There are seven links and brief notes of types of contents the portals cover.

- i. <https://www.youtube.com/ncedvirtual> ::Virtual Class of All Compulsory Subjects (Class 9-10). This portal contains video recordings of teaching of all major contents of textbooks. These lessons can be taken as samples of teaching those items and also clarify understanding by comparing the video lessons and your everyday practice.
- ii. <https://moest.himalayantechies.com> contains contents, games, and links to audio and video resources and textbooks of Grade 1 to Grade 12. Besides learning portal, the link leads to dictionary, games, and library sources. There are links to Khan Academy, edutopia and more useful resources.
- iii. <https://pustakalaya.org/epaath/E-Paath> is full of digital learning activities.
- iv. <https://egr.pustakalaya.org/> This is popular site for the children's stories and games. Similarly children's books are available at <https://pustakalaya.org/balpaathmala/>

v. E-Pustakalaya, which can be accessed at <https://pustakalaya.org/> is a free digital library where contents of school curricula and other miscellaneous resources in reading, audio, video and activities forms.

vi. SikaiChautari is a learning app for Grade 1 to 10 students. This is produced and promoted by MOEST/CEHRD, especially targeted to support students who have no advance online access other than mobile. The lessons are also available in record. The major activities are given. Additionally there is special resource for SEE students.

These learning portals and app are designed especially for school students of Nepal. However, pustakalaya.org is open source to all. There are grade wise resources and open resources which are also selected as reference materials for the students. The teachers need to study the resources first and suggest students to study particular content specifically and the next in general. If the teachers give students the links and tell them basic features of the contents available, the students will visit and learn independently.

KHAN ACADEMY

www.khanacademy.org is a globally recommended learning portal which provides courses and resources to teachers, students, and parents separately. This is well-known for activities designed to develop critical thinking, problem solving, and living with survival skills. There are wide varieties of courses the students can join or resources anyone can access free. The audios, videos, worksheets, games, practice, reading resources, lesson plans are all available. The only effort required is to explore the contents someone is interested in out of the sea of knowledge. However, the site is designed well enough to find the intended resources easily.

EDUCATION.COM

www.education.com offers both free and premium resources which vary from worksheets, games, lesson plans, workbooks, activities, exercises, songs and stories.

These are only a few examples of learning portals but they consist of ample amount of knowledge and practice which deepen students understanding.

CONCLUSION

Textbook contents and teacher input are not sufficient to satisfy students' learning needs. Moreover, the classroom teaching and textbook-based assignments do not prepare child a whole learner and a whole person, either. E-learning portals encourage students work on varieties of resources at their own pace. The students are exposed to different activities, resources, worksheets, games, and reading texts which are produced by experts of multiple experiences. The only requirement is internet access and skill to explore the sites. Nowadays, the knowledge is not transferred, and not constructed either; but it's connected. Knowledge is a process of connecting specialized nodes or source of information (Siemens 2004). Therefore, nurturing and maintaining connections is needed to facilitate continuous learning. Currency or up-to-date of knowledge is the optimum goal of connectivist learning theory. With the rapid growth of ICT, the notion of teacher as the sole source of knowledge is replaced by the notion of knowledge resides in non-human appliances, like computer or mobile, and reached via internet.

REFERENCE

Hayythornthwaite, Caroline, and Andrews, Richard. (2011). E-learning theory and practice. SAGE publications Ltd.

Siemens, G. (2004). Connectivism: A learning theory for the digital age. Retrieved from <http://www.elearnspace.org/Articles/connectivism.htm>.

000

नारी अधिकार

सिर्जना सिर्पाली सुनार

कक्षा : ११ व्यवस्थापन बी

पिन्जडाको सुँगा होइन् हामी
स्वतन्त्र भई बाँच्न पाउनुपर्छ ।
भेदभाव हैन अब
एकताको गीत गाउनुपर्छ ।
दाइजोको लोभ हैन अब
उचित शिक्षा पाउनु पर्छ ।

छाउपडी प्रथा हेर, अब
अन्त्य गर्ने पर्छ ।
नारी माथि शोषण गर्नेलाई
अब फाँसी लगाउनुपर्छ ।
बालविवाह हैन अब
उमेर, पूरा हुनुपर्छ ।

नारी पनि मानिस नै हुन्,
पुरुष सरह अधिकार दिनुपर्छ ।
नदिएमा अब नारीहरू,
एकजुट भई लिनुपर्छ ।
३३% हैन अब, हेर
५०% अधिकार दिलाउनुपर्छ ।

पुरुष प्रधान देश नेपाल भनेर
महिला पछि पर्छन् ।
अब महिला प्रधान देश नेपाल भनेर
महिला अघि बढ्छन् ।

000

गुणस्तर सुधारका लागि प्रतिबद्धता

लोकनाथ मरासिनी

इकाइ प्रमुख
शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, गुल्मी

दश वटा गाउँपालिका र दुई वटा नगरपालिका भएको गुल्मी जिल्लामा ५६५ विद्यालयहरू रहेका छन्, जसमध्ये १४५ विद्यालयहरूमा कक्षा १० सम्म र ६६ विद्यालयहरूमा कक्षा १२ सम्मको पढाइ हुने गरेको छ । जिल्लाभर ५८१ बालविकास केन्द्र कक्षाहरू छन्, कुनै कक्षाहरू समुदायमा पनि सञ्चालनमा रहेका छन् । कूल ६९८१८ बालबालिकाहरूले यस जिल्लाका विद्यालयहरूमा रही अध्ययन गरिरहेको अवस्था छ । फरक क्षमता भएका करिब १००८ बालबालिकाहरू पनि आवासीय र गैर आवासीय रूपमा अध्ययनमा छन् । जिल्लाका विभिन्न ठाउँहरूमा अङ्ग्रेजी शिक्षा प्रदान गर्नका लागि संस्थागत स्कूलहरू पनि छन् तर आजभोलि सामुदायिक विद्यालयहरूले पनि अङ्ग्रेजी माध्यमबाट शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापहरू चलाएको पाइन्छ । जिल्लाका १७ वटा माध्यमिक विद्यालयहरूले हाल प्रचलनमा रहेको गरेर सिक्ने, गरि खाने प्राविधिक धारको पढाइ चलाएको अवस्था छ ।

शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउनु पर्छ, विद्यालयले गुणस्तर सुधारका लागि पहल गर्नुपर्छ भन्ने कुरा हामी भनिरहन्छौं, सुनिरहन्छौं । कतै सामुदायिक विद्यालयहरू पछाडि परेको संस्थागत विद्यालयहरूमा राम्रो पढाइ भएको भन्ने कुराहरू पनि चर्चामा आइरहन्छन् । नेपाल सरकारले समेत शिक्षामा गुणस्तर सुधारका निम्ति भनेर विद्यालयहरूको भौतिक सुधार कार्यक्रम, विद्यालयहरूमा पुस्तकालय व्यवस्थापन, इन्टरनेट जडान, विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना, कम्प्युटरको व्यवस्था, दिवा खाजा, छात्रवृत्ति वितरण, निशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण, शिक्षक तथा कर्मचारीका लागि तलव भत्ता लगायतको व्यवस्था गरेको छ । हामी विद्यालय सञ्चालन गरिरहेको विद्यार्थीको लागि SEE माध्यमबाट मूल्याङ्कन गरिरहेको थियौं तर विगत २ वर्षसम्म कोरोनाका कारण उक्त परीक्षा गर्न र विद्यार्थीहरूलाई कसी लगाई जाँच गर्न नसकेको अवस्था छ । यस्तो अवस्थामा हामी गुल्मी जिल्लामा शिक्षाको स्तर कहाँनेर छ ? हामीलाई भन्न गाह्रो छ ।

हामी सबै राम्रा छैनौं । सबै नराम्रा पनि छैनौं । हाम्रा केही विद्यालयहरू स्वच्छन्द रूपमा विकसित भइरहेका छन् विद्यार्थी आकर्षकका केन्द्र पनि बनेका छन् त्यस्ता सामुदायिक विद्यालयहरू पनि छन् । शिक्षकहरू पनि कोही समयानुकूल प्रविधिमैत्री युगले मागेका गुरु बनेका छौं । कोही परम्परावादी छौं । परिवर्तन के भइरहेछ ख्याल गरेका छैनौं । विद्यार्थीका, समाजका इच्छा चाहनाहरू के हुन ख्याल गर्दैनौं । आफू मात्र पाठ्यपुस्तकको प्रयोग गर्छौं ।

गुणस्तर सुधारका लागि शिक्षकलाई सक्षम बनाउनु र उनीहरूलाई उत्प्रेरित गर्न आवश्यक हुन्छ भन्ने ठानेर शिक्षा विकास समन्वय इकाइले १ दिने अभियान लिएर अगाडि बढ्ने योजना बन्थो । नयाँगाउँ मा वि बाट सुरु भएको १ दिने शिक्षकका लागि MOTIVATIONAL TRAINING लाई जिल्लाव्यापी बनाउने अभियानमा लागियो । इकाइको समन्वय भए पनि उक्त अभियानका मुख्य प्रशिक्षक चाहि सिद्धबाबा मा वि का प्रधानाध्यापक श्री डोर विक्रम श्रीश हुनुहुन्थ्यो । थप सहजीकरण गर्नेहरूमा नयाँगाउँ माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक यज्ञप्रसाद गौतम, इकाइ प्रमुख लोकनाथ मरासिनी, शाखा अधिकृत पिताम्बर पन्थी र शाखा अधिकृत अमर के.सी. लगायत सो अभियानमा सरिक थियौं । विशेष गरी वडाको लिडर

विद्यालयले आफ्नो सेवा क्षेत्रभित्रका सबै खाले शिक्षकको भेला गरी बदलिदो परिवेशमा शिक्षक अनि विद्यालयको भूमिका के हुने भन्ने सन्दर्भमा छलफल अन्तक्रिया गरिएको थियो । शिक्षक महासंघ लुम्बिनी प्रदेशका अध्यक्ष श्री प्रेमनारायण भण्डारीले समेत उक्त अभियानमा साथ दिनु भएको थियो । गुल्मीदरबार, धुर्कोट, रुरुक्षेत्र लगायत गाउँपालिकाहरूका विभिन्न स्थानमा गरिएको कार्यक्रममा निम्न बमोजिम गर्दै जाने प्रतिबद्धता भएको छ ।

१. नयाँ-नयाँ पुस्तक अध्ययन गर्ने बानी बसालौं । विशेष गरी शिक्षकले दुनिया सन्सारको जानकारी लिन कहाँ के भइरहेछ भन्ने कुरा थाहा पाउनका लागि नया पुस्तक अध्ययन गर्ने त्यसको विषयवस्तुको चिरफार विश्लेषण गर्न जरूरी हुन्छ । पुस्तक नपढीकन तत्कालको परिवेशको ज्ञान प्राप्त हुँदैन र हामीले बालबालिकालाई पूर्ण रूपमा ज्ञान बाढ्न सक्दैनौं । विद्यालयको पुस्तकालयबाट लिएर वा अध्ययनसमूह बनाएर नयाँ पुस्तकको व्यवस्था गर्न सकिन्छ । यसै गरी बालबालिकाहरूका लागि यो यो पुस्तक पढ्न सक्छौं भनेर सिफारिश गरिन्छ । अध्ययन नहुँदा आफू पुरानो जमनाको केही थाहा नभएको जस्तो हुनुपर्ने हुनाले साहित्यसम्बन्धी, विज्ञानसम्बन्धी, प्रविधिसम्बन्धी पुस्तकहरू खोजी पढ्ने बानी बसालौं ।
२. प्रविधिको प्रयोग गरौं । इन्टरनेटको जमना छ । गुगल सर्च गरेर ज्ञान लिन सकिन्छ । युट्यूव हेरेर काम गर्न सकिने जमना छ । हामी शिक्षक विद्यार्थीहरूले यसको प्रयोग नगर्नु भनेको पछि पर्नु हो । विभिन्न निकायका वेबसाइटहरू, फेसबुक पेजहरू हेरेर हामी हरेक सूचनामा अपडेट हुन सक्छौं । इमेलको माध्यमबाट समस्या समाधान गर्न सक्छौं । त्यसैले प्रविधिको प्रयोगका लागि सबै विद्यालयहरूमा विद्युत, कम्प्युटर वा ल्यापटपको व्यवस्था गरी इन्टरनेट जडान गर्नुपर्दछ । सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेट जडानका लागि रकमको व्यवस्था गरेको छ ।
३. कार्यमूलक अनुसन्धान Action Research को प्रयोग गरौं । शिक्षाको गुणस्तर सुधारमा यसलाई अचूक औषधीको रूपमा लिइएको छ । शिक्षकको का.स.मू. मूल्यांकनको एक अंग बनाइएको छ । कक्षामा काम गर्ने कममा देखिएका समस्या समाधान गर्नका लागि नया विधि प्रविधिको प्रयोग गर्दै अगाडि बढ्ने यो प्रक्रिया हो । स्थायी अस्थायी सबै खाले शिक्षकहरूले कुनै १ विषयमा ३ महिनामा कम्ती एउटा रिपोर्ट तयार गर्न सकियो भने पनि गुणस्तर सुधार गर्न यसले सहयोग पुराउछ । योजना, कार्य, अवलोकन, प्रतिवेदन गरी पहिलो चक्र र पुनर्र्योजना, कार्य, अवलोकन, प्रतिवेदन गरी दोस्रो चक्र पूरा गर्दा नया विधि प्रविधि खोजका माध्यमबाट सिकाइमा समस्या समाधान हुन्छ भन्ने मान्यता रहेको छ ।
४. समयवाधिमा सुधार गरौं । शिक्षकहरू आफ्नो पिरियडमा सामान्यतया ५ मिनेट ढिलो जाने र ५ मिनेट छिटो आउने गरेको पाइन्छ भन्ने अनुसन्धानबाट देखिएको छ । यस्तो अवस्थामा एउटा पिरियडमा दिनमा १० मिनेट हप्तामा ६० मिनेट समयको क्षति हुन जान्छ । यो क्षतिलाई कम गर्नका लागि कक्षामा मोनिटरलाई समय उल्लेख गर्ने डायरीको व्यवस्था गर्ने र हरेक हप्तामा क्षति भएको समयका बारेमा विश्लेषण गर्ने बानी बसाल्न सकियो भने गुणस्तर सुधारमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ । यहाँनेर स्मरणयोग्य कुरा के छ भने शिक्षकलाई अप्ठेरो पार्नका लागि अभिलेख राख्ने होइन कि सबै मिलेर गुणस्तर सुधारका लागि यो काम गरिदैंछ भन्ने कुरा सबैले महशुश गर्नु आवश्यक हुन्छ ।
५. सरोकारवालालाई चिनाउं र प्रयोग गरौं । विद्यालयसँग सम्बन्धित पक्षहरू कुन कुन हुन् र उनीहरूबाट के सहयोग लिन सकिन्छ ? भन्ने कुरामा प्रधानाध्यापक चनाखो बन्नु पर्दछ । गाउँमा रहेका आमा समूहहरू, कृषकसमूहहरू, क्लवहरू, भूपू. विद्यार्थीहरू, शिक्षाप्रेमी, व्यापारी, विदेशमा रहेका स्थानीय व्यक्तिहरू, अभिभावकहरू, विद्यालयका पदाधिकारीहरू लगायत सबैसँग समय मिलाएर बैठक बस्ने र

उहाँहरूलाई विद्यालयले के सहयोग गर्न सक्छ र विद्यालयलाई उहाँहरूले के सहयोग गर्न सक्नु हुन्छ भन्ने विषयमा छलफल गर्न आवश्यक हुन्छ । यसबाट अक्षयकोषको स्थापना गर्ने, गच्छेअनुसार विद्यालय निर्माण, सामग्री संकलन लगायतका विविध गतिविधिहरू गर्न सकिन्छ ।

६. विषयगत समिति गठन र बैठक : लिडर स्कूलहरूले आफ्नो सेवाक्षेत्रभित्रका शिक्षकहरूको बैठक बस्ने वडाको शैक्षिक अवस्थाको विश्लेषण गर्ने गर्नु पर्दछ । यसरी नै गुणस्तर सुधारका लागि नेपाली, अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान, सामाजिक जस्ता विषयमा सबै विद्यालयहरूको प्रतिनिधित्व रहने गरी विषयगत समिति गठन गर्ने, समितिको आयोजनामा अतिरिक्त क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न सकियो भने पनि केही सुधार गर्न सकिन्छ ।
७. विद्यालयको Vision निर्माण र प्रयोग : विद्यालय स्थापना कुन उद्देश्यका साथ गरिएको हो, सामान्य लेखपढ गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन, अङ्ग्रेजी भाषा जानेको जनशक्ति उत्पादन, प्राविधिक धार अध्ययन गरेका जनशक्ति उत्पादन कुन हो भन्ने कुरा किटान हुनु पहिलो आवश्यकता हो । आफूले बनाउन खोजेको परिकल्पनाका आधारमा विद्यालयका क्रियाकलापहरू सञ्चालित हुन्छन् र उक्त स्थानमा पुग्न मद्दत हुन्छ । सरोकारवालाहरू सहित उपस्थितिमा आगामी ५ वर्षमा कस्तो विद्यालय बनाउने भन्ने कुरामा योजना बनाउनु पर्दछ । प्रविधिमैत्री विद्यालय बनाउने हो भने त्यसका लागि चाहिने उपकरणहरू कम्प्युटर, ल्यापटप, इन्टरनेटको व्यवस्था, त्यसलाई प्रयोग गर्न सिकाउने जनशक्तिको व्यवस्था जस्ता पक्षहरूको खोजी गर्नुपर्ने हुन्छ । अङ्ग्रेजी शिक्षाप्राप्त जनशक्ति उत्पादन गर्ने हो भने त्यस्ताखाले शिक्षकहरूको व्यवस्था । त्यसमा सहयोग हुने अडियो भिडियो भएका वेभसाइटहरूको व्यवस्था गर्दै गइन्छ र ५ वर्षमा गन्तव्यमा पुग्न सकिन्छ ।
८. पेशागत दर्शन निर्माण गर्ने : शिक्षकको जागिरको दर्शन तलव प्राप्त गर्ने मात्र रह्यो भने हामी यथास्थितिमा रहन्छौं । हामीले प्रगति गर्न सक्दैनौं । हामीले नैतिक, इमान्दार, कर्मठ, देशभक्त नागरिक उत्पादन गर्ने दर्शन बनायौं भने त्यही बाटोमा हिड्न प्रेरित गर्दछ । हामी त्यही विषयमा चिन्तन मनन गर्छौं । प्राप्तिका लागि प्रयाश गर्छौं । त्यसैले हामी शिक्षकहरूले जागिरे क्रममा बनाएको सामान्य दर्शनले समेत गुणस्तर प्राप्त गर्ने कुरामा निर्देश गरेको हुन्छ ।

०००

त्याग

करिश्मा बस्नेत

कक्षा : ७ ए

कसरी तिमी देश हाँकछौ
तिमी नै काँचो भए
अनुशासनको ज्ञान नभए
कसरी राख्छौ अनुशासन सबलाई
कसरी तिमी विद्वान भन्छौ,
विद्वताको 'वी' पनि नजाने
ज्ञान गुण कसरी सिकाउँछौ
आफूमा नै केही ज्ञान नभए

कसरी तिमी इमानदार मान्छौ
व्यक्ति पिच्छे धोका दिदै गए
अरूलाई भुक्काउँदै जाँदा
आफै बेइमान सरी भई दिए
बैरभावलाई आफै त्याग्न नसके
कसरी बन्छौ त्यागी तिमी
मनमा वैरभाव शान्त नभए
कसरी आउँछ आशक्तिको त्याग ।

०००

नाताका ताना

पन्थी रामप्रसाद

रेसुङ्गा न.पा.-२, तम्घास, गुल्मी

नाताका ताना अल्फिए धेरै बल्फिए बेसरी
फुकाउ भन्दा भन् गाँठो पछि सम्हाल्ने कसरी ?
शब्द छ एक अनेक अर्थ लाग्दछ भाषामा
अनर्थ लाग्ने गरेर डुब्नु हुँदैन भासमा ।
बुनेर नाना नाताका ताना अर्थ नै बिगारी
भोलिका पुस्ता शब्दको अर्थ बुझ्ने हुन् के गरी ?
नमूना केही सारुँ कि यहीँ भन्ने पो लाग्या छ
नाताका कुरा लेख्दछु भन्छ कलम जाग्या छ ।
सर्लक्क सरे ससुरा जति बुबामा गए ती
जति छन् सासू आमामा सरे बढुवा भए ती ।
ससुरालाई भन्दछन् बुबा आजका बुहारी
मुखले आमा दल्दछन् पोतो सासूका बुहारी ।
बुबा र आमा भन्दछ ज्वाइँ ससुरा सासूमा
पति र पत्नी दाजु र बैनी भए कि नातामा ?
जेठानी दिदी अमाजू दिदी नन्द ती बहिनी

घरको हो कि माइती नाता ? अल्मल भयो नि ।
भन्दछन् बाबा जोईले पोइ अर्थ के लाग्दछ ?
सुनेर बाबा दङ्ग छ पोइ अचम्म लाग्दछ ।
बिर्सियो पनि कसरी भनूँ ? अधिल्लो पुस्ताले
गज्याङ्गुजुङ्ग पारेको हो कि पछिल्लो पुस्ताले ?
छोराकी जोई बुहारी भन्छन् सासू र ससुरा
छोरीको पोइ ज्वाइँ हो भन्छन् सासू र ससुरा ।
भाइकी पत्नी बहिनी भनी जेठाजु आमाजु
भन्दैनन् किन बहिनी भनी फुपू र फुपाजु ?
ससुरा सासू बाबा र आमा हुँदैन समान
भिन्न छ अर्थ भिन्न हो नाता एउटै नमान ।
पतिको अर्थ भएमा बाबा बाबाको अर्थ के ?
पत्नीको अर्थ हुँदैन छोरी भन्ने हो अब के ?
गलत लागे यी मेरा कुरा भन्दिनु सुटुक्क
नबुझे चित्त दुःखेमा पित्त काटे मन् कुटुक्क ।

०००

अनुशासन

संगम राना

कक्षा : ५ सी

अनुशासन हो मानवजीवनको गहना
आफूमा अनुशासन होस् भन्ने सबैको चाहना ॥

अनुशासनमा बसेर गरेको कामले हुन्छ प्रगति
जान्ने छु भनेर घमण्ड गर्नेको हुन्छ दुर्गति ॥

अनुशासनमा बसेको मान्छेले सधैँ सम्मान पाउँछ

अनुशासनविहिन मान्छेले सधैँ अपमान पाउँछ ॥

बरु पढाइ नहोस् तर अनुशासन चाहिन्छ
अनपढ नै होस् अनुशासनले काम पाइन्छ ॥

अनुशासन हो सबैभन्दा माथि,
त्यसैले यसको पालना गरौँ है साथी ॥

०००

रेसुङ्गा तिमीलाई सलाम

कृष्ण विश्वकर्मा "विजय"

पूर्व विद्यार्थी

तिम्रो छातिमा बोटबिरुवा फुल्दा
नयाँ पालुवा पलाउँदा मन फुरुङ्ग बनायो
जीवजन्तु तिम्रो विशाल ज्यानमा दगुरिरहे
अफ भनूँ तिमीलाई यातना दिइरहे
तर तिमी दुखी भएनौ
बरु अरुको खुशीमा आफू सिद्धिन तयार भयौ
त्यसैले रेसुङ्गा तिमीलाई सलाम छ ।
सहिरह्यौ हजारौं वर्षे भरी
उति नै टन्टालापुरे घाम खडेरी
पुस-माघको हिमशिरेटोलाई प्रेम गरेउ
तिम्रा अङ्गहरू टुटाउन चुडाउन खोजे की ?
निरन्तरका वर्षेभरीका पहिरोले
तिम्रो रूपरङ्ग सुकाउन खोजे होला
टन्टालापुरे घाम र खडेरीले
तिम्रो सुन्दरता र अस्तित्व देखेर लोभिए होलान्
त्यसैले बेलाबेला लुकाउन खोज्ये हिउँ र बादलले
तर ती आफै हार खाएर हराए
ती वर्षे भरी र टन्टालापुरे घाम
अनि कठयाङ्ग्रीदो हिमशिरेटो सहेँदै
सतिसाल भए शिर उँचो पारेर बसेका छौं

त्यसैले रेसुङ्गा तिमीलाई सलाम छ ।
तिम्रै ज्यानको पानी खाएर
तिम्रै अङ्गको माटोमा लडिबुडी खेलेर
हामीले जीवनका दिन बिताउँदै छौं
जीवन जिउन सिकायौ
चरा-मुसाले पनि जिएका छन्
तर
रेसुङ्गा तिमीले दुःख-पीडा सहन सक्ने बनायौ
बैरिका अनेक प्रहारलाई भुत्ते बनाउन सिकायौ
अन्याय र दमन गर्नेहरू मेरै वरिपरि छन्
उनीहरूका विरुद्ध
औंला ठड्याउँदै बोल्नसक्ने बनायौ
प्रतिकुलता मै पनि अनुकुलता भेटाउन सक्ने
बनायौ
त्यसैले रेसुङ्गा तिमी मेरो आदर्श हौ
मेरो आदर्श;
मेरो मार्गदर्शक;
रेसुङ्गा तिमीलाई सलाम छ ।
तिमीलाई सलाम छ ।

०००

सर ! यो स्कूल सबैको भन्नुभएको होइन !
किन यहाँ बजारमा गिटी कुट्ने
नीलिमा आन्टीका छोराछोरी मात्र आउँछन् ?
ईटा बोक्ने धने काकाका बच्चा मात्र आउँछन् ?

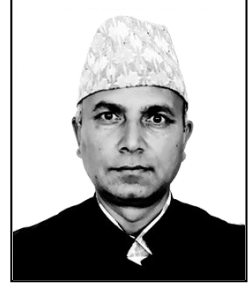
सर ! हाम्रै हेडसरको छोरो किन अर्को स्कूलमा जान्छ ?
सेतो प्लेटको गाडीमा अफिस जाने
विक्रम अंकलका नानीबाबु किन यहाँ नपढेका ?
ठूला ठूला भाषण गर्नेहरू पनि
आफ्ना सन्तान उतै पढाएर
किन समितिमा बस्न मात्र यहाँ आएका ?

- अनन्त वाजले

विद्यालय तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको आवश्यकता : कार्यान्वयनमा समस्या

विष्णुप्रसाद जवाली

शाखा अधिकृत
रेसुङ्गा न.पा., गुल्मी

विषय प्रवेश

शिक्षा विकासको आधार हो । ज्ञानमा आधारित समाजको माध्यमवाट मुलुकको दिगो शान्ति र समृद्धिका लागि शिक्षालाई महत्त्वपूर्ण माध्यमको रूपमा स्वीकार गरिदै आएको छ । नेपालको संविधानले शिक्षा सम्बन्धी हकलाई मौलिक हकका रूपमा प्रत्याभूत गरेको छ । शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, सीपमूलक तथा रोजगारमूलक बनाउदै शिक्षामा राज्यको लगानी अभिवृद्धि गर्दै निजी क्षेत्रको लगानीलाई नियमन र व्यवस्थापन गरी सेवामूलक बनाउने नीति अवलम्बन गरेको छ । विद्यालय शिक्षामा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको प्रबन्धबाट कार्यमूलक, व्यावहारिक प्राविधिक तथा व्यावसायिक सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गरी श्रम बजारमा सहज प्रवेशको सम्भावना बढाउन, शैक्षिक उत्पादनको गुणात्मकता वृद्धि गरी विद्यालय तहबाट प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको सञ्चालन गरी रोजगारमूलक जनशक्ति उत्पादन गरी देशको गरिबी घटाउन योगदान पुऱ्याउँछ । माध्यमिक तहको शिक्षामा साधारण र प्राविधिक शिक्षाको व्यवस्थाअनुसार सैद्धान्तिक पक्षमा मात्र केन्द्रित नभएर सैद्धान्तिक ज्ञानसँगै प्रयोगात्मक सिपसँग केन्द्रित गरिनु आवश्यक भएको छ । प्राविधिक क्षेत्रमा आवश्यक पर्ने आधारभूत तथा मध्यम स्तरीय जनशक्ति उत्पादन गर्दै कार्यमूलक व्यावहारिक प्राविधिक तथा व्यावसायिक सिपलाई श्रम बजारमा सहज प्रवेश बढाउन र शैक्षिक उत्पादनको गुणात्मकता वृद्धि गर्ने काम र शिक्षाबिचको मनोवैज्ञानिक खाडल कम गर्ने कामकाजी शिक्षाको व्यवस्था सँगै स्थानीय पेसा र व्यवसायको आकर्षण बढाउदै रोजगारीको दायरालाई फराकिलो गरी गरिबी न्यूनीकरणमा योगदान दिने उद्देश्यका साथ नेपाल सरकार, शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (साविकको शिक्षा विभाग) मार्फत २०७० सालदेखि प्राविधिक धार कक्षा ९ बाट सञ्चालन गरी विद्यालय तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको छुट्टै धारका रूपमा सञ्चालन गरिएको छ । प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई बिस्तार गरी एक स्थानीय तह एउटा प्राविधिक विद्यालयको अवधारणाको नीतिलाई कार्यान्वयन गर्दै सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिचको समन्वय सहकार्यबाट प्राविधिक तथा व्यावसायिक धारको शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाई गरिखाने शिक्षातर्फ अगाडि बढनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ । तथापि विद्यालयमा सञ्चालन भएका प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा पनि कार्यमूलक, व्यावहारिक प्राविधिक तथा व्यावसायिक सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गरी श्रम बजारमा सहज प्रवेशको पहुँच नभएको र विद्यालयहरूले आन्तरिक स्रोतवाट सञ्चालन गरेका प्राविधिक धारका विषयहरू अध्यापन गर्ने जनशक्ति अभाव र आर्थिक स्रोतको अभावमा सञ्चालनमा समस्या देखिएको जनगुनासा सुनिन थालेका छन । तसर्थ विद्यालय तहमा सञ्चालित प्राविधिक तथा व्यावसायिक धारको शिक्षाको आवश्यकता हुँदाहुँदै पनि कार्यान्वयनमा समस्या देखिएको छ ।

१. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको महत्त्व

शुरुमा माध्यमिक शिक्षा पूरा गर्न नसकेका लागि प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम दिइ निम्न स्तरीय र मध्यम स्तरीय जनशक्ति उत्पादन गर्दै आएकोमा वि सं २०५० बाट निजी स्तरमा समेत प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालनको स्वीकृति दिइदै आएको छ । प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको विकासको क्रमको भन्डै ७ दशकभन्दा बढिको इतिहास अध्ययनले देशमा भएका विभिन्न परिवर्तन सँगै शिक्षामा पनि परिवर्तन गरी समय सापेक्ष र प्राविधिक शिक्षातिर अगाडि बढ्ने जमर्को गरेको पाइन्छ । देशलाई आवश्यक पर्ने जनशक्ति उत्पादनमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको महत्त्व सबै प्रतिवेदनहरूले स्वीकार गरेका छन् । प्रजातन्त्रको पुनर्स्थापना पछि गठित आयोगहरूले शिक्षालाई प्राविधिक र व्यावसायिक धारतर्फ लैजानुपर्ने कुरालाई स्वीकार गरी सोहीअनुरूपका योजनाहरू कार्यान्वयनमा ल्याएको पाइन्छ । वि. सं. २०६२।६३ को राजनीतिक परिवर्तनपछि शिक्षा क्षेत्रमा व्यापक परिवर्तन गर्न प्राविधिक र व्यावसायिक शिक्षालाई कामको संसार सँग जोड्दै अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताको कार्यान्वयन गर्न विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम हुँदै विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमका रूपमा हाल सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रमका माध्यमबाट प्राविधिक ज्ञान सिपमा आधारित शिक्षा आजको आवश्यकता हो भन्ने मान्यतालाई स्वीकार गर्दै सैद्धान्तिक ज्ञानले मात्र हैन अबको शिक्षा गरेर खाने कामको संसारसँग जोड्दै राजगारउन्मुख स्वरोजगारयुक्त हुनु आवश्यकता हो भन्ने मूल मर्मका साथ वि.सं. २०७० बाट विद्यालय तहमा प्राविधिक धार सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइएको छ । नेपालको संविधानले समाजवादप्रति प्रतिबद्ध रही समृद्ध राष्ट्र निर्माण गर्न सङ्घीय लोकतातन्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाका माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन विकास र समृद्धिको राष्ट्रिय आकांक्षा पूरा गर्न संविधान जारी भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ । संवैधानिक व्यवस्थालाई कार्यान्वयनमा ल्याउन शिक्षालाई प्राथमिकताका क्षेत्रमा राखी विद्यालय सवलीकरण गर्ने शिक्षालाई वैज्ञानिक, व्यावहारिक, रोजगारीउन्मुख बनाउँदै आर्थिक समृद्धिसँग जोडी गरिबी निवारणमा केन्द्रित गर्ने नीति लिएको छ । यसैको परिणाम स्वरूप विद्यालय तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक धार देशभरिका ४८४ ओटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । एउटा स्थानीय तहमा कम्तीमा एक प्राविधिक विद्यालयको नीतिलाई कार्यान्वयनमा ल्याई सकेसम्म सबै स्थानीय तहमा प्राविधिक शिक्षाको पहुँच बिस्तार गराउने प्रयत्न गरिएकोछ । केही विद्यालयहरूले विद्यालयको आन्तरिक स्रोत साधनको प्रयोग गर्दै प्राविधिक धारका विषयहरू सञ्चालन गर्ने कार्य समेत गरिरहेका छन् ।

२. नीतिगत व्यवस्था

नेपालको संविधानको धारा ३३ मा रोजगारीको हक अन्तर्गत प्रत्येक नागरिकलाई रोजगारीको हक हुने छ साथै प्रत्येक नागरिकलाई रोजगारीको छनोट गर्न पाउने हक हुने छ । यस्तै धारा ५१ को (ज) १ मा शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, सिपमूलक रोजगारमूलक एवम् जनमुखी बनाउँदै सक्षम, प्रतिष्पर्धी, नैतिक एवम् राष्ट्रिय हितप्रति समर्पित जनशक्ति तयार गर्ने व्यवस्थाले शिक्षालाई प्राविधिक तथा व्यावसायिक बनाउदै रोजगारउन्मुख शिक्षातर्फ अगाडि बढ्न प्रेरित गरेको छ । अबको शिक्षा सैद्धान्तिकभन्दा व्यावहारिक र कामको संसारसँग जोड्न सकिने शिक्षा आवश्यक रहेको कुरा सर्वस्वीकार्य विषय बनेको छ ।

शिक्षा ऐन २०२८ (संशोधन सहित) ले विद्यालय शिक्षालाई प्रारम्भिक बालविकासदेखि कक्षा १२ सम्म परिभाषित गरी माध्यमिक शिक्षा ९-१२ र प्राविधिक तथा व्यावसायिक धारको व्यवस्थाले अबको शिक्षा रोजगारासँगै जोड्दै आर्थिक क्रियाकलाप श्रमप्रति सम्मान गर्दै कामको संसारमा आत्मविश्वासका साथ प्रवेश गराउन उन्मुख शिक्षाको आवश्यकतालाई स्वीकार गरेको छ ।

राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप २०७६: ले शिक्षाको राष्ट्रिय उद्देश्यमा श्रम प्रति सम्मान एवम् सकारात्मक सोच भएका रोजगार तथा स्वरोजगारउन्मुख उत्पादनमुखी, उद्यमशील र सिपयुक्त नागरिक तयार गर्ने भन्ने

उद्देश्यका साथ प्राविधिक तथा व्यावसायिक धारतर्फ थप एक वर्ष अवधिको व्यावहारिक अभ्यास समेटिने व्यवस्था गरेको छ । सिद्धान्त र व्यवहारको समन्वय गर्ने श्रमप्रति सम्मान गर्दै कामको संसारमा प्रवेश गराई आत्मविश्वासका साथ तयारी माध्यमिक शिक्षा ९-१२ का सक्षमता राखिएको छ । समाजवादउन्मुख, सामाजिक न्यायमा आधारित समृद्ध राष्ट्र निर्माणका लागि सक्षम र प्रतिष्पर्धी नागरिक विकास गर्नु विद्यालय शिक्षाको दृष्टिकोण राखिएको छ । समृद्ध राष्ट्र निर्माणको आधार प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा नै हुन सक्दछ भन्ने कुरा पाठ्यक्रम प्रारूपमा समेटिनुले यसको पुष्टी गर्दछ ।

विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा सञ्चालन निर्देशिका २०६९ (दोस्रो संशोधन) : ले विद्यालय शिक्षामा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको प्रबन्धबाट कार्यमूलक व्यावहारिक प्राविधिक तथा व्यावसायिक सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गरी श्रम बजारमा सहज प्रवेशको सम्भावना बढाउन र शैक्षिक उत्पादनको गुणात्मकता वृद्धिका लागि विद्यालयहरूमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा सञ्चालन गर्नका निमित्त विभिन्न निकायको भूमिका र जिम्मेवारी तय गरी विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको परिलक्षित उद्देश्य र लक्ष्य परिपूर्ति गर्न विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा निर्देशिका २०६९ जारी गरी लागु गरिएको छ । निर्देशिकाले प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको विकास र बिस्तार गरी सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गरी विभिन्न तहहरूबिच समन्वय र सहकार्य गरी प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको गुणस्तर सुधार, नीतिगत व्यवस्था, विद्यालय छनोट, पूर्वाधार विकास, पाठ्यक्रम परीक्षा र मूल्याङ्कनको व्यवस्था गरेको छ ।

पन्ध्रौं योजनाले योजनामा शिक्षासम्बन्धी हकलाई मौलिक हकका रूपमा प्रत्याभूत गरी आधारभूत तहको शिक्षालाई अनिवार्य र निःशुल्क तथा माध्यमिक तहको शिक्षा निःशुल्क पाउने व्यवस्थामा जोड दिएको छ । शिक्षालाई रोजगारीमूलक बनाउने, सिपमूलक तथा व्यावसायिक शिक्षाको बिस्तार गरी लगानीमा वृद्धि गर्ने, प्राविधिक शिक्षालाई हरेक स्थानीय तहसम्म सर्वसुलभ गराउने कुरामा जोड दिएको छ । यसरी प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई प्रत्येक स्थानीय तहसम्म पुऱ्याउने पक्षमा जोड दिइएको छ ।

३. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको वर्तमान अवस्था

शिक्षालाई समयसापेक्ष बनाउँदै प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको बिस्तार र गुणस्तरीयता कायम गरी शिक्षालाई रोजगारमूलक बनाउन विभिन्न प्रयासहरू भएका छन् । शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रअन्तर्गत ४८४ ओटा सामुदायिक विद्यालयमा विभिन्न पाँचओटा धारमा कक्षा सञ्चालन हुँदै आएको छ । जस मध्ये सिभिल इन्जिनियरिङ १२९, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ ३५, कम्प्युटर इन्जिनियरिङ १००, बाली विज्ञान १७८, पशु विज्ञान ४२ वटा अनुदान पाउने गरी स्वीकृत भएर सञ्चालन भएका छन् । यसरी सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले विद्यार्थी भर्नाका लागि कक्षा ८ सम्म अङ्ग्रेजी नेपाली, गणित र विज्ञान विषयअन्तर्गतको पाठ्यवस्तुलाई समेटेर १०० पूर्णाङ्कका वस्तुगत प्रश्नपत्र तयार गरी प्रवेश परीक्षा सञ्चालन गर्ने र न्यूनतम ४० अङ्क प्राप्त गरेका विद्यार्थीहरू मध्ये योग्यता प्रणालीका आधारमा विद्यार्थी भर्ना गर्दा अधिकतम ४८ र न्यूनतम सङ्ख्या २० हुने व्यवस्था गरिएको छ । पाठ्यक्रमका हकमा साधारण धारतर्फका अनिवार्य विषय ४०० पूर्णाङ्क र प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा विषय ६०० पूर्णाङ्कका गरी जम्मा १००० पूर्णाङ्क हुने र प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा विषयतर्फ ४० प्रतिशत सैद्धान्तिक र ६० प्रतिशत प्रयोगात्मक अभ्यास गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । प्राविधिक तथा व्यावसायिक धार कक्षा ९-१२ सञ्चालन भएका विद्यालयहरूमा प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक, शिक्षक अनुदान, ल्याब व्यवस्थापन अनुदान, प्रति विद्यार्थी लागत अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ । जस मध्ये १. कक्षा ९ सञ्चालन गर्दा प्रशिक्षक १ जना (सम्बन्धित विषयमा स्नातक) माध्यमिक तृतीय श्रेणी सरहको शिक्षक अनुदान, सहायक प्रशिक्षक १ जना (सम्बन्धित विषयमा डिप्लोमा CTEVT वा सो सरह) नि.मा.तृतीय श्रेणी सरहको शिक्षक अनुदान २. कक्षा १० सञ्चालन गर्दा प्रशिक्षक १ जना (सम्बन्धित

विषयमा स्नातक) माध्यमिक तृतीय श्रेणी सरहको शिक्षक अनुदान, सहायक प्रशिक्षक १ जना (सम्बन्धित विषयमा डिप्लोमा CTEVT वा सो सरह) नि.मा.तृतीय श्रेणी सरहको शिक्षक ३. कक्षा ११ सञ्चालन गर्दा माध्यमिक विज्ञान शिक्षक १ जना (सम्बन्धित विषयमा स्नातकोत्तर भौतिक, रसायन र जीव विज्ञान मध्ये विद्यालयको आवश्यकताको आधारमा कुनै १ कोटा) साविकको उच्च माध्यमिक द्वितीय श्रेणी सरहको शिक्षक अनुदान, प्रशिक्षक १ जना (सम्बन्धित विषयमा स्नातकोत्तर तर उक्त जनशक्ति उपलब्ध नभएमा १ वर्षको कार्य अनुभव भएका सम्बन्धित विषयमा स्नातक) माध्यमिक द्वितीय श्रेणी सरहको शिक्षक अनुदान ४. कक्षा १२ सञ्चालन गर्दा माध्यमिक विज्ञान शिक्षक १ जना (सम्बन्धित विषयमा स्नातकोत्तर भौतिक, रसायन र जीव विज्ञान मध्ये विद्यालयको आवश्यकताको आधारमा कुनै १ कोटा) साविकको उच्च माध्यमिक द्वितीय श्रेणी सरहको शिक्षक अनुदान, प्रशिक्षक १ जना (सम्बन्धित विषयमा स्नातकोत्तर तर उक्त जनशक्ति उपलब्ध नभएमा १ वर्षको कार्य अनुभव भएका सम्बन्धित विषयमा स्नातक) माध्यमिक द्वितीय श्रेणी सरहको शिक्षक अनुदान ५. प्रशिक्षण सहायक (Lab Assistnce) : प्रत्येक विद्यालयमा १ जना सम्बन्धित विषयमा कम्तिमा TSLC वा सो सरहको योग्यता भएको प्राथमिक तृतीय श्रेणीको तलव भत्ता प्रति विद्यार्थी अनुदानवाट ब्यवस्था हुने गरी र नपुग विद्यालय स्वयंले समेत ब्यवस्था गर्ने गरी । साथै तोकिएको पूर्वाधार र पाठ्यक्रमले तोकै बमोजिमको पठनपाठन सञ्चालन नभएको देखिएमा जुनसुकै बखतमा अनुदान रोक्का गर्न सकिने छ र कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग विषयको हकमा प्रशिक्षक पदको लागि देहाय अनुसारको मध्य कुनै एक योग्यता हुन अनिवार्य छ । BE – Computer Engineering, BE – Information Technology, BE – Software Engineering, BE – Computer System Engineering

४. प्राविधिक शिक्षालय/संस्थाहरु

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद (CTEVT) मार्फत परिषदअन्तर्गत सातओटा प्रादेशिक कार्यालयहरु, ५९ ओटा आङ्गिक शिक्षालय र पोलिटेक्निकहरु, २० ओटा साभेदारीमा सञ्चालित संस्थाहरु, सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालित ५३४ ओटा, विद्यालयहरु निजी स्तरमा सम्बन्धन प्राप्त सञ्चालित संस्थाहरु ४२९ एवम् छोटो अवधिको व्यावसायिक तालिम सञ्चालन गर्ने ११३१ ओटा संस्थाहरु परिषदबाट सम्बन्धन प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका छन् ।

५. चुनौती तथा अवसर :

प्राविधिक शिक्षालाई शिक्षाको मूल धारको रूपमा विकास गर्न नसकिनु, प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र सीप विकास एवम् शिक्षा सम्बन्धी अधिकार कार्यान्वयन गर्नका लागि प्रयाप्त स्रोतको ब्यवस्थापन गर्न नसकिनु जस्ता चुनौती छन भने प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको विकासको लागि भौतिक पूर्वाधार, प्राविधिक जनशक्तिको उपलब्धता र समन्यायिक पहुँच सुनिश्चित गर्न आवश्यक पर्ने स्रोत साधनको उपलब्धता र ब्यवस्थापन गर्नु, प्राविधिक उच्च शिक्षाको अवसर विस्तार गर्दै ज्ञान र प्रविधिमा आधारित अर्थतन्त्र प्रवर्द्धन गर्ने नवीन सोचलाई वास्तविकतामा उतार्नु, प्राविधिक शिक्षालाई हरेक स्थानीय तहसम्म सर्वसुलभ गराउने तथा प्राविधिक उच्च शिक्षालाई प्रवर्द्धन गर्दै रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गर्ने सरकारको नीति रहनु, प्राविधिक शिक्षा विस्तार मार्फत स्वदेशमै रोजगारीका अवसर सिर्जना गरी देशको आर्थिक विकासमा टेवा पुर्‍याउन सक्ने एवम् रोजगारीको खोजीमा विदेश पलायन भएका युवा जनशक्तिलाई स्वदेशमा नै फिर्ता गर्न सकिने वातावरण तयार हुनु जस्ता अवसरहरु पनि रहेका छन् । प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षातर्फ थुप्रै समस्या र चुनौतीहरु छन् ती समस्या र चुनौतीहरुलाई चिर्दै प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई व्यवस्थित एवम् गुणस्तरीय बनाउन आवश्यक छ । प्रमुख समस्या र चुनौतीहरु देहाएबमोजिम रहेका छन् : अवधारणागत अस्पष्टता : कामको संसारमा जाने कि प्राज्ञिक कोर्समा जाने स्पष्ट हुनुपर्ने, पहुँच र समता : प्रत्येक पालिकामा एउटा प्राविधिक विद्यालय सबैलाई पायक पर्दैन, अपायकमा पढ्न महङ्गो पर्छ । गुणस्तर : विद्यालय बिस्तारमा मात्र जोड दिइएको तर गुणस्तर

वृद्धिमा कम ध्यान दिने गरेको, क्षमता : व्यक्ति, संस्था र पद्धतिको विकासतर्फ कम ध्यान दिई क्षमता विकासका कार्यमहरूको न्यूनता, पाठ्यक्रम : पाठ्यक्रम बोझिलो हुनु पाठ्यपुस्तक नहुनु, शिक्षणको माध्यम अङ्ग्रेजी हुँदा अफठ्यारो परेको, विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा On the job training को व्यवस्था कमजोर हुनु, शिक्षक व्यवस्थापनको समस्या, कमजोर अनुगमन मूल्याङ्कन प्रणाली/Technical Audit नहुनु, श्रोत व्यवस्थापन र दिगोपनाको अभाव, समन्वय र सहकार्यको अभाव, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका स्पष्ट हुन नसक्नु ।

६. भावी कार्य दिशा

माथि उल्लिखित समस्या र चुनौतीहरूको समाधानका लागि निम्नलिखित कार्यदिशा अवलम्बन गर्न सान्दर्भिक छ : अबको कार्यदिशा कामको संसारमा जाने जनशक्ति उत्पादनमा केन्द्रित गरिनुपर्ने, विपन्न वर्गलाई आवासीय सुविधा र छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाउन पर्ने, सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूको गुणस्तरीयतामा केन्द्रित हुनुपर्ने, क्षमता विकासका अवसरहरू वृद्धि गरिनुपर्ने, पाठ्यक्रम पुनरवलोकन गरी समसामयिक बनाउदै एकरूपता कायम गर्ने, On the job training लाई उद्यमशिलतासँग जोड्ने, प्रभावकारी अनुगमन र सहयोग प्रणालीको विकास गर्ने, सबै निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्यको संस्कृति विकास गर्ने, प्रदेश र स्थानीय तहलाई नक्सामा आधारमा विद्यालय स्थापना गर्न र सङ्ख्यात्मकभन्दा गुणात्मकतामा ध्यान दिने नीति निर्माण गर्ने, परिषद्मार्फत सञ्चालन हुने र केन्द्रमार्फत सञ्चालन हुने कार्यक्रममा एकरूपता कायम गर्ने, प्राविधिक धारतर्फको बजेट विनियोजनमा बढोत्तरी गर्नुपर्ने ।

७. निष्कर्ष

प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको आवश्यकता सर्वस्वीकार्य विषय बनेको छ । सरकारको प्राथमिकता क्षेत्र आवधिक योजनाहरू, विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमले प्राविधिक शिक्षालाई महत्त्वपूर्ण स्थान दिए तापनि कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता छैन । प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन गर्नुभन्दा पनि उत्पादित जनशक्तिको खपतको अवस्था के कस्तो छ यस बारेमा अध्ययन अनुसन्धान आवश्यक छ । रोजगार स्वरोजगारको अवस्था विश्लेषण गरी अबको मार्ग पहिल्याउन आवश्यक छ । शिक्षामा भएको लगानीअनुरूपको प्रतिफल प्राप्त गर्ने दिशातर्फ हाम्रा पाहिलाहरू अगाडि बढ्नुपर्दछ । सङ्घीयताको कार्यान्वयन सँगै सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिचको तालमेलका साथ अपनत्वको भावना सिर्जना गर्दै उत्पादित जनशक्तिको विदेश पलायनलाई रोक्दै स्वदेशमै आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्न भई विदेश हैन स्वदेशमै रोजगारीका प्रशस्त अवसरहरू सिर्जना गरी गरिबी, अशिक्षा तथा पछौटेपनको निर्मूल गर्न प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा आवश्यक छ । देशलाई विकासको अग्रगतिमा लैजान विकासका योजना, आयोजना तथा परियोजनामा आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादन गरी आयआर्जनको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै उत्पादकत्व वृद्धि गर्न प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा अनिवार्य र अपरिहार्य छ । देशलाई आवश्यक पर्ने आधारभूत मध्यम स्तरीय जनशक्ति उत्पादन गर्ने प्राविधिक शिक्षा प्रदायक संस्थाहरूबिचको समन्वय सहकार्यका माध्यमबाट कार्यक्रमहरूमा एकरूपता कायम गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु र सबै निकायको समन्वय र सहकार्यको संस्कृति विकास गर्दै माछा खान दिने होइन की माछा मार्न सिकाउनु पर्छ भन्ने भनाइको सान्दर्भिकतासँग प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई जोड्नु आवश्यक छ ।

सन्दर्भ-सामग्री

पन्ध्रौँ योजना २०७६।७७ (२०८०।८१), राष्ट्रिय योजना आयोग
विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा सञ्चालन निर्देशिक २०६९ (दोस्रो संसोधन सहित)
कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७८/७९

०००

हाम्रो टोपी : महत्त्व र प्रयोग, एक चर्चा

घनश्याम सुस्मित

प्रधानाध्यापक : श्री भगवती मा.वि., सिमीचौर

टोपीलाई नेपालीको अस्तित्व र गौरवको प्रतीक मानिन्छ । सरल भाषामा भन्दा कपडालाई सिलाएर बनाइएको टाउको छोप्ने एक प्रकारको लुगा, शिरको ढकनी, शिरपोस समेत भनेर चिनिन्छ । बजारमा अनेक थरिका टोपीहरूलाई हामी देख्न सकिन्छ । ठाउँविशेष, व्यक्ति विशेष, मौसम विशेष तथा यसको बनौटका आधारमा यसलाई फरक ढङ्गबाट नामकरण गरेको पाइन्छ । जस्तै पाल्पाली टोपी, भादगाउँले टोपी, भोजपुरी टोपी, माउँखाने टोपी, ढाका टोपी, ऊनी टोपी, मेखली टोपी, काने टोपी, गोर्खाहेड, पि-क्याप, फरस्क्याप, हेलमेट आदि आदि ।

आखिर एउटा वस्तुको जतिसुकै नाम भएपनि वास्तवमा टोपी भनेको टोपी नै हो । यो नेपालीहरूको शान, इज्जत, प्रतिष्ठा, अस्तित्व र गौरवको पहिचान मात्र होइन शरीरको अत्यन्तै महत्त्वपूर्ण अङ्ग टाउकाको संरक्षक पनि हो । त्यतिमात्र होइन टोपी नेपालीहरूको आफ्नोपन, मौलिकता, वेशभूषा र शोभायमान पोशाक पनि हो । उमेरले साठी वर्षे बृद्ध नै किन नहोस, शिरमा ढल्किने ढाकाटोपीले उनको मुहारनै फेरिदिएको हुन्छ, मिलाएर लगाएको शिरको टोपीले मान्छेको अनुहार नै बदलिदिएको हुन्छ । हामीले पहिरने वस्त्रहरू मध्ये पनि सर्वोत्कृष्ट वस्त्र भएर नै हुनुपर्छ टोपीलाई शरीरको उच्चस्थान टाउकोमा राख्ने गराइएको ! किनकी टाउको नै शरीरको त्यस्तो महत्त्वपूर्ण अङ्ग हो जसले सम्पूर्ण शरीरलाई नियन्त्रणमा राखेर कैयन मानवलाई सफलताको शिखरमा पुर्याएको हुन्छ, त्यस्तो महत्त्वपूर्ण शरीरको अङ्गलाई संरक्षण गर्नकैलागि बनाइएको महत्त्वपूर्ण वस्त्र नै टोपी भएकोले सधैँभरि टाउकोमा टोपी पहिरनु स्वास्थ्य रक्षाको दृष्टिकोणले पनि लाभदायक नै ठहर्छ, यसबाट टाउको सुरक्षित रहन्छ र सुरक्षित अनि असल टाउको बाट मात्र असल सौच, असल प्रतिभा र असल विचार प्रस्फुटन हुन सक्छ यस खातिर टाउकोमा रोगब्याधि लाग्न नदिन, स्वस्थ विचार प्रवाह गरिरहन पनि टोपीको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहन्छ, यसबाट पनि के बुझ्न सकिन्छ भने टोपीलाई नियमित पहिरनु अत्यन्तै आवश्यक छ ।

एकातर्फ टोपीले हाम्रो मौलिकता, वेशभूषा र पहिचानलाई झल्काउछ भने अर्कोतर्फ हाम्रो देशमा टोपीको सांस्कृतिक पहिचान समेत रहिआएको छ । चाहे त्यो तिहारमा दिदीबहिनीले दाजुभाईको शिरमा पहिराइदा होस, चाहे विवाहमा जन्तीलाई स्वागत गर्दा होस् वा विदाइमा सम्बन्धलाई चीरस्थायी गर्न नै किन नहोस यी सबै कुराहरूमा टोपीको आफ्नै महत्त्व र अर्थ छ ।

अर्कोतर्फ टोपीको सम्बन्ध आर्थिक क्षेत्रमा पनि प्रभावकारी छ । टोपी उत्पादन गर्ने कैयन घरेलु उद्योगहरू, त्यसका कामदारहरू, व्यापारीहरू लगायतलाई रोजगार सिर्जना गरी आत्मनिर्भरता तर्फ यसले मदत गरेको छ । यसबाट आर्थिक क्षेत्रमा पनि टोपीको महत्त्वपूर्ण स्थान रहेको छ ।

यसरी जीवनका हरेक पक्षसँग अत्यन्तै महत्त्व राख्ने र हामी सबै नेपालीहरूको अस्तित्व र गौरवको प्रतीकका रूपमा रहेको टोपीलाई अचेल हाम्रो समाजमा किन कम प्रयोग गरिन्छ त ? किन टोपीको मर्म र

महत्त्वलाई एकाएक तिरस्कार गर्दै बनावटी स्वाङ्ग मात्र देखाइन्छ त ? निश्चय पनि टोपीको गौरवमय इतिहास र अस्तित्वमा बाँचेका प्रत्येक नेपालीहरूले यसको बारेमा गम्भिर रूपमा बहस गर्न र आवश्यकता र औचित्यलाई पुष्टि गर्न जरूरी छ ।

शिरको टोपी अर्थात् शिरपोशले हामी नेपालीको संस्कृति र मौलिकतालाई हरेक पल पलमा प्रदर्शन गरेको हुन्छ, त्यसमा आफ्नो पन भक्तिकएको हुन्छ र आफ्नो रवाफ दर्शिएको हुन्छ, तैपनि अचेल हाम्रो समाज अरुको नक्कल र देखासिखीको आड र आडम्बरमा आफ्नै मौलिकता र संस्कृतिलाई कुल्चदै कठोर सिसरेटोमा पनि टोपी नलगाएरै आफूलाई उच्च ठान्दै टाउकोलाई चिसोबाट पर्नसक्ने भावी दुर्गतिबारे कुनै प्रवाह नगरेर स्वास्थ्यलाई फेसनमा बित्री गरिन्छ र यदाकदा कोहि कसैले टोपी लगाउदा "टोपीवाला" र "पाखे" भनेर कर्णकटु भाषा प्रयोग गरिन्छ । अफ्नो भन्दा नि उदेक लाग्दो कुरा त के पनि हो भने हाम्रा कतिपय विद्यालयहरूमा विद्यालय पोशाकका रूपमा टोपीलाई समावेश नगरिनुले हामी आफ्नै संस्कृति, मौलिकता वेशभूषा र आफ्नो पनलाई नै बुझ्न नसकेको ठहर्छ, अफ्नो भने अर्काको भाषा, संस्कृतिको रटान गर्दै गर्दा कहिँ कतै आफैलाई पो बिर्सिएको हो कि ?

त्यसैले टोपीको अस्तित्वलाई जगेर्ना र सम्बर्धन गर्नु सबै नेपालीको कर्तव्य पनि हो र यसमै रमाउन सक्नु नेपालीको आफ्नोपन हो र जसले आफ्नोपनलाई छिपाउन खोज्छ ऊ अन्धो हो र जसले आफ्नो भेषभूषा र मौलिकतालाई विर्सिन्छ ऊ मूर्ख हो यसबाट हामी सबैले याद गर्नेपर्ने कुरा के हो भने हामी कसैलाई अन्धो र मूर्ख हुनु छैन ।

सष्ट्राकै सर्वश्रेष्ठ रचना ठहरिएको मानिस र मानव मस्तिस्क कुनै पनि कुरामा एकोहोरिनु बुद्धिमानी होइन, मानिस भएर जन्मिएपछि अरुसंगबाट केही लिन र अरुलाई केही दिन सक्नु पर्छ । अर्काको भाषा र संस्कृति पढेपछि आफूलाई गौरवशाली ठान्ने हामी नेपालीहरूले अरुलाई नेपाली संस्कृति र नेपाली टोपीको पहिचान दिन पनि सक्नु पर्छ, त्यसो गरिएमा हाम्रो निम्ति दोहोरो प्रवृत्ति हुन सक्छ । अरूसँग केही लिन कति लाज नमान्ने र आफ्नो केहि दिन साझै कन्जुस्याई गर्ने हाम्रो कति अनौठो प्रवृत्ति ? कस्तो विडम्बना ? त्यसैले अब त सबैखाले भाषा र संस्कृति पढ्ने र पढाउनेहरूले पनि लवेदा सुरुवालामा नेपाली ढाका टोपी लगाउन सक्नुपर्छ, नेपाली भई जन्मेपछि नेपाली संस्कृति नेपाली इज्जत, नेपाली शान र नेपाली पनलाई भल्काउन सक्नुपर्छ, बचाउन सक्नुपर्छ होईन भने नेपाली नहुनुपर्छ ।

त्यसो त केही नेपाली उत्साही युवाहरूको सक्रियतामा २०७० साल देखि अङ्ग्रेजी नयाँ वर्षको प्रत्येक पहिलो दिन लाई राष्ट्रिय टोपी दिवसका रूपमा पनि मनाउने गरिएको छ यसबाट अलिकता भएपनि हाम्रो टोपी प्रति न्याय भएको पाईन्छ । त्यसैगरी राष्ट्रिय पोशाक संरक्षण महा-अभियान नेपाल, स्वतन्त्र राष्ट्रप्रेमी नेपाल, जगुरुक खुल्ला अभियान नेपाल, गुन्युचौली राष्ट्रिय जागरण अभियान नेपाल, राष्ट्रिय धरोहर संरक्षण महा-अभियान नेपाल जस्ता संघ संस्थाहरूले नेपालका परम्परागत पोशाकको संरक्षण खातिर अभियान नै सञ्चालन गरेको पाइन्छ, तैपनि यत्तिकैमा सन्तोष भने मान्न सकिदैन ।

यद्यपी विशिष्ट विदेशी अतिथिहरूलाई नेपाली ढाका टोपी लगाइदिई सम्मान र सत्कार गर्ने परिपाटी भएको हाम्रो कतिपय समुदायकै बैदिकवर्गहरूले शिरमा टोपी नलगाइकनै नाङ्गै टाउकोमा लिरिक्क छड्के सिउदो काढेर देखाउने नयाँ वान्कीले नेपाली संस्कृतिलाई नै गिज्याइरहेको हुन्छ, यस्तो प्रवृत्तिले नेपाली पन र नेपाली संस्कृतिमा बाँचेका सच्चा नेपालीहरूको हृदयमा गहिरो चोट पुर्याइरहेको हुन्छ ।

विभिन्न प्रकारका र विभिन्न ठाउँमा बनेका स्थानीय संस्कृति र कला दर्शाउने खालका नेपाली टोपीहरूले त्यस ठाउँको सीप र कलाको समेत संरक्षण, सम्बर्धन गर्दै त्यस ठाउँको सीप र मौलिकता भल्काई सांस्कृतिक हस्तान्तरण गर्दै बहुसांस्कृतिक पक्षलाई समेत रक्षा गरिरहेकोले नेपाली-नेपाली बीच एकले

अर्काको सीप अवलोकन गर्ने तथा कला अवलोकन गरी एउटा नेपालीको सुखदुख र कलाकौशलतासँग अर्को नेपाली समाहित भई सहयोगी बन्न सक्ने सुनौलो अवसर जुटाइदिएको प्रति कसैको दुईमत नै छैन ।

नेपाल भ्रमणमा आएका विदेशी पाहुनाहरूको समेत मन लोभ्याउन सफल र उनीहरूले समेत बढो अभिरुचि पूर्वक लगाउन मन पराउने नेपाली ढाका टोपीले उनीहरू मार्फत हाम्रो कला संस्कृतिलाई अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा समेत फैलाउन सफल भएको छ भने त्यति गरिमा र ओभरपूर्ण अस्तित्व भएको नेपाली टोपीलाई हामी आफैले किन नलगाउने त ? सोच्ने कि !

आफ्नो गरिमामय अस्तित्व र गौरव बोकेको नेपालीहरूको सर्वोत्कृष्ट पोशाक "शिरपोश" को अस्तित्व जोगाउन सरकारी पक्षबाट पनि पहल गरिनु जरुरी छ, हुन त हाम्रो देशमा टोपीलाई राष्ट्रिय पोशाकमा समावेश नगरिएको चाहिँ होइन, एकाध कार्यालयहरूका मूल द्वारहरूमा "टोपी लगाएर मात्र प्रवेश गर्नुहोला" जस्ता आदर्श वाक्यहरू सजाईएपनि, एकाध विद्यालयहरूले आफ्नो विद्यालय पोशाकमा टोपीलाई अनिवार्य बनाएपनि यसको कार्यान्वयनमा तदारुकता भने पाईदैन ।

एकातर्फ सम्पूर्ण विदेशी पहिरनलाई पहिरन हाम्रो आयश्रोतले भ्याउदैन भने अर्कोतर्फ "सादा जीवन उच्च विचार" ले ओतप्रोत भएको स्वदेशी पोशाक पहिरनलाई कठिन मान्ने हाम्रो समाज अहिले अन्धाधुन्ध द्विविधामा परेको छ । "जुन गोरुको सिडै छैन उसैको नाम तिखे " भन्ने बुढापाकाको भनाई सँगै ट्याक्कै मिलेर "गाई न गोठ लवर लवर ओठ" जस्तै भएको छ । यसरी अन्धकारको हाम्रो दौडाईमा हामीले हाम्रो राष्ट्रियता चिन्न सकिरहेका छैनौं, हामीले आफ्नो संस्कृतिलाई पढ्न सकिरहेका छैनौं, यद्यपि राष्ट्रियत, ईमान्दारिता र नैतिकताका खातिर शिक्षा हासिल गर्न स्कुल र कलेज धाउछौं तैपनि त्यहाँ हामीले आफ्नो पन पढ्न पाउदैनौं, आफ्नो वेशभूषा लगाउन पाउदैनौं, आफ्नो मौलिकता र आफ्नो संस्कृतिको पर्दाफास गर्न पाउदैनौं!, गम्भिर भएर सोच्ने कि ?

त्यसैले सम्पूर्ण शैक्षिक संस्थाहरू, सम्पूर्ण सरकारी अर्ध सरकारी कार्यालयहरू तथा संघ सस्थाहरूबाट समेत टोपीलाई अनिवार्य पोशाकमा घोषणा गरिनुपर्छ । सबै सार्वजनिक स्थलहरूमा कडाईकासाथ टोपी बिना प्रवेश निषेध गरिनु पर्छ र त्यहाँ कार्यरत सबै कर्मचारीहरूले टोपी लगाउने आचार संहिता निर्माण गर्दै सर्वत्र लागु गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनु पर्छ ।

त्यसैले हाम्रो देशको सन्दर्भमा टोपीलाई संबद्ध सबै पक्षबाट अनिवार्य रूपमा दैनिक पोशाकका रूपमा समावेश गरिनु पर्ने तर्फ सबैको चासो जानु जरुरी छ ।

०००

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

टामलाल पौडेल

प्रधानाध्यापक

एवम्

श्री भाडगाउँ माध्यमिक विद्यालय परिवार

रेसुङ्गा नगरपालिका-३, भाडगाउँ, गुल्मी

घाँस र बिउ

प्रतीक वि.क.

कक्षा : ४ बी

एकादेशमा दुई जना साथी बस्थे एउटा सिमीको बिउ बस्थ्यो र एउटा लामो घाँस बस्थ्यो । घाँस चाहिँ सुकेको थियो । एक चोटी तिनीहरूलाई सिमीको बिउलाई मान्छेले पकाउन खोजे तर बिउ भाग्यो । केही समय पछि घाँसलाई पनि आँगो बाल्न प्रयोगमा ल्याउन खोजे र पर गएपछि तिनी साथीहरू भेट भए । घाँसले भन्यो यहाँ त खोला छ के गर्ने होला । सिमीको बिउले भन्यो, तिमी यो किनार देखि अर्को किनारसम्म सुत घाँसले भन्यो कसरी ? सिमीको बिउले घाँसलाई धक्का दियो घाँसको खुट्टा अर्को किनारमा र हात अर्को किनारमा भयो घाँसले भन्यो ए म पुल बन्ने भनेको तिमीले । बिउले भन्यो हो तर म तिमी माथि चढे भने म लड्न सक्छु किनकि तिमी पातलो छौँ बिउले भन्दै थियो कि घाँस बीचबाट भाचियो र घाँस बग्दै गयो । बिउ चाँही हाँसिरह्यो यति हाँस्यो कि बिउको पेट फुट्यो त्यहाँबाट हिँडिरहेको मानिसले बिउको पेट कालो धागाले सिलाइदियो । त्यो दिन देखिबाट बिउको छेउमा कालो हुन थाल्यो ।

०००

आखिर मलाई मात्र, किन ?

काशिराम कुँवर

कक्षा : ११ ए

जब दुःख पीडाले हामीलाई सताउन थाल्दछ, हामी सबै स्वयंलाई प्रश्न गर्न थाल्दछौं, "आखिर मलाई मात्र किन?" यसै सन्दर्भमा विम्बल्डन टेनिस खेलका एकजना महान हस्ती आर्थर आशेसँग सम्बन्धित एउटा प्रसङ्ग रहेको छ । आर्थर आशे क्यान्सर रोगसँग जीवन-मृत्युको संघर्ष गरिरहेका थिए । संसारभरिका उनका साथीभाइ, शुभचिन्तकहरूबाट उनको स्वास्थ्य लाभको प्रार्थना गर्दै चिठीपत्रहरू आइरहेका थिए । यी चिठीहरू मध्येमा एउटामा यसरी लेखेको थियो, "भगवानले किन तपाईंलाई मात्र यस्तो भयंकर रोगका लागि रोजेका होलान् ? "

यस मार्मिक प्रश्नको जवाफ आर्थर आशेले निम्न शब्दहरूमार्फत पठाएका थिए, "संसारभरिमा करिब ५ अर्ब केटाकेटीहरूले टेनिस खेल खेल्न सुरु गर्छन्, जसमध्ये करिब ५० लाखले सिक्छन् । ५ लाख मानिसले व्यवसायिक टेनिस खेल्छन् । ५० हजार जनाले प्रतियोगिताहरूमा खेल्छन्, ५ हजार ग्राण्ड स्लामका लागि छनौट हुन सफल हुन्छन् । ५० जना विम्बल्डनसम्म पुग्दछन् । ४ जना सेमिफाइनलमा र २ जना मात्र फाइनलमा लागि छानिन्छन् । जबकि प्रतियोगिताकै सर्वश्रेष्ठ खेलाडी भएर प्रतियोगिताको उपाधि जित्दा मैले कहिल्यै पनि भगवानसँग प्रश्न गरेको छैन, "आखिर मलाई मात्र किन ?"

आज क्यान्सर रोगले थलिँदाको यस क्षणमा पनि भगवानसँग म यो प्रश्न कदापि गर्ने छैन "आखिर मलाई मात्र किन ?"

०००

भोजन

वासुदेव पन्थी

कक्षा : शिक्षक

भोजन मानिसका लागि नभै नहुने आवश्यक तत्त्व हो । भोजन मानिसलाई बाच्नको लागि, शरीर वृद्धिको लागि र रोगबाट बच्नको लागि आवश्यक पर्दछ तर त्यही भोजन मिलाएर खान नजाने विष बराबर हुन्छ । हामीले जानेर वा नजानेर वा देखासिखी गरेर कैयौं खाद्यपदार्थ मिश्रित गरी खाने गर्छौं जसले शरीरलाई फाइदा भन्दा बेफाइदा गर्ने गर्दछ । अमित्वो भोजनले आयुलाई क्षिण गर्दै अनेक रोगहरू लाग्दछ । यसले शरीरलाई जर्जर बनाई जिवाणुहरू शरीरमा प्रवेश गर्न सजिलो पार्दै जान्छ । जसको कारण रक्तचाप, हृदय रोग, मधुमेह, दम, वातहरू र क्यान्सर जस्ता जघन्य रोगहरू लाग्दछ कैयन यस्ता विरुद्ध भोजन छन् जसको सेवनका कारण केही घण्टा वा केही दिनमा मृत्यु पनि हुन सक्छ ।

संयोग विरुद्ध भोजनले जसरी एकै पदार्थमा प्रकृति र ऋतु भेदले पथ्य र अपथ्य दुवै गुण हुन्छन् । त्यसरी नै त्यसको रासायनिक संयोगबाट पदार्थको धर्म र गुण बदलिन्छ र त्यसमा तेस्रो गरण उत्पन्न हुन्छ, जुन गुण यदाकदा हानिकारक पनि हुन सक्छ ।

सँगसँगै खादा हानि गर्ने भोजन

- काजु, पेस्ता, बदाम र सख्खरसँग दूध हानिकारक ।
- मुलासँग लसुन हानिकारक ।
- खाली पेटमा मकै, भटमास, सातु र काक्रो नखाने ।
- सुख्खा चिउरा र चिसो पानी खान नहुने ।
- कोदोसँग दूध खान नहुने ।
- गहुँको सुख्खा रोटीसँग दही खान नहुने ।
- फापर र दूध सँगै खान नहुने ।
- तरुल, पिडालुसँग दूध, दही मोही खान नहुने ।
- गर्भवती महिलाले तुल्सी, काँचो मेवा, घ्यू कुमारी खान नहुने ।
- माछासँग गुड नखाने ।
- मासु र अंकुरित अन्न खान नहुने ।
- मुलासँग दूध खान हुदैन ।
- मासु र मुला खान हुदैन ।
- खानासँग काँचो आपको अचार नखाने ।
- पाकेको कटरसँग चना, भुटेको गेडागुडी, च्याउ, मासु, मकै, पोलेको मकै, पान, सुर्ती खान नहुने ।
- करेला र रायोको साग सँगै पकाएर नखाने ।
- नयाँ अन्न र पुरानो अन्न सँगै पकाएर नखाने ।
- गहत र मास/दूध र काँचो प्याज सँगै नखाने ।
- गहत र दूध/खाली पेटमा लसुन नखाने ।
- गर्भवती महिलाले भुइकटर, कुभिण्डो/आलु र दही, मही सँगै नखाने ।
- दमका रोगीले भुइकटर नखाने ।
- सुगरका रोगीले गहत नखाने ।
- बाँसको तामा/बडहरको फल/काफलसँग मह र दूध नखाने ।
- बडहरको फलसँग दूध/दहि, कालोदाल सख्खर, घ्यू नखाने ।

२५. जुनसुकै मासुसँग दूध/सख्खर, तिल, मह, मुला नखाने ।
२६. मासदाल र मासु नखाने ।
२७. दूध र पानीसँगै नखाने ।
२८. सिस्नो र कोदो/दूध र मासु नखाने ।

२९. करेलासँग मेवा नखाने ।
३०. माछासँग दूध खान नहुने ।
३१. पेटका रोगीले गाजर नखाने ।
३२. दूधसँग सातु नखाने ।
३३. मासु र च्याउ नखाने ।

सँगै खान हुने

१. चना र मूला ।
२. कटहर र मासदाल ।
३. मासदाल र घ्यू अदुवा ।
४. गहुँको रोटी र दूध ।
५. दही र चिउरा ।
६. मासु र दही ।
७. मेवा र मासु ।
८. कोदो ढिडो र दही महि ।
९. जौको खानासँग महि वा दही ।
१०. करेला र आलु ।
११. बैगुन र आलु ।
१२. दूध र बेसार ।
१३. केरा र घ्यू ।
१४. कागती र बदाम ।
१५. सख्खर र घ्यू वा दही ।
१६. सिलाम र दही ।

१७. तरुल र तिल ।
१८. मासु खाएर मेवा ।
१९. नुन र कागती ।
२०. धनिया र पुदिना ।
२१. अमला र दूध ।
२२. नौनी घ्यू र मासदाल ।
२३. सखरखण्ड र मोही ।
२४. तिल र सख्खर ।
२५. नयाँ अन्न र पुरानो अन्नसँग सिलाम, सख्खर र दही खाने ।
२६. टमाटर र टिम्मुर ।
२७. सातु र मही/सख्खर ।
२८. लसुन र मासु ।
२९. कटहर र पाकेको केरा, नरिवल ।
३०. TV रोगीलाई बाखाको दूध ।
३१. आप र नुन ।

बेलुका नखाने तर बिहान खाने

गुन्द्रूक (सिन्की), मुला, मासु, दही, अमिलो, तितो, लौका, रायो र तोरीको साग, सकेसम्म बेलुका नुन नखाने

संस्कार विरुद्ध भोजन :

भोजन जुन विधिबाट पकाउदा वा प्रशोधन गर्दा हानिकारक हुन्छ, त्यस विधिलाई संस्कार विरुद्ध भोजन भनिन्छ ।

जस्तै:- सागपातमा बेसार हाल्नु; एकपटक तताएको पानी फेरी तताउनु; पकाएको साग बासी राखेर खानु; सुख्खा चिउरा खाएर तत्काल पानी खान हुदैन (अम्लपित्त बढेर आउँछ ।)

‘उपचारमा होइन, आहार विहारमा विश्वास गर्नुपर्छ’ ।

स्रोत, आयुर्वेद

०००

सच्याउन नसकिने भुल

रेशमा खत्री

कक्षा : ७ ए

कसैले न्याय गर्न खोज्दा अन्याय सम्फदो रहेछ,
कहिले दुःखलाई मनभित्र लुकाउँदा लुकाउँदै पनि

प्रस्फुटित हुन जाला, त्यसैले दबाउनु पर्दोरहेछ
मनमा ठूलै चोट लागे पनि हाँसेर बाँच्नुपर्दोरहेछ ।

महिला भएर बाँच्दा सबैको तिरस्कार सहेर पनि
अभागी कर्मको संज्ञामा आलो अन्तरस्करणको घाउ

लुकाएर पनि दुःख र बदेना छिपाएर, सहेर
गुजारा गर्नु पर्ने रहेछ जीवनको हरेक क्षणलाई

नारीको जुनी लिए, उनीहरूको पीडा मेटाउँ भनी
कति प्रयत्नरत रहँदा रहँदै पनि,

रहेछ दुश्मन नारीको नारी नै निश्चय पनि
यसैले तिमीलाई नमिले होला तिम्रो मर्यादा पनि

सबै कुराको त्यागै, तर त्याग्न सकिन एउटै कुरा
निष्पाप मनले गरेको कल्पना बिलाउँछ कता

तर पनि ममता भरी नारी हृदय विलिन्छ घरी
गरिसकेका भूललाई फेरी सच्याउन नसकी ।

ooo

गरिबी

पूजा कुँवर

कक्षा : ९ बी

सामान्य किसानको छोरी हजुर म त
गरिबीले कहिल्यै छोड्दैन
तर पनि एकचोटि गरेको बाचा
ननिभाउदासम्म छोड्दैन ।

हामी मात्र होइन हजुर सारा
जनता बसेका छन् सरकारको भरमा
रान त आउँछ भन्छन् तर के गर्नु
भित्रिन्छ तिर्ने सरकारी कर्मचारी के घरमा ।

खै के मिल्दो रैछ उनीहरूलाई
खोसेर जनताको गाँस

अभै पीर थप्नलाई बाढी र पहिरो
आउँछन् मास्दिनन् हाम्रै बास

दुःख गर्छ गरिब किसान
फूर्ती लाउने अर्को
गाउँको हावा राम्रो भएन
यात्रा गर्छन् सहरको

धनिले गरिबको गरिबले धनीको
सम्मान गर्न सिकौं
इमान्दारीका साथ काम गरौं
कोही पनि पैसामा नबिकौं ॥

ooo

किन आमा ?

प्रतीक्षा राकसकोटी

कक्षा : १२ शिक्षा

छोरी मात्रै पराइ घरमा पठाउँछन् किन आमा
छोरा जति एउटै घरमा अटाउँछन् किन आमा ?

मनमा व्यथा अनि ठूलाठूला चोटहरू छन्
डोली चढाई घरपरिवार घटाउँछन् किन आमा ?

पढ्ने लेख्ने पाठशाला त्यो पनि त भिन्नै हुन्छन्
चुलोचौकोभिन्न छोरी मात्रै खटाउछन् किन आमा?

एउटै रथका दुई पांग्रा जस्तै हुन्छन् छोराछोरी
भन्दा भन्दै त्यो मनबाट हटाउछन् किन आमा ?

जन्माइ हुकाई संस्कार दिई योग्य बनाएर
नाता तोडी आफूबाट टाढा बनाउँछन् किन आमा?

आधा क्रिया सारेर माइती भुल्न लगाएर
हामीलाई मात्र पराइघर पठाउँछन् किन आमा ?

ooo

गजल

सलिना टण्डन

कक्षा : ६ ए

रहन्नौ हामी, पृथ्वी नरहे ।
धर्तीको माया, मनमा नभए ।
घट्दैछ आयु, भन्दैछ विज्ञान,
बचाउन पट्टि, विचार नगए ।
धर्तीमा बोभ, बढ्दैछ दिनदिनै,
के होला भोली, त्यो भार नसहे ।

मेटिदै जान्छ, जीवको जीवन,
हिजोका गल्ति, सपार्दै नलए ।
मिलेर लागौं, पृथ्वी बचाउँन,
सकिन्छ पक्कै, अझै छ समय ।

ooo

भावना

अस्मिता बस्नेत

कक्षा : ११ व्यवस्थापन

माया अन्धो त हुन्छ भन्थे
आज पागल बनायौं किन ।
मायाले त साथ दिन्छु भन्थे
मलाई जिउँदै जलायौं किन ॥

एकदिन विछोडिनु थियो भने
साथ दिन्छु भन्यौं किन ।
पलपल रूवाउनु थियो भने
साँचो माया गर्छु भन्यौं किन॥

अर्कोसँग नाता गाँस्नु थियो भने
मसँगै जिउँने बाचा गर्छौं किन ।
माया जिउने आधार हो भन्यौं
आज जिउँदै मर्ने बनायौं किन ॥

तिमी र म, छुट्नु पर्यो भने
विष खाई मर्छु भन्यौं किन ।
मेरो हाँसो खुसी तिमि नै थियो
गहभरी आँसु पारी गयो किन ॥

ooo

बुद्धिमानी भ्यागुता र मुख माघा

समीक्षा वि.क.

कक्षा : ४ बी

गाउँको बीचमा एउटा पोखरी थियो । पोखरीमा विभिन्न प्रकारका जलचरहरू पनि बस्दथे । त्यस पोखरीमा दुईवटा माछा र एउटा भ्यागुतो पनि बस्थे । माछा र भ्यागुता हितैषी मित्र थिए । सधैं साँभ-बिहान आ-आफ्ना काम सकेर भ्यागुतो र ती दुई माछा भेटघाट गर्थे सुख दुःखका कुरा साटेर रमाइलो गर्ने । एक साँभ उनीहरू सधैं भैं एकआपसमा सुख दुःखका कुरा गरेर बसिरहेका थिए । त्यसै बेला हातमा जाल र बल्छी लिएका केही माभीहरू पोखरी वरिपरि घुम्न आए । माभी देखेर माछा र भ्यागुता पानी भित्र लुके । एउटा माभीले अर्को माभीलाई भन्यो "यो पोखरीमा कति धेरै माछा रहेछन् भोली हामी जाल राख्न यही पोखरीमा आउन पर्छ ।" माभीहरू गडसकेपछि भ्यागुता र माछाले सल्लाह गरे । भ्यागुताले भन्यो "भोली त्यो माभी आयो भने हामीलाई जालमा पार्छ । अब यहाँ बसेर हामी बाच्न सक्दैनौं । जति सक्दो चाँडै हामीले यो पोखरी छोड्नु पर्छ । कि कसो साथीहरू हो !" हामीसँग त्यसको उपाय छ । भोली नै हेरौंला । भ्यागुताले भन्यो "साथीहरू हो ! विपत्ति आउँदै छ भनेर थाहा पाउँदा पाउँदै हामीले सुरक्षाको बाटो अपनाएनौं भने हामीलाई विपत्तिले मार्छ । त्यसैले हामी आजै यो पोखरी छाडेर अन्यत्र जाऔं ।" दुवै माछाले हाँसेर भ्यागुतोको कुरा टारे । भ्यागुतो चाँहि त्यसै रात अर्को पोखरीमा बसाई सस्यो । भोलीपल्ट बिहानै माभीहरू आए । उनीहरूले पोखरीमा जाल थापेर माछा जालमा पारे । त्यसमा भ्यागुतोका साथी दुईवटा माछा पनि परे । माभीहरूले जाल काँधमा हालेर माछा लगे । उनीहरू भ्यागुतो सरेको पोखरीको किनारबाट गए । भ्यागुतोले आफ्ना साथी माछाहरूलाई काँधमा राखेर लगेको देख्यो । भ्यागुतो धेरै दुःखी भयो । आफ्नो दुःख उसले पोखरीका अरु साथीलाई पनि सुनायो ।

०००

आमा

खुमी सुनारी मगर

कक्षा : ४ बी

आमा ! तिमी जन्म दिने मलाई
आमा ! तिमी प्राण दिने मलाई
आमा ! तिमी बोट, म फूल त्यसको
हो दान तिम्रै जति जे छ मेरो ।
आमा ! छ तिम्रो महिमा अपार
सिद्धिन्न गाए पनि बारबार
हृदम बहाइकन प्रेमधारा
दिन्छ्यौ मलाई कतिको सहारा ।

असंख्य तिम्रो गुणको निमित्त
केही कुरा छैन दिने मबाट
संसार जिती सजाउने छु
सपूत तिम्रो कहलाउने छु ।

बिग्रिरहे म बनाइदिन्छु
सारा रूनेलाई हँसाइदिन्छु
ज्ञानी भई नाम कमाई उच्च
बन्ने छु तिम्रो म सौभाग्य पुत्री ।

०००

आमा

उषा सिंजाली मगर

कक्षा : ४ बी

जन्मदिने यो संसार देखाउने
म भनेर चिनाउने मेरी आमा...
नौ महिना कोखमा राखी
प्रसव पिडा सहेर जन्मदिने
दशधारा दूध चुसाएर हुर्काउने आमा
जन्मको मूल्य कति
कोखको मूल्य कति
त्यो प्रसव पिडा अनि
दुखको मुल्य कति ???

तिरेर तिर्न नसकिने
तिम्रो ऋण अमूल्य छ
त्यसैले यो संसारमा
आमाको गरिमा अपरम्पार छ
धन्य छिन् मेरी आमा
महान छिन् मेरी आमा
जिउँदो देवी हुन् मेरी आमा
कोटी-कोटी प्रणाम अनि
सम्मान मेरी आमालाई ।

०००

देश राम्रो

टीना सूर्यवंशी

कक्षा : ५ सी

मेरो घर कति राम्रो
गाउँ पनि राम्रो
मेरो सहर अति राम्रो
देश भनै राम्रो
आकाश राम्रो धर्ती राम्रो
हावापानी राम्रो

वन पाखा लेक बैसी
सबैतिर राम्रो
यता हेर्‍यो यतै राम्रो
उता हेर्‍यो उतै
जता हेर्‍यो त्यतै राम्रो
नेपाल भनै राम्रो

तराइ, पहाड, हिमाल
सबैतिर राम्रो
विद्यालय पनि राम्रो
ज्ञान दिने मन्दिर !!

०००

मेरो प्यारो देश

सनम राना

कक्षा : ७ ए

कति राम्रो देखिएको मेरो प्यारो देश
गुराँस र डाँफेको भैँ छ यसको केश ।
यो देशमै छ मेरो सबै कर्म धन
सबैको छ यहाँ सफा चोखो मन ।

आकाशका तारा छन् फिलीमिली भलमल
यो देशमा जन्मिन पाउँदा खुसी छु म बल्ल ।
यो देशमा बस्न पाउँदा आउँछ बल्ल जोस् ।

यो देशमा छोडी अन्त जान कहिल्यै नपरोस् ।
यो देशमा छ सानो तर मनको निकै ठूलो
हामीलाई प्यारो लाग्छ आफ्नै देशको धुलो ।
हिमाल पहाड तराई कोही छैन पराई
रमाएर बस्छन् यहाँ सबै साथी भाइ ।
अँध्यारो सबै हटाई राम्रो पाछो देशलाई
पढेर हामी ठूलो भै, हृदय राखी, सेवामै
बस्छौ सधैँ मिलेर स्वर्ग बनाउँछौ नेपालै ॥

०००

आमा

आयुष कुँवर

कक्षा : ७ बी

जति नै दुःख कष्ट आए पनि
छोड्ने छैन तिप्रो साथ
तिप्रै कारण म चढ्ने छु
सधै सफलताको माथ ॥
जहाँ जस्तो भए पनि
आफ्नै संसार वेश
छक्क पर्छु आफैँ आमा
देखि तिप्रो त्यो भेष ।
तिमी नै हो जस्तो लाग्छ आमा
ममताकी खानी

जस्तो नै अवस्थामा पनि बन्छौ
तिमी मायाकी खानी ॥
कति नै आयो होला आमा
आँधी र बेहेरी
केही हुन दिएनौ मलाई
चारैतिर घेरी ॥
रुन्छ मन किन आमा
भुलाउछु लागि कतै तिर
तिमीलाई केही हुन्छ कि भनी
लाग्छ मलाई धेरै पीर ॥

०००

भावना

दीक्षा वि.क.

कक्षा : ६ ए

त्यही उमेर प्यारो थियो,
जहाँ म सानो सानो कुराले खुसी हुने गर्थे,
अहिले सानो कुराले चित्त दुख्ने गर्छ ॥
कसैलाई मन परोस् कि नपरोस्
आफ्नो जिन्दगी आफ्नै तरिकाले बाँचिन्छ ॥
मलाई मतलब छैन दुनियाले मेरो बारेमा जे सुकै
भनोस् मलाई जे गर्दा खुसी मिल्छ म त्यही गर्छु ॥
गल्ति त धेरै गरे जिन्दगीमा तर
सजाय त्यहाँ पाए जहाँ मेरो गल्ति नै थिएन ॥
कसैले सोध्दै थिए माया ठूलो कि पैसा भनेर
जोसँग जे कुराको कमि छ उसलाई उही ठूलो ॥

थोरै भए पनि भुट बोल्न सिकाउ न ए जिन्दगी
मलाई पनि आफ्नासँग नजिक हुने मन छ ।

नपल्टाउनु अब मेरो जिन्दगीका पुराना पानाहरु
पहिले जे थियो त्यस्तो छैन ।
अहिले कस्तो छु यो कसैलाई थाहा छैन ।

ठूला ठूला चाहाना केही छैनन् जिन्दगीमा
बस् रुन नपरोस् जिउन त सकिहाल्छु नि
दुःख सहेर पनि ॥

०००

शैक्षिक अवलोकन भ्रमण : धुर्कोट

विशाल वि.क.

कक्षा : ६ ए

कुनै खास उद्देश्य पूरा गर्न औपचारिक रूपमा गरिने भ्रमणलाई शैक्षिक भ्रमण भनिन्छ । शैक्षिक भ्रमण विशेष गरेर कुनै सांस्कृतिक, प्राकृतिक, ऐतिहासिक एवम् पुरातात्विक ठाउँ आदिको अवलोकनार्थ गर्ने गरिन्छ । किताबी ज्ञान मात्र मानिसलाई पर्याप्त हुँदैन । यसका साथै जीवनमा व्यावहारिक ज्ञानको पनि अझ बढी आवश्यकता पर्छ । व्यावहारिक ज्ञान कि त गरेर कि त प्रत्यक्ष अवलोकन भ्रमणबाट प्राप्त गरिन्छ । प्रत्यक्ष अवलोकन भ्रमणबाट प्राप्त गरेको ज्ञान चिरस्थायी प्रकृतिको हुन्छ । त्यसैले विद्यार्थी समुदायलाई विद्यालयको आफ्नो अवस्था हेरेर विभिन्न प्रकृतिको शैक्षिक भ्रमणमा सहभागी गराउने गर्दछ ।

हामी कक्षा ६ का विद्यार्थीहरू शैक्षिक भ्रमणका लागि सांस्कृतिक र ऐतिहासिक महत्त्व रहेको विचित्र गुफा गएका थियौं । यो गुफा धुर्कोटमा रहेको छ । यो गुफामा मानिसहरू जान्छन् । यो गुफा हाम्रो देशमा मात्र नभई देश, विदेशमा पनि प्रचलित छ । यसको महत्त्व हाम्रो देशमा एकदमै बढी रहेको छ । देश, विदेशका मानिसहरू पनि यहाँ घुम्न र यो गुफाको दर्शन गर्न आउँछन् । हाम्रो देशको धार्मिक स्थलमा विचित्र गुफाको पनि नाम छ । यो विचित्र गुफा एकदमै विचित्र छ ।

म र मेरा साथीहरू, शिक्षकसहित हामी विचित्र गुफाका लागि ११ बजे तिर विचित्र गुफाको लागि गयौं । २ बसमा गएका हामीहरू एउटा बसमा छात्र साथीहरू र अर्को बसमा छात्रा साथीहरू भएर हामी गएका हौं । हामी विद्यालयदेखि ७० जना विद्यार्थीहरू र २ जना शिक्षक गयौं । बसमा हामी नाच्दै, गीत गाउँदै रमाइलो गर्दै गयौं । शिक्षक पनि छेउमा बसेर हामी नाचेको, गीत गाएको हेरेर एकदमै खुसी हुनु भएको थियो । सबै जना साथीहरू नाच्न, गाउनमा मस्त थिए । म पनि उनीहरूसँगै रमाएको थिए । केही क्षणमै गुडिरहेको बस एउटा ठूलो पुलको मुनि रोकियो । हामी सबै जना त्यहाबाट निस्कियो । शिक्षकले भने अनुसार नै हामी पुलमा गयौं । त्यो पुल एकदमै ठूलो थियो । पुलमा हिड्दै पुलमा एकछिन रमाइलो गर्‍यौं । हाम्रो केही साथीहरू त पुल जान पनि डराए । केही बेर पुलमा घुमेपछि फेरि हामी बसमा चढ्यौं । बसमा रमाइलो गर्दा, नाच्दा, गीत गाउँदा, कहिले बस रोकियो हामीलाई थाहा भएन । बस एउटा खोलाको अगाडि रोकिएको रहेछ । फेरि दोस्रो पटक म र मेरा साथीहरू बसबाट भर‍्यौं । शिक्षकले भन्नुभयो सबै जना आफ्नो आफ्नो लाइनमा लाग्ने र अगाडि जाने । हामी विचित्र गुफाको लागि आधा बाटो हिड्दै गएका थियौं । बाटो हिड्दा हिड्दै सिढी पनि आयो । विचित्र गुफा जानका लागि हामी त्यो सिढी पनि हामी चढ्यौं । एकछिनको चढाईपछि हामी विचित्र गुफा आयौं । गुफा आएपछि हामी सबै रमायौं खुसी भयौं । गुफामा जानका लागि हामीले दुई ओटा समूह बनायौं । म दोस्रो समूहमा जाने भए । हाम्रा साथीहरू पहिलो समूहमा भएका गुफा भित्र गए । एकछिन पछि पहिला गएका साथीहरू आए । त्यसपछि हामी विचित्र गुफा भित्र गयौं । त्यहाँ एकदमै अध्यारो थियो । हामीले त्यहाँ भित्र धेरै विचित्र कुराहरू देख्यौं ।

१. राम र सीता नाचेको
२. स्वर्ग जाने बाटो
३. यहाँ भित्र एकदमै गर्मी
४. ठूलो त्रिशूल भित्तामाथि
५. डाइनोसोर र विच्छी जस्ता जनावरका मूर्ति

हामीले सुनेको भन्दा देखेर यो विचित्र गुफाको बारेमा जानकारी पायौं । साच्चै नै त्यो गुफा एकदमै विचित्र थियो । त्यहाँको मान्छेले भने अनुसार त्यहाँ वर्षमा हजार जति यसको दर्शन गर्न आउँछन् रे ! गुफा घुमे पछि हामी त्यहाँ फोटो खिच्यौं । त्यसपछि हामी सबै जना विद्यार्थी र शिक्षकले त्यो गुफाबाट निस्किएर

तल बसमा गयीँ । हामी बसमा चढि एउटा ठूलो चौरमा गयीँ । यो चौर एकदमै ठूलो र शान्त सुन्दर थियो, त्यहाँ हामी नाच्यौ, खाजा खायौ । त्यसपछि हामी साथीहरू मिलेर फुटबल खेल्यौ । त्यसपछि हामी ४ बजे सबैजना विद्यालय आयौँ । आएपछि हामीले यो विचित्र गुफाको बारेमा साथी साथी मिलेर त्यसको चर्चा गर्छौ । विद्यालय बिदा भएपछि सबै जना आफ्नो घरमा गयीँ ।

मलाई विचित्र गुफा गएर एकदमै रमाइलो लाग्यो । गुफामा देखेका कुरा विद्यालयको अरु कक्षाकोठामा गएर त्यसको बारेमा भने । विचित्र गुफा एउटा धार्मिक स्थल हो । त्यहाँ धेरै मूर्तिहरू छन् । त्यहाँ एउटा प्राचीन कुरा भनेको स्वर्ग जाने बाटो हो । भनिन्छ त्यो स्वर्ग जाने बाटोमा सधैं असल र धर्म गर्ने मानिस मात्र जान सक्छ भन्ने भनाइ छ । विचित्र गुफाको लम्बाइ १८५ मिटर छ भने उचाइ ६० देखि ६५ फिट रहेको छ । यो गुफा २०४५ सालमा भेटिएको थियो । यो गुफाको आफ्नै महत्त्व छ, साच्चै नै यो गुफा एकदमै विचित्र छ ।

ooo

अन्त्य

✍ आकृती पाण्डे

कक्षा : ९ बी

एउटै हुन मानिस सबै
के हो र यो जातभात
रगत त रातै हुन्छ
किन हुन्छ यो भेदभाव

देखावटी मात्रै गर्छन्
खै किन मानिसहरू
धनीलाई त सम्मान गर्छन्
कता गए ति गरिबहरू,

भ्रष्टचार बढीराछन्
समृद्धि र विकासको नाममा
नेताजति कुर्सीमा बस्छन्
सोभा जनता खटिन्छन् काममा ॥

धनी नेता बाचिराछन्
जनता कै भरमा
गर्यो काम मै पैसा काट्छन्
अनि धाउछन् घरमा ।

ooo

मेरो विद्यालय

✍ विपिसा रायमाग्गी

कक्षा : ३ ए

हाम्रो विद्यालयको नाम श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय हो । हाम्रो विद्यालय सफा र राम्रो छ । हाम्रो विद्यालयको स्थापना २०४३ सालमा भएको हो । हाम्रो विद्यालयको प्रधानाध्यापकको नाम डोर विक्रम श्रीस हो । हाम्रो विद्यालयमा ५० जना शिक्षक र १५०० जना जति विद्यार्थीले पढ्छन् । हाम्रो विद्यालयमा नर्सरी देखि बार कक्षासम्म पढाइ हुन्छ । हाम्रो विद्यालयमा ३ बजे देखि ४ बजेसम्म पढाइ हुन्छ । हाम्रो विद्यालयमा छ ओटा भवन छन् । हाम्रो विद्यालयमा दुई ओटा बस छन् । हाम्रो विद्यालयमा एउटा मन्दिर छ अनि एउटा ठूलो चौर पनि छ । हाम्रो विद्यालयमा रातो, निलो,पहेँलो रङ लगाएको छ ।

ooo

हाम्रो आई.एस.ए. यात्रा

आई.एस.ए. व्यवस्थापन समिति

श्री सिद्धबाबा मा.वि., तम्घास, गुल्मी

हजार माइलको यात्रा एक पाइलाबाटै शुरू हुन्छ भने जस्तै हामीले २०७३ (२०१७-०१८) मा चालेको शिक्षण सिकाइलाई अन्तर्राष्ट्रियस्तरको बनाउने यात्रा ISA Journey को पहिलो चौतारी २०२२ मा आएर भेटिएको छ अर्थात हामीले यस वर्ष Full International School Award [ISA 2020-023] प्राप्त गर्न सफल भएका छौं । यात्राको पहिलो प्रयास २०१७-०१८ मा हामीले Foundation Award प्राप्त गर्न सफल भयौं । २०१९-०२० मा हामीले Full Award हात पारिछाड्यौं । यस सफलतामा हामीलाई २०१७ देखि नै मार्गदर्शन गर्नुहुने BCSA हरू केशव पराजुली, गोपाल प्रसाद वस्याल, रामचन्द्र पोखरेल र अशेष भट्टराई, त्यसै गरी British Council, शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ गुल्मी, कफी विकास केन्द्र गुल्मी, जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र गुल्मी, जिल्ला वन कार्यालय गुल्मी, रेसुङ्गा नगरपालिका शिक्षा शाखा लगायत यस यात्रामा हामीलाई सहयोग गर्ने सम्पूर्ण संघसंस्थाहरू, कार्यालय तथा व्यक्तित्वहरूप्रति हामी हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं ।

ISA यात्रा खासमा गाह्रो छैन, तर जबसम्म हामी यसको कार्य प्रणालीबारे राम्रोसँग साक्षात्कार भएर यसलाई हाम्रो शिक्षण सिकाइमा समाहित गरी नियमित प्रक्रियाकै रूपमा हेर्दैनौं यो सजिलो पनि छैन । कक्षाकोठा गइसकेपछि, Chalk and talk (अधिकांश विद्यालयको कर्मकाण्डीय शिक्षण शैली) शैलीले मात्र ISA Award प्राप्त हुँदै-हुँदैन । यसका लागि शिक्षणमा नवीनता, विद्यार्थीकेन्द्रित शिक्षण पद्धति, परियोजना कार्यप्रति शिक्षकको निर्देशनमा विद्यार्थीहरूको सक्रियता, आफूले गरेका कार्यकलापहरूको व्यवस्थित अभिलेखीकरण, समुदाय, छिमेकी साभेदार विद्यालय र विदेशी साभेदार विद्यालयसँगको सहकार्य, स्थानीय पाठ्यक्रम लगायतका कुराहरूमा विशेष ध्यान दिनुपर्छ ।

हामीले COVID-19 को असहज परिस्थितिका बीचमा पनि देहायका १३ वटा Action Plans मा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी बनायौं । तीमध्येबाट १, २, ३, ४, ५, ७, ९ र ११ नम्बरका Projects को Dossier परियोजना कार्य गरेको प्रमाणहरूको संगालो लाई हामीले British Council को Connecting Classrooms कार्यक्रममा मूल्याङ्कनका लागि पठायौं । British Council र शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयका प्रतिनिधिहरूले उक्त प्रमाणहरूको जाँच गरिसकेपछि हामीले Award पाउन सफल भएका हौं ।

हामीले गरेका १३ वटा Projects

SN	Projects	Nature of the Project	Teachers Involved
1	Herbal Plants Around Us	Collaborative With Int.	Rabi Kumar Gharti, Samjhana Thapa, Narayan Pandey
2	Geometry In Our Life	Collaborative With Int.	Yubraj Aryal, Krishna Panthi, Keshar K C
3	I Breathe With My Plants	Collaborative With Int.	Shanti Nepali, Nirmala Aryal, Basundhara Thapa

SN	Projects	Nature of the Project	Teachers Involved
4	Earthquake Education and Preparedness	Public-Private Partnership	Binod Timsina , Rabi Kumar Gharti, Narayan Pandey, Hari Gnyawali
5	Coffee Plantation In Gulmi	20% Local Curriclum	Pratiksha Basnet , Parbati Kauchha, Bipina Thapa
6	Organic Manure: Vermicompost	In School	Kamala Khatri , Raju Khasu, Rabi Kumar Gharti, Samjhana Thapa
7	Religious Places In Resunag	In School	Basundhara Thapa , Anju Aryal, Durga Tandan, Prajwal Khadka, Hari Gnyawali
8	Language [Shapes and Colour]	Supplementary Project Collaborative With Pakistan	Rabi Kumar Gharti , Basundhara Thapa, Tika Khadka, Sarada Bhalami
9	Healthy Food	Collaborative With Int.	Sarada Bhalami , Kusum Budhathoki, Rabi Kumar Gharti, Mandip Bhalami
10	Culture Of Nepal	Collaborative With Int.	Kusum Budhathoki , Sarada Bhalami, Shanti Nepali, Rabi Gharti
11	Language 'Greeting'	Collaborative With Int.	Tika Khadka , Rabi Kumar Gharti, Sarada Bhalami,
12	Language 'Fruits and Vegetables' Name'	Collaborative With Int.	Rabi Kumar Gharti , Sarada Bhalami, Kusum Budhathoki
13	My Skill : My Page	In School	Prajwal Khadka , Mandeep Bhalami, Kamal Khasu

यस ISA को अभियानमा लागेर शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापलाई अहिले युग सुहाउँदो बनाउन इच्छुक कुनै पनि विद्यालयले यसमा सहभागी हुन सक्दछ । त्यसका लागि देहायका जानकारीहरू तथा प्रक्रियाहरू उपयोगी सिद्ध हुन सक्छन् ।

ब्रिटिश काउन्सिल [British Council] के हो ?

ब्रिटिश काउन्सिल बेलायतमा प्रमुख कार्यालय रहेको सांस्कृतिक सम्बन्ध तथा शैक्षिक अवसर विस्तारका लागि स्थापित एक अन्तर्राष्ट्रिय संस्था हो । यसले बेलायत र अन्य देशहरूका जनताबीच मैत्रीपूर्ण ज्ञान र बुझाइको विकास गर्दछ । यसका लागि यसले बेलायत र ती देशहरूका जनताका लागि अवसरको सिर्जना, सम्बन्ध निर्माण र आपसी सद्भाव एवम् विश्वासको विकासमार्फत जीवन परिवर्तनमा सकरात्मक योगदान गर्दछ ।

कनेक्टिङ क्लासरूमस् [Connecting Classrooms] भनेको के हो ?

विश्वव्यापी सिकाइमार्फत् कक्षाकोठाहरू जोड्ने अर्थात् कनेक्टिङ क्लासरूम थु ग्लोबल लर्निङ कार्यक्रमले बालबालिकाहरूको सफलताका लागि आवश्यक पर्ने ज्ञान, सीप, सोच र अवधारणाको विकासमा उनीहरूलाई मद्दत गर्न विश्वभरका विद्यालयहरूसँग कार्य गर्छ । यस कार्यक्रमले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा हाम्रो विश्वलाई कस्तो बनाउने भन्ने योजना निर्धारण गर्ने महत्वपूर्ण वृहत सवालहरूबारे थाहा पाउन र त्यसमा सहकार्य गर्न विद्यालयहरूलाई सहयोग गर्दछ ।

ISA Award के हो ?

- इन्टरनेशनल स्कूल अवार्ड एक विश्वव्यापी मान्यता योजना हो जसले विद्यालयहरूमा अन्तर्राष्ट्रिय आयामहरूलाई सामेल गर्ने असल अभ्यासको पहिचान गर्दछ ।
- शिक्षण क्रियाकलापलाई परियोजना (Action Based) मा आधारित बनाएर Learning by doing (गरेर सिक्ने) को अवधारणाबाट अगाडि बढाउन र दीगो सिकाइ उपलब्धी हासिल गराउन सक्ने विद्यालयलाई शिक्षा मन्त्रालयको सहभागितामा British Council ले प्रदान गर्ने मान्यता हो ।
- अवार्डको यस मान्यता प्रक्रियामा पहिलो चरणमा कुनै पनि विद्यालय ISA का लागि Project work गर्न इच्छुक भएको पत्र [EOI] ब्रिटिश काउन्सिलमा पठाउनुपर्छ । उक्त प्रस्ताव स्वीकृत भएमा ब्रिटिश काउन्सिलले अभिमुखीकरण तालिम दिन्छ । त्यसपछि कार्ययोजना [Action Plans] बनाइन्छ । कार्ययोजनाहरू BCSA ले स्वीकृत गरेपछि त्यस अनुरूप कार्य सञ्चालन गर्नुपर्छ र कार्यकलाप र मूल्याङ्कनका प्रमाणहरू संग्रह र अभिलेखिकरण गर्दै जानुपर्छ । यसमा कम्तिमा पनि विद्यालयमा विद्यमान ७५ प्रतिशत विद्यार्थीहरूको सहभागिता हुनुपर्दछ । यो पूरा गर्न भण्डै १२ महिना लाग्दछ । अवार्डको लागि ब्रिटिश काउन्सिलले निर्धारण गरेका सबै सर्तहरू पूरा गर्न सफल विद्यालयहरूलाई तीन वर्षसम्मको लागि यो मान्यता [ISA Award] प्रदान गरिन्छ ।
- इन्टरनेशनल स्कूल अवार्डले अन्तर्राष्ट्रियरूपमा विद्यालय सहकार्यलाई स्वीकार गर्छ र विद्यालयहरूको पहिचानको लागि एक ढाँचा प्रदान गर्छ ।
- दीर्घकालीन सम्बन्धको निर्माण तथा विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कार्य र साभेदारहरूसँगको सहकार्यलाई अघि बढाउन सहयोग गर्छ ।
- उत्कृष्ट अभ्यासको आधारलाई निर्धारण गर्छ र शिक्षण तथा सिकाइमा पेशागत विकासका कुराहरू साभ्ना गर्छ ।
- बालबालिकाहरूलाई विश्व अर्थतन्त्र र विश्व नागरिक दुबैको बारेमा जानकारी गराउँदै सो निर्माणको अभियानका लागि उनीहरूको सीप विकासमा सहयोग गर्छ ।
- विद्यालयको सुधारमा योगदान गर्ने सम्पूर्ण विद्यालय परियोजनाहरूलाई सहयोग गर्छ ।

यो कसको लागि हो (Who is it for) ?

- प्रचलित कानूनले व्यवस्था गरेबमोजिम स्वीकृत पाठ्यक्रम लागू गरिरहेका नेपाल सरकारबाट अनुमति प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका सबै सामुदायिक, संस्थागत तथा तथा कुटनैतिक नियोगबाट सञ्चालित

विद्यालयहरू अवार्डका लागि आवेदन गर्न योग्य छन् । ती विद्यालयहरू जसले सक्रिय भएर आफ्नो परम्परागत शिक्षण विधिलाई नवीनतम्/आधुनिक विधिमा रूपान्तरित भएको देख्न इच्छुक हुन्छन् ।

आधारभूत आवश्यकता के हो ? (What is the basic requirement) ?

न्यूनतम आवश्यकताका हकमा विद्यालयमा आधारभूत पूर्वाधार, इन्टरनेट सुविधा सहितको कम्तीमा एउटा कम्प्युटर र अङ्ग्रेजी भाषामा सामान्य ज्ञान भएको कम्तीमा एकजना शिक्षक हुनुपर्छ ।

इन्टरनेशनल स्कूल अवार्डले विद्यालयहरूलाई देहायका कुरामा सहयोग गर्छ :

- सम्पूर्ण विद्यालयमा अन्तर्राष्ट्रिय विशेषता समावेश गर्न गराउन ।
- विद्यालयभित्रका बहुसंख्यक विद्यार्थीमा अन्तर्राष्ट्रिय कार्यको सकारात्मक प्रभाव र सहभागिता बढाउन ।
- कम्तीमा एउटा साभेदार विद्यालयसँग पाठ्यक्रममा रहेर सहकार्यमूलक कार्य गर्न ।
- पाठ्यक्रममा आधारित भई विभिन्न विषयहरूमा परियोजना कार्य गर्न गराउन ।
- वर्षभरि अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्वका क्रियाकलापहरू गर्न गराउन ।
- बृहत् समुदायको संलग्नता गराउन ।
- विभिन्न स्रोत एवम् माध्यमबाट मूल्याङ्कन गर्न, जसले शैक्षणिक क्रियाकलाप र अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रममा सुधार गर्न सहयोग गर्छ ।
- Social Action Plan लगायतका ब्रिटिश काउन्सिलबाट सञ्चालन हुने विविध कार्यक्रमहरूमा सहभागिता जनाउन ।

स्रोत : <https://www.britishcouncil.org.np/programmes/education/connecting-classrooms/international-school-award>

ooo

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

पिकी घिमिरे भुसाल

प्रधानाध्यापक

एवम्

श्री उपल्लो तम्घास माध्यमिक विद्यालय परिवार

रेसुङ्गा नगरपालिका-९, उपल्लो तम्घास गुल्मी

राजनीतिक दुर्वसन

चक्र के.सी.
शिक्षक

पौराणिक कथाहरूमा सृष्टिका संरक्षक तथा सम्भारकर्ता मानिएका महादेव पृथ्वीलोकको भ्रमणमा निस्कनु भएको थियो । एकजना महाशिवभक्तले महादेवको यात्रामा पछ्याइरहनु भएको थियो । प्रत्यक्ष महादेवको दर्शन पाएर खुशी भएका भक्तालुले महादेवका नित्यकर्महरूको अनुकरण र अनुसरण गरिरहनु भएको थियो । यात्रामा महादेवले खाने गर्नुभएका सम्पूर्ण खानेकुराहरू भक्तालुहरूले निसंकोच खाने गर्नुभएको थियो । महादेवले खानुभएका सम्पूर्ण स्वदेशी तथा विदेशी खानेकुराहरू सहयात्री भक्तालुले पनि खानुभयो । महादेवले मासुको परिकार खानुभयो । संसारका मालिकले खाएपछि मैले खान के भन्दै शाहाकारी भक्तालुले पनि खानुभयो । साँभ बास बस्ने बेलामा महादेवले गाँजा तान्नुभयो - भक्तालुले पनि जानीनजानी २-४ सर्को तान्नुभयो । यात्राको क्रममा, बाटोमा महादेवले एउटा विषको प्याला भेटाउनुभयो र आधा प्याला आफूले सेवन गरी बाँकी भक्तालुलाई सेवन गर्न अनुरोध गर्नुभयो । अनि विषको प्याला सेवन गर्न लागेका भक्तालुलाई तुरुन्त रोकेर महादेवले सम्झाउन थाल्नुभयो - "प्रिय भक्त ! तिमीले मेरो व्यवहारहरूको अनुकरण र अनुसरण गर्दै गर्दा आफ्नो व्यक्तिगत क्षमताको पनि ख्याल गर्नुपर्छ । म आफूले सबै खालका खानेकुराहरू पचाउन सक्ने क्षमता राख्छु, फेरि मेरो काम गर्नसक्ने क्षमताको दायरा पनि फराकिलो होला । तर तिमीले भक्तिशाको भावमा मेरा सम्पूर्ण व्यवहारहरूको अनुकरण गरिराखेका छौ । तिम्रो यस्तो व्यवहार तिम्रो जीवनमा हानिकारक हुनेछ । अन्धभक्ति पनि एक खालको दुर्वसन हो ।"

बाल्यावस्थादेखि नै हाम्रा अभिभावकहरूको प्रभावले हामीहरू हाम्रो खानेबानी र सोच्नेबानीहरूको दुर्वसनमा जानसक्ने सम्भावना हुन्छ । हाम्रा अभिभावकहरू तथा साथीहरूले प्रयोग गर्ने गरेको देखेर सानो उमेरअवस्थादेखि लागूपदार्थको सेवनमा रुचि राखियो भने कहिले बाहिर आउन नसक्ने दुर्वसनको दलदलमा हामी फस्ने छौ । त्यसैगरी हाम्रा अभिभावकहरूको राजनीतिमा सक्रिय सहभागिता देखेर हामीले पनि अपरिपक्व उमेरअवस्थामा राजनीतिमा सहभागी हुन थाल्यौं भने हामी पनि राजनीतिक दुर्वसनी बन्न सक्छौं । बाल्यावस्थामा राजनीतिमा सक्रिय सहभागिता राजनितिक दुर्वसनको प्रमुख कारण पनि हो । अर्को शब्दमा आज हाम्रा बालबालिकाहरूले निश्चित राजनीतिक दलको सदस्य बनेर सहभागी हुँदै गर्दा भोलि हाम्रा सचेत नागरिकहरूले स्वतन्त्र रूपमा चिन्तन र निर्णय गर्ने क्षमता गुमाइसकेका हुन सक्छन् । वर्तमान राजनीतिक परिवेशमा राम्रो कुरालाई राम्रो र नराम्रो कुरालाई नराम्रो भन्न नसक्ने पूर्वाग्रही राजनीतिक सोचको विकास राजनीतिक दुर्वसनको परिणाम पनि होला । राजनैतिक सचेतनाका बहानामा साना-साना बालबालिकाहरूलाई विभिन्न भातृ संघ/संघठनहरूमा समावेश गराउनु भनेको भोलिको देश विकासको सवैभन्दा ठूलो पूर्वाधार बालमस्तिस्कको दुरुपयोग पनि हो । त्यसैले बालबालिकाहरूले आफ्ना अभिभावकहरूका राजनैतिक गतिविधिहरूको अनुसरण गर्दा आफ्नो शारीरिक, मानसिक तथा आर्थिक - सामाजिक अवस्थालाई पनि विचार गर्नुपर्छ । राजनैतिक दल र राजनैतिक व्यक्तित्वको अन्धभक्ती पनि राजनैतिक दुर्वसन हो ।

बालबालिकाहरूले सामाजिक नेतृत्व, गुरु तथा अभिभावकहरूका गतिविधिहरूको अनुशरण गर्दै गर्दा आफैले सचेत हुनुपर्ने बेला आएको छ । हाम्रा पौराणिक कथाहरूका नायक शिव, श्रीराम, श्रीकृष्ण सबैमा सकारात्मक तथा नकारात्मक दुबै मानवीय ऊर्जा रहेको कुरा प्रस्तुत गरिएको छ । हामी आफूभित्र जुन प्रकारको ऊर्जा हाबी भएको होला - त्यस्तै प्रकारको ऊर्जाले हामीलाई प्रभाव पार्ने होला । हामीले हेर्ने गरेका चलचित्रका कथाहरूमा पनि नायक र खलनायकको भूमिकामा देखिने दुबै चरित्रहरू हामी आफूभित्र रहेका होलान् । कुन प्रकारको चरित्रको भूमिकामा हाम्रो वास्तविक व्यवहारलाई सक्रिय बनाउने हो - त्यो हाम्रो रोजाइको विषय हो ।

यसर्थ कोही पनि मानव पूर्ण रूपमा असल र पूर्णरूपमा खराब नहुनु स्वभाविक रहेछ । हाम्रा सामाजिक - राजनीतिक नेतृत्वहरू, विद्यालयका गुरुहरू र सम्पूर्ण अभिभावकहरूका कतिपय कमी-कमजोरीहरू पनि हाम्रो लागि वास्तविक शिक्षा दिने कथाहरू बन्न सक्दा हुन् । त्यसैले सबैप्रति सद्भाव र सम्मान भाव राख्न सिकौं । त्यही कुराले हामीलाई आत्मसम्मान र आत्मसन्तुष्टि दिनेछ । यस्तै सकारात्मक भावले हामीलाई पूर्वाग्रही राजनीतिक विचारको दुर्व्यसनबाट मुक्त हुन सहयोग गर्नेछ । सबैमा हार्दिक शुभकामना !!!

०००

गजल

दिपाशा श्रेष्ठ

कक्षा : ११ व्यवस्थापन बी

नउठाउनु है मेरी प्यारी म सुतेको बेला
धर्ती छोडी स्वर्ग लोकमा पुगेको बेला

हराउनेछु त्यो दिन न खोज्नु है मलाई
तिम्रो दिल भन्दा बाहिर म लुकेको बेला

बर बर आशु नभारे है पुछ्न सक्ने छैन
ती आँखाबाट आशुको भल फुटेको बेला

मलाई केही थाहा हुने छैन के के हुन्छ अब
आफूलाई सम्हाले मेरो साथ छुटेको बेला

तिमी जिउनु बाँकी जिन्दगी हासी खुसी
न रोए प्यारी कालले मेरो मृत्यु लुटेको बेला

नउठाउनु है मेरी प्यारी म सुतेको बेला
धर्ती छोडी स्वर्ग लोकमा पुगेको बेला ।

०००

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

जन्ता पुस्तक पसल

रेसुङ्गा नगरपालिका-१, क्याम्पसरोड, तम्घास गुल्मी
०७९-५२०७०९, ९८५७०२७९०२

हामीकहाँ पूर्वप्राथमिक तहदेखि क्याम्पसतहसम्मका विभिन्न पाठ्यपुस्तक, पाठ्यसामग्री तथा सहयोगी पुस्तक साथै लोकसेवा र शिक्षकसेवा आयोगका पुस्तकहरू पाइनुका साथै स्टेशनरी र मसलन्द सामग्री पनि पाइन्छ ।

शिक्षा, संस्कार र सिकाइ

कृष्णबहादुर जि.सी.

प्रधानाध्यापक : निन्धुखर्क मा.वि.
धुर्कोट-३, हाडहाडे, गुल्मी

औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा निश्चित पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तकको आत्मा विद्यालय, क्याम्पस, विश्वविद्यालय वा अन्य शैक्षिक संघसंस्था आदिबाट प्राप्त गर्ने ज्ञान, सीप शिक्षा हो । यो स्वअध्ययनबाट पनि प्राप्त हुन सक्दछ । ट्युशन, कोचिङ, तालिम, गोष्ठीबाट पनि प्राप्त हुन सक्दछ । अनौपचारिक शिक्षाबाट पनि प्राप्त हुन सक्छ । यो वा त्यो तरिकाबाट आर्जन गर्न सकिन्छ । शिक्षा जसलाई आर्जित ज्ञान भन्न सकिन्छ ।

तर संस्कार एउटा निश्चित पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तकमा आधारित नभई, विभिन्न शैक्षिक संस्था जस्तै विद्यालय, महाविद्यालयबाट नभई घर परिवार, छरछिमेक, आफन्त, आफ्नो समुदाय, समाजद्वारा निर्मित र विकसित व्यवहारहरू, आचार संहिता, चालचलन, आदिबाट स्वतः स्फूर्त रूपमा विकसित भएका हुन्छन् । हाम्रा पूर्वज जो विद्यालय देखै पाएनन् औपचारिक शिक्षाको बारेमा बुझ्ने पाएनन् तर आफ्नो अनुसाशन, शील स्वभाव, सभ्यता, आचारण आखिर सिके त । त्यही नै संस्कार हो । आपसी सम्बन्ध, सहयोग, भाइचारा, सहिष्णुता, मेलमिलाप, दयामाया, करुणा, अनुशासन, शील, स्वभाव,सभ्यता सिक्नको लागि कुनै शैक्षिक संस्था आउन त परेन नि । यिनै हुन् संस्कार जो औपचारिक शिक्षाविना भए, हुन्छन् र हुनेछन् । उदाहरणको लागि एउटा १० कक्षामा पढ्ने विद्यार्थीभन्दा विद्यालय नै नगएको बालबालिका तुलनात्मक रूपमा राम्रो संस्कार सिकेको हुन सक्दछ ।

शिक्षा र संस्कारलाई एकै ठाउँ राखेर तुलना गर्दा पछि संस्कार छैन भने शिक्षा अधुरो अपुरो रहन्छ । शिक्षाले व्यवहार परिवर्तन गराउने हो भने संस्कार शिक्षा पूर्व नै प्राप्त गर्ने कुरा हो । शिक्षाले प्रमाणपत्र देला तर संस्कारले पहिचान दिन्छ । कसैको प्रमाणपत्र जहातही, जहिले पनि चाहिने कुरा होइन तर संस्कार जहातही जतिवेला पनि चाहिने कुरा हो । यो अपरिहार्य कुरा हो । शिक्षा Hand skill होला तर संस्कार Soft skill हो ।

अब त्यसो भए सिकाइ के त ? विभिन्न शिक्षा मनोवैज्ञानिकहरूका अनुसार मानिसमा आउने व्यवहारिक परिवर्तन सिकाइ हो भन्ने तर्क छ, अझ त्यसमा व्यक्तिमा आउने सकारात्मक र रचनात्मक व्यवहारिक परिवर्तन सिकाइ हो भन्दा अत्युक्ति नहोला । यो आलेख शिक्षा र संस्कारसँग जोडिएर आएकोले हाम्रा शिक्षाका राष्ट्रिय उद्देश्यहरूमा समेत सामाजिक मूल्यमान्यताका कुराहरू, चारित्रिक, नैतिक, अनुशासन , आचारणका कुराहरू आदि संस्कार सम्बद्ध सिकाइहरू पर्दछन् ।

अब शिक्षाका यी संस्कार सम्बद्ध उद्देश्यहरू वास्तविक व्यवहार परिवर्तनका लागि भए या परीक्षा उत्तीर्ण गर्नको लागि मात्र सिके, सिकाइए । यदि परीक्षाको उद्देश्य मात्र पूरा भयो भने र व्यवहार परिवर्तन भएन भने त्यो सिके सिकाइएको कुरा प्रभावकारी भएन, दिगो भएन, वास्तविक भएन, संस्कार परिवर्तन भएन।

अतः संस्कार सिकाइ बनाइबाट, अति उपदेश र सुभाषणाबाट मात्र नभइ यसको वास्तविक सिकाइ गराइबाट हुन सक्ला र पो एउटा विद्यालयको, एउटा शिक्षकको मात्र भूमिकाले भन्दा पनि घर परिवार, आफन्त, छरछिमेक, समुदाय, समाज आदिको सामुहिक क्रियाकलापबाट वास्तविक संस्कार सिकाइ सम्भव होला ।

०००

AGRICULTURE IN NEPAL

 ANU SHREES

Class: 6 A

The work related to producing food in the field, keep different animals and birds is agriculture. Producing rice, maize etc. Food crops and cash crops, animal husbandry, poultry farming, fish farming etc are the forms of agriculture. It is an ancient profession. The important and how farmers can increase its productively, before turning to the plants and animals that grows on it and tracing the connections between their biology and the various ways in which farmers work with them. It concludes by looking at some of the controversial issues facing contemporary agriculture: its sustainability; its impact on wildlife and landscape; issues of animal welfare; and the effect of climate change and development of genetically modified organisms on farmers.

Agriculture sector, contributing to more than one third of Gross Domestic product (GDP) and employing two third of the country's labour force is central to the livelihood of every Nepalese people. The agriculture sector is pivotal to increase income, alleviate poverty and uplift the living standard of the Nepalese people. However, the performance of this sector has been inadequate to meet of growing population in the country. In the context of the recent global and national food crisis, recent unprecedented rise of the price of foods, the role of agriculture remains in mitigating food crisis etc. The aim of agricultural based least developed countries lies in reducing poverty and resolving economic woes. It aims to present contribution of the agriculture sector to ensuring food security, enhancing economic growth, and reducing poverty based on the review and analysis of the recent data and information. It provides the current situation of poverty, development gaps, livelihood and food security, food supply and balance etc.

There are different types of agriculture. Such as Sustainable agriculture-Sustainable agriculture refers to the ability of a farm to produce food indefinitely, without causing severe or irreversible damage to ecosystem health. Two key issues are biophysical (the long-term effects of various practices on soil properties and processes essential for crop productivity) and social-economic (the long-term ability of farmers to obtain input and manage resource such as labour).

Organic agriculture-Organic agriculture is a production system that sustains the health of soils, ecosystem and people. It relies on ecological processes, biodiversity and cycles adapted to local conditions rather than the use of input with adverse effects. Organic agriculture combines tradition, innovation and science to benefit the shared environment and promote fair relationships and a good quality of life for all involved. precision agriculture-precision. This technology saves money while holding or enhancing yield output of the field. Environment pollution is also reduced using the method.

We have not been able to improve our agriculture a lot It is in still traditional and labour-intensive subsistence nature and lower productivity are it's major characteristics. Agriculture sector has been given due priority by all the economic plans; still expected outcome has not been seen. The following factors are responsible for our agricultural backwardness:

Traditional farming-Nepalese agriculture used traditional methods of farming. Agricultural tools are not advanced due to traditional farming, work is very difficult and production in low, Farmers are not skilled in the methods of the modern agriculture. Animals cannot give good yield when they suffer from diseases.

Lack of transport and market- Due to lack of market our agro-based products rot in the places when they are grown food grains grow in the Terai cannot be transported to other areas easily nor can fruits such as apple grown in the north easily get market in the south .Due to lack of storage facilities ,agricultural products suffer low price.

Over pressure of manpower :less than 20%of total area of Nepal in under cultivation But over 60% of population overburdens the land with rapid population growth number of farmers cultivating the same field in increasing when the share of land for a farmer gets very low, per capita production decreases.

Poor economic condition-Nepalese farmers are subsistence farmers. They are compelled to take ban even to run their family. They born in debt and die in debt. Interest rates are high much of their production goes in paying interests. In such conditions they cannot afford applying new technology and machinery to improve farming.

The following measures should be taken to improve Nepalese agriculture:-

- Provide agro-training for farmers
- Run breeding programmers
- Provide micro-credits
- Establish more ago-based industries
- Introduce land reform for a democratic distribution and scientific cultivation of land.
- Improve irrigation facilities etc.

Agricultural biotechnology is a continuously growing discipline that blends traditional agricultural practices with state of the art developments in genetics and molecular biology. The earliest agricultural biotechnology applications supplanted selective breeding by using genetic engineering to rapidly produce animals and plants with desirable traits. Genetic engineering and cloning even permitted the mixing of traits between different organisms to produce transgenic animals and plants with characteristics that could not be achieved with breeding. The new traits

imparted in agricultural biotechnology organisms are aimed at improving quality and yield while minimizing the use of traditional agricultural practices that consume energy and pollute the environment. However, as numerous books, articles, and other publications illustrate, this new field is not lacking in crisis. Economic, ethical, legal, and safety concerns haunt each new agricultural biotechnology development, and will continue to do so in the future.

000

MY MOTHERLAND MY PRIDE

 BINITA BASNET

Class: 12

"Mother and motherland are greater than heaven" It is true statement we are born in this country which is full of natural beauties. We are highly patriot. We love our nation more than soul. Country is like a heaven for me. My country name is Nepal the word Nepal means the country of peace of love. This is a country where lord Gautam Buddha was born. He is known as 'light of Asia'. This is a country of Bir Gorkhalis. World highest peak Mt. Everest is located in my country.

There are many mountains in my country therefore it is called mountainous country. Many rivers flow from mountain to hills and plain land of terai. My country Nepal is divided into three geographical regions. My country Nepal which is very small in the world map but to me my country. Whether it is small or big it is world for me. Nepal is second richest country in water resources. My country Nepal is the yam between two big stones. I mean it is between the biggest country India and china. Nepal is divided into many ethnic group. Country is multi-caste, multi-culture, multitrade and multi-religious. There are different caste but they are living in 'unity in diversity' without fighting in the name of culture religion, caste, etc. They are living in peaceful environment. We Nepalese people do not need big building'expensive things etc. We are happy by the smell of rhododendron. We are happy by the natural beauties which are located in country. We know that there is a great saying "Harjo ban Nepal ko dhan", yes it is true green forest are wealth for country. More than 80% of total population of the whole country is depends upon agriculture therefore country can be said as agricultural country also. Many rivers, green forest, mountains, lake etc. make country in top. My country Nepal is heaven for me. I love my country very much. I feel proud to say that I am Nepali, My country

which is full of Natural beauties is everything for me what I want. We all Nepalese are ready to sacrifice our soul to our country. We really feel very proud to be Nepali. So, that we say country is pride for us.

000

ADVERTISEMENT REPOST

 HIMAL GHARTI

Class: 9 A

As a part of English study, to become more fluence in speaking English our honourable Tika sir organized an advertisement competition among 5 groups. The competition held on January 10 which was mainly about advertising the new products played a quite nice role in their part. It's seemed like all the group were mainly concerned about futuristic technology.

Group'4' got the honour to advertise their product first. It's leader was Riya Bucha with her vice captain Anuska thapa. Their product was automatic sofa which was coated with AI Technology. Miss. Bucha gave all of her members all equal chance to speak which was the most fascinating part of their advertisement.

Later on group '3' got the chance to perform leaded by Saroj Pandey and Sachin Bhusal. Their product was also an AI godget which was "Vivo X100 pro". This group leaded by Mr. Pandey described their product briefly to us in an astonishing manner with a group co-ordination.

After wards group to get chance to perform was group 'Two'. Their concept was same as of group'2'. It's leader was Miss. Pandey and Miss. Aakriti. They started with a grand introduction and described their product 'smart wallet'. They were so, perfect that finding mistake in their advertisement was not a piece of cake.

The Next group to perform was Mina group leaded by Mr. Tandan and Mr. Panthi. Other group advertisement were about luxury. But this group came with an extra-ordinary idea. Their product was "defensive shoes". Mainly created for the self-defence of women and they also change the aspects of audience towards of it beautifully.

The last but not least, the next group to perform was group"5" leaded by Mr. Thapa. Their product was about a smart watch. Their advertisement was much attractive because of their funny conversation after finishing advertisement.

Most of the product focused on promotion of it except one group which was group 1 which focused on women violence. But at last all the group's did an excellent work. It seemed group'1' and Group'5' did a better job. But at last we all were able to learn new things and I don't think we will have the problem of speaking frequent English in our common conversation. A great thanks to our sir for giving us a precious chance to participate in it.

Report by Group 'A'

000

DREAM

 SAMIKSHYA RESMI

Class: 7 A

Dreams of hopes come not into me
Show naught the gratitude of one
for mine the heart broken
into pieces that can hardly join

Seeds of time had sowed
On me the bloodless heart
Which may not even care to
Take away one's own life

Happiness did /feels never
for sorrow became my fellow near
Never left me behind the path
showing the way for success there

Away! o dream beautiful dream
for me are dream to keep in reveries
To make me happy in senseless state
And to weep forever after awakening.

000

HOW TO IMPROVE OUR ENGLISH

 SASKRITI POUDEL

Class: 7 A

English is very important language at the present. It is the language of international communication. It has become the most popular language of communication. So it is important that we learn to use English. Otherwise, we have to lose many things. Therefore, we need to improve English.

The only effective way of improving our English is to use it. We have to use it as often as possible. In school, the only time when English is used is during English lessons. That certainly is not enough. So, whenever possible we have to speak English with some friends and teachers who are expert.

Reading books; magazines and newspapers are good ways of improving our English. On the whole, they are grammatically correct. We may speak incorrect English. But if we read books or newspapers, it improves our English. Through reading, we learn how to use correct English in writing and speaking. Reading habit helps us improve our grammatical correctness. This makes us able to read and write correct English.

To improve our English we need to improve listening and speaking skills also. Watching television and listening to the radio are two more ways of improving our English.

So, we continue to use English, that is, hear, read, speak, and write it, some of my friends only hear and read it. They can hardly speak or write it, but we will not be like them. We will try our best to master it.

000

IMPORTANCE OF ENGLISH FOR NEPALESE PEOPLE

 MANISHA SHREES

Class: 7 A

English language is a foreign language for Nepalese. So we need to learn it, because it is world wide used as an official language in the most of the countries of the world. This is a language among five official languages of the U.N.O It is the most important for world wide communication and to link international relationship. It is the 21st century which the year of science and technology.

Most of media in the world even Nepal (NGOS and INGOS) use English language for communication and official documantaries like wise famous newspapers, dialogues, films and television advertisement of most official speech of political leaders, doctors, engineers, pilots and all qualified people use English words and script, most of the books. Business documentaries are all in English language. So, if we are far from English we are not getting those important opportunities to match on the path of progress and we must feel us backward or darkness of this, golden modern society. Even in the contest of Nepal, one of the English subject at hundred full mark is compulsory from grade one to bachelor level, to uplift the English language quality to the students and other extra English subject are also submitted. That's why, it may be difficult to pass if we neglect it. It is necessary to teach and learn English care fully and practically from basic level because childhood is the best time to set foundation for higher studies.

000

WHEN I AM DEAD

 KARUNA PANDEY

Class : 7 A

When I am dead,
Cry for me a little,
Think of me sometimes
But not too much.
 Think of me now and again
 As I was in life at some moment
 That is pleasant to recall
 But not too long

Leave me in peace
And I shall leave you in peace
And whilst you live
Let your thoughts be with the
living.....

000

REALIZE THE PSYCHOLOGICAL WORDS

 SUSHILA PANDEY

Class: 9 A

Psychology is the scientific study of mind and behavior. It includes the study of conscious and unconscious phenomena, including feelings and thoughts. It is an academic discipline of immense scope, crossing the boundaries between the natural and social sciences. Similarly, psychology say:-

- When you focus on problems you will have more problems. When you focus on possibilities, you'll have more opportunities.
- There will always be a reason why you meet people. Either you need them to change your life or you're the one that will change theirs.
- While missing someone, your emotions are more likely to go from happiness to sadness instantly.
- Don't take everything personally. Not everyone thinks about you as much as you think they do.
- The less you say, the more your words will matter.
- Never be afraid to try something new, because life gets boring when you stay within the limits of what you already now.
- The older you get, the fewer people you trust.

000

TEACHERS

 MENAZ MIYA

Class: 7 A

Paint their minds.
and guide their thoughts.
share their achievements
and advice their faults.
Inspire a love
of knowledge and truth
As you light the path
which leads our youth
For our future brightens
With each lesson you teach

Each smile you lengthen
Each goal you help to reach
For the down of each poet
each philosopher and king
Begins with a teacher
And the wisdom they bring
Teachers are those
Who give education
When we don't find clues
They give the solutions.

000

पूर्व विद्यार्थी मञ्च सक्रिय सहकार्यमा जुट्ने कि ?

विजय शर्मा

सदस्य
शिक्षक अभिभावक संघ

सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय २०४३ सालमा स्थापना भई आज २०७८ सालसम्म आइपुग्दा ३५ वर्ष पार गरिसकेछ । यो ३५ वर्षको यात्रामा यस विद्यालयले शिक्षाको क्षेत्रमा धेरै विद्यार्थीहरूलाई उच्च शिक्षा हासिल गराउन सफल भएको छ । सबैका सपना पूरा हुन सकेनन होला जसले शिक्षा हासिल गर्न मिहिनेत परिश्रम गर्‍यो त्यो नै आज आफ्नो सपना पूरा गर्न सफल भयो । सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयमा पढेर कोही नेपाल सरकारको उच्च पदमा हुनुहुन्छ कोही वैदेशिक रोजगारमा हुनुहुन्छ, कोही राजनीतिमा आवद्ध हुनुहुन्छ या व्यवसायमा सफल व्यवसायी बनेर चिनिनु भएको छ होला । त्यो आफ्नो कुरा रहयो मैले यहाँनिर के जोड्न चाहेको हो भने हामीले विद्यालयमा अक्षयकोष स्थापना गरेका छौं, विशिष्ट सदस्य पनि बनेका छौं, कोही यहि विद्यालयको हरेक क्षेत्रमा रहेर विद्यालयको हक र हितको लागि दिन रात खटेका छौं । अन्य विद्यालयमा पूर्वविद्यार्थी मञ्चको सहभागिता, एकता र सहकार्य देखेर मैले धेरै सोचिरहेको छु । मैले र हामीले पढेको विद्यालयमा पनि यस्तै पूर्व विद्यार्थी मञ्च सक्रिय भइदिए सुनमा सुगन्ध हुन्थ्यो । मैले थाहा पाएसम्म सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयमा पनि पूर्व विद्यार्थीको मञ्च छ तर त्यो अहिले सक्रिय छैन केवल आवाज किताबको पानामा र एउटा रजिस्टरमा मात्र सिमित छ व्यवहारमा खासै सक्रिय छैन तर अब तपाईं हामी सबै हातेमालो गरेर पूर्व विद्यार्थी मञ्चलाई सक्रिय बनाएर विद्यालयको हरेक दुःख सुखमा सहयात्री बनेर काम गर्न जरूरी छ । विद्यालयमा धेरै समस्या छन् त्यसमा अहिले भौतिक संरचना बनाउने काम भइरहेका छन् र एउटा विद्यार्थीलाई चार भित्ताले बन्द गरेर राखेको कोठामा पढाएर मात्र त्यो विद्यार्थीले व्यवहारिक ज्ञान प्राप्त गर्नसक्दैन । ज्ञान प्राप्त गर्न उसलाई बाहिरको खुला संसारमा पनि रमाउन मन लाग्छ, खेल्न मन लाग्छ । १५०० भन्दा बढी विद्यार्थी भएको यस विद्यालयमा पर्याप्त खेल मैदान छैन । विडम्बना ! जग्गाको क्षेत्रफल कम भयो भनेर सिद्धबाबा विद्यालयले पाउने उच्च स्तरको सहयोग पनि पाउन सकिरहेको छैन । सबै कुरामा विद्यालय अन्य विद्यालय भन्दा अब्बल रह्यो । सामुदायिक विद्यालयमध्ये यस विद्यालयको सफलता देखेर हामीलाई गर्व लाग्छ । आफैले पढेको विद्यालयको प्रशंसा सुनेर मैले यहाँनिर के कुरा जोड्न चाहे भने राज्यले भवन निर्माणमा लगानी गर्दा रहेछ तर शैक्षिक क्षेत्रका लागि व्यक्तिका जग्गा खरिद गर्न राज्यको आर्थिक सहयोग नपुग्दो रहेछ । विद्यालयमा जग्गाको कमि भयो भनेर विद्यालयको चिन्तन गर्ने व्यक्तिहरू पटकपटक राज्यको सरकारी कार्यालयमा धाउनुभयो, हजुरहरूलाई हामी अरु शीर्षकमा लगानी गर्छौं तर जग्गा खरिद गर्न हामीले आर्थिक सहयोग गर्ने सक्दैनौं भनुभयो । सधैँ भरि सिद्धबाबा खेलकुदका लागि खेल मैदान नभएर हाम्रा नानी बाबुसँग भएका प्रतिभाहरू लुकाएर राख्न बाध्य भयो । वार्षिकोत्सवमा खेलकुद कार्यक्रम गर्नका लागि विद्यालयका प्रधानाध्यापकले अन्य ठाउँमा गएर खेल खेल्नलाई हजुरहरूले खेलमैदान उपलब्ध गराइदिनुपर्यो भनेर भन्दै गर्दा मलाई कता कता नरमाइलो महसुस भयो । एउटा ठूलो समुद्र बन्नको लागि हजारौं खोला नाला गएर एक ठाउँमा मिलन हुदा मात्र एउटा समुद्र बन्छ भने जस्तै हजुर हामी सबै मिलेर हातेमालो गरेर अगाडि बढ्यौं भने अवश्य पनि सिद्धबाबाले खेलकुद मैदान पाउने छ ।

अब तपाईं हामी सबै मिलेर हाम्रा अग्रजहरूले विगतमा गरेका कामहरूलाई हेरेर वर्तमानमा अभै राम्रा काम गरेर भविष्यका हाम्रा सन्ततिहरूलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्दछ । त्यसैले सबै नेपालमा मात्र भएकाले गर्नुपर्छ भने होइन स्वदेश, विदेशमा यत्रतत्र छरिएर रहेका हामी सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयका पूर्वविद्यार्थी एउटै छातामुनि रहेर काम गर्‍यो भने अवश्य पनि सफल हुनेछौ । यो महान अभियानमा हजुरहरू सबै जना अग्रसर हुनुहुनेछ भन्ने आशा राख्दै विद्यालयको ३६ औं वार्षिकत्वसवको अवसरमा विद्यालयको प्रगति उन्नति होस् । हामी पूर्व विद्यार्थी मञ्चको छातामा सबै जोडिन सकौ । सिद्धबाबा भगवान्‌ले हामीलाई सधै आशीर्वाद दिऊन् । **जय सिद्धबाबा !**

०००

THE RIVERS IN NEPAL

 ASMITA NEPALI

Class: 7 A

Big lakes streams and melting snows in the mountains are the origins of the rivers. A river is a large natural stream of fresh water flowing along a definite course into the sea. It is always full of motion water flowing from ups to downs. Nepal is by nature rich in water resources. The rushing torrents, tranquil lakes, singing rivulets, simmering streams, murmuring cascades and splashing rivers unique springs are the sources of water in Nepal.

Koshi, Bagmati, Narayani, Gandaki, Mechi, Karnali, Bheri, Seti, Mahakali and others like kankai, Ratuwa, Hardinath, kamala and Babai are the major rivers in Nepal. The koshi which flows to the eastern parts of Nepal is the largest rivers in Nepal. The Narayani is the deepest and the karnali is the longest river in Nepal. These rivers have several tributaries.

Rivers add the beauty to nature. Rivers are useful for making entertainment. Many people enjoy rafting boating in rivers. In the Bhotekoshi rivers people enjoy playing bungee jumping. Rivers play the vital role in the development of a country. We produce hydroelectric power using water. We use rivers to irrigate our farmlands. We get water from the rivers for various purposes water is used for cooking, washing, drinking, bathing and many other purposes. Rivers are also used as a means of transportation. People use rivers to carry the logs of wood from one place to another using the confluence of the river.

We must preserve the rivers. We should not throw any garbages and wastages of industries to the river such things pollute the rivers consequently the creatures and water dependents are gradually being affected we should not use the rivers blindly but we must use them in a proper order if we want to be one of the richest countries in the world. If we use them properly and aptly we can find our fortune and future in our mighty rivers.

०००

मेरो विद्यालय

✍ मिला न पाण्डे

कक्षा : ३ ए

२०४३ सालमा स्थापना भएको मेरो विद्यालय सानो भवनदेखि सुरु भएर अहिले आएर ठूला ठूला भवनहरू भएका छन् । पहिले थोरै विद्यार्थी देखि सुरु भएर अहिले १४-१५ सय हुन सफल भएको छ । सबै ठाउँका सरकारी विद्यालय विद्यार्थी नभएर बन्द हुने अवस्था भएको बेलामा यति धेरै विद्यार्थी हुनु हामी सबैको गौरवको कुरा हो । सर मेडमहरू पनि ५०-६० जना जति हुनुहुन्छ । हाम्रो विद्यालयमा २ ओटा बस पनि छन् । हाम्रो विद्यालयले खेलकुदमा पनि राम्रो नतिजा ल्याउन सफल भएको छ । हालै हाम्रो विद्यालयले अन्तर्राष्ट्रिय अवार्ड पाएको छ । हामी सबैलाई हाम्रो सिद्धबाबा स्कुल भन्दा गौरव लागेको छ । जय सिद्धबाबा !

०००

लाहुरे सपना

✍ समीर कार्की क्षेत्री

कक्षा : ११ व्यवस्थापन बी

देशको लागि केही गर पछि सर्ने होइन ।
देशको युवा विदेश तिर नेपालमा केही छैन ॥
जहिले पनि घाँटी हेरी हाड निल्लुपर्छ ।
लाहुरे बनी यो देशको मन जित्नुपर्छ ॥

सुनौला ति सपनालाई अब साकार गर ।
दुनियाँको कुरा छोड अब अधि सर ॥

चारैबजे उठी तिमी केही रनिङ्ग गर
आफ्नो मिहिनेतमा तिमी आफैँ भर पर ॥

लाहुरे बन्ने सपना रहेछ तिम्रो मेरो ।
दिनहुँ दुःखले चलेको छ जिन्दगीको सेरोफेरो ॥
लाहुरे बन्न हरेक दुःख तिमीले गर्दै जाऊ ।
लाहुरे बनी ड्रेस लगाएको मैले हेर्न पाऊ ॥

०००

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

रेसुङ्गा माहुरी फर्म

रेसुङ्गा नगरपालिका-३, भाडगाउँ, गुल्मी
प्रो. चेतमान कुँवर (सम्पर्क : ९८५७०६४९६२)

हामीकहाँ अर्गानिक मह पाइनुका साथै माहुरीसँगै घर पनि उपलब्ध गराइन्छ ।
माहुरीपालनसम्बन्धी सम्पूर्ण तालिम दिइनुका साथै समूह बनाउनेलाई सम्बन्धित ठाउँमा गएर
तालिम दिइने व्यवस्था छ ।

हाम्रो संस्कृति

नम्रता नेपाली

कक्षा : ७ ए

नेपाल विविधताको देश हो जहाँ विभिन्न धर्म, जाति, लिङ्गका मानिसहरू सँगै बस्छन् । विविधतामा एकता हुनु नेपाली संस्कृतिको आधारभूत पहिचान हो । सबै भन्दा पुरानो संस्कृति भए पनि नेपाली संस्कृतिले आज पनि आफ्नो नैतिक मूल्य र परम्परालाई कायम राख्छ ।

नेपाली संस्कृतिका मुख्य विशेषताहरू हुन् प्रेम, धर्म, राजनीति, दर्शन, भातृत्व, सम्मान, परोपकार, भलाइ मानवता, आदि । नेपालमा बसोवास गर्ने सबै मानिसहरूले आफ्नो संस्कृतिलाई सम्मान गर्दछन् र यसको मर्यादा कायम राख्न सहयोग गर्दछन् ।

संस्कृतिको अर्थ देश, जाति, समुदाय आदिको पहिचान संस्कृतिले मात्र गर्दछ । संस्कृतिले देशका सबै जाति, धर्म, समुदायलाई यसको संस्कारकाबारे सचेत गराउँदछ । जसका कारण तिनीहरू जीवनको आदर्श र नैतिक मूल्यहरू अनुसरण गर्न र राम्रो भावना विकास गर्न प्रेरित हुन्छन् । सुहाउँदा विचारहरू, कला, शिल्प, वस्तुहरू, आदि, एक देशको मूल संस्कृति भनिन्छ ।

संस्कृति शब्द मुख्यतः संस्कारबाट आएको हो, जसको शाब्दिक अर्थ सुधार वा परिष्कृत गर्नु हो । यजुर्वेदमा चारवटा वेदमध्ये एक संस्कृतिलाई एक रचनाको रूपमा लिइन्छ, जुन सम्पूर्ण विश्वमा छनौटको लागि योग्य छ ।

संस्कृति भनेको जीवन पूरा गर्नका लागि मूल्य, विश्वास र प्रतिष्ठानहरूको संग्रह हो, सरल शब्दहरूमा, संस्कृति सिधा मानवजीवनको मूल्यहरूसँग सम्बन्धित छ ।

विभिन्न संस्कृति, जातजाति आदिका मानिसहरूमा बसेपछि पनि नेपाली संस्कृतिमा विविधतामा एकता छ । नेपाली संस्कृतिको आदर्श र मूल्यहरूले यसलाई संसारमा फरक सम्मान दिन्छ र समृद्ध बनाउँदछ । नेपाली संस्कृतिका केही प्रमुख विशेषताहरू तल दिइएका छन् । नेपाली संस्कृति आज पनि आफ्नो मूल रूपमा जीवित छ :-

नेपाली संस्कृतिको निरन्तरता यसको मुख्य विशेषता हो, नेपालको सबैभन्दा पुरानो संस्कृति भए पनि, यो अभै पनि आफ्नो मूल रूपमा जीवित छ । एकै साथ आधुनिकताका युगमा धेरै धार्मिक परम्परा, रीतिथिति र धार्मिक रीतितिथीहरू हजारौं वर्षपछि पनि यस्तै प्रकारले चल्दै आएका छन् । धर्म र वेदमा मानिसहरूको आद्वितीय विश्वासले आज पनि नेपाली संस्कृतिको पहिचानलाई जोगाउँदै छ ।

सशानशीलता र सहिष्णुता

नेपाली संस्कृतिको सबैभन्दा ठूलो विशेषता भनेको सहिष्णुता हो । पृथ्वीनारायण शाहको पालामा बेलायती शासकहरू र आक्रमणकारीहरूले नेपालीहरूलाई अत्यन्त कूर व्यवहार गरे र उनीहरू असह्य अपराधको सिकार भए, तर नेपालको शान्ति कायम गर्न थुप्रै आक्रमणकारीहरूको अत्याचार सहनुपर्‍यो ।

पारस्परिक प्रेम र भातृत्व

नेपाली संस्कृतिमा मानिसहरू एक अर्काप्रति प्रेम, परोपकार, सद्भाव र भलाईको भावना रहेको छ जुन यो सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण विशेषता हो ।

विविधतामा एकता

विभिन्न जाति, धर्म, लिङ्ग, समुदाय आदि मानिसहरू नेपालमा बस्छन्, जसको जीवन शैली, बोली र खानामा धेरै विविधता छन्, तर पनि सबै नेपालीहरू एक अर्कामा प्रेम गर्छन्, त्यसैले विविधतामा एकता छ । यो नेपाली संस्कृतिको आधारभूत पहिचान हो ।

नैतिक र मानवीय मूल्यहरूको महत्त्व

नेपाली संस्कृति अन्तर्गत नैतिक र मानव मूल्यमान्यतालाई प्राथमिकता दिइन्छ । जसमा विचार, दर्शन आर्दश, राजनीति, धर्म, आदि यसको विशेषता नेपालीहरूको संस्कार हो ।

राष्ट्रियताको भावना

नेपाली संस्कृतिमा जनतामा राष्ट्रिय एकताको भावना छ । जब पनि राष्ट्रमा कुनै पनि संकट आएको छ, तब नेपालीहरूले यसको विरुद्ध एकताबद्ध भएर लडेका छन् ।

पाहुना आदर

नेपाली संस्कृतिमा पाहुनाहरूलाई भगवानको रूपमा लिइन्छ । हाम्रो देशमा आएका पाहुनाहरूलाई एक विशेष तरिकाले स्वागत र सम्मान गरिन्छ अर्कोतर्फ, यदि कुनै शत्रु पनि पाहुनाको रूपमा आउँछ, भने प्रत्येक नेपालीले उसलाई स्वागत गर्नु आफ्नो कर्तव्य ठान्दछन् ।

गुरुहरूको विशेष ठाउँ

नेपाली संस्कृतिमा, प्राचीन कालदेखि नै, गुरुहरूलाई परमेश्वरभन्दा उच्च सम्मान दिइन्छ, किनकि यो नै गुरु हो जसले मानिसलाई कर्तव्यको सही मार्गमा हिंड्न सक्षम तुल्याउँछ र उसलाई सम्पूर्ण विश्वको ज्ञान गराउँदछ ।

नेपाल विभिन्न धर्मका मानिसहरूको आफ्नो संस्कृति र परम्परा छ । तिनीहरूको आफ्नै चाडहरू र मेलाहरू हुन्छन् जुन उनीहरू आफ्नै तरिकाले मनाउँछन् ।

अन्तमा संस्कृति हामी सबै नेपालीको पहिचान हो र यसलाई सबैले मिली जोगाउनुपर्छ । हामीले आफ्नो संस्कृतिलाई बिर्सनु हुँदैन । धन्यवाद !

०००

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

कृष्णाप्रसाद मरासिनी

प्रधानाध्यापक

एवम्

श्री महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय परिवार

रेसुङ्गा नगरपालिका-१, चिदीचौर, तम्घास गुल्मी

POLICY, PROVISIONS AND PRACTICES FOR EFL TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

 DOR BIKRAM SHREES

Head Teacher

ABSTRACT

This article attempts to explore the policy provisions and practices for EFL teachers' professional development in the community schools. The paper draws empirical study practised in the context of community schools in Nepal. The present study represents teachers' voices from the community schools regarding the policy, provisions and practices of teachers' professional development. The author reached to the conclusion that teachers should be trained and given opportunities on how to put the existing knowledge into practice according to the learning context.

KEY-WORDS : life-long learning, Teachers' Professional development, opportunities, Policy, Provisions, action reasearch

INTRODUCTION

There is growing demand of English language teaching worldwide. Hence, the experts in the field of ELT are constantly developing new theories, methods and techniques which have gone through a number of radical changes. Teachers are the key personalities to bring out these new innovations and improvement in this field. Moreover, in order to grow professionally and to adopt these innovative practices, teachers need to strengthen their professional expertise through the professional development opportunities. Teacher professional development means teachers' learning, how they learn to learn and how they apply their knowledge in practice to support pupil learning (Avalos 2011). Teachers can learn through participation in various courses, in school when they reflect on their own teaching and in observation of and reflection on others' teaching in co-operation with colleagues. Learning can occur in planned reflection meetings between teachers, or teachers can learn from unplanned conversations with other colleagues before or after teaching, or in parent-teacher meetings. Thus, learning may occur in various ways, both formally and informally.

CONCEPT OF TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Simply, development means change and growth. Education being a long term process, never ends in the ongoing lives of all human beings. Equally, this is a must for every teacher to keep themselves up-to-date and to grow. Teachers need to keep on raising their eyes to be up-to-date at both current affairs as well as educational development. This strengthening of the teachers' ability to be up-to-date is known as teacher development. It enhances their professional career as well. But how teachers develop themselves is a matter of high concern. Teachers have influential roles for development of the quality education. The environments in which teachers work, and the demands placed upon them by society are increasingly complex. Teachers should strive to equip learners with a wide range of skills that they will require to take their place in a world that is in constant evolution; this hastens the need for the development of more competence-centred approaches to teaching, together with greater emphasis on learning outcomes. Education is an important means of passing on the values, skills, knowledge and attitudes required for democracy, citizenship, intercultural development, and plays an essential role in the acquisition of the key competences needed for successful integration into economic life. Teachers therefore have a responsibility to provide their pupils with an education which will enable them to adapt to an increasingly globalized, competitive, diversified and complex environment. Pupils are increasingly expected to become more autonomous learners and to take responsibility for their own learning. The learners in any class may come from an increasingly wide range of backgrounds and may have a very broad range of abilities.

Gnawali (2008) suggests, "all types of professionals require change and growth once they start their career. The growth starts from the very beginning and continues until the retirement professionally and until the deathbed personally." So, learning does not finish once trainers or teachers leave a course. They must continue the process of adapting to the new development in teaching learning approaches, methods, techniques technologies, and their own classrooms. Good teachers are always learning : learning from students, learning from their own trial and error, learning from peers and colleagues, learning from mentors and supervisors, and learning from academic information in their field. Good teachers continue to learn throughout their careers. This is called 'lifelong learning or on-going professional development.

TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT POLICY AND PROVISIONS IN NEPAL

The first step in any process of developing professionalism in any field is the initial professional preparation of that person. In teaching, this preparation takes very different shapes and forms and varies from country to country. Yet it is agreed that

learning to teach is personal, complex and context-specific. In many developing countries like Nepal, there are a number of teachers who begin to teach without having had any prior training or preparation in the field though there is the policy the government carried out that one should be qualified academically and professionally to be a teacher. In addition to it, the teachers should be the teaching license holder.

Professional development is a gradual growth that occurs as the teacher moves through the professional career. Teachers' professional development can be perceived as an umbrella term which incorporates varieties of activities carried out by the teachers either individually or collaboratively. For the professional betterment teachers are aware and as a result engage in various activities like attending the teacher training programmes and participating the professional conferences, workshops seminars. They are also engaged in the activities like reading professional journals and related documents, keeping diaries, carrying out case studies, action research, interacting and sharing ideas and experiences with colleagues, collecting feedback from friends and students.

The professional development of teachers is a key factor in ensuring that reforms at any level are effective. Successful professional development opportunities for teachers have a significant positive effect on students' performance and learning. Thus when the goal is to increase students' learning and to improve their performance, the professional development of teachers should be considered a key factor.

School Sector Reform Plan 2009-2015 clearly announces that teacher recruitment process will be decentralised to the local level and will be recruited from among the licensees as per the guidelines provided by the MOE. Teacher licensing practices will be further strengthened. As per the existing Act and regulations, SMCs in the community managed schools will continue to recruit teachers. In all other community schools, SMC will have a key role in teacher management. Priority will be given to recruiting females, Dalits, and other disadvantaged groups when filling teacher positions.

Two separate professional career paths will be offered: one for basic and one for secondary teachers. However, basic level teacher with appropriate qualification will be eligible for open and internal competition to secondary level position. The SSRP document further states that the minimum qualifications for teachers will be: (i) higher secondary education or equivalent with relevant teacher preparation course for basic education, (ii) M.Ed. or equivalent with relevant teacher preparation course for secondary level. However, serving teachers with lower academic qualifications will be eligible to teach at the initial grades of their respective levels.

There will be four stages in the teacher professional career path: beginner, experienced, master and expert; for both basic and secondary level teachers. Provisions will be made to upgrade teachers based on indicators such as time on task, seniority, qualification, training and students' achievement in their respective career path. Incentive packages will be provided for teachers who opt for voluntary retirement rather than upgrading their qualification.

Regarding the training, SSRP document says that a one-year Teacher Preparation Course (TPC) in addition to the minimum academic qualification. The TPC will be offered so as to prepare the teachers for:

- Teaching all subjects at the foundation grades (grades 1-3) with options for specialisation in multi-grade teaching and at least three subjects of the basic education (grades 4-8).
- Teaching at least two subjects at the secondary education (grades 9-12).

Provisions will be made to prepare specialised teachers for multi-grade classes and special needs education. Teachers with additional academic qualifications will gain eligibility for fast-track career progression at the relevant levels.

The Government will remain responsible for teacher development functions. In order to keep abreast of new developments in teaching and learning practices, teachers must acquire one month in-service training at least once in every five years.

- Provision will be made to accredit the short term training courses to link with teacher career development.
- Teacher professional development will be linked to career development made available through both long and short term means.
- Head-teachers' minimum qualification will be B. Ed. and M. Ed. with head-teacher preparation courses for basic and secondary schools, respectively.

PRACTICES

It is better to quote Osterman and Kottkamp (1993) here. They say "To improve education, we have to change schools; to improve schools, we have to change people in schools; and to improve people, we have to change our way of trying to trigger the change". It can never be overemphasized that teachers are the key factor affecting the quality of school education, and directly determine the success or failure of education. Nowadays, the society has had a high expectation for teachers, more aware of their profound influence on students. So change is mandatory. But the practices of teachers' professional development are not satisfactory. It is blamed that the classrooms are not effective enough as the teachers are trained. Our classrooms are training-proof. All the teachers are not equally benefitted by the opportunities of training, workshops and seminars.

Carrying out the action research is the key factor for developing professionalism. But the reality is different. All the teachers conduct action research once a year to submit with *Karya Sampadan Mulyaankan*. Because of this fact, only some teachers are trained and license holder. The data show that only few teachers conduct the action research. However, large number of teachers do not have the idea regarding action research. Furthermore, they do not carry out the self reflection and share their teaching experiences among colleagues.

Some good cultures are practiced in some schools of Nepal. Some teachers enjoy learning on various subject matters such as teaching methods, information technology, planning and management, evaluation, cross-cutting issues and so on. The school also encourages the teachers to participate in the training and workshops. The teachers happily disseminated their experiences and learning among the colleagues after returning from the trainings or workshops. The school gives the responsibility of head of the department (Subject). The head of the department organizes the discussion programs within the subject faculties periodically as Berm and McLaughlin (1978) discuss how school leaders provide support for high-quality instruction by seeking to provide guidance for teachers working to integrate skills learned during professional development activities into their instructional behavior. Traditional notions of in-service training or dissemination need to be replaced by opportunities for 'knowledge sharing' based in real situations. Teachers need opportunities to:

- share what they know
- discuss what they want to learn
- connect new concepts and strategies to their own unique contexts.

CONCLUSION

Teachers' professional development is essential for better learning output, but the real practice is totally different. Most of the teachers are trained and they have gained sufficient knowledge on pedagogy, ELT, various innovations but bitter reality is that most of the teachers cannot put their theoretical knowledge into practice. Most of the training program still give emphasis on introducing new techniques and innovations in ELT, but it can be concluded that teachers should be trained and given opportunities on how to put the existing knowledge into practice according to the learning context, needs and available resources creating their own context specific methodology keeping oneself up to date with global practices in the field of ELT. The development of new training program should start from where the teachers are. And providing proper kind of follow up support and feedback is equally essential to help teachers to put theory into practice. In nutshell, we can say that professional development is a multi-faced life long experience, which can take place inside or outside the work place.

REFERENCES

- Diaz-Maggioli, G.H. (2003). Professional Development for Language Teachers.
- Richards, J.C. & Farrel, T.S.C.(2005) Profession development for Language Teachers: Strategies for Teacher Learning. New York:CUP.
- Gnawali, L. (2008). Strategies and opportunities for English language teachers' professional development: A Report. Journal of NELTA, Kathmandu.
- Osterman and Kottkamp (1993). A Study on Professional Development of Teachers of English as a Foreign Language in Institutions of Higher Education in Western China
- Richards, J.C. & Farrel, T.S.C.(2005) Profession development for Language Teachers: Strategies for Teacher Learning. New York:CUP.
- SSRP Vol. 1 Final August 2009, MOE
- Villegas-Reimers, E.(2003). Teachers' Professional Development: An international review of the literature. UNESCO.
- Wallace, M.J. (1991). Training foreign language teachers: A Reflective approach. Cambridge: CUP

000

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

फ्यूजन इन्टरनेशनल (प्रा.लि.)

नयाँबानेश्वर, पञ्चकुमारी मार्ग, काठमाडौं

डाइरेक्टर : विजयकुमार यादव

०१-४४६५३२६/४४६९२९३

९८५९३२२५६५

वैदेशिक रोजगारीका लागि जुनसुकै देशमा जान चाहनुहुन्छ भने एकपटक अवश्य सम्पर्क गर्नुहोस् ।

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

न्यू सिद्धार्थ पुस्तक भण्डार

रेसुङ्गा न.पा.-८, खानीगाउँ, गुल्मी

प्रो. विजय शर्मा

९८५७०८८५६७

पूर्वप्राथमिक तहदेखि क्याम्पसतहसम्मका पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्रीहरू र सहयोगी शैक्षिक सामग्री उपलब्ध हुनुका साथै विभिन्न आयोगका पुस्तकहरू उपलब्ध छन् ।

खेलकूद तथा स्टेशनरी सामग्रीका साथै विद्यार्थीका लागि स्कूल ब्याग पनि उपलब्ध छन् ।

FIRST SHOES OF THE WORLD

 SRUSHI GAUTAM

Class: 5

All the children were excited to listen a story from grandmother of the neighboring village "Anup, Chyawan, Susmita, Pasang, Noina all have arrived said little Sudeep." Grandma, please start the story. "Ok, I'll start the story ."Grandma said. Many many years ago, people used to live in various kingdoms of various kings. In one of the kingdoms, there was a king very gentle in a place named Mihir and his name was Kusum. Every once in a while,he liked to visit the villages of his pupil. He chose to go to place named Manapur. But, the way to go there was not good. Almost half of the way was covered with wild and sharp thorns. It was not a good manners of the villagers let their king walk on the thorns. So, Ravi called all the villagers and asked for the solution.

One of the old farmers said,"Let's collect the animal skin we have in this village, then carpet it on the way to Manapur from our capital. So, the king reaches to Manapur stepping on the carpeted area and return back safely."

Everybody felt the idea was good. Then the animal skin from all the villages was collected and placed on the way. The king reached Manapur by walking on the animal skin and came back.

"Oh! How good the story is "Interupted passing

"Okay, you'll comment after this story is completed."

Naina said to her. Then, grandmother told the rest of the story.

Next time, Kusum wanted to visit a village for from Manapur. Again, the villagers were in problem because the animal skin. They had wasn't long enough for the way. So, all the pupil of Dukedom gathered to solve the solution.

One of the elderly aunts said, "let's cut the animal-skin into small pieces enough to step on so that the king can step on it and move forward."Then, the problem was solved.

Kusum visited 2 village well. He talked with his people, now he liked to visit the whole area of his kingdom. He informed it to his chief minister.

The chief minister again called an assembly and they discussed for a long time. There was no other skin remained in the whole kingdom. They were scared.

Between the conversation. One of the cobbler said, "Let's sew the animal hide we collected before enough that so the king can fit in it and make it tight so that the king can go anywhere he likes".

Wow! what a wonderful idea!

They did what the cobbler said. Then, the king put them on and visited his kingdom .

Then, grandma said "My little ones-the 2 pieces the king wore were the first shoes of the world-English tened?"

000

स्वाभीमानी बाँदर

शारदा खनाल

रेसुङ्गा न.पा.-१, तम्घास, गुल्मी

नेपालका बाँदरको ताँती स्वाभीमानी
आफ्नो घर आफैँ आगो लाउँछन् जानी जानी
कोही बाँदर जङ्गलका कोही शहरका
नेपालआमा तिम्रो मुखमा घैला जहरका ॥

मुल मन्त्र बज्रतन्त्र नेपालआमा माथि
मिलीजुली कानेखुशी गर्छन् दिनराती ।
बाँदरको चहलपहल किसानीलाई सास्ती
खिचडीको भोज भतेर माउखानीलाई मस्ती ॥

कोही बाँदर बस्छन् मन्दिरको धुरीमाथि
कोही बाँदर बस्छन् बलेनीमा मुख चापी
देवता चाही अबोला छन् मन्दिरभित्र चुपचाप
बाँदरको साङ्गले गाँठो वडारभित्र गुपचाप ॥

जता हेर्यो उतैतिर बाँदरको ताँती
किसानको खेती खान गर्छन् भाँती भाँती
बाँदर एउटा होइन जात थरीथरी
कोही हाँसछन् कोही रुन्छन् भाका फेरी फेरी ॥

रुख चढ्छन् कोपिलामै चुँडिदिइन्छन् फूल
कसले रच्यो सिङ्गो देश दुखाउने सुल ?

न त आफू घर बनाउँछन् न बनाउन दिन्छन्
धन्सारको ढुकुटी चाही मुठीभित्र लिन्छन् ।

गासेगासे एकैनासे कोभन्दा को कम छ ?
बनाउन नसकेनी भत्काउने दम छ
थरीथरी मन्दिरहरू थरीथरी रुख
हजारीको बगाल ठूलो भाग पुर्‍याउने दुःख ॥

वसन्तका पालुवा ती सुन्दर सुन्दर फूल
उजाडा पार्न बैँगैचामा पस्यो ठूलो हुल
भुसुना भै नेपालको छातीभित्र घुसे
दाहा नङ्ग्रा घसी आज आन्द्रा भुँडी थुते ॥

रूप हेर्दा चैते बाँदर सधैं कठैबरा
बानी हेर्दा घिनै लाग्दो रैछ धर्मछाडा
हिम्मत् भए हनुमान भै. वीर बनी आऊ
घायल छन् नेपाल आमा मलमपट्टी लाऊ ।

सुर्के थैली आउने बाटो मात्रै बस्छौं ढुकन
जात राम्रो स्वाभीमानी जानीदैन भुक्न ॥

000

विद्यालयमा विद्यार्थी सिकाइ, उपलब्धी र विभिन्न पक्षहरू

कृष्णप्रसाद पन्थी
शिक्षक

नेपालको कुनै स्थानमा एउटा विद्यालय सञ्चालन गरिएको छ । त्यस विद्यालयको चारै दिशामा विभिन्न समुदायको मानवबस्ती रहेको छ । ती विभिन्न दिशाबाट बालबालिकाहरू आ-आफ्नो शैक्षिक योग्यता हासिल गर्न विद्यालयमा भर्ना हुने क्रम जारी रहन्छ । विद्यालय व्यवस्थापन समितिले पनि अभिभावक, समाज र विद्यार्थीहरूको आवश्यकता र चाहना अनुसार विद्यालयको भौतिक, शैक्षिक विकास गर्दै बालमैत्रीपूर्ण विद्यालयको सपना पूरा गर्न विभिन्न समिति गठन गरी बैठकको निर्णयलाई कार्यान्वयनमा निकै चासो राखेको देखिन्छ । विद्यार्थीहरूको पनि विद्यालयमा प्रत्येक वर्ष संख्यात्मक वृद्धि भइरहेको देखिन्छ र आवश्यकता र मागको आधारमा विषयगत शिक्षक तथा कक्षाहरू एवं आधारभूत र माध्यमिक गरी तहगत वृद्धि पनि क्रमशः गरिएको छ ।

प्रत्येक शैक्षिक सत्रको क्रियाकलापमा विद्यालयका हरेक गतिविधिमा परिवर्तन भइरहेको देखिन्छ । विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावकसंघ, सामाजिक परीक्षण समिति, विभिन्न विषयगत समिति, शिक्षक तथा कर्मचारीहरू आ-आफ्नो कार्य सम्पादनमा स्तर उन्नतिको लागि विभिन्न तालिम, सेमिनार, गोष्ठी, उच्च शिक्षा आदि क्रियाकलापमा भाग लिई प्रभावकारी भूमिका खेलेको देखिन्छ । हरेक वर्ष विद्यालयको गतिविधिलाई पारदर्शी बनाउन, विद्यालय समुदाय सम्बन्ध बढाउन, शिक्षक अभिभावक सम्बन्ध, शिक्षक, विद्यार्थी सम्बन्ध सुधारको लागि विद्यार्थीहरूको अतिरिक्त क्रियाकलापलाई समेत उत्प्रेरणा प्रदान गर्न हरेक वर्ष विद्यालयको वार्षिक उत्सव पनि निकै सभ्य र भव्यताका साथ मनाउने गरिन्छ । विद्यालयको सम्बन्ध समाजमा विभिन्न ठाउँका व्यक्तित्वहरूसँग घनिष्ठ राख्न उनीहरूलाई पनि दायित्व बहन हुने गरी विभिन्न सदस्यताहरू प्रदान गरिन्छ । जस्तै: मानार्थ सदस्य, आजीवन सदस्य, संस्थापक सदस्य, सल्लाहकार सदस्य, विशिष्ट सदस्य आदि।

सरकारको निर्णय तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट छनोट हुनु भएका विभिन्न विषय शिक्षक, कर्मचारीहरू पनि आ-आफ्नो ओहोदा(पद) अनुसार निर्धारित पेशा वा विषयमा निरन्तर खटिरहनु भएको देखिन्छ । विद्यालय शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी सम्बन्ध बढाउन Home Visit तथा टेलिफोन सम्पर्क पनि समय समयमा गरेको पाइन्छ । समाजका विभिन्न परिवेश, वातावरण तथा स्थानको अध्ययन र अवलोकन गर्न शिक्षक, समिति, अभिभावक तथा विद्यार्थीहरूलाई विभिन्न ठाउँको क्षेत्र भ्रमण (फिल्ड-ट्रिप) जस्ता शैक्षिक गतिविधिमा समेत सहभागी गराइन्छ । विद्यालयमा इन्टरनेटको माध्यमबाट पठन-पाठनमा विद्यार्थीहरूलाई आलोपालो गरी रमाइलो वातावरणमा अध्ययन अध्यापन गराइन्छ ।

विद्यालयले कार्यक्रमको समग्र गतिविधिलाई Input and output को माध्यमबाट मूल्यांकन गर्दा सबै विद्यार्थीहरूको स्तर उन्नति भने समान रूपमा भएको पाइदैन । कुनै विद्यार्थी उच्च स्तरको, कुनै मध्यम खालको त कुनै न्यून स्तरको मूल्यांकनमा पर्दछन् । कुनै पढाइ-सिकाइ, खेलकुद, नाँच गान, अनुशासन आदि जस्ता शैक्षिक, अतिरिक्त सबै क्रियाकलापमा अब्बल देखिन्छन् भने कुनै हरेक क्रियाकलापमा मध्यम

स्तर तथा कुनै न्यून स्तरका समेत पर्दछन् । यसरी विद्यालय, विद्यार्थी र समुदायको शिक्षकहरूले राम्ररी मूल्यांकन गर्न सक्दछन् । विद्यालयको विभिन्न क्याचमेन्ट एरियाको अवलोकन गर्दा विद्यालयको विभिन्न दिशातिर फरक फरक खालको परिवेश र वातावरण देखिन्छ । कुनै ठाउँमा रहेको समुदाय उच्च संस्कारयुक्त वातावरणमा रहेको देखिन्छ । त्यहाँका घरपरिवार तथा समुदायका सदस्यहरू आ-आफ्ना बालबालिकाहरूलाई राम्रो संस्कार, शिक्षा-दिक्षा आदि दिनको लागि तल्लीन रहेको देखिन्छ । उनको घरको वातावरण, बिहान, दिउँसो, साँझको गतिविधि अध्ययन गर्दा बिहान सबेरै उठेको, घर वरिपरि, बगैँचा आदि सफा सुगंध रहेको, दिउँसो सबै आ-आफ्नो निर्धारित काममा लागेको र साँझ घरका सबै परिवार मिलेर आउदो दिनको लागि कामको योजना बनाएको, घर, टोल तथा समुदायमा कहिल्यै एक आपसमा भै-भगडा तथा नकरात्मक सोच नभएको, सु-संस्कृतयुक्त वातावरण तथा आफूभन्दा साना नानीबाबुहरूलाई दिने माया ममता तथा आफू भन्दा ठूलालाई आदर सत्कार जस्ता क्रियाकलाप मनग्य रूपमा गरेको पाइन्छ । त्यहाँका बालबालिकाहरू विद्यालय निरन्तर हाजिर हुने, गृहकार्य पूरा गर्ने, विद्यालयले गराएका विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापमा पनि आफ्नै इच्छा अनुसार भाग लिने गर्दछन् । यसका अतिरिक्त कुनै समुदाय मध्यम खालको वातावरण तथा परिवेशमा रमाइ रहेको देखिन्छ । उनीहरूका आफ्नो परिवारका सदस्यहरू स्वतन्त्र रूपमा काम गरिरहेका हुन्छन् । कसैले राम्ररी काम गर्दा सफल हुन्छन् भने कसैले विना योजना काम गर्दा असफल पनि हुन्छन् । उनीहरू आ-आफ्ना क्रियाकलाप खानपान तथा संस्कार, रहन सहन, भेषभुषा आदिमा धेरै ख्याल नगरी सामान्य तरिकाले क्रियाकलाप गरिरहेका हुन्छन् । त्यहाँका बालबालिकाहरू पनि विद्यालयमा राम्रो योजना विना विद्यालयमा आंशिक रूपमा उपस्थित भएको देखिन्छ । उनीहरूको शैक्षिकस्तर पनि एक नासको उच्च स्तरको हुँदैन । कुनै समुदायका घर परिवार बढी अस्तव्यस्त देखिन्छन् । बिहान, दिउँसो र साँझको उनीहरूको गतिविधि विना योजनाले चल्दछ । उनीहरूको रहन सहन, भेषभुषा, खानपान संस्कारयुक्त देखिदैन । जबजब साँझ पर्न थाल्छ तबतब उनीहरूको घर परिवारमा विभिन्न खालको खानपान चल्दछ र हरेक घर परिवार र समाजमा भै भगडा चलेको सुनिन्छ र त्यहाँका बालबालिकाहरूको पनि राम्रो चेतनाको विकास हुन सक्दैन । पठन-पाठनमा अगाडि बढ्नको लागि विभिन्न अवरोधहरू सिर्जना हुन्छन् । उनीहरूको गृहकार्य पूरा हुँदैन, विद्यालयमा निरन्तर हाजिर हुँदैनन् र हाजिर भए पनि समय र गृहकार्य बिना उपस्थित हुँदा उनको कक्षागत सहभागिता, अतिरिक्त क्रियाकलाप आदिमा समेत न्यून उपस्थिति हुन्छ र समग्रमा शैक्षिक गतिविधि तथा अनुशासनमा समेत न्यून स्तर बन्दछ ।

यसरी राम्रो परिवारबाट विद्यालयमा आएको विद्यार्थी मध्यम परिवार तथा न्यून स्तरको वातावरण भएको समुदायबाट आएको विद्यार्थी आदिको आधारमा विद्यालयमा पनि विद्यार्थीको शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा विभिन्नता आउन सक्छ । सानो वा तल्लो कक्षादेखि नै राम्रो सिकाइ गरेको विद्यार्थी ठूलो कक्षामा पुग्दा सम्म पनि ऊ प्राय उच्च स्तरको मूल्यांकनमा परेको देखिन्छ । समाजमा उ हरेक क्रियाकलापमा सक्षम नै हुन्छ । उसलाई जीवनमा विभिन्न अवसरहरू प्राप्त गर्ने सक्षम व्यक्ति तथा समाज सुधारक बन्दछ तर विद्यालयको शैक्षिक मूल्यांकनमा न्यून स्तरमा रहने विद्यार्थीलाई समाजका हरेक गतिविधिमा पछि पर्ने सम्भावना हुन्छ र भावी जीवनका हरेक क्रियाकलापमा असक्षम देखिन्छन् ।

घर परिवार विद्यार्थीको पहिलो पाठशाला हो । Morning shows the day भने जस्तै घरको वातावरण, विद्यालयको वातावरण समुदायको वातावरण सबैको केन्द्र विन्दु एउटै बनाइ अभिभावक, शिक्षक र विद्यार्थीहरूको त्रिकोणात्मक सम्बन्ध कायम हुन सके मात्र कुनै पनि विद्यालयको शैक्षिक स्तर सुधार हुन सक्दछ । माथि प्रस्तुत गरिएका विभिन्न पक्षहरूको सह-सम्बन्ध विद्यार्थीहरूको सिकाइ उपलब्धी सँग रहेको हुन्छ । त्यसकारण सिकाइ सहजीकरणमा प्रमुख भूमिका शिक्षकसँग रहेता पनि अन्य पक्षहरूको समेत त्यति नै भूमिका रहेको पाइन्छ ।

०००

मेरी आमा

कृष्ण क्षेत्री

कक्षा : ४ ए

हजारौं दुःख कष्ट सही मलाई जन्म दिने मेरी आमा
पिडामा आफू रोएर पनि हसाएर राख्ने मेरी आमा ॥
जिन्दगीका हरेक परिस्थितिलाई सामना गर्ने मेरी आमा
आफू भोकै बसेर पनि खुवाइ राख्ने मेरी आमा ॥
मेरा हरेक पाइलाहरूलाई आफ्नै छाया मिसाउने मेरी आमा
काँडाको बाटो आफू हिडी फूल्यो बाटो हिडाउने मेरी आमा ॥
चप्पल किन्ने पैसा नभई खाली खुट्टा धाउने मेरी आमा
आफू दुःखी भएर पनि सधैं खुशी राख्ने मेरी आमा ॥
आफू अशिक्षित भएर पनि शिक्षा दिने मेरी आमा
शिक्षाबाट जनताको लागि न्याय दिलाउने मेरी आमा ॥
मेरा हरेक सपनालाई साकार बनाउने मेरी आमा
मलाई तिम्रो काख नै प्यारो लाग्छ मेरी आमा ॥

०००

स्याल र अङ्गुर

तलिक विक.

कक्षा : २ बी

एक समयको कुरा थियो । जंगलको स्याललाई असाध्यै भोक लाग्यो । ऊ खाना खोज्न जंगलतिर हिँड्यो । जंगलको बाटोमा केही खानेकुरा भेटाएन । लामो बाटो हिँडेर उसलाई थकाइ लाग्यो । तैपनि भोकले लखतरान स्याल अल्छी नमानीकन हिँडिरह्यो । जाँदा जाँदा ऊ अनौठो रूख भएको ठाउँमा पुग्यो । रूखको ठाउँ ठाउँमा अंगुरको भुप्पा भुण्डिएको देख्यो । अगाडी चारैतिर ताजा र पाकेको अंगुर देखेर स्याल मख्ख पर्यो । स्यालले अंगुर पेट भरी खाएर आरामले सुत्ने विचार गर्‍यो । स्यालले उफ्रेर अंगुर टिप्न खोज्यो । स्यालले अंगुर भेटाउन सकेन । अलि बढी उफ्रेर टिप्न खोज्यो । तरपनि अंगुर टिप्न सकेन । धेरै नै बेस्सरी बल लगाएर उफ्रेयो । जति बेस्सरी उफ्रेदा पनि स्यालले अंगुर टिप्न सकेन । उसले सोच्यो अंगुर धेरै नै माथि भुण्डेकोले टिप्न सकेन । यो अंगुर तितो हुन्छ के खानु बरु अरु नै खानेकुरा खोज्न जान्छु । अंगुरमा समय नष्ट नगरीकन त्यहाँबाट लुरुलुरु अर्को बाटो लाग्यो ।

सन्देश: जुन कुरामा हामीले पाउन सक्दैनौं त्यसलाई बिर्सनु बुद्धिमानी हुन्छ ।

०००

देशभक्ति

युवराज घर्ती

कक्षा : १२ शिक्षा

देशको निम्ति मर्छु म
रगत खोला नै बगाउछु
हे आमा नेपाल तिमीलाई
यै मुटु भरी नै सजाउँछु ॥

गुँरास फूलै हिमाल
कहिल्यै पनि भुक्दैन
नेपाली वीरको इमान
कहिल्यै पनि बिक्दैन ।

सूर्य र चन्द्रको ध्वजा यो
विश्वको शिरे माथिमा
अन्याय हामी सहनौ
थापी दिन्छौ गोली छातीमा ।

गर्वले भन्छु वीर हौ
नेपाल आमाको छोरा हौ
धनुषको हामी तीर हौ
भाग्यले जन्मेको छोरा हौ ॥

000

Admission Open

गुल्मी जिल्लामा पहिलो पटक भारतीय सेनाबाट अवकाश प्राप्त दक्ष प्रशिक्षकद्वारा संचालित यस ONE SQUARE FITNESS & TRAINING CENTER मा ब्रिटिश आर्मी, इन्डियन आर्मी, सिंगापुर पुलिस, नेपाल आर्मी, नेपाल प्रहरी मा भर्ती हुन इच्छुक पुरुष तथा महिलाहरूका लागि भर्ना खुल्यो ।

हाम्रा विशेषताहरू

- २८ वर्ष सम्म भारतीय सेनामा काम गरेका दक्ष व्यक्तिहरूबाट प्रशिक्षण गरिने ।
- दक्ष विमानकन्ट्रोलर लिखित कक्षाहरू संचालन गरिने ।
- होस्टेलको व्यवस्था ।

कसले ट्रेनिङ्ग मा भाग लिनु सक्छ ?

- १६ देखि २९ वर्षसम्मका महिला तथा पुरुष ।
- SEE pass गरेका ।
- नेपाली सेना, भारतीय सेना, ब्रिटिश सेना मा जना इच्छुक महिला तथा पुरुष ।
- एथलेटिक (Athletic) सरिरेर बसाउन इच्छुक महिला तथा पुरुष ।

छिट्टै गर्नुहोस, पहिलो भर्नामा
२० जना मात्र लिइनेछ ।
गरीब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई
छुट को व्यवस्था गरिनेछ ।

हाम्रा प्रशिक्षकहरू

ONE SQUARE TRAINING CENTER

974-5420666 / 974-9784400

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

वर्षा सागर स्टोर्स

रेसुङ्गा न.पा.-८, खानीगाउँ, गुल्मी
प्रो. फर्शुराम क्षेत्री
९८५७०८८५६७

गाउँमै उत्पादन भएका ताजा तरकारी तथा सबैखाले तरकारी र फलफूलहरू थोक तथा फुटकर चाहिएमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस् ।

IMPORTANCE OF EDUCATION

✍️ PRASHANGA TANDAN

Class: 6 A

Education is an important tool which is very useful in everybody's life. Education is what differentiates us from other living beings on earth. It makes man the smartest creature on earth. It empowers humans and gets them ready to face challenges on life efficiently with that being said, education still remains a luxury and not a necessity of our country. Educational awareness needs to be spread through the country to make education accessible. But, this remains incomplete with out first analyzing the importance of education. Only when the people realize what significance it holds, can they consider it a necessity for a good life. In this essay an Education we will see the importance of education and how it is a door way to success.

Education is the most significant tool in eliminating poverty and unemployment more over it enhance the commercial scenario and benefits the country over all. So, the higher the level of education in a country, the better the chance of development. In addition, this education also benefits an individual in various ways. It helps a person take a better and informed decision with the use of their knowledge. This increase the success take of a person in life.

Education provides competency. An educated person, has better opportunity of getting a job. If a country has sufficient educated citizens it can easily move towards development. Every country needs skilled manpower like doctors engineers, professors, administrators etc and they can perform their duties in a better manners. Educated farmers apply scientific methods of agriculture and produce more crops. Similarly, skilled doctors give better treatment to their patients. It is education that has enabled people reach the moon.

000

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

स्वर्गद्वारी डिजिटल आर्ट्स

रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, गुल्मी
प्रो. माधव भुसाल (सम्पर्क : ९८५७०६४८९०)

कलर प्रिण्टसम्बन्धी सबैखाले कामका लागि सम्झनुहोस् ।

MY SHORT MESSAGE FOR SOMEONE

 SUMANEE VISHOKARMA

Class: 10 B

You can't always reply on others to make you feel better. Nobody can cheer you up if you are determined to stay gloomy. Not Everything goes perfectly in life and that's fine. Moving forward All you need to learn to do is "Count your blessing not your flaws". You have so many gifts, you aren't perfect, Just understand nobody else is either, Just because things are bad now doesn't mean they'll stay that way. Anxiety, despair and frustrations, Just make sure that you don't make them your constant companions. You have faults, So does everyone else, including me. It's your own job to work to fix them, as everyone. Sometimes life is not what you expected to be but you have the power to overcome it. I believe in you. "You can be happy again" "I can be happy again".

000

PROGRAMING LANGUAGE

 BISHESTA SARU MAGAR

Class: 9 C

Programming languages can either be compiled or interpreted; compiled languages are programs that are fully translated from source code to object code, for the target system to read in it's specific language given to the processor and soon. The other hand, interpreted language are interpreted by the system line by line by another program the interpreter which is often specialist for a certain computer. To interpret the language means to translate it to the system's equivalent of that language. It could also be done by converting the program into a transitional code that can then be interpreted to the system's specific language by the interpreter.

It depends on the purpose of a program for whether compiled or interpreted is better, but each has general advantages/disadvantages that do not change. Compiled languages are much faster due to the not having every line of code individually interpreted when the program is booted or while running but instead read directly by the computer. However, versions that are not compiled can be ported to many different systems as interpreters will make the program usable while compilers are a lot more difficult to develop.

At each generational jump from binary to assembly language, to third-generation, to fourth-generation. The leap made programming easier and enabled more complex tasks by adding layers around the central are of binary code and it's next outer layer, assembly. First generation programming is a machine language.

000

COMPUTER

 ROSHAN B.K.

Class: 4 B

Computer is an electronic device that reduces human efforts. Today computer can be known by the name of next human brain. The invention of computer has made human life much easier, faster and comfortable.

The use of computer has lowered human labour. The work which required much time before can now be done simply with in fraction seconds. Communication can be easily gained through the internet. Computer have made the world a global village. Computer are used each and every sector from offices to school, from colleges to houses. People widely use computer. Similiarly, it has been used as a means of education and entertainment.

Computer has some disadvantages as well. Hackers are actively involved in cyber crime. privacy has become so frequent that business. Organizations have to face heavy loss. Important files and data can be easily stolen.

Despite some negative aspects, computer can be considered as a boon to us its advantages overcome disadvantages. We use properly then computer is a boon or else it is damage for entire mankind.

000

EDUCATION

 SASKAR PAUDEL

Class: 5 C

Education is light.
Which makes our future bright
Education makes sharp mind
And teaches us to be kind
Education is good mark
Which removes dark
Education is training
which can be gained by learning
Education is essential
for development of nation.

Which provides us good lesson.
Education is important factor.
It can be taught but cannot be sold.
Education is valuable than gold.
To make good character
Education is instructions.
Which enables us for new creation
Education cannot be lost.
and doesn't cost..

000

OUR SCHOOL

 PRAMISHA THAPA

Class: 3 A

Our school's name is Shree Siddhababa Secondary School . It was established in 2043 B.S. It is situated in Resunga Municipality ward No. -8 Gulmi district. It is located on the lap of Resunga hill. There are about 50 teachers. Among them, our principal's name is Dor Bikram shress and vice principal's name is Yubraj Aryal. Both of them are respectful, generous and hard working.

The classes are running from PG to class twelve. There are six buildings and two play grounds. There is a temple of Saraswati at our school. We worship saraswati on school's anniversary and Shripanchami. There is a canteen in our school. From the canteen, we get fresh, healthy and tasty snacks. There are more than 1500 students in our school. There are different labs available in our school such as computer lab, English lab and Nepali language lab, Maths lab and science lab. We get practical education from there. There is a library where we go and read different books. Different clubs are established here such as child club, Nepal Youth Red Cross circle, Junior NATA, Nepal Scouts etc. They do different activities for the welfare of our school and students. On friday various extra activities run such as quiz, spelling contest, dictation etc. Our school is neat and clean. I am proud of being a student of this school.

000

OUR CLASSROOM

 DEEPSHIKHA THAPA

Class: 3 A

My classroom is very wonderful. It is big. There are thirty-seven chairs and eight tables in my classroom. There are Whiteboard, charts and pictures on the wall. Our classroom has a door and four windows. We kept our port folio in the rack. There is a table where we keep our tiffinbox and water bottle. Our classroom is very beautiful and clean. We all clean our classroom everyday. My classroom has a dustbin where we throw dirt and rubbish there. It has also a small bench and a small cupboard, where our teachers keep the things which they need to teach us. Our teachers are very kind and helpful. They teach us clearly. Our teachers motivate us to speak English by speaking English themselves. I like speaking English with my friend and teachers.

000

IMPORTANCE OF COMPUTER EDUCATION

 BINITA NEPALI

Class: 6 B

A computer is an electronic machine which can be used to solve a problem or perform a certain function according to the instruction given to it. Today computers are used almost everywhere. Computer education is the process of learning about or teaching about the computers. It includes the basic knowledge of computer system, skills, ideas and the terminologies related to the computer system. It also includes the advantages and disadvantages of computers, the potential of a computer system, how a computer be used to solve different problems of day to day life or how can a computer be programmed to solve the extreme problem. Computer education has become an integral part of the twenty first century. It has gained lot of importance in todays life. Today computers are used in almost every field. Therefore, it has become necessary to learn about computer.

Computer helps the students to learn about the world and know what is happening in it. It helps them to aim for excellent jobs in the future and succeed in it. The computer has become a standard of education throughout the world. This makes computer education important. Some importance of computer education are:-

1. Computer education improves skills.
2. Computer education helps in getting good jobs.
3. Computer education helps in enhancing Technology.
4. Computer education increases the efficiency of a person.
5. Computer education makes communication easy.

Today computer education is must for the job of even an ordinary clerk in the office. The knowledge and use of computer is essential for us. In modern countries the running of trains, machines, the flight of planes, the work in the bank and progress of business, all thes are controlled by computer. This is possible only by the knowledge and use of computer. Computer education enables the artist in creating the realistic images. In the field of entertainment too, musicians, having computer education, create multiple voice composition and the play back music with hundred of variations.

Not only this, the knowledge of computer helps in domestic works likes making the home budget Calculations doing.

000

INTERNET

 MILAN SHREES

Class: 6 A

We all know that internet is an important tool in today's era. Internet is a word known by every human among the world. It is the most used thing in this modern period. Internet stands for Interconnected Network. It's a network system that connects computer world wide.

Internet has countless advantages for us.

Communication is one of them people came get connected with each other through many online plat forms. It takes only a second to sent a text or photo to anyone from anywhere. It is very useful to students and kids. They can learn many things through the internet. They can carry out their project work, online study or any information related to curriculum, exams and results etc. Internet keeps us updated every minute about the happenings in the world where the news paper provides the news after some hours. It enables us to do various activities like shopping, banking paying bills, booking flights without stepping out of the house.

Internet helps many people for online jobs of blogging free luncing data entry, website designing etc.

The cables, Telephone links satellites, Microwaves, Bluetooth Wi-fi (Wireless fidelity) and many other technologies are used to connect the millions of computer throughout the world.

000

LIFE

 SALINA TANDAN

Class: 6 A

Life is an opportunity, benefit from it

Life is beauty, admire it.

Life is a dream, realize it.

Life is a challenge, meet it.

Life is a duty, complete it.

Life is a game, play it

Life is a promise, fulfill it

Life is sorrow, overcome it

Life is a song, sing it.

Life is a struggle, accept it.

Life is a tragedy, confront it.

Life is an adventure, dare it.

Life is luck, make it.

Life is too precious, donot destroy it.

Life is life, fight for it.

000

NATURE

 ALINA BUDHA

Class: 7 B

Nature is the most divine creation of god around us. It is considered an integral part of mankind. Nature has bestowed us with water, air, plants and much more to make us survive on this planet. But are we paying to our mother nature? The answer is no as we have not only failed in paying back but also exploited nature to a great extent.

Nature provides beauty all around, it's the nature that makes the surroundings attractive and worthy to live in Human life is possible because of nature and its various boons. Mother nature is a gift of God and must be respected just like we respect and love our mothers.

Nature is a unique blessing to us, everything created by god on this earth has some purpose and order in life. The radiant rivers, the shining valleys, huge mountains, blue oceans, white sky, the sun, the rain, the moon and the list is non-ending. All these have some order and serve a purpose in life. Despite all this, we are still doing activities that are not harmful but can cause real devastation to nature all round.

There are numerous creatures on this planet and every single creature serves defined purpose in the ecosystem. Humans, on the other hand, are trying to disturb this ecosystem by entering into the places and things they are not supposed to enter. They are creating an imbalance in the ecological cycle of the environment.

Everything we do is dependent on nature. In fact, our life is possible because of this beautiful nature. We depend on water, air, fire for our survival and then again we are exploiting the somethings we completely rely on.

We, humans, are continuously abusing our mother nature and are not even thinking about its consequences. Development is a slow process and destruction can be done in a wink of an eye.

It's the need of an hour to conserve our nature. So that our generations can also enjoy and cherish in the beauties of natures. We need to create awareness among people to stop this continuous process of destruction. Human activities must be done in a sustainable way to ensure the development of a nation without causing any harm to our mother nature. It is essential to understand that we should not take advantage of some of the finest blessings of god nature.

000

GAUTAM BUDDHA-THE LEGENDARY HERO

 GARIMA SARU

Class: 7 B

The legendary hero of my country Nepal is Gautam Buddha. His real name was Siddhartha Gautama. He was born in about 563 BC in Lumbini in Nepal. His father's name was Suddhodhan and mother's name was Maya Devi. He was from royal family.

Siddharth Gautam was a prince but he didn't take any interest in worldly pleasure and left his family members and pleasures and comforts of the palace and headed in search of enlightenment. He was provided all the materialistic pleasures and comforts but he wasn't happy because other's were in sorrows and pain. He visited different places in search of enlightenment to make people free from worldly suffering. When he got enlightenment, he was named Gautama Buddha.

Seeing an old man, a sick man and a corpse (dead body) on way he felt sorry. He thought deeply and he asked himself a question as to why people become unhappy. He always lost in the some thought. He wanted to know the cause of the problem and sacrifice his royal pleasure. One night he secretly left the palace in search of truth leaving his wife Yeshodhra and son Rahal.

After his untiring search for the truth, he got enlightenment while mediating under a peepal tree, which was called 'Bodhi Vriksha'. He knew that the main reason of people's pain and suffering in their greed and just for materialistic gains. We human beings are always dissatisfied in the want of more materials, money and luxury. The only way to get rid of these sufferings is to give up their lofty wishes and follow the path of non-violence in reality, today the whole world is undergoing a great suffering and it requires peace, truth and non-violence. In fact this happened due to thirst for money and power i.e. dissatisfaction.

His principles are inspiring. They spread all over the world. Now thousand of people follow his philosophy. His philosophy changed into the religion Buddhism. Many stupas, monasteries and statues of Gautam Buddha have been built in the most of the contries. Due to his philosophy; he became popular all over the world. Now he is called as the 9th incarnation of loard Bishnu. He made Nepal known to world and we Nepalese are also proud of him.

000

AGRICULTURE

 BISHESH PANTHI

Class: 9 A

The term agriculture is derived from the Latin word 'ager' or 'agri' meaning soil and 'culture' mean 'Cultivation; Agriculture is a very board term an a passing all aspects of crop production, live stock farming, fishes, forestry, etc.

Nepal is an agricultural country having 66% (percent) people directly enggged in farming. Farming is subsistent in nature and crop is mostly integrated with livestock. Nepal is richly endowed with agro biodiversity. Rice, maize, millet, wheat, barley and buckwheat are the major staple food crops. Agriculture is the main occupation. But there are many serious problems in this field. The farmers are uneducated and have not restored to modern methods of farming being continued which in turn, has neither improved the crops nor has it improve yield. New kinds of manure and soil improvement techniques have not been introduced. They still use the ancient plough and oxen to plough their fields. New and improved seeds are available but our farmers are unaware of such things. So they continue using the old type of seeds and methods. Another problem is that farming does not pay very rich dividends, so most young men and women are not seeking careers as farmers. The irrigational facilities also are poor hence, The crops fall when there is a lack of rainfall. Agriculture is becoming least preffered preferred even as there is high unemployment rate among them.

As majority of the people in Nepal are farmers, the development of the nation depends on development of agriculture. For this, farmers need to be educated and made aware of the latest techniques in-farming. They need to be given easy loans to buy equipment like tractors, harvesters. New canals need to be constructed and irrigational facilities need to be available. The farmers need to be encouraged with proper returns and profit for their produce. New kinds of technology enhanced agriculture seeds should be made easily available to them.

In conclusion, as majority of people in Nepal are farmers development of this country depends on the development of agriculture. That is why the government should give to priority to agriculture which feeds the country. The peasants must also be aware of their rights and demand. They should have supported from the government. They must identify the importance of improved methods of farming and follow accordingly.

000

THE CONDITIONS OF CHILDLESS WOMEN IN OUR SOCIETY

 BHAWANA PANDEY

Class: 11 Management

Married women are expected to be mothers. They are also naturally eager to give birth to their children. If they are unable to bear children, they are mistreated in traditional societies where people believe that only women have to be responsible to bear the children. In our society, the condition of childless women is not so miserable as in the traditional societies.

Public awareness functions as one of the responsible factor to enhance the societies making them well-cultured, civilized and prosperous. If people fall victims of superstitions, childless women are badly treated because of the attitude and concepts of the people. In our society, most of the people are well-educated. Therefore, they have known the causes of being childless. If married women cannot give birth to their children, they are not blamed for it, rather they are taken to the doctors. Their family members follow the doctors suggestions. But some people are completely conservative, they only blame the women for being childless for instance, if a married women cannot give birth to the children, her husband wants to marry a next woman; he does not think of the other causes that belongs to the physical and biological conditions of his wife. In our society, the childless women of some families are mistreated and tortured if they are not practically well-educated. They think that married women have to responsible to their husbands through name and prosperity by giving birth to their children.

In our society, the conditions of childless women have been improving gradually despite some misbehaviours towards them prevailing for ages; they cannot be uprooted overnight. For instance, uneducated husbands of the childless women get married to other women. They started hating the first wives. These child less women are tortured by their mother-in-laws. Some of them are compelled to go to their parents; they may not be well-treated there, too. Then, their husband want to leave them through the legal divorce. By the result, the condition of these women becomes more miserable.

If childless women are mistreated and tortured, they cannot tolerate hostile behaviour towards them. They will be fed up with life because of extreme degree of pessimism governing their psychological state. Ultimately, they are likely to commit suicide. But in my society, such type of miserable phenomena have not been observed yet; God bless!

In order to improve the condition of the childless women who are not properly treated, public awareness has to be promoted by educating people. But the women themselves must be brave enough to fight against the superstitions prevailing for ages. Further more, they have to seek for suitable legal provisions to settle the problems properly.

In our society, we have not seen any childless women who are badly treated. If there are some unnoticed, they have to be alert empowering themselves to fight against the behaviour.

000

COVID-19

 PRATIKSHYA GHARTI

Class: 6 B

Coronavirus which is mainly called COVID-19. It is pandemic diseases which causes illness in the respiratory system of the human body. It is the new virus which was first identified during December, 2019 in Wohan city of China. In March 2020, the world Health organization (WHO) declared the covid-19, out break a pandemic. Now, It is spreading all over the world through contact with person.

COVID-19 is now a cause of large number of deaths across the world. Till now, no proper drug or antidote has been developed but on December 2020, the united kingdom's Medicines and Healthcare products Regulatory agency (MHRA) gave temporary regulatory approval for the plizer Biontech vaccine, becoming the first country to approve the vaccine. It isn't taken by all people all over the world, only childrens and old peoples are mainly taking in the developing countries. For some months, it is rarely spreading but now a days again many people are affected.

How does COVID-19 spreads:- COVID has spread all over the world from one person to another inclose contact (with in 2 meters) . This virus spreads by respiratory droplet's generated from the caught or sneeze of a covid-19 patients.

Symptoms:COVID-19 symptoms can be very mild to severe but some people have no dry cough and problem in breathing. A part from the symptoms like muscle pain, fatigue and loss of taste or smell can also be seen in covid-19. Patients.

PREVENTION OF COVID-19

1. Washing hands regularly with soap or sanitizers.
2. Avoiding unnecessary out living or public places.
3. Wearing mask regularly while going outside.

000

DEJA VU A REAL FACT

 PRIYANKA KHATRI

Class: 10 B

Do you know? What is Déjà Vu?

No, I'm not talking about the song called déjà Vu, which is sing by Dlivia Rodrigo.

Actually, Déjà vu is a felling of having already experienced the present situation.

Déjà vu from French, literally "already seen". Is the phenomenon of having the strong sensation than an event or experience currently being experienced has already been experienced in the past. It's a felling of familiarity and déjà Vu (is a felling of recollection) the felling of having "already lived through" something.

Scientific approaches reject the explanation of déjà Vu as 'Precognition' or 'Prophecy'. But rather explain it as a anomaly of memory which creates a distinct impression that an experience is "being recalled". Two types of déjà Vu are suggested to exist i.e. pathological and non-pathological.

A 2004 survey concluded that approximately two-third of the population have had déjà Vu experiences. Other studies confirm that déjà Vu is a common experience in healthy people. 2% of cases may be true but other 98% of cases are phsycological phenomenon. "As, I also experienced it, I think it's true and a different feeling".

Based on Internet searches.

000

MOTHER

 SACHINI BHUSAL

Class: 9 A

The power to explain the mother is not in any pen because the mother cannot be described in words. Yet I want to write something on the mother today. The mother is like the water that flows continuously and keeps giving life to the world. The mother is like that stubborn mountain when trouble comes, she stands firmly like a mountain. It is like a mother river that flows continously keeping the feeling pure and benevolent. Mom is like a scorching earth who sacrifices herself and raises her children. The whole universe is contained in the mother because life cannot be imagined on this earth without her.

000

THE ARROW AND THE SONG

 DEV THAPA

Class: 11 Management A

I shot an arrow into the war
it fell to earth. I knew not where
for, so swiftly it flew the sight.
Could not follow it in its light.

I breathed a song in to the air
it fell to earth. I knew not where.

For who has sight so keen and strong.
that it can follow to flight of song.

Long, long afterward in a oak
I found to arrow, still unbroken
And the song, from, beginning to end
I found again in the heart of a friend.

000

MY COUNTRY NEPAL

 RAMU PACHHAI

Class: 11 Management A

Hills, Mountains, lakes & rivers
with birds and animals enjoying with pleasure.
Lands covered with big trees & grass.
Yes friends, it's my beautiful country Nepal

God, goddesses sitting here
Not only temples, monasteries churches & mosques
Also in the heart of every person
Making my country harmonious in all religion.
Having different festivals & culture
I feel like, I'm in heaven
from the plain of Terai to cliff of Himalayas
My country so diverse in land structure.

Makes my country unique in every features.
Having different seasons, fruits birds animals
So friends, it's time to make our country
Even more beautiful with better community.
Every person visiting our country should tell
Yes, it's the best piece of land called Nepal
So, it's my beautiful country Nepal
Locked with land.

000

THE STUDENT LIFE

 SAMIKSHYA PARIYAR

Class: 6 A

There are many stages in our life. The student life is one of them. This life generally begins at the age of five and lasts for few years. This is the most important stage of our life. It is the time of preparation for future. If a student can do better in the stage, his future will be bright. If a student is careless in this stage, his future will be dark.

Our future hopes depend upon it. Our mind is like a clay in this stage. The clay is a soft thing from which the potter makes various things. Our mind can be shaped in different ways like clay. The shape of the pots once made by the potter can not be changed. In the same way. Our character once formed cannot be changed easily. If a student gets good training, he will be a good citizen in future. On the other hand, a student's future will be bad if he doesn't get good training. That is why we should be very careful to give good training in this stage.

We must learn so many things in this stage. The first duty of students is to study. The success in our life depends upon education. A student must be laborious. He must not waste time for unnecessary things. A student must have good health. If our health is bad, we cannot work harder and better. In order to have good health a student must play games and take exercise. Some students are always occupied with books. It spoils their health. If someone isn't interested to play, he can take physical exercise. We can expect sound mind from sound body. For sound body, physical exercise is must. A student must build up his character. A man of good character is loved and liked by all. If our character is bad, nobody likes us. We are trusted by no one. It is said that if money is lost, nothing is lost. If health is lost something is lost. But if the character is lost everything is lost. A man of good character can be a great man. A man of bad character fails in every fields. The bad habits once formed are difficult to break. A student must learn discipline. Strict discipline at school is very beneficial to student. Discipline teaches us good manners, obedience, diligence, punctuality and regularity. A student must also learn perseverance. We must continually make efforts until we get success. We must not be discouraged by failures. If we fail once, we must try again and again. A student must mix with good companions.

The student life is the best part of our life. We are free from anxieties and tensions in this stage. We must concentrate our heart and soul to our study. Unfortunately some students of our country do not give proper attention in their study. It is therefore, the duty of each parents and teachers to drive their children and students the right way.

000

TIHAR FESTIVAL

 LAXMI GIRI

Class: 6 A

Nepal is a country of various castes, religions and cultures. Different people celebrate different festivals in Nepal. Tihar is the second greatest festival of the Hindus. This is celebrated for five days. It is the festival of brothers and sisters.

As it is also the festival of lights. Tihar is also known as deepawali or Bhai Tika, This festivals lasts for five days, so, it is called yamapanchak. Some animals, birds and Goddesses are worshipped during this festival. On the first day crows are worshipped. The dog is worshipped on the second day. Similarly, Goddess Laxmi is worshipped on the third day. This festival is called laxmi Pooja. Oxen are worshipped on the fourth day of this festival. The fifth day of this festival is called Bhai Tika.

This is the festival of brothers. Sister offer tika of various colours on the forehead of their brother and put garland of flowers around their necks. They exchange presents, sweets and fruits. So, this festival helps to strengthen the relationship between brothers and sisters. Tihar is the festival of Deusi and Bhailo. We can enjoy the delicious food. Mainly children can enjoy this festival by reciting Bhailo and Deusi and playing swings.

People celebrate different festivals throughout the year. People of different feasts and festivals give pleasure, delight, and opportunity to meet relatives. It generally falls on the month of Kartik. Besides, people clean their rooms and houses during this festival. There are both good and bad aspects of this festivals. People remain busy in decorating their house and preparing various types of Roti 's and foods. Hence, we need to enjoy this festival. Some children feel very upset as their parents cannot afford for them. They do so and neglect the happiness of their family. They enjoy the whole day by playing card and swings. They serve fruits, varieties of Rotis and other delicious food to their brother. People light electric bulbs on their house.

People also light candles and diyas on their house. People keep their house very clean and decorate their houses. There is also a tradition of day puja to the wealth or money of people on this day so that they don't have scarce of money or the whole year. Brothers from far places come to the sisters in order to put seven different colours.

We should spend money according to our capacity. We need to be aware with playing with firecrackers. We should be able to consider and adopt good aspects of this festival and spread good message. Festivals give pleasure, delight and opportunity to meet relatives. Otherwise, festivals will be a great burdens or curse. Many people celebrate this festival.

000

SCHOOL LIFE V/S COLLEGE LIFE

 BISHAL PARIYAR

Class: 11 Management

The school and college are two very important chapter of life. From childhood to teenager, the high school tries to prepare you for your life as an adult. Where college trains and teaches that adult how to make the transition from a teenager to a professional of corporate life. Our life as a school student is a lot more disciplined than as a college student. In school, we are bound by different and disciplinary rules that we are tempted to defy but there is always a fear of being caught and punished. In other hand, college student are not much afraid as in school. Yet both of them hold their own charms and leave us with great memories. The differences are :

1. LEARNING ENVIRONMENT

The learning environment of the two educational system is very different from one another. In college, you are no longer a passive learner. Active participation in classroom discussion is encouraged. In college you are supposed to make the learning on your own, unlike school where your teachers would run after you and push to study and improve your grades.

2. ATTENDANCE

In school, attendance was compulsory, if you missed out a day you had to take in a leave/sick application duty signed by one of your parents to school the next day. But, attendance in college is taken more casually by the students. Mass bank and proxy were like unheard concepts in school but in college, they seem to be the only thing on student's mind.

3. ASSIGNMENT/HOMEWORK

In school, there is homework everyday. Students are required to study, write notes, worksheets, projects and assignments on a daily basis. Where as, on college you are not given an assignment each day, the frequency of assignment is often. There are presentation, research, projects, assignments, etc.

4. CLASS SIZE

In school, you generally have a small class size of 30-50 students. Generally, you know everyone in your class and school. All teachers recognize you. But in college the class sizes are generally huge (80to100 students or more) Teachers don't pay attention to all students individually. You hardly know anyone in class or collage

5. MONEY /EXPENSE

When you are in school you were never tensed about money matters in school. You used to received money for small expense, snacks and other entertainment from your parents. But when you are in college you may have to manage your expense. Generally, college students prefer to a part time job to fund their expenses. Nevertheless, you enjoy and do everything you want to do.

In conclusior, school life VS college life have a lot of difference. But both have their own memories and experience that we cannot trade for each other. People say that you can never forgot your school life and college life, and it is true. You always want to go back to that phase in life.

000

CORONA VIRUS

 KOPILA PACHHAI

Class: 11

Corona virus, which is commonly called as Covid-19 is an infectious disease. This is a new virus and it spreading ratio is very fast. Corona virus causes illness in the respiratory system in the human. Covid-19 was first identified December 2019 in Wohan city of China. But now, this virus has spreaded to almost all countries of the world. In march 2020, the world Health Organization (WHO) declared the Covid-19 Outbreaks a pandemic. Corona virus is very small virus but most harmful virus. The corona virus (Covid-19) causes a fever, cough and trouble breathing. This virus can be more serious in some people especially. They are sick or have health problems. This virus spreads from one person to another person. Because of corona virus some patients may have aches and pains; nasal congestion, runny nose and sore throat. Most people recover from the disease without needing special treatment. Older people and those with underlying medical problems or diabetes are more likely to develop serious illness.

Some of the prevention of Covid-19 are as follow :-

- Wash hands regularly and carefully with soap or water.
- Maintain a safe distance from any one where is coughing or sneezing.
- Wear a mask that covers your nose and mouth to help protect yourself and other.
- Get a Covid-19 vaccine when it is available to you.
- Stay home as much as possible.
- Monitor your health daily.

000

MY COUNTRY, MY PRIDE

 KARISHMA BAIDAWAR

Class: 6 A

"Mother and Mother land are greater than heaven".

It is a true statement. We are born in this country which is full of natural beauties. We are highly patriot. We love nation more than soul. Country is like a heaven for me. My country name is Nepal. It is derived from two magical words Ne and pal. The word Nepal means the country of peace and love. This is a country where lord Gautam Buddha "light of Asia" was born and the highest peak in the world Mt. Everest is located in country which makes country in the top. There are many mountains in my country so it is called mountainous country. Many rivers flow from mountain to the hills and plain land of Terai.

My country Nepal is divided into three geographical regions and our national flower is Rhododendron, national bird is Danphe, national colour is Simrik and national weapon is Khukuri. My country Nepal which is very small in the world map but to me my country whether it is small or big it is world for me, many national personalities are born in country like; Prithivi Naryan Shah, Bahadur Shah, Rajendra laxmi and on'History of country Nepal is very powerful. All the pages of history are filled with hot and red blood of national heroes my country Nepal is the yam between two big stones. I mean it is between the two biggest country India and China. Country Nepal has many ethnic groups. Country is multicaste, multi-culture, multi-tradition and multi-religious. They are off different caste but they are living in 'unity in diversity' without fighting in the name of culture, religion, caste etc.

They are living in peaceful environment. People are attracted by country by which country can move ahead in its economic status. Foregin currency which list left in country helps to make country more developed. We, Nepalese people do not need the big building, expensive things etc. We are happy by the smell of rhododendron we are happy by the natural beauties which are located in country. We all know that there is a great saying,"Hario ban Nepal ko dhan". Yes, it is true green forest are wealth for country. More than 80% of total population of the whole country depends upon agriculture therefore country can be said as agricultural country also, many rivers, green forest, mountains, lake etc makes country in top.

My country Nepal is heaven for me. I love my country very much. My country possesses many particularities. Towards the north there are very high Himalayas with snow. The scenery of snow capped mountains attract many foreigners and mountaineers from world. Nepal is very rich in national and cultural heritage there are many temples, stupa, monastries in our country. In Nepal we have many

religions and many Gods but everyone respects each others gods. Nepal has never argued or had disputed over their cultural differences. All the religions of the world Hindu, Christian, Islam, Jainism, Siunism are respected in Nepal. There is religious clearance among people of Nepal and they believe in unity.

The unmatched beauty of the majestic Himalayas fills the visitors with great due. Not only the natural beauty but also the romantic, spiritual and omnipresent spirituality capture tourists and provide Nepal a magical atmosphere that makes it a special and unique travel destination. The national flag of Nepal is unique all of them. It is the only flag in the world which is not in rectangular shape. The flag is in crimson in colour which signifies rhododendron which is the national flower of Nepal . The border is deep blue in color which signifies peace and harmony.

The gathering is the proportional word to Nepalese culture. We all Nepalese are ready to sacrifice soul to our country Nepali. We really feel very proud to be Nepal. Thus, we say that our country is pride for us. I feel proud to say that I am Nepali, my country is full of natural beauty. Everything for me what I want. We keep that mother and mother land are same. I do hope that our country Nepal will be the most famous country in the world.

000

TEACHER

 SAMIKSHA RESMI

Class: 7 A

Teacher are those
who give education
When we don't find clues
they give the solution.

They find their happiness in
what students achieve
They are sad sometime
when students fail

They show the brightness
When we are in darkness
They show in path
when we lose our way

Sometime teachers are angry
When students go crazy
Love all the teacher
Respect them for who they are.....

000

FIELD VISIT REPORT

 SHESH THAPA

Class: 6 B

Every year our school plans to go field visit. It is the good platform to get education by playing with nature. According to our school plan we planned go to field trip in Bichitra gufa at Dhurkot. We went to Bichitra gufa. We went to picnic on poush 28. All students of class 6 came in 9:30, and went to buy food, some students bring their own food from their house. We start our journey at 10:20 o'clock. Some of my friends took their phones. There were 2 buses. In one bus there were all boys and in another bus there were girls then after we were travelling 1 hour to the bus stop in the near of a bridge. We all went in bridge. Some of my friends scared to cross the bridge. All friend took photo then we went to the bus. Then we went in Bichitra gufa. We walked for few minutes because there was a short road where bus couldn't go. It was about 2 meter road there are also steps. After few minutes we finally reached Bichitra gufa. There were nobody. All of my friends started taking photo after few minute an old man came. Some of students called him baba after entered the gufa that old man started showing bats, trident picture, Krishna and Radha shape on the ciling and other things. He said that it was made naturally . It was 185 meter long and I found in 2048B.S. After watching the gufa, we went where the bus was after that we went to a Sirthing and get out from bus. In that day my friend. Sher Bdr. has birthday. After finished eating we played football against class 6'A' boys, then we won. After that some of my friend went to bus, some of them started dancing after that we all went to bus and came back to school.

000

14PEAKS:NOTHING IS IMPOSSIBLE

 YOGRAJ RANA

Class: 11

"14 peaks":Nothing is impossible in 2021 docomentary film directed by Tor Quil Jones, and produced by Noah media Group, little monster films and and Tor Quil Jones with Nirmal purja, Jimmy Chin and Elizabeth Vasar Heli as executive producers. The film follows Nepalese mountaineer Nirmla purja and his team. As they attempt to climb all 14, above eight thousands peacks with in a record time of under 7months.

A significant portion of the footage was taken by the expedition team, while additional images and interviews were added later by the director, including inter views with Rein Hold Messner and other major high altitude mountaineers, premiered at the Dol NYC film festival and was released on Net flix on 29 Nov 2021.

000

RELIGIOUS BELIEF

 BARSHA SUBEDI CHHETRI

Class: 11 Management (English)

For thousand of years, hurrions had asked questions about life, death and how the universed began. Many religions also teach people right from wrong and try to help people to live peacefully with eachother. Religious caremonies and rituals, such as prayer, allow people to come together to share their faith.

LIFE AND DEATH.

Many religious answer questions about dying. Some religious teach that we have a soul that keeps on living after our bodies had died.

CHRISTIANITY

Like Juduism and Islam, Christianity taches there is one God.

HINDUSIM

Hindus worship many different gods.

MANY GODS ARE ONE GOD.

Some religious teach that there are many different Gods each of which is in charge of a particular aspect of life. Other religions teach that there is just on God.

TEMPLES

Many religions hold their ceremonies in special building, called temples, churches, gurdwaras or mosques.

PRAYER

Is a vital in which the faithful believe that they are communicating with their god. People pray in group or in private.

FAITH

Many of the answers provided by religious cannot be proved to be correct: They are belived through an act of faith.

000

GLOBAL WARMING

 KISMAT ACHARYA

Class: 11 Management A

Global warming is a term almost everyone is familiar with it but, its meaning is still not clear to most it. So, global warming refers to the gradual rise in the overall temperature of the atmosphere of the earth. There are various activities taking place which have been increasing the temperature gradually. Global warming is melting our ice glaciers rapidly. This is extremely harmful to the earth as well as humans. It is quite challenging to control global warming. However, it is not unmanageable. The first step in solving any problem is identifying the cause of the problem. Therefore, We need first concept the causes of global warming that it will help us proceed further in solving it.

Global warming has become a great problem which needs undivided attention. It is not happening because of a single cause but several causes. These causes are both natural as well man made. The natural causes include the release of greenhouses gases which are not able to escape from earth, causing the temperature to increase. Further, volcanic eruptions are also responsible for global warming. That is to say, these eruptions release tons of carbon dioxide which contributes to global warming. Similarly methane is also one big issue responsible for global warming. The excessive use of automobiles and fossil fuels results in increased levels of carbon dioxide in addition activities like mining and cattle rearing are very harmful to the environment.

So, when one the biggest source of absorption of carbon dioxide will only disappear, there will be nothing left. Thus, it will result in global warming step must be taken immediately to stop global warming and make the earth better again.

Global warming can be stopped when combined efforts are put in for that, individual and government both have to take steps towards achieving it. We must begin with the reduction of greenhouse gas.

Further more, they need to monitor the consumption of gasoline. Switch to a hybrid car and reduce the release of carbon dioxide. Moreover, citizens can choose public transport or carpool together. Subsequently, recycling must also be encouraged.

QUOTATION

- i. "Wake up to reality" Nothing ever goes as planned in this world. The longer you live the more you realize that reality is made of pain, suffering and emptiness.
- ii. In this world wherever there is light, there are also shadows As long as the concept of winner exists, there must also be losers. The selfish desire of wanting to peace causes wars and hatred is born to protect love.

- iii. The concept of hope is nothing more than, giving up. A word that holds no meaning.
- iv. Falling doesn't give you a reason to give up, as long as you believe.
- v. Treasure the experience, dreams fade away after you woke up.
- vi. Never give up without even trying. Do what you can, No matter how small the effect it may have.
- vii. "Some times, you must hurt in order to know, fall in order to grow, lose in order to gain. because. life's greatest lessons are learned through pain.
- viii. Appericate everything around you, before moments turn into memories.
- ix. Even the strongest of opponents always had a weakness.
- x. Time doesn't heal anything it just teaches us. how to live with pain.
- xi. A palce where someone still thinks about you is a place you can call home.
- xii. Sometimes the people you wanted aspart of your story are only meant to be a chapter.

000

हार्दिक शुभकामना !

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विद्यालयको निरन्तर प्रगति र उच्च शैक्षिक सफलताका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

- जन्मदर्ता, विवाहदर्ता, मृत्युदर्ता, सम्बन्ध विच्छेद एवम् बसाइँसराइजस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गरौं ।
- घरको नक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गरौं, भवन संहिताको पालना गरौं ।
- सामाजिक सुरक्षाभत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूले आफ्नो नाम भत्ता पाउने लिष्टमा छ/छैन, प्रत्येक वर्षको साउन महिनामा आ-आफ्नो वडा कार्यालयमा गई बुझौं र ढुक्क बनौं ।
- आफ्नो टोललाई हप्ताको एक दिन नियमित रूपमा सफा गर्ने गरौं ।
- आफ्ना चौपाया छाडा नछाडौं, दुर्घटना न्यूनीकरणमा सहकार्य गरौं ।
- गाउँपालिकामा तोकिएको कर शुल्कहरू समयमै बुझाई विकास निर्माणमा सक्रिय सहभागी बनौं ।
- रूख रोपौं, वातावरण संरक्षण गरौं, हरियाली बढाऔं, स्वच्छ वातावरण बनाऔं ।
- खुल्ला स्थानमा दिसापिसाब नगरौं, सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।

भरत भलाठी
वडाअध्यक्ष
एवम्

८ नं. वडा कार्यालय परिवार

रेसुङ्गा नगरपालिका, तम्घास, गुल्मी

FUN FACTS FOR KIDS-GREAT WOLF, LODGE

 AAKASH SARU MAGAR

Class: 11

1. Asia is the largest continent on earth. This also means it has the largest population with over 446 billion people.
2. The grand canyon is the largest canyon in the world. Located in Arizona, its is mousive with an elevation of 2,600 feet and a length of 277 miters.
3. Russia is just 2 milion from Alaska, who would 've thought they'd be so close ? crazy!
4. The hottest doesn't in the world in the sahara desent located in African, the average temperature ever recorded is 580 c (136.40F)
5. The United States and Canada share, the longest breber in the world. In total, it spams over, 1538 Niles.
6. Hawaii's Mauna Loa is the largest active volcano in the world.
7. The alpas in south America are the longest mountain rango in the world.
8. Some fish caught, in order to clear the particles and bacteria out of their gills, the fish's ventilation cycle is.

000

A THIRSTY CROW

 SUSHIL BISHWOKARMA

Class: 6 B

Once there was a thirsty crow. It flew here and there in search of water. Fortunately, it saw a pitcher. There was a little water on the bottom of the pitcher. The crow couldn't drink the water it didn't know what to do finally, it thought of a plan it collected pebbles and dropped them one by one. By doing so, the water level rise high. Then the crow could reach the water. He drinks water and quenched its thirsty. Moral : Where these is a will these is a way.

000

SOCIAL MEDIA

 SAUGAT BASNET

Class: 11

Social Media is an online platform for online social interaction. Some top social media companies are on facebook, instagram, youtube, whatsapp, linkedin, pinterest etc.

Means of online interaction and communication between different age groups of people. It may be in a form like a web application, website or smartphone application. Some people use it to become popular. They create good videos and images to attract users and then people follow them.

Social networking sites and apps are the cheapest communication service in this world. Just you have an internet services plan, you can make video calls, message and send documents and do more. So anyone can talk with his or her relatives or family member anywhere in the world. Social media has now become the fastest communication medium in the world. Its popularity is also increasing among people. Now a days, every age group is using social networking websites. Today technology has increased so much that we can sit in the corner and talk to each other of our family member and friends who are living in other countries and can interact with each other via text messages and video conferencing. Now a days all people show their talent on social media and earn money from them also to get someone's photos, videos etc. can be easily accessed through social media.

It also hurts people, children of today who are showing much interest in social media. Their time is being wasted on social media. Insecurity and lack of privacy protection are the main disadvantages of social media. With everything public on social platform, the privacy of people could be manipulated for negative uses. Lack of exercise, playing and physical activities, people face different health issues. It also causes significant damage to eyes of the people.

20 FACTS ABOUT GENERAL KNOWLEDGE THAT YOU SHOULD KNOW

1. Elephant are the only animal's that can't jump
2. The only food that doesn't spoil is honey
3. You cannot kill yourself by holding your breath
4. People say, 'Bless you' when you sneeze because your heart stops for a millisecond.
5. The longest and strongest muscle in the body is tongue.

6. The most common name in the world is Mohammed
7. Carbon monoxide can kill a person in less than one minutes.
8. The blood of mammals is red, the blood of insects is yellow in colour and the blood of lobster is blue.
9. The fastest bird is the peregrine falcon, clocked at speeds of up to 240 miles per hours.
10. Dragonflies are one of the fastest insects, flying 50 to 60 mph.
11. The electric chair was invented by a dentist
12. Hearing is the fastest human sense a person can recognize a sound in a little as 0.05 seconds.
13. Human being bones are stronger than concret.
14. Earth is the only planet not named after a god.
15. The fastest growing plant is bamboo.
16. A cats tail contains nearly 10 percent of all the bones in its body.
17. "Rhythm" is the longest English word without a vowel.
18. The humming bird, the loon, the swift, the kingfisher and the greb are all birds that cannot walk.
19. Corn is grown on every continent except Antarctica.

000

THE FIVE WAYS OF LIFE

 SUMANDRA MAHAT

Class: 11

Who you are what makes you special.
Do not change for anyone.
What lies ahead will always be a mystery.
Do not be afraid to explore.
When life pushes you over, you push back harder.

Where there are choices to make,
make the one you won't regret.
Why things happen will never be certain.
Take it in stride and move forward.

000

19 LIFE TEACHINGS OF GAUTAM BUDDHA

 LAXMAN KHADKA

Class: 11 Managamenet A

1. When you like a flower, you just pluck it. But when you love a flower, you water it daily.
2. Three things cannot be long hidden the sun, the moon, and the truth.
3. Peace comes from within donot seek it without .
4. There is no path to happiness happiness is the path.
5. An insincerer and evil friend is more to be feared than a wild beast is wild beast may wound your body, but an evil friend will wound your mind.
6. In the sky, there is no distinctions out of their mainds and then believe them to be true.
7. You will not be punished for your anger you will be punished by yours anger we are shaped your thought we become what we think.
8. When the mind in pure, joy follows like a shadow that never leaves.
9. No matter where you read it our who said it no matter if I have said it, unless it agrees with your reason and your common sense.
10. Noone saves us but we ourselves must walk the path.
11. The root of suffering is attachment.
12. Meditate do not delay, lest you later regret it. Even death is not to be feared by one who has lived wisely.
13. There is nothing more dreadful than the habit of daubt. Doubt seperates people.
14. It is a poison. That disintegrates friendship and breakup pleasant relation. It is a thorn that irritates and hurts.
15. It is better to travel well than to arrive.
16. Physical charms attract the eyes, goodness attracts the mind.
17. Nobody is more deserving of your love than yourself.
18. As you think so shall you be.
19. Control your mind or it will control you.

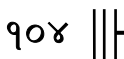
000

25 INTERESTING UNKNOWN FACTS

 NIROJ KARKI

Class: 11 Management

1. The sentence, "The quick brown fox jumps over the lazy dog". use every letter in the English languages
2. Ants take rest for around 8 minutes in 12 hour period.
3. Camels have three eyelids to protect themselves from the blowing desert sand.
4. The name of all the continent end with the same letter that they started with.
5. Chocolates can kill dogs, as it contains theobromine which affects their heart and nervous system.
6. Women blink nearly twice as much as man.
7. You can't kill yourself by holding your breath.
8. The Guinness Book of records holds the record for being the book most often stolen from public libraries.
9. It is physically impossible for pigs to look up into the sky.
10. Rhythm is the longest English word without a vowel letter.
11. A crocodile cannot stick its tongue out.
12. Elephants are the only animals that they can't jump.
13. The ant always falls over on it's right side when intoxicated.
14. The electric chair was invented by a dentist.
15. Rats multiply so quickly that in 18 months, two rats could have over million descendants.
16. Stewardesses in the longest word typed with only the left hand.
17. Wearing headphones for just an hour will increase the bacteria in your ear by 700 times.
18. Like fingerprints, everyone's tongue print is different.
19. On average people fear spiders more than they do death.
20. A snail can sleep for three years minimum.

21. The world's oldest wooden wheel has been around for more than 5000 years.
22. Dead skin cells are a main ingredient in household dust.
23. Sudan has more pyramids than any of the country in the world.
24. The bumblebee bat is the world smallest mammal.
25. The circulatory system is more than 60000miles long.

000

THE IMPORTANCE OF DOEYING LAW IN THE SOCIETY

 PABITRA SIRPALI

Class: 11 Management 'A'

Generally law means set of norms, values and rules which prevent all kinds of bad things to happen and helps to happen and helps to maintain useful environment in the society and nation. It is powerful than only other things. It must be followed by everyone. It is equal to all citizens of the country. Social norms, values, rules, regulation, acts, constitution and code of conducts are the example of law.

Law is very important not only in the country but also in the society. Being a society as a group of people from different backgrounds living together in organized way in particular area by sharing mutual respect and co-operation. To make a society better place to live is essential. Without law in the society people are allowed to do whatever they like, as a result different social crimes like stealing, robbery, murder, violence, discrimination etc take place in the society. Society legs behind interms of development activities. There is no proper system and good relation among the people lack of law in the socity impacts different sectors like education, health and infrastructure of development human civilization.

To make prosperous society there should be made law in the society on the agreement and involvement of the people living in the society. It must be followed by everyone honestly. It must be equal to everyone without any sense of discrimination. To stop all bad, happenings and make the country and society better place to live law is important.

000

SCIENCE AND TECHNOLOGY

 ISHAN ALE

Class: 6 'A'

Science and Technology are important parts of our day to day life. We get up in the morning from the ringing of our alarm clocks and go to bed at night after switching our lights off. All these luxuries that we are able to afford are a result of science and technology. Most importantly, how we can do all this in a short time are because of the advancement of science and technology. Only It is hard to imagine our life now without science and technology. Indeed our existence itself depends on it now. Every day new technologies are coming up which are making human life easier and faster and more comfortable. Thus, we live in an era of science and technology.

Essentially, Science and Technology have introduced us to the establishment of modern civilization. This development contributes greatly to almost every aspect of our daily life. Hence, people get the chance to enjoy these result, which make our lives more relaxed and pleasurable. If we think about it, there are numerous benefits of science and technology. They range from the little things to the big ones. For instance, the morning paper which we read that delivers us reliable information is result of science and technology or scientific process. In addition, the electrical devices without which life is hard to imagine like a refrigerator, AC, microwave and more are a result of technological advancement.

Furthermore, if we look at the transport scenario, we notice how science and technology play a major role here as well. We can quickly reach to other part of the earth within hours, all thanks to advancing technology.

000

HEARTS

 SARALA GHARTI MAGAR

Class: 11 Management A

This was a story of two hearts
Deeply in love with each other
yet unlucky those two hearts were
like no other hearts ever were.

For one was alone
For the rest of her years

The other bound to memories
of what was too late to remedy
Heart broken they remained
The rest of their years
Unlucky those two hearts were
Like no other hearts ever were.

000

FIELD VISIT REPORT ON "BICHITRA CAVE"

 SUSANKHYA KUNWAR

Class: 6 'A'

All we know that Bichitra cave is one of the most religious and historical place to visit. Our class teacher thought Bichitra cave is best to go for the trip then our teacher asked us then we all agreed and started planning about the school trip. We all were so excited to travel Bichitra cave.

At the trip day we wore our uniform (track shoot) and went to Bichitra cave. There were two buses in our school. At one bus we all girls sat and in another bus all boys took their place then we all started to sing and dance observing our enjoyment. Our teacher also got enjoyed. The bus got stopped on a very long bridge. It was very long and good to see. I was very scared to passout the bridge. But I passed it and return to bus. After starting bus we started dancing and have a lot of fun.

Our bus driver stopped the bus and parked on the bank of the Chhaldi river. Then we started to walk with full enjoyment. There were many stairs to arrive Bichitra cave. Some of the friends took bulb which got very helpful to us. Because our teacher said at the inside of cave was very dark. Then after a long walk we finally arrived Bichitra cave.

First of all we took a group photo and then turn by turn we went inside the cave. There we found person who help us to travel the cave. The cave was too slippery and many students fall down and had a good laugh. The sage told us that the cave was not man made it was naturally made. At inside it was so dark and some suprising things. After seeing that suprising thing we all got surprised and don't believe that it was naturally made. We saw a trident (Trisool), then a statue of lord Ganesh, and a art of dancing God Krishna and Goddess Radha. After walking sometime there we saw many bats hanging over us. Then we saw a art of skeleton of dinosaur which was so amazing to see.

I got a lots of lovely and sweet memories with my friends on Bichitra cave. After enjoying on the cave we returned to the bus and arrive to a large green area and eat our lunch and play hide and seek and the boys played football and have fun. We share our lunch with our teachers and return back to the bus and went to school and we talked about the cave and after the bell ring we went to our home.

000

VALUE OF TIME

 MADHU SEJWAL

Class: 11 Management 'A'

The most remarkable feature of time is its preciousness. Its value is unfathomable and its power is inestimable. Its potential is something which we cannot calculate. A minute is enough to win a victory. A second is enough to make you the richest man in the world. A fraction of a second can make a difference between life and death.

Every moment of time brings with it thousands of golden opportunities. Every minute is a store-house of 'Chances'. Therefore, we must not allow such precious time to slip away. If we do so, we allow those golden opportunities and chances to slip away too.

As we go through life, we realize for ourselves that, if there is anything in the world which will never come back, it is time. Once time crosses into the threshold of the past, it never again returns to the 'Present'. Those who have realized this basic truth of life, never allow time to pass away unused. To utilize time fruitfully, we must take concrete steps as to how we are going to use it and what we are going to do with it.

Until and unless we set up a time-table for ourselves and make a general division of time for the various tasks and jobs at our hand. Time will keep slipping away with its golden opportunities. Unnoticed, unplanned living is the surest way to kill time.

000

A KING AND A MONKEY

 ISHA TANDAN

Class: 6 A

Once upon a time there was a king. He had a friend, monkey. The king loved him very much. The monkey helped the king in his work.

One summer noon the king was sleeping. As it was a hot day, the monkey was looking after him. In the mean time a housefly came and sat on the king's nose. The monkey drove it off. It came and sat on the king's nose. The monkey drove it off. But the housefly came again and again. At last the monkey got very angry when the housefly sat again, the monkey picked up a sword and struck the housefly. But the housefly was too quick to be killed, it flew away and the king's nose was cut.

Moral: We should work wisely, a stupid friend is always fatal.

000

WHAT YOU NEED ?

 ANUPAM SHRESTHA

Class: 11 Management 'A'

Every thought we create a feeling. Sometimes we say I am feeling low today, we only have to check what we were thinking all over the day. All the feelings create attitude. Our attitude used number of times create habit. All our habits together create personality. And personality coming out all creates destiny. It all depends on thought. One wrong thought & One Right thought changes our destiny. We all should know thoughts manifest. Our every thought can be manifested & turn into reality, so what kind of thoughts should we create.

Likewise, If I say I am stressed, I am tired then it will be with you until you remove these thoughts. So, thoughts should be created wisely, positively & effectively. Our subconscious mind is like a little child, if we give baby a sweet, he will accept it & if we give him a sharp knife, he will again accept that too. So, our subconscious mind should be filled with purity & positivity. We have treasure within our mind. We all should know should we use our unlimited superpower of our brain. If we filled positive thoughts like I am active, I am positive, I am happy repeatedly all the time, then happiness, Activeness, positiveness will be our Normal state.

All the thoughts we create vibrate at certain frequency, that frequency of sound have energies, that energy can transform our life. If you want a beautiful life, destiny, perfect health & relationships, always happy, create right thought. Change the word I am stressed into I am happy, then universe will move accordingly with you & your thoughts while creating thoughts, remember, Don't create thoughts what the reality is, create thoughts what you want reality to be. There is a film named '3 Idiots'. In that movie, we can see Amir Khan saying "All is well" even in hard times. It has science behind it. Saying "All is well" creates positive & calm vibration which helps people to remain calm even in hard times.

If we start creating beautiful thoughts & be grateful with universe it will certainly add more good results. Start saying I am good, I am healthy, I am wealthy, I have perfect relationships, I am positive then we start to attract these things in our life. Being grateful with universe saying "Thank you" can add more good & positive results in our life. We can observe many things in our Daily life - for example, If we have to wake up at 4:00am then our subconscious mind will automatically force us to wake up without alarm's sound. Our mind knows all the things even at the time when we are sleeping.

Watching, crime, thriller, horror films can add negative. Vibration on our mind & we can be forced to do such activities. Whether to watch or not to watch that movie is

your choice, so choose wisely. One child playing PUBG Game, killing people of virtual world can add negative effect on his mind&he may get physically, mentally, emotionally disturbed. Many children had killed their own family due to negative sub-conscious activities. So, we should leave all the things that creates negative thoughts.

AFFIRMATIONS TO BE DONE DAILY

1. Thank you god	6. Everything in life happens for me.
2. I am Happy&active	7. I am learning new things daily.
3. I am positive &calm	8. I am safe & surrounded by love & support.
4. I am becoming wealthy & Healthy	
5. I am good & getting better	

000

FRIENDSHIP

✍️ PRATIVA KUNWAR

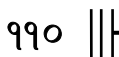
Class: 7 B

Friendship is one of the greatest bond anyone can ever wish for. Lucky are those who have friends they can trust. Friendship is a devoted relationship between two individuals. They both feel immense care and love for each other. Usually, a friendship is shaved by two people who have similar interests and feelings. There are essentially two types of friends good friends&best friends. They're the one with whom we have special bond of love and affection.

Friendship is important in life because it teaches us a great deal about life. We learn so many lesson from friendship which we won't find anywhere else. You learn to love someone other than your family. You know how to be yourself in front of friends. Friendship never leaves us in bad time. You learn how to understand people and trust other. Your real friends will always motivate you and cheer for you. They will take you on the right path and save you from any evil. Moreover, friendship makes us stronger. It tests us and helps us grow. For instance, we see how we fight with our friends yet come back together after setting aside our differences. This is what makes us strong and teaches us patience.

Therefore, there is no doubt that best friends help us in our difficulties and bad times of life. They always try to save us in our dangers as well as offer timely advice. True friends are like the best assets of our like because they share our sorrow, sooth our pain and make us feel happy.

000

USE OF LIBRARY

 BINITA SARANGKOTI

Class: 11 Management A

A library is a very useful platform that brings together people willing to learn. It helps us in learning and expanding our knowledge. It also helps us reading in quite place. We develop our reading habits from library and satisfy our thirst and curiosity for knowledge. Libraries are a great place for studying alone or even in groups, without any disturbance. Libraries provide reliable sources of information for researchers. Moreover, libraries also help in increasing our concentration levels.

As we know that it is a place that required pin drop silence where a person can study or read in silence and it will makes us focus on our studies more. Also those people who cannot afford to buy new books can simply borrow books from a library. This can help them in saving a lot money and get in formation for free. In short, libraries are a great place to gain knowledge.

000

CHOICE AND TRUTH

 ASMITA RAKASH

Class: 11 Management (Eng.)

Born with a light
Light up a world
 Be like a pigeon
 fly up the world
Built up the passion
don't loss the hope
 Be like a soul
 Live alone
Be a water not a stone
Flow with it, don't stay.
 Raise up your brain with fire
 cool down it bro!
That's not your destiny
let it go.

Don't be a winter, don't be a summer
Be like a spring
full of love and freshness.
Education is important
Book are queen!
But in this era
Money are kings of king
Time stays long Enough
When you use it
Let it be a failure
failure is a success
 Enjoy the little things
 Even good gets better
 keep your face to sunshine
 You can stop see a shadow.

000

WHO AM I ?

 ASMITA BASNET

Class: 11

What do you think about me ? Who am I ? Am I a teacher, doctor, singer or actor? Not at all. I am a flower. I don't know what do you think about me but I am a living thing. I have my own feeling of pain and sorrow. It hurts when you pluck me from my branches.

People have been used me for many things like to symbolize complex emotions, medical aromatherapy and other healing process. People use me for making perfume product also. People use me for decorations and for other purposes. Some people use me as a gardening and for their personal and beneficial purposes. People uses us for raising their own economical condition.

Gardening!! people grow us for their passion or to make desire complete. They give us water and take care of us. Beauty raise, We are pluck and used as their beauty product. The wrong thing is I don't have mouth to speak up that "It's hurts". People are selfish, they always think about own benefit. We are flowers not a thing so don't play with our emotion.

People doesn't respect about what they have. We flowers; a gift of nature who always been, in the people's happiness and sorrow but I think am just a showpiece.

000

MOTHER

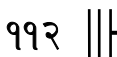
 JUNA GHARTI MAGAR

Class: 11 Management

Mother, Mother, Mother
A caretaker and a teacher
Who taught me things
Better! Better ! Better
A secret keeper and
A friend who never
Betray, The special one

Who cares and loves me
Unconditional !!!
You are a super women
You are the one who manages
all the work on time
Which makes you the super
Mother !!!.

000

WHY SHOULD CHILDREN GO TO SCHOOL?

 KAMALA KUNWAR

Class: 11 A

There are lot of reason why children are pillars of a nation. They are the future stars. A child today will be a man tomorrow. The future of a country depends upon them.

Children should go to school to get good education and try to use their learning in practise. When they are well educated, they can be a good doctors, scientists, engineers, teachers, professors, administrators etc and develop the nation. They can help and support to the family society etc. They also involve in social services activities and so on. They can know the importance of education in our life. They also learn good moral manners too.

They are sign as citizen in future. They also able to face problems and develops to solve them. Hence, children go to school.

000

THE LION AND THE MOUSE

 SUBHAM PANTHI

Class: 4

Once upon a time, there lived a lion who ruled the forest, one day, after eating his meal, the lion felt a sleep under a tree. A little mouse was also playing nerby. A little mouse began running up and down upon him, this soon wakend the lion. The lion caught the mouse in his huge paw and said,"you little mouse, How dare you wake me? I will kill you". The mouse was frightened. He requested the lion,"pardon, king, please do not kill me. I am a little creature. please let me go. I will help you in future". The lion laughed at this and said,"You are too small to help me. Anyway, you can go".

A few days later, the lion was walking in a jungle. He found himself caught in a hunter's net. He roared loudly, but he failed. The lion was pleading for help. Help me, Help me The mouse whose life was saved by the lion heard the roared and ran to the lion and said,"Don't worry my friend. I save you". The mouse gnowed the net. The lion escaped and thanked the mouse and from that day, they became the best of friends.

000

CRYPTOCURRENCY

 DIPESH GHIMEIRE/SAMIR GAUTAM

Class: 11 C

Cryptocurrency is any form of currency that exists digitally or virtually and uses cryptography to secure transactions.

Cryptocurrencies don't have a central issuing or regulating authority, instead using a decentralized system to record an issue new units.

It is a digital coin which is used as a medium for purchasing goods and services. As it is a digital currency it can be copy so, "Cryptocurrency is maintain in public ledger with the help of peer to peer network using 'Block-chain' Technology. All transactions are connected to each other in the form of chain.

Anyone who maintain public ledger and take our responsibility is known as miners and to maintain process of transaction is known as mining. "This all process are system Generated by using special computer system and It's privacy is maintained by using cryptography. Cryptogrophy means encryption." The data is converted into unreadable form."

There are 786 cryptocurrency available in present time. As cryptocurrencies are limited its price is change according to the demand:

"It's price increase when the demand is more as well as it's price is decreased when it's demand is less".

But Invest on trade in cryptocurrency is illegal in the context of Nepal.

SOME OF THE CRYPTOCURRENCY ARE :-

- Bitcoin
- Ripple
- Ethereum
- latecoin
- peercoin
- Dogecoin

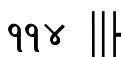
ADVANTAGE

- It is decentralized.
- It is secure as it's transaction is based on block chain technology. As well as encrypted.

DISADVANTAGE

- Unethicial uses
- It requires lots of power and electricity so it is not eco-friendly.

000

WOMEN EMPOWERMENT

 URMILA SURYABANSHI

Class: 11 Management 'A'

Women play an important role in society and the whole family is dependent on women for its daily activities. They play the role of mother, wife, homemaker, cook, teacher, friend, nurse all at the same time while caring to every body's needs. The women who are in a job have to also fulfill the job responsibilities while managing home and family. The life of women is very hard, but she gets little or no appreciation. There are a lot of women who are extremely talented and multitasker but have no recognition in society.

GENDER INEQUALITY

One of the major hindrances in the growth and advancement of women is gender inequality. This means that we treat males and females unequally even for the same task. This is generally in the case of rural societies. A male child is always encouraged by family to go to school, while the female child is told to learn household works.

DOMESTIC VIOLENCE

As divorce is still a bad practice in world. Many women are suffering from abusive marriages. As they are not empowered, they fear to stand up for their right. If we want to empower women then domestic violence has to be stopped at any cost.

ECONOMIC INDEPENDENCE

As females were given poor education or no education they are not able to get good jobs. Thus either they have to stay at home or do lesser paid jobs. Thus the male always remains the bread earner of the family-so the women hardly get economic independence. If we wish to see a nation that develops economically on the global front, then it's very important to have "Women empowerment". Their actual women empowerment will come by making the women economically independent.

Women Education and quality education is the key to women's empowerment. Slowly with the increase in literacy level and awareness, society has started giving importance to education. Many parents today want to educate their daughters equally as their son. Many women today are scientists, lecturers, collectors, etc.

WOMEN AND DECISION MAKING

The women empowerment also means when the society will also accept women as decision makers for the economic and financial decisions of the family. We shall

encourage women from all the sections of society to make their own decisions. They need not to take permission from men .

CONCLUSION

The government and several NGOS are making efforts to empower women by creating awareness. The government is running a large no of projects for education and skill development of women so that they can get economic independence. Thinking of society is also changing slowly. More and more no.of women are getting a quality education. But the true meaning of women empowerment will be achieved when gender equality will be eliminated. We need to give equal opportunities to women for equal pay, equal respect as equal to men, we look forward to such a nation.

000

THE SURPRISING POWER OF TINY HABITS

 GANGA ARYAL

Class: 11 Management 'A'

Success is the product of daily habits not once in a lifetime. You should be far more concerned with your current route than with your current results. Your outcomes are a lagging measure of your habits. Your net worth is a lagging measure of your financial habits. Your weight is a lagging measure of your eating habits. Your knowledge is a lagging measure of your learning habits. Your clutter is a lagging measure of your cleaning habits. You get What you repeat. Goals are about the results you wants to achieve. Systems are about the process that lead to those results. If you want to predict where you'll end up in life, all you have

to do is follow the curve of tiny gains or tiny losses, and see how your daily choices will Compound ten or twenty years down the line. Habits are the compound interest of self-improvement. Getting 1 percent better everyday counts for a lot in the longterm. Small changes often appear to make no difference until you cross a critical doorstep. The most powerful outcome of any compounding process are delayed. you need to be patient. If you want better results, then forget about setting goals. Focus on your system instead. So, Focus not on what you want to achieve, but on who you wish to become.

000

IMPORTANT OF GAMES AND SPORTS

 AKRITI GHARTI MAGAR

Class: 6 A

Games and sports have become parts and parcels of human life. Now, game are integral part of school curriculums. Olympic games were started as early as 776 BC. These have been continued as olympic games in the modern time many new games and sports are being developed. There are also sports designed for disabled players.

Games and sports are very useful in maintaining one's health. They are vital source at physical exercise needed for good health. A players can maintain his physics. She/He also grows hygienic attitude to life. Healthy mind exists in healthy body. Games and sports are also important source of entertainment. Modern teaching methods are based on play activities. Every educational institution has routine for games and sports. Physical education is now a subject that is widely taught .Games and sports are also included in child rights. Creativity is sharpened through games and sports. Playing games and sport is a learning process Games and sports teach us strategic behaviour. They teach great lesson at value of time even of millisecond.

Sportsmanship builds discipline. Games and sports are also means of socialization. A nation can feel proud of it's famous players. Great players such as Maradoncpel, Michoel Phelps, Maria Sarapova are legends for their respective nations since ancient times. Games and sports are now developing as a new means of tourism diplomacies.

A real sportsman will play a fair game always. He must have a cool and pleasant temper. Games foster is a spirit of friendship and co-operation among the players. Sports and games are means of mental and physical growth. During sports we come to learn many things. We learn how to maintain mental balance in the midst of hopes and despair. They make us learn how to tackle the difficult situation. Sports develop a sense of friendliness. They shape ourbody and make it strong and active. They remove tiredness and lethargy. They improve blood circulation.

Sports and games improve our capability. They improve our efficiency. Either study or work alone makes us exhaust. We remain no longer efficient to do any work. Sports remove our mental exhaustion. Sports are integral part of education. Education without sports is incomeplete. A sportsman must sacrifice his personal interest for the good of the team and take the game seriously. He will take keen interest to win. Therefore, games should be played for the sake of enjoyment, pleasure and recreation. If played in the right spirit, games become an important part of life a better and healthy life.

Games and sports give us a lot of relaxation and make our body strong and healthy, We all know that a sound mind dwells in a sound body. So games and sports give us physical as well as mental fitness which is one of the essential conditions of success in life. Beside they teach us discipline, team spirit and self control. A lot of career opportunities are also there in games and sports now a days. There are two teams in most of the games. But the beauty is, There is no enmity or hatred between them. So, we should take part in games and sports regularly. I like sports and Games very much.

000

SCIENTIST

 RAJISHMA THAPA

Class: 11 Management 'A'

ALBERT EINSTEIN

Albert Einstein changed the world of science with his brilliant work in theoretical physics. His theories, equations and ideas became the stuff of legend and his image is known around the world.

GALILEO GALILEI

Italian scientist Galileo developed telescopes and used them to make revolutionary observations about our solar system.

ISAAC NEWTON

Isaac Newton developed the theory of universal gravitation as well as his famous three laws of motion, forever leaving his mark on physics, astronomy and mathematics.

CHARLES DARWIN

Charles Darwin introduced the idea of natural selection to the world, backing up his theories on evolution with substantial observational data recorded on his long sea voyages.

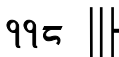
EDWIN HUBBLE

Edwin Hubble was a major contributor in the field of astrophysics, helping open our eyes to the idea of other galaxies. He was honored by NASA who named the Hubble Space Telescope after him.

STEPHEN HAWKING

British theoretical physicist Stephen Hawking is famous for his work on black holes. He also wrote books such as 'A Brief History of Time', enabling a wide audience to appreciate his ideas.

000

MY COUNTRY

 KAUSHAL CHANDRA KHADKA

Class: 6 'A'

My country name is Nepal. It is situated between India and China. Nepal is small country in South Asia. The total area of Nepal is 1,47,181sq.km. The length of Nepal is 885km from east to west and the height of 193km. from north to south. Nepal is a country of various castes and cultures . In other words, it is like a beautiful garden of flower with people of different ethnicities.

Nepal is not only unique for it's flag but also its geographical region. The variety of castes and cultures we can find and the rich history of Nepal. The temperature of Nepal is a heaven residing.

There are about 131 castes in Nepal each with its own rich history and culture which makes Nepal a rich place for culture. Nepal is very rich in geographical structure. From the lowest point of just 59 Meters from sea level to the world's highest Mt. Everest 8848.86 meters. Nepal has temperature scale that vary from place to place. It is divided into three regions Terai, Hilly and Himalayas each according to their altitude and geographical differences.

Himalayan regions has high land. It has breath taking view with world's top 10 highest peaks in which 8 of them fall in Nepal. It is already a great pride to have come from such a country. Moreover diverse flora and fauna, beautiful landscapes, and green jungles, historical and religious places in Nepal are enough together. People from all over the world pay thousands of dollars just to see our country's snow, capped mountain's, rivers, chiffs, water falls. Other beautiful landscapes, the rich flora and fauna, and historical importance.

000

FIRST DAY AT SCHOOL

 RACHANA BHUJEL

Class: 11 Management

I wonder
If my drawing
will be as good as theirs
I wonder
If they'll like me
or just be full of stares

I wonder
If my teacher
will look like mom
I wonder
If my puppy
will wonder, where I am.

000

OMICRON

 NAWARAJ KUNWAR

Class: 12

New variants of corona virus have started wreaking havoc in the world. The name of this new variant is omicron. This new variant omicron was confirmed in south Africa. On 8th November, the first patient infected with this virus was found in South Africa. According to the WHO (World Health Organisation). due to more mutations in the omicron variant. It can affect the corona epidemic on a large scale. According to scientists, this variant is said to be more dangerous than the Delta plus variant.

The transmission potention of this variant is extremely fast. Due to which there is more possibility of increase in infection rate. According to experts, people. With omicron variants have problems of vomiting and restlessness. The speed of the pulse increases. As well As the power of taste and smell also decreases Body pain, sore throat and weakness are its main symptoms.

To avoid omicron, stay away from crowds and use masks properly. It is necessary to follow the hygiene rules. Vaccines are required for all people.

There has been a stir in the world about this new variant. All countries are trying to save their country from this variant. As we all know that the corona virus has made the condition of the whole world very pathetic. A devastating situation has arisen around the world. In such a situation, It is necessary for every person to be alert with the new variant. It is very important to pay attention to all the necessary measures.

The variant has an unusually large number of mutation. India is reporting nearly seven Thousand cases of coronavirus daily. After the outrage of a new variant of coronavirus omicron. The world is afraid of covid-19 another wave. Omicron has spread to almost every country of the world, every country is in preparation to defeat the covid-19 new variant, every individual must need to be prepared for the upcoming threat of Coronavirus. It is good to hear that even a month after the identification of the new Covid-19 variant media has only reported 200 cases. This is a good thing the Government of india is working to stop the spread of a new variant of this deadly virus and we can also say that the vaccines have also helped india to defeat the virus. But no one knows what will happen in the future if the new variant of coronavirus breakout then the third wave Covid-19 will surely come in mdia.

000

TRUST

 MANISHA BASNET

Class: 12

WHAT IS TRUST? IS TRUST ESSENTIAL IN OUR EVERYDAY LIFE?

Trust is defined in the dictionary as believing in someone. Trust is a quality or condition of being trustworthy; loyal, reliable. It is the key part of establishing a good friendship. I think trust is an essential way of life. We cannot make a good relationship, friendship, a business or an organization. Living in the world these days is really hard because people are no longer, honest with each other. Being dishonest always cause problems that can lead to someone getting offended. I believed that trust is an even greater compliment than to be love! I believe George Macdonald. When he stated "To be trusted is a greater compliment than to be loved! I thought to myself yeah it's true! How can you be loved if you are not trusted first.

The feeling of being trusted might possible be one of the best feelings you will ever know. It is great when you can help somebody when you are trusted by them by having a talk with them about something they need help with or need advice. As we continue to live, grow we have to face different challenges in life. It goes into deeper meaning of trust. Expectation has a lot to do with trust. Part of trust is having the expectation that someone will do right and be towards you. It is why you feel safe around them. Trusting the person makes you feel more comfortable in that environment. Trust is not doubt. Trust explained in different ways with in one's being which are : trust in yourself, trust in one's companion, trust in family and trust is broken it is too hard to earned. It is hard things to regain and you will need to go back to square one Just to build it again. Trust is really not easy to gain. It is not given to other but rather, it is earned. It is not something that is as simple as believing. Instead, it involves your believing in each other, knowing that you will not let each other down. Therefore trust is very important to us. Without it people cannot live with each other in unity. Trust is a big factor in unity. It can only be explained fully by our hearts. There is something special inside us that allow us to trust and be trusted. It is like a magic in the world that everything passes. Trust is like a eraser, if gets smaller and smaller after every mistakes. It is built with consistency. Trust is one of the most important factors in any relationship. Without trust, there can be friendship or love. Trust from the basis for sympathy and happiness. It is a glue that binds people together and space between them. Trusting someone implies believing in his or capabilities, so if you trust someone you are giving them the responsibility to do something and they represent you in that task. If you fail to carry out this responsibility, you will lose the other's trust. This is why trust is important not only in personal life.

The only way to develop trust in a relationship is by being trustworthy. If you want people to trust you, you have to prove that you can be trusted, and if you cannot be trusted why should people trust you? This means that trust is earned so the first step is to become trustworthy which means being honest with yourself and others, Sincerity tends to go hand in hand with trustworthiness, which means that you are sincere with someone he or she is likely to trust you.

Trust is most important in our life. It helps us to get things done efficiently and enjoy healthy relationship. Being trustworthy means having the integrity and honesty to do right things even if it means going against your own desire.

000

GOOD MANNER

 MISSION BHALAMI

Class: 6 'B'

Good manners are of great value. It is a precious ornament of a man. A man with good manners is respected and liked by all. Even a handsome man with bad manners is hated and disliked.

Good manners are different from society to society. Some manners can be considered good in a society where as the same manners cannot be. One must speak politely, respect the seniors and love the juniors. Politeness is the sign of civilizations.

We Should show good manners at home, at school, in the play ground and every places. Children must be taught good manners by parents. The students must be taught good manners by teachers. It starts from the early age. If the children are good mannered, they can be good mannered in the later stage too. Mornings shows the day in the childhood deserves special importance in adult.

Good manners are of great value. People with good manners can get help in their any days. They are loved by people. Good manner is a sign of civilization. Generally, educated people are good manners than the uneducated ones. The people from the cities are good mannered than those from the village.

Manners have a great value. So we must try to possess good manners. It must be taught at school. Unfortunately, the students of our country are not good mannered. They violate the school rules. They don't obey their teachers, they do what they like. They use bad words in their speaking. That is why the teachers must be more careful in making the students good mannered.

000

MY SCHOOL MY PRIDE

 SUYUSH BIKRAM SHREES

Class: 9 B

School is a place of real learning. It is only in a school that a student can learn various important lessons of life. Punctuality, manners, discipline and many more essential attributes of life are learnt at school.

The name of my school is Shree Siddhababa secondary school. It was established in 2043 BS. The founder of my school is Til Bahadur Thapa. My school provides a serene environment to its students. It has 5 buildings with each building having many rooms for classes, offices, yoga hall, museum, subjectwise labs, library and toilets. My school has classes from nursery to 12 and each class has two-three sections. The school starts at 10:00 A.M. with a prayer session in which we sing national anthem and school song. The prayer session is concluded with the reading of the news and the thought of the day so that the students can also learn moral values. The last period gets over at 4:20 P.M. There are in total 60 teachers, a gatekeeper, a librarian and three peons in our school. The staff is highly efficient and qualified and at the same time very helpful. The total number of students in our school is more than 1500. Truly, my school is one of the biggest school in my district.

My school is quite particular in many things. My school is situated in a serene and aesthetic environment with green trees surrounding it, which gives it a magnificent view. It has the largest playground in my city. It has the biggest library which houses more than 13000 books concerning various fields. It has many labs including Science, English, Mathematics, Nepali, Computer and STEM lab. My school has a well functioned canteen where students can have delicious lunch. There is also a Saraswati temple in a small garden with beautiful flowers.

Moreover, my school has a club system for various works and programs. There are many clubs such as Red cross, Eco Club, Child club, Speakers' club etc. They help the development of our school.

My school also organizes various extra-curricular and co-curricular activities like quiz competition, debates, essay competition, drawing competition and handwriting competition. The authorities at my school also invite various professionals from different sectors of industries to give us seminars so that we can learn from their experiences. This program is also known as **Gyani Sanga Hamra Nani**. This has greatly benefited to the students. Also in my school, we celebrate each and every festival with equal zeal and enthusiasm.

Additionally, my school has also given good academic results every year. One can find many gems of our school in the state merit list. Also, the students are disciplined and well behaved.

In conclusion, I would say that my school is really one of its kinds. It offers its students a unique combination of study with extracurricular activities. In place of focusing on only the studies my school also takes care that we students also excel in games and sports. For this purpose sports meet and Youth summit are also organized in my school. Due to the various facilities provided by it, many students from distant places have also taken admission in school. My school is really ideal in all sense. My school is my pride because it is at this place that I learn how I can gain all these qualities in my life, so that I can become successful in life. It also teaches me to have moral values like honesty, humility in my life and also to be creative and smart in doing all my work. It is due to this reason that my school is my pride.

000

DEAR BEST FRIEND

 BASANTI GHARTI MAGAR

Class: 11 Education

I'm so lucky to have
You in my life
You except me at my worst
And make me feel
Amazing at my best
We have our inside jokes
That nobody Else
Understands except us
When I fall you laugh
But you are always
There to pick me back up
Despite how smart to
We are stupid together
And that's ok
Because I could be
With you for hours
And never get bored
You are irreplaceable
You are my other hale
And I couldn't imagine

Life without you
I'm a better person
When I'm with you
What's mine is your's
And what's your is mine
I can there when I needed you the most
You laugh is contagious
You always stand up for me
Even when I'm wrong
And I want to thank you
For Everything
For staying up
Countless nights for me
When I couldn't fall a sleep
for putting up with me
When I get annoying
You always teach me
New things
And I would trust you with my life
I love you.

000

MY SCHOOL MY PRIDE

 ALISHA SHARMA

Class: 11 Science

A child born in a family. Family is his first home. Mother is his first Teacher. He/She learn something about family, Society, etc... from his family. After some year, she/he go to the school. School is our second home. It is a family of several families. The principal is the head of this family, all the teachers are our respected elders and all students are our loving brothers and sisters.

As a student, the name of my school is Shree Siddhababa Secondary School. It was established in 2043 B.S. It is situated at Resunga Municipality-8, Gulmi Nepal. My school is very Beautiful. There are all together 5 building in my school. The classes runs from Nursery to 12 in my school. A year ago, there was a facility of both English and Nepali medium but now there is a facility of only English medium. There is one English lab, one Nepali lab, different three science lab i.e. chemistry lab, Biology lab and physics lab, one mathematics lab, 2 computer lab , One library, etc.... The library of our school is really good. There are almost 13000 books in my school library. There is a facility of borrowing book from the library.

There is one temple, one garden, three playground, many toilet for both boys and girls, etc..... in our school. There are altogether more than 1500 students study in our school. More than 45 teachers teaches here. There are different club in my school like Nepal scout, Red cross society, Bal club, etc..... The members of this club involves in different social activities. There is a facility of ICT in my school. In +2 level, there are different faculty like management, science, law, education, etc..... In +2 Except science faculty there is a facility for Nepali medium also.

My school organizes various extra-curricular activities such as speech competition, essay competition, debates, handwriting competition as well as quiz and so on. My school invites many professional from various fields to seminars us so that we can learn something new from their experience, this programme is also known as 'Gyani sanga Hamra Nani' in my school. This benefited us a lot.

I am proud to say that Shree Siddhababa Secondary School is my first school. I started my journey from Nursery and now I'm in class 11. Now, I study science in my dearest school Siddhababa. All the teachers are really good and friendly here Madhu Shree mam is my first teacher here in this school. I started my journey from A, B, C, D..... and Now I become the student of class 11. I never try to choose any school

except Siddhababa. Sometimes my family ask me about changing the school but everytime when they ask I rejected their request. I don't know why But I'm really too much attached with this school.

As we know, At first when our parents send us to nursery standard, we make a great fuss, cry and try not to go to school. As the time passes and we grow we are really attached to our school and never want to leave it. Same things happen to us but not me. When my parents send me to class Nursery, I never cried instead of crying I enjoyed it and become the regular student. I forced my parents to send me Siddhababa. There were lots of option of school like Mahendra, Readers, etc..... for me but I chose Siddhababa.

Yeah my school makes me special because it is a very dignified school. In our school, we have all kind of activities and even good quality of studies. If our school children are not taught to be learnt instead they are taught to gain knowledge from everywhere that is possible. There are lots of unforgettable memories with this school. As the time passes, I upgraded from Nursery to L.K.G, L.K.G to U.K.G, U.K.G to 1 and so on. As the class passes, I got the chance to meet with different teachers and different students. My many friends change the school. Some of us are still together here in the same class since class Nursery. All the friends are really good. Some teacher changes the school but some teachers.

Still teaches here in the same school. When they called me and start talking about past event I can't control myself from laughing. That moment is really best for me because it helps me to remember the past event.

My school has good academic results every year. Students are also well-behaved and disciplined. We can see many students of our school occupying respectable position in whole national wide sectors. So, I can proudly say that my school is my pride. I'm proud to be the student of such a best school. My school is best not only among this district also among the country. My school is awarded with many International, National award. Next year I will complete my study upto +2. Then I have to leave this school and have to go another college for further study. I will leave this school physically but I never leave this school. I can't forget it. I will linked with other college with the memories of this school. If there has facility of Bachelor, I am sure that I am going to study here in this school but It is not possible.

My school is government school. I am proud to say that this government school i.e. Shree Siddhababa Secondary School is my first school from where I started my kind and really sensible in all. Thank you!

000

IMPORTANCE OF NCC IN STUDENTS LIFE

 SARALA PALLI

Class: 11

INTRODUCTION:

Our freedom is our birth right. It must be defended at any costs. The defence of our country demands that all young men of the country should undergo military training so that their services may be utilized when needed. The main objectives of the act is to impact military training to students reading in school's and colleges. Since, then the N.C.C. training has been started in school's and colleges. Under this scheme both boys and girls are given military training by their teachers trained in N.C.C.

The N.C.C. is one of the premier youth organization in our country contributed in propagating national unity and integrity amongst youth. It's role of instilling in them the value of character. Discipline and hardwork shapes them into dynamic and responsible citizens of the country had been recognized. It is one of the foremost organization which grooms the youth, the students to be worthy citizens and future leaders of our nations and further it instills in students discipline courage and patriotism.

The National cadet corps (NCC) helps for nation building. It provides exposure to the cadets in a wide rang in activities, with a distinct emphasis on social services, Discipline, and adventure training. NCC provides us a platform through which we can shape our future path build up courage, grip, passion, team spirit, leadership and most importantly healthy mind-set to face hardships. It includes all the required qualities which an Nepalese army wants in their responsible officers.

NCC TRAINING:

National cadet corps is a voluntary organization for the students of different schools and colleges under the program. The minimum age limit for school students to join NCC is 15;all students above the age of 15 years can join as junior cadets and students from class IX& above can join this organization as senior cadets.

THE MAIN AIM OF THE TRAINING GIVEN IS TO :

- Develop in youth the quality of character, courage, commandship, discipline, secular outlook, and spirit of adventure, sportsmanship and the ideals of selfless service among the youth to make them useful citizens who can serve their country effectively and passionately.
- Organize, train and motivate youth to provide leadership qualities in every sphere of life including the Armed forces and to empower them in such a way that they are always ready to serve their nation.

- Motivate the youth of our country to take up a career in the Armed forces.

CONCLUSION :

The NCC has become very popular. It is the need of this current situation. For this reason, the Government has given opportunities to many schools and colleges every year. So, every student should join the NCC by doing this, he/she can be useful to the country and society.

000

MY MOM

 HIMANSHU THAPA

Class: 11 Management A

My mother, my friends so dear,
Throughout my life you're always near.
A tender smile to guide my way,
you are the sunshine to light my day.

of all the special joys in life
The big ones and the small
A mother's love and tenderness
is the greatest of them all.

There is no blessing
quite so dear
As a mom like you
To love year after year

You're my mother
I would have no other.

000

वर्षा ऋतु

 गोमा घिमिरे

कक्षा : ९ बी

साउन भदौ वर्षा ऋतु जतातै पानी
त्यही पानीमा रूभेर रोपाइँ हिडिन् सानी नानी ।

बाढी पैरो जान सक्छ रूख विरूवा नछुनु
ज्यानै पनि गुम्न सक्छ सुरक्षित हुनु ।

वर्षा ऋतु आउदा खेरी हरियाली छाउँछ
कहुँ कुहुँ गर्दै कोइली मिठो गीत गाउँछ ।

बिउ राख्छन् थरीथरी रोप्न अन्न बाली
पूजा गर्छन् भगवान्को नजाओस् भनी खाली ।

यही ऋतुकै भदौमा तिजको हुन्छ रमभम
सांस्कृतिक परम्परालाई जोगाएर
हामी सबै नाच्नुपर्छ छमछम ।

000

WOMEN EMPOWERMENT

 BIPASHA GHARTI MAGAR

Class: 11

Women Empowerment refers to make women powerful to make them capable of deciding for themselves. Women have suffered a lot throughout the years at the hands of men. In earlier centuries, they were treated as almost non-existent. As if all the rights belonged to men even something as basic as voting. As the times evolved, women realized their power. As women were not allowed to make decisions for them, women empowerment came in like a breath of fresh air. It made them aware of their right and how they must make their own place in society rather than depending on a man.

Almost every country, no matter how progressive has a history of ill-treating women. In other words, women from all over the world have been rebellious to reach the status they have today. While the western countries are still making progress, third world countries like India still lack behind in women empowerment, Moreover, the education and freedom scenario is very regressive here women are not allowed to pursue higher education, they are married off early. The men are still dominating women in some regions like the women's duty to work for him endlessly. They don't let them go out or have freedom of any kind. The men beat their wife and abuse them as they think women are their property. So, women are afraid to speak up. Similarly, the women who do actually work get paid less than their male counterparts. Thus, we see how women empowerment is the need of the hour. We need to empower these women to speak up for themselves and never be a victim of injustice. Women must be given equal opportunities in every field, irrespective of gender, moreover, they must also be given equal participation and encouragement. They need to be strong aware and alert in every time for their growth and development.

The government and several NGOs are making efforts to empower women by creating different awareness programs. But the true meaning of women empowerment will be achieved when gender inequality will be eliminated. We need to give equal opportunities to women for equal pay, equal respect as equal to men.

000

Did you know an astronaut was allergic to the moon?

Seems like someone had a tre-moon-dous allergy problem! During the Apollo 17 mission, astronaut Harrison Schmitt found out that he had a severe reaction to moon dust.

WHAT PERCEPTION SHOULD BE ?

 BIKASH PUN

Class: 11

A school principal in Siddhababa sent this letter to the parents before the exams. Dear parents, The exam of your children are going to start soon. I know you are all anxious for your child to do well.

But please do remember, amongst the students who will be sitting for the exam there is an artist, who doesn't need to understand math. There is an entoeprochur who doesn't care about history or English literature. There is a musician whose chemistry marks won't matter. There's an athlete whose physical fitness is more than physics. If your child gets top marks that's great. But if he or she doesn't, please don't take away their self-confidence and dignity from them. Tell them, no matter what they score. You love them and will not judge them.

Please do this and when you do, watch your children conquer the world. One exam or a low mark won't take away their dreams and talent and please do think that doctor and engineers are not only the happy people in the world.

WITH WARM REGARDS

From the above letter I think the parents and teacher get the theme of this letter. Now I want to add something for students that always make up. I request and warned every students that A falling grade doesn't define you. It only defines you personality and character. That single numerical grade doesn't always define how many sleepless night you sacrificed, how kind you are to your friend how passion to you are about changing the world how often you'd spend sleepless night sleeping on your bad dreaming of better life. Grader do not define you. They don't define your future. Trust me I got bad grades in the past but I didn't let them take away my passion and love for learning. "Never let anyones standard day you dull your shine".

000

Did you know there's a toilet museum?

In New Delhi, the Sulabh International Museum Of Toilets features a rare collection that details the historic evolution of toilets from 2500 BC all the way up to the present day. When you browse through the exhibit, you'll learn about the plumbing system of ancient societies, marvel at the elaborately decorated toilets of 18th and 19th-century Europe, and even get to sit upon one from Austria that is shaped like a lion!.

राम्रोसंग पढौ चोरी नगरौ

प्रिन्सेस काउन्सिल

कक्षा : ४

एकादेशमा एउटा गाउँ थियो । त्यो गाउँमा एउटा सानो घर थियो । त्यो सानो घरमा एउटा रामु भन्ने मान्छे बस्थे । त्यसलाई एउटा ठूलो घर बनाउन मन थियो । त्यही सानो घरको अगाडि पट्टी एउटा ठूलो घर थियो । त्यहाँ राजु भन्ने नामको एउटा मान्छे बस्थ्यो । त्यो सानो घरमा बस्ने मानिस धेरै नराम्रो थियो अनि ठूलो घरमा बस्ने मानिस धेरै राम्रो थियो ।

रामु र राजुसँगै पढ्दै आएका थिए । राजु सधैं कक्षामा प्रथम हुन्थ्यो तर रामु भने कहिले प्रथम भएन । ऊ कहिलेकाँहि पास र कहिलेकाँहि फेल हुन्थ्यो रामु । मिहिनेत गरेर ठूलो घर बनाएको थियो । रामु त्यो घर देखेर सधैं राजुसित भगडा गर्थ्यो ।

राजुले यो ठूलो घर कसरी पाउने भनेर सोच्दै थियो । रामुले घर पाउनको लागि चोरी गर्ने विचार सोच्यो र चोरी नै गर्‍यो । राजुको घरमा सिसीक्यामेरा पनि थियो । रामुले सीसीक्यामेरालाई देख्यो । त्यसलाई पढ्न आउदैन्थ्यो र त्यो तीन कक्षाबाट पढ्न छोडेको थियो । त्यसैले सीसीक्यामेरा भन्ने थाहा थिएन । त्यो रामुको घर भित्र पस्यो । त्यहाँ राम्रा सामान थिए । रामुले काम गरथ्यो । काम सकिएपछि राजु घर फर्कियो ।

तर राजुले काम गर्न भुलेन । राजुको घरमा कम्प्यूटर थियो । उता रामुले पैसा चोरेर भाग्यो । अर्को दिन राजुलाई आफ्नो कामको लागि पैसा चाहिन्थ्यो र राजु पैसा लिन गएर त्यहा राजुले राखेको पैसा थिएन । राजुले फेरि अर्को ठाउँमा राखेका थिए ।

राजु त्यहाँ गए र त्यो ठाउँमा पैसा थियो र अर्को ठाउँमा पैसा थिएन । उनीले अलिकति पैसा लिएर काममा गए । काम सकिएपछि राजु घरमा आए र उनले सोचे त्यो पैसा कसले चोर्यो । सिसीक्यामेराबाट चेक गरे । त्यहाँ तीनले रामुलाई देखे र रामुको घर गए । रामु त्यहाँ पैसा सित खेल्दै बसेको थियो । राजु आए र रामुलाई सोधे किन मेरो पैसा चोर्यो ।

कसरी तिमीले थाहा पायो कि मैले चोरेको हो । तिमीले सिसीक्यामेरालाई देखेर पनि के हो भन्ने बुझेनौ । तिमीले मसित पढेर प्रथम भएको भए तिमीलाई थाहा हुन्थ्यो । तिमीलाई अब मैले सजाय दिनुपर्छ । चोरी भनेको राम्रो काम होइन । पढ्ने भनेको राम्रो काम हो । यो बुझ्नु पर्छ । तिमीले मागेको भए दिन्थे नि ! चोरी किन गर्‍यो । रामुले भन्यो मलाई माफ गर । मैले यो कुरा बुझ्न सकेन ।

ooo

Did you know a jockey once won a race after he had died?

Frank Hayes was hailed as the winner at a race at Belmont Park right outside New York City in 1923. However, there was a slight problem. Hayes suffered a heart attack and died in the middle of the race so the celebration wasn't exactly sweet.

जथाभावी फोहोर नफालौ

पवित्रा बस्नेत

कक्षा : ४

एकादेशमा एउटा सफा, सुन्दर र सानो गाउँ थियो । त्यस गाउँमा एकजना मिहिनेती किसान बस्थे । उनको नाम हरि थियो । सबै गाउँलेलाई उनी माया र सम्मान गर्थे । उनको यही असल बानीका कारण सबै गाउँले पनि उनलाई माया गर्थे ।

हरेक मान्छेका राम्रा र नराम्रा दुबै बानी हुन्छन् । उनको पनि एउटा नराम्रो बानी थियो । उनी जहिले पनि आफ्नो घरको फोहोर बाटोमा र अरू छिमेकीको घर अघि लगेर फाल्ने गर्थे । यसले गर्दा गाउँका बाटाघाटा र खोलानाला दूषित हुन थाले । यसरी गाउँ नै दुर्गन्धित हुन थालेपछि एक दिन गाउँलेले उनलाई सम्झाए । उनले केही दिन त गाउँलेले भनेको कुरा माने पनि । गाउँलेहरू पनि उनको यो बानी हट्ने भयो फेरी बाटोघाटो र अरूको घर छेउमा लगेर फोहोरमैला फाल्न थाले।

वाक्क भएपछि एक दिन गाउँले भेला भए । भेलामा उपस्थित केहीले उनलाई समाजबाट बहिष्कार गर्ने प्रस्ताव ल्याए । केहीले भने जरिवाना तिराउने कुरा गरे । केहीले त मुखले भन्दा नमान्नेलाई लौरोले सम्झाउनुपर्छ पनि भने । सबैको विचार सुनिसकेपछि गाउँका बुढापाकाले 'सर्प' पनि मर्ने लड्डी पनि नभाँचिने' उपाय निकाले । त्यसपछि उनीहरूले जताततै फालिएको फोहोर लगेर उनको घरमा लगेर फालिदिए ।

सुरुमा त गाउँलेहरूले आफ्नो घर अगाडि फालेको फोहोरको थुप्रो देखेर उनी रिसाए । सबै गाउँले यसरी आफू विरुद्ध आएको देख्दा उनलाई नरमाइलो पनि लाग्यो । घर अगाडिको फोहोरको गन्धले उनी मात्र होइन, परिवारका अन्य सदस्य पनि पीडित भए । उनको छोरो रिसाउँदै गाउँलेसँग भगडा गर्न नै तम्सियो ।

छोरा रिसाएको देखेर आमाले सम्झाउँदै भनिन् 'हामीहरूले अरूका घर अगाडि फोहोर फाल्दा हुने तर छिमेकीले हाम्रो अगाडी फाल्दा भगडा गर्ने जाने त्यो त भएन नि ! सायद गाउँलेले हाम्रो गल्ती महसुस गराउन यसो गरेको हुनुपर्छ भनेर आमाले छोरालाई भन्छिन् ।

त्यस घटनापछि उनले गाउँघर तथा वरपरको वातावरण सबैले मिलेर स्वच्छ र सफा राख्नुपर्छ भन्ने राम्रोसँग बुभे । त्यस दिनदेखि उनले आफ्नो वरिपरिको वातावरणलाई स्वच्छ राख्न थाले ।

ooo

Did you know a mailman made a castle in France?

Le Palais Idéal is an 85-foot-long, 33-foot-high castle located south of Lyon made from rocks that a 19th-century French postman picked up during his mail route over the course of 34 years. Even though the mailman had no formal architecture training, he built the castle himself including the pillars, grottoes, and flying buttresses. Today, the massive structure still stands and visitors still go see it today.

HAPPINESS

SAURAB KHATRI

Class: 11

So, early it's still almost dark out.
I'm near the window with coffee,
and the usual early morning staff
that passes for thought.

When I see the boy and his friend
walking up the road.
to deliver the newspaper.

They wear caps and sweaters,
and one boy has a bag over his shoulder
They are so happy

Happiness, it come on
unexpectedly. And goes beyond, really
and early morning talk about it.

000

सूचना

नगरको ट्राफिक व्यवस्थापन चुस्तदुरुस्त बनाउन र नगरको सौन्दर्यलाई प्रभावकारी बनाउन देहायको कार्य गर्नु/गराउनुहुन अनुरोध छ :

- सडकपेटीमा व्यापारका सामग्री नराख्ने ।
- सार्वजनिक सडकमा निर्माण सामग्री नराख्ने ।
- सडकमा पानी तथा अन्य फोहोर नफ्याक्ने ।
- आफ्नो वरिपरि सरसफाइ अनिवार्य गर्ने ।
- फोहोरजन्य वस्तुहरू भरसक आफैले नै विस्थापन गर्ने । विस्थापन गर्न नसक्ने फोहोरलाई फोहोर उठाउने गाडीमा सुरक्षित लोड गरिदिने ।
- सडकपेटीमा सवारी साधन (बस, ट्रक, जीप, कार, मोटरसाइकल) पार्किङ्ग नगर्ने ।
- मुख्य बजारक्षेत्रभित्र सामग्री अनलोड गर्दा बिहान ९:३० बजेसम्म र बेलुका ४:०० बजेपछि गर्ने ।
- हाम्रो शहर, सुन्दर शहर बनाउन नागरिक दायित्व पूरा गरौं ।

अनुरोधक

रेसुवा नगरपालिका
तम्घास, गुल्मी

आमा

अस्मिता महतरा

कक्षा : ११ कानुन

आमा तिम्रो बयान गरौं म कसरी
तिम्रो दुःख सम्झिरहन्छु म कसरी
कति दुःख कष्ट गरी
जन्म दियो मलाई
जन्म दिन भन्दा पनि
हुर्काउन भन गाह्रो पर्यो तिमीलाई ।
कति खायौ जीवनमा ठक्कर
कति खायौ हन्डर
बसिरहुँ जस्तो लाग्छ

तिम्रो काखमा सधैभरी
कति दुःख दिएँ तिमीलाई
म सधै बिरामी बनी ।
काखमा राखि बस्यौ तिमी दिन रात
नभनी दिनभरी थियो । तिम्रो आफ्नो ड्युटी
रातभर जागराम बस्यौ मेरो निम्ति आमा नै
भगवान् हो मेरो निम्ति कुनै पनि चिजमा
राखिनौ कम्ति ! आमा तिम्रो महिना
वर्णन गर्न सकिदन् ।

०००

गाउँपालिकाको अनुरोध

- फोहर सकेसम्म कम उत्पादन गर्न र जैविक अजैविक उत्पादित फोहरलाई वर्गीकरण गरी घरमै कम्पोस्ट मल बनाउने तथा फोहरलाई स्रोतको रूपमा व्यवस्थापन गर्न प्राथमिकता दिऔं
- जन्मदर्ता, विवाहदर्ता, मृत्युदर्ता, सम्बन्धविच्छेद एवम् बसाइसराइजस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गरौं ।
- घरको नक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गरौं, भवनसंहिताको पालना गरौं ।
- सामाजिक सुरक्षाभत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूले आफ्नो नाम भत्ता पाउने लिष्टमा छ/छैन, प्रत्येक वर्षको साउन महिनामा आ-आफ्नो वडा कार्यालयमा गई बुझौं र ढुक्क बनौं ।
- सवारीसाधन जथाभावी रूपमा पार्किङ्ग नगरौं ।
- आफ्नो टोललाई हप्ताको एक दिन नियमित रूपमा सफा गर्ने गरौं ।
- आफ्ना चौपाया छाडा नछाडौं, दुर्घटना न्यूनीकरणमा सहकार्य गरौं ।
- गाउँपालिकामा तोकिएको कर शुल्कहरू समयमै बुझाई विकास निर्माणमा सक्रिय सहभागी बनौं ।
- रूख रोपौं, वातावरण संरक्षण गरौं, हरियाली बढाऔं, स्वच्छ वातावरण बनाऔं ।
- खुल्ला स्थानमा दिसापिसाब नगरौं, सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।

गुल्मीदरबार गाउँपालिका

गौडाकोट, गुल्मी

LIFE AND DEATH

 BHAWANA PANDEY

Class: 11 Management A

Man is mortal by nature. The ultimate destination of life is death. Life and death are inseparable. They are viewed differently on the basis of the distinct philosophies. Some learned personalities view that death is the end of life where as others argue that death is entirely meaningful, not the end of life.

The scholars and learned people who believe in science and concrete facts that views that death refers to the end of life. When someone dies, his physical existence disappears for ever. It is said that a man is born to die. Birth, stages of life and death are the natural processes of all the living beings. Human beings are the components of nature like other living creature. They come into existence naturally and die naturally. Nobody can emergence of death. It is accepted by everyone. We cannot have any enigmatic achievements and energy to prevent ourselves to accept our death. Therefore, death is defined as the end of life by the people who follow the way to the principles of atheism.

The scholars and learned personalities who follow the way to the principles of theism believe that death is not the meaningless end of life, rather significantly meaningful. They view that our soul never dies and death is defined as the sacred entrance into the spiritual world of almighty and eternity. Death upgrades the existence of soul to a higher degree of it's dignity. They believe that death opens the door of tranquil immortality as the soul is viewed to be assimilated with Almighty. Thus, this principal defined death as the sacred departure of our soul to the infinite world of Almighty where it dwels for ever in tranquility.

As everybody is mortal, death cannot be ignored. It happens naturally. The existence of the soul is the matter of discussion among the learned personalities. It is sure that death is the end of physical existence. After the death of an individual, his physical existence assimilates with the nature. If we view that nature refers to Almighty, both of the views harmonize their tunes with each other.

000

Did you know ancient cats once led to the extinction of ancient dogs?

The tension between cats and dogs goes back way longer than you may think. During ancient times, some 20 million years ago, cats and dogs battled for food, and the cats won!

THE IMPORTANCE OF ENGLISH LANGUAGE

 DIKSHIKA KUNWAR

Class: 12 Education

English is known as the international language nowadays. It is the language which is used in many countries. It is widely used in Education, Business, Movies, and even in sports. In this assignment, we will define the importance English as International and foreign language and we will define that why it is important to learn English.

English is one of the most dominating language of the world which is having its impact on every field of work. English is one of the most important language in the world. There are 104 countries where English as spoken as a 1st language. English is a west Germanic language that was first spoken in early medieval England and is now a global lingua franca. Named after the Angles, One of the Germanic tribes that migrated to England, it ultimately derives its name from the Anglia peninsula in the Baltic sea.

LANGUAGE:

Language is the primary source of communication. It is the method through which we share our ideas and thoughts with others. There are many languages in the world like urdu, Chinese, Hindi, English, Nepali and many more. Out of all the language, the importance of English.

DIFFERENT STAGES OF LANGUAGES IN SUBCONTINENT:

In subcontinent history of language is takes a great amount of time. When muslims governed in subcontinent then they brought their language. At that time urdu became the official language and language of common people. Muslims also learned Arabic language to improve their social condition but they can't brought prominent change in their set-up. After that, when English came in the place of muslim. They brought their culture and language. English became the master language. Everyone tried to learned English language quickly. They change their social, economical and education system, which people learned English they got good jobs and able to got success. The four most important words in the English language are, What do you think ? Listen to your people and learn. English language.

000

सिद्धबाबा बालकलव गतिविधि र मेरो अनुभव

शान्ता पाण्डे

कक्षा : १२ विज्ञान

बालबालिकाको हक अधिकार सुनिश्चित गर्न र उनीहरूको मनोविज्ञानलाई बुझ्नको लागि बालकलवको मुख्य भूमिका रहन्छ । बालबालिकाको आवाज र समस्यालाई उठाई ती समस्याको समाधान गर्ने संस्था नै बालकलव हो । बालबालिका भनेका बगैँचाका फूलहरू हुन् । प्रत्येक फूलको आफ्नो छुट्टै सुवास र रङ्ग हुन्छ त्यस्तै बालबालिकाहरूमा पनि फरक फरक किसिमको प्रतिभा हुन्छ । ती प्रतिभा प्रस्फुटनको लागि सहि वातावरण र शिक्षाको आवश्यक पर्छ । बालमैत्री वातावरणमा पढ्न पाउनु, गुणस्तरीय शिक्षा हासिल गर्न पाउनु, मनोरञ्जन र खेलकुदमा भाग लिन पाउनु, आदि बालबालिकाका हक अधिकार हुन् ।

बालबालिकाको आवाज माथिल्लो निकायसम्म पुऱ्याउनको लागि हामी बालबालिका मध्येबाटै कसैले नेतृत्व गर्नुपर्छ भन्ने उद्देश्यका साथ म कक्षा ९ देखि नै सिद्धबाबा बालकलवमा आबद्ध भई काम गर्न थाले । विकास तामाङ् दाईको नेतृत्वमा हामीले काम गर्थौ । उहाँले सबै बालबालिकालाई आफ्नो हक अधिकारमा सचेत गराउनु हुन्थ्यो । बाल मन्दिरमा सञ्चालन हुने विभिन्न कार्यक्रममा भाग लिने मौका पाए र त्यसबाट धेरै कुरा सिके । मासिक रूपमा बालकलवको बैठक बस्यौ अनि विद्यालयमा भएका बालबालिकाको समस्यामा छलफल गरेर त्यसको समाधान निकाल्यौ । समूहमा काम गर्दा काम सजिलै सम्पन्न हुन्छ भन्ने कुरा कलवमा बसेर काम गर्दा अनुभव भयो । जब म कक्षा ११ मा पुगे तब बालकलवको सचिव भएर नेतृत्व गर्ने मौका पाए । यसै वर्ष अपाङ्ग बाल अस्पताल गुल्मीबाट श्री शालिकराम तिमिल्सिनाको समूहबाट हामीले तालिम प्राप्त गर्थौ र बालबालिकाको हक अधिकारहरूको बारेमा अभि प्रस्टसँग बुझ्यौ । यसरी कलवमा बसेर काम गर्दा म स्वयम्मा नै निकै परिवर्तन आएको छ । सहयोगको भावना र नेतृत्व विकास बढेको छ । बालकलवमा समूह बनाइ काम गर्छौ र समूहमा एउटा नेता छनोट गर्छौ । उसको नेतृत्वमा कार्य सम्पादन हुन्छ ।

यस कलवले गरेका मुख्य कार्यहरू :

- ◆ प्रत्येक सोमबार विद्यालय परिसरमा सरसफाइ गर्ने, फूलबारीमा पानी हाल्ने, गेट डिउटी गर्ने गरिएको ।
- ◆ मासिक बैठक अन्तिम शुक्रबार बस्ने र शुक्रबार अतिरिक्त क्रियाकलापहरू सञ्चालनको लागि सहयोग गरिएको ।
- ◆ बालमैत्री कक्षा बनाउनमा सहयोग ।
- ◆ बालबालिकाको मनोबल उच्च राख्नको लागि बालबालिकाको रुचिअनुसरा विभिन्न क्रियाकलापमा सम्पूर्ण बालबालिकालाई सहभागी बनाई बाल दिवस भव्यताका साथ सम्पन्न गरिएको
- ◆ बालकलवको संयोजक शिक्षिका शारदा भलामीद्वारा आर्थिक स्थिति कमजोर तथा अनाथ, अशक्त विद्यार्थीलाई शैक्षिक सामग्री खाजा तथा आर्थिक सहयोग ।
- ◆ अपाङ्ग बाल अस्पताल गुल्मीद्वारा प्राप्त शैक्षिक सामग्रीहरू विद्यार्थीहरूलाई वितरण गरिएको ।

यसरी यस विद्यालयमा गणित सिद्धबाबा बाल कलवले आफ्नो गतिविधिलाई प्रभावकारी रूपमा अघि बढाउँदै आफूलाई अभि क्रियाशील बनाएको छ । बाल कलवबाट पाएको अनुभव, ज्ञान र सदस्यहरूको बीचमा भएको क्रियाकलाप र मनोरञ्जन मेरो मानसपटलमा अविस्मरणीय रहने छ ।

०००

अतिरिक्त क्रियाकलाप सहयोग समिति

करन थापा

कक्षा : १२ कानून

हरेक वर्ष यस श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयमा गठन हुने यस समितिको कथा भने भिन्नै रहेको छ । आफूले अध्ययन गर्दै गर्दाको क्रममा विद्यालयमा हुने अनेकौं अतिरिक्त क्रियाकलापमा आफू स्वयम्ले भाग मात्र नलिई सम्पूर्ण विद्यार्थी साथीहरूलाई सहभागी गराउने दायित्व मेरो काधमा रहेको छ ।

सम्पूर्णमा मेरो न्यानो अभिवादन, विशेष गरी यो पुस्तक लिई मेरो लेख (प्रतिवेदन) खोजेर पढ्ने सम्पूर्ण विद्यार्थी साथीहरू र अग्रजहरूमा म यस समितिको अध्यक्ष करन थापाको प्रेम । कक्षा १० को एस.इ.ई. परीक्षा नदिई उत्तीर्ण भएको हाम्रो २०७६ एस.इ.ई. ब्याज आज कक्षा १२ मा आई. यस महामारीको कारणले गर्दा परीक्षा दिन नपाई उत्तीर्ण भएका हामी विद्यार्थीहरू खेलकुदको क्षेत्रमा पनि संलग्न हुन पाएका थिएनौं । कक्षा ११ मा यस विद्यालयमा अध्ययन गर्न भनि आएका हामी अतिरिक्त क्रियाकलापमा संलग्न हुने मौका भने पाएका थिएनौं । कक्षा ११ मा पनि महामारीको कारणले गर्दा पठनपाठन मात्र नभई अन्य क्रियाकलाप जस्तै:खेलकुदमा पनि सक्रिय सहभागी हुन पाएका थिएनौं । कक्षा ११ मा अध्ययन गर्ने क्रममा कक्षा १२ का दाई दिदीहरू यस समितिमा रहेर हामीलाई विद्यालयको निति, नियमहरूको बारेमा धेरै कुराहरू बुझाउनु भयो र सम्भव भएसम्म बिहान प्रार्थना र खेलकुद पनि गराउनु भएको थियो । महामारीको समयमा विद्यालय आउन पनि खतरा नै थियो, त्यसैले हामी धेरैजसो घरमै बसी अनलाइन मार्फत विषयगत ज्ञान हासिल गरिरहेका थियौं । कक्षा ११ को बोर्ड परीक्षा समापन भई सके प्रश्चात् कक्षा १२ को पढाइ पनि सुरु भयो । यस वर्ष अतिरिक्त समितिको काम हाम्रो ब्याजले गर्नुपर्ने थियो । सदाका वर्ष भै यस वर्ष पनि अतिरिक्त क्रियाकलाप सहयोग समितिको गठन भयो । यस वर्ष पनि प्रधानध्यापक डोर विक्रम श्रीसको संरक्षकत्व र शिक्षक दुर्गाबहादुर टण्डन संयोजकत्व र म स्वयम् करन थापाको अध्यक्षतामा निम्न अनुसारको अतिरिक्त क्रियाकलाप सहयोग समितिको गठन भयो ।

संरक्षक: प्र.अ. डोर विक्रम श्रीस
संयोजक: शिक्षक दर्गा टण्डन
अध्यक्ष: करन थापा
उपाध्यक्ष: प्रज्वला राज भण्डारी
सचिव: पुष्कर थापा

सह-सचिव: विष्णु प्रसाद घिमिरे
कोषाध्यक्ष: पूरन डम्बरपाल
सदस्यहरू: साइमन थापा, अस्मिता विश्वकर्मा,
अर्जुन थापा
सहित ३५ जना

यस समितिले महामारीको कारणले गर्दा सदाका वर्ष भै हरेक शुक्रबार साप्ताहिक रूपमा हुने शारीरिक, मानसिक र संवेगात्मक विकाससँग सम्बन्धित क्रियाकलापहरू भने थोरै मात्रामा गरेको छ तर भने बिहानमा +२ का विद्यार्थीहरूलाई प्रार्थना गराउने, लाइन लगाउने, राष्ट्रिय गान गराउने, पि.टी. गराउने र विद्यालयका नीतिनियमहरूको कार्यनयन गराउने काम भने गरिरहेको छ । विद्यालयमा हुने ज्ञानीसँग हाम्रा नानी, कार्यक्रममा अतिथिलाई र विद्यार्थीहरू व्यवस्थापन गराउने र स्वागत गर्ने काम पनि गरिरहेको छ ।

सदाका वर्षमा भै धेरै कामहरू नगरेता पनि थोरै मात्रामा यस समितिले केही कार्यक्रमहरू आयोजना गरेको छ । जसमा:-

- ◆ कक्षा ११ का भाइ बहिनीलाई स्वागत कार्यक्रम
- ◆ छात्रतर्फ टेबल टेनिस र ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता
- ◆ वक्तव्यकला प्रतियोगिता
- ◆ छात्रातर्फ ब्याजमिन्टन प्रतियोगिता

विद्यालयमा हुन गइ रहेको ३६ औं वार्षिक उत्स वको अवसर पारी हालसम्म हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता र छात्रतर्फ फुटबल प्रतियोगिता र बास्केटबल प्रतियोगिता धागिथुम ब्यारेकमा सम्पन्न गरेको छ । र सदाका वर्षमा हुदै आएको Siddhababa Talent Show, प्रतियोगिता पनि यसै हप्तामा सुभारम्भ गरी सबै विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराउने नै छौ र छुटेका विभिन्न खेलहरू जस्तै:- भलिबल, कबड्डी र रिले अन्तरगतका सबै खेलहरू पनि यस हप्तामा ३६ औं वार्षिकोत्सवसम्म सम्पन्न गराउने लक्ष्य लिएका छौ ।

आफ्नो अमूल्य समय मेरो प्रतिवेदनलाई दिनुभएकोमा सम्पूर्णलाई मेरो फेरि पनि प्रेम र केही कमी कमजोरी भए माफी माग्दै मेरो यो कलम यही रोक्न चाहन्छु । धन्यवाद !

ooo

TEACHER

 SAMIKSHA RESMI

Class: 7A

Teacher are those
who give education
When we don't find clues
they give the solution.

They find their happiness in
what students achieve
They are sad sometime
when students fail

They show the brightness
When we are in darkness
They show in path
when we lose our way

Sometime teachers are angry
When students go crazy
Love all the teacher
Respect them for who they are.....

000

हार्दिक शुभकामना

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय, रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, खानीगाउँ, गुल्मीको ३६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवसको भव्य सफलता र मुखपत्र 'आवाज'को स्तरीयता र निरन्तरताको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

प्रो. शारदा पाण्डेय

शारदा फेन्सी हाउस

रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, गुल्मी

फोन : ०७२-५२९९९८ मो. ९८५७०६७९९८

हामीकहाँ लेडिज एण्ड जेन्स बच्चाबच्चीहरूदेखि वृद्धसम्मका ओरिजिनल फेन्सी कपडाहरू पाइनुका साथै ओरिजिनल जुताचप्पलहरू पनि पाइन्छ ।

अध्यक्षको मन्तव्य

तिलबहादुर थापा

(गो.द.वा. चौथो पदकबाट सम्मानित)

अध्यक्ष : वि.व्य.स.

गुल्मी जिल्लाको तपोभूमि रेसुङ्गामा अवस्थित श्री सिद्धबाबा भगवान्को मन्दिरको आधारमा नामकरण गरिएको यस श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको छत्तीसौं वार्षिकोत्सवको शुभअवसरमा यस विद्यालयका संस्थापक सदस्यज्यूहरू स्व.भवलाल श्रेष्ठ, स्व.रुकुबहादुर भलामी, स्व.वेदप्रसाद उपाध्याय पन्थी, स्व.दिलबहादुर भलामी, स्व.दिलकुमारी थापा, मानार्थ सदस्य स्व. रूपसिंह काउछाज्यूहरूमा हार्दिक श्रद्धाञ्जलि अर्पण गर्न चाहन्छु । अन्य सम्पूर्ण संस्थापक सदस्यज्यूहरू, शिक्षक-अभिभावक संघका अध्यक्षज्यू, व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू, निर्माण समिति र लेखापरीक्षणका सम्पूर्ण पदाधिकारीज्यूहरू, प्रधानाध्यापक तथा सहायक प्रधानाध्यापकज्यू सम्पूर्ण गुरुवर्गज्यूहरू कक्षा नर्सरीदेखि कक्षा १२ सम्म सम्पूर्ण विद्यार्थी साथीहरू सम्पूर्ण अभिभावकज्यूहरू अक्षयकोषका सम्पूर्ण संस्थापक सदस्यज्यूहरू, मानार्थ सदस्यज्यूहरू विशिष्ट सदस्यज्यूहरू सल्लाहकार सदस्यज्यूहरू, कर्मचारी तथा कार्यालय सहयोगीज्यूहरू, चालक तथा सहचालकज्यूहरू, शिक्षाप्रेमी, यस विद्यालयलाई आर्थिक तथा भौतिक क्षेत्रमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने मित्रहरू, सम्पूर्णमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

यस विद्यालयले स्थापना कालदेखि नै सामुदायिक विद्यालयमा पनि अभिभावक ज्यूहरूको थोरै लगानीमा स्तरीय शिक्षाको व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ भन्ने प्रमाण विगत २०६० सालको एस.एल.सी. परीक्षामा १०४ जना विद्यार्थीमध्ये ६० जना प्रथम श्रेणी र बाकी सबै विद्यार्थी द्वितीय श्रेणीमा उत्तीर्ण भई नेपाल अधिराज्यमा सामुदायिक विद्यालयमा उत्कृष्ट नतिजा प्राप्त गरी शिक्षा मन्त्रालयबाट रू.एक लाख नगद, प्रमाण पत्र र ध्वजा, यसै सफलताको आधारमा तत्कालीन जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट गुल्मीबाट पनि नगद रू.चार लाख दिएर सम्मान गरेको थियो । यसरी यस विद्यालयले शिक्षाको स्तर व्यवस्थापन गर्न निरन्तरता दिएको कारण ISA (International School Award-2021-23) प्राप्त गरी यस विद्यालयको छवि अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा पनि स्थान बनाउन सफलता प्राप्त गरेको छ । गुल्मी जिल्लाका सामुदायिक विद्यालयमा ISA प्राप्त गर्ने पहिलो विद्यालयको स्थानको रूपबाट पनि चिनारी बनाएको छ ।

यस श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयलाई ISA दिलाउन यस विद्यालयका प्रशासक र सहायक प्रशासकज्यू, सम्पूर्ण गुरुवर्गज्यूहरू कर्मचारी तथा कार्यालय सहयोगीज्यूहरू, कर्तव्यपालना गर्ने सिलसिलामा, कसैको थोरै सहयोग, कसैको धेरै सहयोग हुनु स्वभाविक नै हो तर हाम्रा गुरुवर्गज्यूहरू अहोरात्र खटेर विद्यार्थीलाई क्रियाशील बनाउन, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा वैज्ञानिक विधि प्रयोग गरी शैक्षणिक क्रियाकलाप गर्न,गर्न लगाउन, शैक्षिक सामाग्री निर्माण गर्न, अभ्यास गर्न, गर्न लगाउन सजिलो थिएन, चुनौतीपूर्ण थियो भन्ने मेरो बुझाइ छ, जसले गर्दा शिक्षकहरूमा दक्षताको विकास भयो, किनभने परिश्रमको फल मिठो हुन्छ भन्ने उदाहरण यस विद्यालयका गुरुवर्गज्यूहरूले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा पनि यस श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको चिनारी बनाउन सफलता प्राप्त गर्नु भएको छ, यस शैक्षणिक क्रियाकलापलाई निरन्तरता दिन चुनौतीपूर्ण त छ, तर सकारात्मक सोचको साथ अभ्यासलाई निरन्तरता दिई विद्यार्थीले सिकेका सीप तथा ज्ञानलाई व्यवहारमा पनि प्रयोगमा ल्याउने सीपको विकास गराउन सक्नु शिक्षकको दक्षतामा निर्भर गर्दछ ।

अन्त्यमा यस विद्यालयको छवि उच्च राख्न ISA दिलाउन सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण गुरुवर्गज्यूहरूलाई, यस विद्यालयको सम्पूर्ण व्यवस्थापनको तर्फबाट हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छौं । धन्यवाद !

०००

प्रधानाध्यापकको प्रतिवेदन

डोर विक्रम श्रीस

प्रधानाध्यापक

श्रद्धेय सभाध्यक्षज्यू, प्रमुख अतिथिज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यूहरू, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, यस विद्यालयका संस्थापकज्यूहरू, सल्लाहकारज्यूहरू, निर्माण समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, यातायात व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, अक्षयकोषका संस्थापकहरू, मानार्थ सदस्यज्यूहरू, विशिष्ट एवम् आजीवन सदस्यज्यूहरू, विभिन्न राजनीतिक दलका प्रमुख एवम् प्रतिनिधिज्यूहरू, आदरणीय शिक्षाप्रेमी, समाजसेवी, बुद्धिजीवी, अभिभावकज्यूहरू पत्रकारबन्धुहरू, शिक्षकमित्रहरू, प्यारा विद्यार्थीहरू तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू ! आज हामी यस विद्यालयको ३६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक भेलाको अवसरमा उपस्थित छौं । यस पुनित अवसरमा मेरो व्यक्तिगत तथा विद्यालय परिवारको तर्फबाट उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूमा हार्दिक स्वागत एवम् आभार प्रकट गर्दछु ।

अग्रजहरूको त्याग, तपस्या,सकारात्मक एवम् दूरदर्शी चिन्तन, पसिना र आस्थाको प्रतिफल रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, टुनिखोलाको बचतघरबाट स्थापित आजको यस श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको गरिमापूर्ण ३६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक भेलामा प्रधानाध्यापकको हैसियतबाट विद्यालयको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न पाउँदा म आफूलाई गौरवान्वित भएको महसुस गरेको छु ।

यस संस्थाको विजारोपणदेखि श्रीवृद्धिका लागि धेरै जनाको श्रम, पसिना बगेको छ । हाम्रो विद्यालयको स्थापना, सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा श्रीवृद्धिका लागि आ-आफ्नो क्षेत्रबाट, अहोरात्र खटिएर अहिलेको अवस्थासम्म साथ दिनुहुने सम्पूर्ण आदरणीय महानुभावहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय, हामी यस विद्यालयमा युगानुसार राष्ट्रका लागि योग्य र नैतिकवान नागरिक तयार गर्दै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न प्रतिबद्ध छौं । हामी प्रतिबद्ध छौं - यस विद्यालयलाई यस क्षेत्रकै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने एक नमूना शैक्षिक धरोहर बनाउने यात्रामा । गुणस्तरीय शिक्षा आजको आवश्यकता हो । शिक्षण सिकाइलाई गुणस्तरीय र युग सुहाउँदो बनाउने हाम्रो प्रतिबद्धतामा यहाँहरू सम्पूर्णको सकारात्मक एवम् रचनात्मक सुझाव, सल्लाह र योगदान सदैव रहिरहनेछ भन्ने मैले पूर्ण विश्वास लिएको छु ।

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू, अब म यस विद्यालयको वर्तमान शैक्षिक, भौतिक, आर्थिक एवम् विद्यालयको भावी योजनालाई संक्षेपमा पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

विद्यालयको वर्तमान अवस्था :

१. शैक्षिक अवस्था

१.१. विद्यार्थी संख्या :

यस विद्यालयमा कक्षा नर्सरीदेखि कक्षा १२ सम्म जम्मा १५०५ जना विद्यार्थीहरू अध्ययनरत छन् । जसमध्ये छात्रा ७०९ र छात्र ७९६ छन् । विद्यार्थी संख्याको पूर्ण विवरण यसै अङ्कमा प्रकाशित गरिएको छ ।

वि.सं. २०५५ सालदेखि एस्.एल्.सी. (हाल एस.ई.ई.) परीक्षामा सहभागी हुन थालेको हाम्रो विद्यालयबाट हालसम्म जम्मा १९८४ जनाले एस्.एल्.सी./एस.ई.ई. परीक्षा उत्तीर्ण गरेका छन् । कक्षा १२ को वार्षिक परीक्षामा २२६३ जना विद्यार्थी उत्तीर्ण भएका छन् ।

१.२. शिक्षक तथा कर्मचारी :

हाल यस विद्यालयमा ५७ जना शिक्षक तथा कर्मचारीहरू कार्यरत हुनुहुन्छ ।

१.३. छात्रवृत्ति :

कुनै पनि विद्यार्थी शिक्षा पाउनबाट बञ्चित हुन नपरोस् भन्ने भावनाबाट प्रेरित भई विभिन्न क्षेत्रका शिक्षाप्रेमी महानुभावहरूबाट यस विद्यालयमा विभिन्न छात्रवृत्ति अक्षयकोषहरू स्थापना गरिएको छ । लुम्बिनी प्रदेश सरकारबाट कक्षा ११/१२ मा विज्ञान विषय अध्ययन गर्ने सम्पूर्ण छात्रा तथा दलित, मुस्लिम एवम् पिछडिएको वर्गका छात्राहरूलाई विशेष छात्रवृत्ति यस विद्यालयबाट पनि उपलब्ध भएको छ । विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रछात्राहरूले, रेसुङ्गा नगरपालिका शिक्षा शाखाबाट प्राप्त दलित, गरीब, जेहेन्दार तथा छात्रा छात्रवृत्ति, रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं. ८ बाट प्राप्त एकल महिला, विपन्न वर्ग तथा दलित छात्रवृत्ति, कक्षा ११ र १२ का लागि राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको सिफारिसमा वितरण गरिने छात्रवृत्ति, अक्षयकोष तथा अन्य संघसंस्थाबाट प्राप्त छात्रवृत्ति, विद्यालयमार्फत गरीब तथा जेहेन्दार, दलित, जनजाति, अपाङ्ग एवम् विशेष छात्रवृत्ति, हरेक त्रैमासिक परीक्षाको नतिजाका मूल्याङ्कनका आधारमा प्रत्येक कक्षाका उत्कृष्ट तीन जनालाई जेहेन्दार छात्रवृत्ति, एस.ई.ई. प्राप्ताङ्कलाई आधार मानेर कक्षा ११ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई विशेष प्रोत्साहन छात्रवृत्ति, त्यसैगरी कक्षा ११ को वार्षिक परीक्षामा उत्कृष्ट स्थान हासिल गर्ने विद्यार्थीलाई सङ्कायगत रूपमा प्रदान गरिने वार्षिक प्रोत्साहन जेहेन्दार छात्रवृत्ति आदि विभिन्न छात्रवृत्ति प्राप्त गर्दछन् । यस वर्ष छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूको विवरण यसै अङ्कमा प्रकाशित गरिएको छ ।

२. विद्यालयको भौतिक अवस्था :

हाल विद्यालयमा ६ रोपनी ११ आना १ पैसा ४ दाम जग्गा छ । उक्त जग्गामा ६ ओटा भवनहरू छन् । जसमा ५१ कोठाहरू छन् । अत्यन्तै जीर्ण अवस्थामा रहेको विद्यालयको ६ कोठे पुरानो भवनले हाम्रा साना नानीबाबुहरूमा सुरक्षा-चुनौती देखिएको हुँदा उक्त भवनलाई यस वर्ष हटाइएको छ ।

३. आर्थिक अवस्था :

३.१. विद्यालयको सामाजिक परीक्षण तथा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन :

विद्यालयको आर्थिक अवस्थालाई पारदर्शी बनाउने अभिप्रायका साथ प्रत्येक वर्ष नगरपालिकाबाट तोकेको रजिष्टर्ड लेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण गराउँदै आइएको छ । २०७७/०७८ को लेखापरीक्षण दर्तावाला लेखापरीक्षक माधवप्रसाद पराजुली (प्र.प.नं. २८१७ 'ख') द्वारा गराइएको छ । प्रतिवेदनअनुसार रु. ३,७६,९२,८९३।५१ (अक्षरूपी तीन करोड छ्यात्तर लाख बयानबन्ने हजार आठ सय त्रियानबन्ने रूपैयाँ पैसा एकाउन्न मात्र)को आय-व्यय प्रस्तुत गरिएको छ । खर्चतर्फ रु. ३,४४,०८,०९९।६० (अक्षरूपी तीन करोड च्वालीस लाख आठ हजार उनान्सय रूपैयाँ पैसा साठी मात्र) खर्च भई विभिन्न खाताहरूमा रु. ३२,८४,७९२।९१ (अक्षरूपी बत्तीस लाख चौरासी हजार सात सय बयानबन्ने रूपैयाँ पैसा एकानबन्ने) मात्र बाँकी रहेको छ ।

४. विभिन्न कार्यक्रमहरू सम्पन्न :

सभाध्यक्ष महोदय, यसवर्ष विद्यालयमा धेरै कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएका छन् । जसमध्ये केही प्रमुख कार्यहरूलाई संक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

□ यस वर्ष विद्यालय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्डमा प्रथम स्थान हासिल गरेको छ ।

- ❑ लुम्बिनी प्रदेश सरकारबाट उत्कृष्ट विद्यालयको रूपमा नगद रु. २ लाख २५ हजार सहित पुरस्कृत भएको छ ।
- ❑ ब्रिटिश काउन्सिलबाट प्रदान गरिने अन्तर्राष्ट्रिय स्कूल अवार्डअन्तर्गत २०२०-२३ को अवार्ड यस विद्यालयले हासिल गर्न सफल भएको छ ।
- ❑ यस विद्यालयका सहायक प्रधानाध्यापक युवराज अर्याल लुम्बिनी प्रदेशस्तरीय मूल्याङ्कनमा उत्कृष्ट शिक्षकको रूपमा पुरस्कृत हुनुभएको छ ।
- ❑ यस विद्यालयका छात्रद्वय प्रेमकुमार टण्डन र सरोज पाण्डे स्क्र्याबल प्रतियोगितामा जिल्लास्तरमा छनौट भई राष्ट्रियस्तरको प्रतियोगितामा भाग लिन सफल भई प्रेमकुमार टण्डन अन्तर्राष्ट्रियस्तरको प्रतियोगिताको लागि छनौट हुन सफल भएका छन् ।
- ❑ प्राविधिक तथा व्यवसायिक धारतर्फ गत शैक्षिक सत्रदेखि कक्षा ९ देखि कम्प्युटर इञ्जिनियरिङको अध्यापन कार्य कक्षा ११ सम्म पुर्‍याएका छौं ।
- ❑ राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको रु. ४९ लाख ७६ हजार ७७ रुपैयाँ सहयोगमा चार कोठे भवन सम्पन्न ।
- ❑ लुम्बिनी प्रदेश सरकारको ४ लाख रुपैयाँ आर्थिक सहयोगमा विद्यालयमा STEM Lab स्थापना गरिएको छ ।
- ❑ यस विद्यालयका पूर्व विद्यार्थी संगम अर्यालबाट विद्यालयलाई आर्थिक सहयोगस्वरूप रु. ५ लाख रुपैयाँका लागि वचन प्राप्त भएको छ ।
- ❑ विद्यार्थीको पोशाकमा एकरूपता ल्याउन परेको समस्यालाई मध्यनजर गर्दै विद्यालयमै सिद्धबाबा क्लोथ बैंकको स्थापना गरी समस्यामा परेका विद्यार्थीहरूलाई सहयोग गर्ने परिपाटीको थालनी गरिएको । विभिन्न संघ संस्था एवम् महानुभावहरूबाट निरन्तर सहयोग प्राप्त भएको छ ।
- ❑ रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं. ८ बाट प्राप्त ६ लाख बजेटबाट ४ कोठा एवम् भस्वाङ प्लाष्टर, रेलिङ, झ्यालमा ग्रील निर्माण भएको छ ।
- ❑ रेसुङ्गा नगरपालिकाबाट ६ लाख ५० हजारबाट पुस्तकालयमा फर्निचर एवम् पुस्तकहरू थप व्यवस्थित भएको छ ।
- ❑ यस वर्ष देहायका ७ वटा अक्षयकोषहरू स्थापना भएका छन् :
 १. यस विद्यालयका एस्.एल्.सी. ब्याच २०५७ ले आफ्ना सहपाठी स्व. धनीश्वर महतको स्मृतिमा रु.१ लाख २० हजार रुपैयाँको "धनीश्वर महत स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष" स्थापना गर्नुभएको छ।
 २. विद्यालयका विशिष्ट सदस्य श्री गुमानसिंह थापा मगरले आफ्ना बाबुआमाको स्मृतिमा रु. ५० हजारको "चिन्ताबहादुर-जैकला स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष"को स्थापना गर्नुभएको छ ।
 ३. रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास निवासी श्री मीनादेवी थापा काउछाले आफ्ना पति स्व. रामचन्द्र थापा काउछालेको स्मृतिमा रु.३० हजारको "रामचन्द्र थापा काउछाले स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष" को स्थापना गर्नुभएको छ ।
 ४. विद्यालयका विशिष्ट सदस्य श्री नरप्रसाद श्रेष्ठले आफ्ना मातापिताको स्मृतिमा रु.१ लाख ११ हजार १ सय ११ को "खड्गनाराण-विष्णुकुमारी श्रेष्ठ स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष"को स्थापना गर्नुभएको छ ।
 ५. यस विद्यालयका पूर्व विद्यार्थी श्री रेखा पौडेलले रु. ३० हजारको "भाग्यरेखा छात्रवृत्ति अक्षयकोष"को स्थापना गर्नुभएको छ ।

६. विद्यालयका विशिष्ट सदस्य श्री कृष्णप्रसाद पाण्डेले आफ्नो स्व. पिता यमकान्त पाण्डेको स्मृति र माता सीता पाण्डेको सम्मानमा रु.१ लाख ५ हजार ५ सय ५५ रुपैयाँको "सीता-यमकान्त पाण्डे छात्रवृत्ति अक्षयकोष" को स्थापना गर्नुभएको छ ।
७. रेसुङ्गा नगरपालिका-७, सोता निवासी सुशिला प्रिन्टर्सका सञ्चालक श्री अरुणा पाण्डेले रु.५० हजार ५ सय ५५ रुपैयाँको "अरुणा-कृष्ण पाण्डे जेहेन्दार छात्रवृत्ति अक्षयकोष"को स्थापना गर्नुभएको छ ।
८. यस विद्यालयका पूर्व विद्यार्थी संगीता कुँवरले आफ्ना मातापिताको सम्मानमा रु. २५ हजारको "मिनबहादुर-टीका कुँवर छात्रवृत्ति अक्षयकोष"को स्थापना गर्नुभएको छ ।
९. यस विद्यालयका सल्लाहार एवम् विशिष्ट सदस्य श्री श्रीप्रसाद भलामीले आफ्ना मातापिताको स्मृतिमा रु.१ लाख १ हजार १ सय ११ रुपैयाँको "रुक-कुन्ता भलामी स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष"को स्थापना गर्नुभएको छ ।
१०. यस विद्यालयका पूर्व विद्यार्थी पार्वती पोखरेलले रु.२५ हजारको छात्रवृत्ति अक्षयकोषको स्थापना गर्नुभएको छ ।
११. यस विद्यालयका पूर्व विद्यार्थी निशा अर्यालबाट कक्षा ३ मा अध्ययनरत संगीता कुँवरलाई शैक्षिक सत्र २०७८ को सम्पूर्ण शैक्षिक खर्च पुग्ने गरी छात्रवृत्ति प्रदान गर्नुभएको छ ।
१२. लायन्स क्लब तिलोत्तमा रूपन्देहीबाट शैलजा श्रेष्ठको पहलमा कक्षा ७ मा अध्ययनरत निशान विक.को कक्षा ७ देखि कक्षा १२ सम्मको सम्पूर्ण शैक्षिक खर्च प्रदान गर्ने गरी सहयोग प्राप्त भएको छ ।

साथै यसवर्ष तेजमान जमुना स्मृति अक्षयकोषका संस्थापक मोहन भलामीले उक्त कोषमा रु.६१,०००/- थप गरी रु.२,८५,०००/-; राइलो भलामी (तेजमान-जमुना) जेहेन्दार छात्रवृत्ति अक्षयकोषका संस्थापक धनबहादुर भलामीले रु.८,०००/- थप गरी रु.३,३३,५५५/-; इन्द्रमान शैक्षिक क्रियाशीलता प्रोत्साहन पुरस्कारमा रु.६,०००/- थप गरी ५७,०००/-; डिलबहादुर स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोषका संस्थापक शारदा भलामीले रु.५,०००/- थप गरी रु.३५,०००/- साथै विद्यालयमा स्थापित १०+२ प्रथम ब्याच (२०६१) जेहेन्दार छात्रवृत्ति अक्षयकोषमा रु.५५,०००/- थप भई रु. १,५५,०००/- पुऱ्याइएको छ ।

पुस्तकालयमा १२३६ पुस्तक थप गरी १२,५७६ थान पुऱ्याइएको ।

४.१. मानार्थ सदस्यता प्रदान

यस वर्ष रेसुङ्गा-८, तम्घास, गुल्मी निवासी श्री भूपटसिंह भुजेलज्यूलाई विद्यालयको मानार्थ सदस्यता प्रदान गरिएको छ ।

५. विद्यालयका भावी कार्यक्रमहरू :

सभाध्यक्ष महोदय, विगतका अनुभव, योजना प्रभावकारिता साथै समयका माग सँगसँगै आफूलाई मूल्याङ्कन गरी परिस्कृत एवम् परिमार्जन गर्नु अपरिहार्य छ । समयसापेक्ष बन्ने क्रममा यस विद्यालयले भविष्यका लागि अल्पकालीन र दीर्घकालीन प्रकृतिका केही कार्यक्रमहरू तय गरेको छ । जसलाई संक्षेपमा यहाँ प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । विद्यालयमा अभ्यासमा रहेका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिदै तपसिलका कार्यहरू गरिनेछ ।

५.१. भावी कार्यक्रम

यस विद्यालयको प्राविधिक धारअन्तरगत कक्षा ९-१२, कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग एवं निम्न माध्यमिक तहका पेशा व्यवसाय विषयअन्तरगत विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी "पढ्दै; कमाउँदै" कार्यक्रमको शुरुवात गर्ने ।

- ❑ विद्यार्थीको सिकाइलाई दीगो, व्यवहारिक एवम् सिपयुक्त बनाउन विभिन्न उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❑ प्राविधिक तथा व्यवसायिक धारान्तरगत कक्षा ९ बाट अध्यापन शुरु गरिएको कम्प्युटर इञ्जिनियरिङलाई कक्षा १२ मा पनि अध्ययनको व्यवस्था मिलाउने ।
- ❑ छुट्टै ICT भवन निर्माण गरी सम्पूर्ण ९-१२ कम्प्युटर इञ्जिनियरिङ कक्षा सञ्चालन गर्न ल्याब समेत स्थापना गर्ने ।
- ❑ खेलकूदजन्य क्रियाकलापका लागि जग्गा थप गर्न पहल गर्ने ।
- ❑ शिक्षकको पेशागत विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउने ।
- ❑ विद्यालयको भौतिक पक्षलाई सबल बनाउन ६ वटा कक्षाकोठा थप र शौचालय थप निर्माण गर्ने ।
- ❑ रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं. ८ को गौरवको योजनाअन्तरगत निर्माण भएको ४ कोठे भवनमा बाहिरी भित्तामा फ्लाष्टर र रङरोगलगायतको कार्यहरू गर्ने ।
- ❑ विद्यालयको कम्पाउण्डलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- ❑ नयाँ भवनको अगाडि र पछाडिको खोल्सी व्यवस्थापन गर्ने ।
- ❑ पुस्तकालयमा हालको पुस्तक सङ्ख्यामा १,००० थान पुस्तक थप गर्ने ।
- ❑ चमेना गृह एवम् छात्रावासको व्यवस्थापनको लागि प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।
- ❑ सभाहल निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।
- ❑ प्रवेशद्वार निर्माणको प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।
- ❑ स्वास्थ्यकर्मीसहितको प्राथमिक उपचार कक्षको व्यवस्था गर्ने ।
- ❑ विद्यालयको भवन (ब्लक सी)को रेलिङ्ग मर्मत गर्ने ।

अन्त्यमा, यस सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको यो गरिमामय ३६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक भेलामा उपस्थित सभाध्यक्ष, प्रमुख अतिथि, विशिष्ट अतिथिहरू, विभिन्न राजनीतिक दलका प्रमुख एवम् प्रतिनिधिहरू, अतिथिहरू, यस विद्यालयको स्थापना, विकास उन्नति र प्रगतिका लागि अहोरात्र समर्पित संस्थापकज्यूहरू, मानार्थ, विशिष्ट एवम् आजीवन सदस्य महानुभावहरू, वि.व्य.स. तथा शि.अ.सं.का पदाधिकारीज्यूहरू, आदरणीय सहयोगी शिक्षाप्रेमी, समाजसेवी, राजनीतिकर्मी, बुद्धिजीवी महानुभावहरू, अक्षयकोषका संस्थापकज्यूहरू, पत्रकारबन्धु, फोटोग्राफर, उपस्थित खेलाडीहरू, कलाकारहरू, सम्पूर्ण शुभेच्छुक संघसंस्थाहरू, अभिभावकहरू, सहकर्मी शिक्षक मित्रहरू, प्यारा विद्यार्थी भाइबहिनीहरू तथा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष सहयोग पुर्याउनुहुने रेसुङ्गा नगरपालिका, राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, जिल्ला योजना कार्यान्वयन इकाइ (शिक्षा), गुल्मी, वडा कार्यालय, जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, गुल्मी, जिल्ला समन्वय समिति, सुशिला प्रिण्टर्स, जनता पुस्तक पसल, न्यू सिद्धार्थ पुस्तक पसललगायत सम्पूर्ण व्यक्तित्व, संघसंस्थाहरूप्रति हार्दिक, कृतज्ञता व्यक्त गर्दै हाम्रा श्रद्धेय शिक्षाप्रेमी अग्रजहरूले देखाएको बाटोमा अगाडि बढ्ने प्रतिज्ञाका साथ यो प्रतिवेदन यही अन्त्य गर्दछु । धन्यवाद !

जय श्री सिद्धबाबा ! श्री सिद्धबाबा भगवान्ले हामी सबैको कल्याण गरुन् !!

०००

M.P. & Company

R.A. 2817 'B'

PAN : 300968516

Madhav Prasad Parajuli

Registered Auditor

COP.No.: 3147 'B'

स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन

श्री व्यवस्थापन समिति - सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय
श्री प्रमुख ज्यू, शिक्षा शाखा
रेसुङ्गा नगरपालीका ०८तमघास, गुल्मी

आ.व.२०७७/७८ को स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन ।

हामीले श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको वित्तीय विवरण, जसले २०७८ साल आषाढ मसान्तको वासलात, सो मितिमा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ (आय विवरण, नगद प्रवाह विवरण तथा वित्तीय विवरणहरूसंग सम्बन्धित नीति तथा टिप्पणीहरू समावेश गर्दछ) को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरेका छौं ।

हाम्रो राय

हामी यस प्रतिवेदनमा उल्लेखित आधारमा लेखापरीक्षण गरी निम्न अनुसारको राय पेश गर्दछौं ।

१. लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न हामीले आवश्यक ठानेका सुचना तथा स्पष्टीकरणहरू उपलब्ध भएका छन् ।
२. यस प्रतिवेदनमा सम्बन्धित वासलात र आय विवरण हिसाब तथा तत्सम्बन्धी अनुसूचीहरू विद्यालयले राखेको हिसाबसँग दुरुस्त रहेका छन् ।
३. यसै प्रतिवेदनको अभिन्न अंगको रूपमा रहेका संलग्न अनुसूचीहरूमा उल्लेखित वुदाहरूले पार्ने असरहरू बाहेक हामीले पाएसम्मको सूचना, दिइएको स्पष्टीकरण र संलग्न लेखा नीति तथा टिप्पणीहरूलाई साथै अध्ययन गर्दा हाम्रो रायमा २०७८ आषाढ मसान्तको वित्तीय स्थिति र सो मितिमा समाप्त भएको आर्थिक सञ्चालन नतिजा साथै उक्त अवधिको नगद प्रवाह विवरणले उचित तथा यथार्थ विवरण चित्रण गर्दछ ।

मिति : २०७८/०९/०९

कावासती, नवलपरासी

रायका आधारहरू :

लेखापरीक्षणको सर्वमान्य सिद्धान्त तथा नेपाल लेखापरीक्षण मानको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । वित्तीय विवरण सारभूत रूपमा गलत आँकडा रहित छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनको लागि ती लेखापरीक्षण मान अनुसार लेखापरीक्षण योजना तयार गरी तदनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । वित्तीय विवरणमा उल्लेखित रकम र खुलाईएका अन्य विवरणलाई पुष्ट्याई गर्न प्रमाणको छड्के परीक्षणलाई समेत लेखापरीक्षणमा समावेश गरिएको छ । संस्थाले अवलम्बन गरेको लेखा सिद्धान्त व्यवस्थापनले गरेको महत्त्वपूर्ण अनुमान तथा वित्तीय विवरण प्रस्तुतीको समग्र स्थितिको मूल्याडकन पनि लेखापरीक्षणमा समावेश गरिएको छ । लेखापरीक्षण प्रक्रियाले हाम्रो मन्तव्यलाई पर्याप्त आधार प्रदान गर्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं ।

मुख्य लेखापरीक्षण व्यहोराहरू

मुख्य लेखापरीक्षण व्यहोराहरू यसै साथ छुट्टै अनुसूचीमा संलग्न गरेका छौं वा देहाय बमोजिमका छन् । टिप्पणीमा उल्लेखित असुल गर्नुपर्ने र नियमित गर्नुपर्नेलाई नियमानुसार गर्नु/गराउनु हुन ।

व्यवस्थापनका उत्तरदायित्वहरू

प्रचलित कानून तथा नेपाल लेखामान बमोजिम वित्तीय विवरणको तयारी र यथार्थ प्रस्तुतीकरण गर्नु श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयको व्यवस्थापनको उत्तरदायित्व हो । यस उत्तरदायित्व अर्न्तगत वित्तीय विवरण गलत आँकडा, जालसाजी वा त्रुटीको कारणरहित छ भनी तयारी र प्रस्तुतीकरण गर्ने कार्यसँग सम्बन्धित नियन्त्रण प्रणालीको तर्जुमा गर्ने, लागू गर्ने र अद्यावधिक बनाई राख्ने, उपयुक्त लेखानीतिको छनौट गर्ने र लागू गर्ने तथा तत्कालीन अवस्थामा उपयुक्त लेखा अनुमानहरू गर्ने कार्यहरू पर्दछन् ।

लेखापरीक्षकको उत्तरदायित्वहरू

प्रस्तुत वित्तीय विवरणहरू माथि लेखापरीक्षणको आधारमा आफ्नो मन्तव्य जारी गर्नु हाम्रो उत्तरदायित्व हो ।

प्रमुख लेखा नीति तथा टिप्पणीहरू (आ.व.२०७७/७८)

(क) संस्थाको सामान्य परिचय

यस विद्यालयको नाम श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय हो । यो विद्यालय रेसुङ्गा नगरपालीका, ०८ तम्घास, गुल्मीमा अवस्थित छ । यस विद्यालयको स्थापना वि.सं. २०४३ मा भएको र शिक्षा ऐन २०२८ (संशोधन सहित) बमोजिम सञ्चालनमा रहेको छ । यो एक सरकारी निकाय हो, यस विद्यालयले हालसम्म स्थायी लेखा नम्बर लिइसकेको छैन । यस विद्यालयले स्थापनाकालदेखि समुदायका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयस्तरको शिक्षा दिने कार्य गर्दै आएको छ ।

प्रमुख लेखानीतिहरू

१. विद्यालयका संलग्न वित्तीय विवरणहरू ऐतिहासिक लागतका आधारमा तयार पारिएका छन् । अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक लेखा मापदण्ड र सर्वमान्य लेखा सिद्धान्त, शिक्षा ऐन र नियमावली अनुसार वित्तीय विवरणहरू तयार पार्नुपर्ने हुन्छ । विद्यालयले आफ्नो लेखा अभिलेखमा नगद तथा प्रोदभावी दुबै आधार अंगिकार गरेको पाइयो ।
२. विद्यालयले सञ्चालन र पूँजीगत दुबै किसिमका खर्चलाई खर्च पश्चात् अनुमोदन गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने गरेको पाइयो ।
३. विद्यालयले स्थायी सम्पत्तिहरूमा नियमानुसार मूल्य ह्रास नीति अवलम्बन गरेको पाइएन ।
४. विद्यालयले प्रचलित शिक्षा ऐन, नियमावली र आर्थिक ऐन नियमअनुसार लेखा अभिलेख राख्न प्रयास गरेको पाइयो ।
५. विद्यालयले आफ्नो आम्दानीलाई नगद आधारमा र खर्चलाई प्रोदभावी आधारमा राख्ने गरेको पाइयो ।

लेखासम्बन्धी टिप्पणी

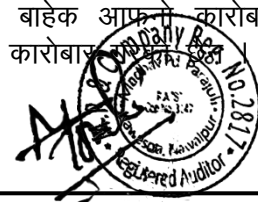
१. लेखापरीक्षणको सिलसिलामा आवश्यक ठानी माग गरिएको जानकारी एवं सोधनी गरिएको कुराहरूको जवाफ यथाशीघ्र प्राप्त भयो ।
२. विद्यालयको लेखा ऐतिहासिक मूल्य पद्धतिमा नगद तथा प्रोदभावी दुबै आधारमा राखिएको छ ।
३. विद्यालयको यस आ.व.को अन्तमा निम्नानुसार नगद तथा बैंक मौज्जात रहेको देखिन्छ।

क. रा.वा. बैंकमा बाँकी हि.नं. १०१३	२७५९७०.४९
ख. रा.वा. बैंकमा बाँकी हि.नं. १५५१	१३१८४४४.८९
ग. रा.वा. बैंकमा बाँकी हि.नं. २०९४	५३०७.००
घ. कृषि विकास बैंक	३७१२२.३४
ङ. एन. एम.वी. बैंक	७४४७९.७८
च. शाईन रेसुङ्गा वि. बैं. मुदती/अक्षयकोष	१०१९६८.४१
छ. रा.वा. बैंक मुदती	१४७५००.००

४. हरेक आर्थिक वर्षको अन्तमा विद्यालयले आफ्नो खाता रहेका बैंकहरूबाट बैंक सर्टिफिकेट लिएर बैंक रिकन्सिलियसन गर्नुपर्ने देखिन्छ।
५. विद्यालयको वासलात अनुसार २०७८ आषाढ मसान्तमा जम्मा रु.२५१३४८७८।२१ बराबरको सम्पत्ति तथा पूँजी रहेको देखिन्छ । जुन हालको विद्यालयको सबै सम्पत्तिको वास्तविक मूल्य (फेयर म्यालु) अनुसार मेल खाँदैन समय समयमा मूल्याङ्कन गराउन सुभाब छ ।
६. शिक्षक तथा कर्मचारीको तलब भुक्तानीमा लाग्ने १ प्रतिशत सामाजिक सुरक्षा कर र नियमानुसारको आयकर तथा अन्य करकट्टी गरी दाखिला गर्ने गरेको पाइयो ।
७. विद्यालयले वार्षिक रूपमा अनुमानित बजेट तथा कार्यक्रम बनाउने गरेको पाइयो ।
८. सा.ले.प.ले दिएका महत्त्वपूर्ण सुभाबहरू समेतलाई अंगिकार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
९. विद्यालयले आफ्ना सबै शैक्षिक कार्यक्रमहरूमा अङ्ग्रेजी माध्यमका कक्षाहरू प्रोजेक्ट वेश लर्निङ्ग विधिमा कक्षाहरू सञ्चालन गर्दै आएको देखिन्छ ।
१०. विद्यालयले स्थानीय, प्रदेश तथा संघीय सरकारका नीति, निर्देशन तथा कानूनहरूको परिपालना गरेको देखिन्छ ।
११. यस आ.व.मा विद्यालयले प्रदेश सरकारबाट समेत अनुदान लिई विभिन्न क्लस्टरका विद्यार्थीहरूलाई निकासी अनुसारका छात्रवृत्ति वितरण गरी शिक्षाको अवसरबाट बञ्चित वर्गलाई लाभान्वित गराएको पाइयो ।
१२. विद्यालयले यस अवधिमा नियमित शैक्षिक कार्यक्रमबाहेक जग्गा, भवन, विज्ञान प्रयोगशाला, फर्निचर जस्ता संरचना निर्माणको क्षेत्रमा समेत अनुदान प्राप्त गरी लगानी गरेको पाइयो ।
१३. विद्यालय प्रसाशन र विद्यालय व्यवस्थापन समिति विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिमा र समय सापेक्ष शिक्षा प्रदान गर्ने विषयमा निरन्तर लागेको पाइयो लेखा व्यवस्थापन पनि पारदर्शी देखिन्छ । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली अभ्यवस्थित, बिल बिजकहरूको भुक्तानीमा सुधार र केही छुटेका शीर्षकहरूमा टि.डि.एस. गरी भुक्तानी गर्ने तथा वेनामी, ईस्टिमेट बिललाई पूर्णतः निषेध गर्न सके विद्यालयले आफ्नो सोचेजस्तो उपलब्धी हासिल गर्न सक्ने देखिन्छ ।

१३. सम्बन्धित पक्ष विवरण :

विद्यालयले प्र.अ. डोर विक्रम श्रीसलाई नियमानुसारको तलबभत्ता भुक्तानी बाहेक आफ्नो कारोबार विद्यालय व्यवस्थापन समिति र विद्यालयसँग स्वार्थ भएका कुनै पनि पक्षसँग कारोबार

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय

रेसुङ्गा नगरपालिका ८, खानीगाउँ, तम्घास, गुल्मी
२०७८ आषाढ मसान्तको वासलात विवरण

विवरण	अनुसूची	यस आ.व	गत आ.व
संकलित पुंजी	१	१७,९५०,०३३।७९	८,८९९,६६२।३६
सञ्चालन वचत । घाटा		२२६१५३६।१९	३४६१२४६।६७
पूँजीगत अनुदान	५	५०२२३०८।२३	५५८९१२४।७६
ऋण सापटी		३००००।००	१५२७००।००
भूक्तानी दिन बांकी	३	०।००	०।००
जम्मा		२५,५३३,८७८।२१	१९,४७७,०३३।७९
पूँजीगत खर्च(स्थायी सम्पत्ति)	६	२१८४९०८५।३०	१५२४०१०।७३
नखुलेको स्थायी सम्पत्ति			०।००
पेशकी तथा पाउनुपर्ने	४	४००००।००	०।००
बैंक तथा नगद	२	३,२८४,७९२।९१	४,२३६,९२६।४९
जम्मा		२५,५३३,८७८।२१	१९,४७७,०३३।७९

नगद प्रवाह विवरण २०७७/७८ को

विवरण	यस आ.व	गत आ.व
सञ्चालन वचत । घाटा	२,२६१,५३६।१९	३,४६१,२४६।६७
मुल्य ह्रास खर्च	०।००	०।००
जम्मा	२,२६१,५३६।१९	३,४६१,२४६।६७
चालु दायित्व बढेको । घटेको	(१२२७००।००)	१५२७००।००
चालु सम्पत्ति बढेको । घटेको	(४००००।००)	०।००
क सञ्चालन गतिविधि वाट नगद प्रवाह	६३४५३६।१९	४९८८२४६।६७
ख लगानी गतिविधि वाट नगद प्रवाह	(६६०८९।७८)	(१५२४०१।०७)
पूँजीगत खर्च	(६६०८९।७८)	(१५२४०१।०७)
ग वित्तीय गतिविधि वाट नगद प्रवाह	५०२२३०८।२३	१४४८८७८।१२
पूँजीगत अनुदान प्राप्त	५०२२३०८।२३	५५८९१२४।७६
पूँजीगत समायोजन	०।००	८८९९६६।२३
खुद नगद प्रवाह	(९५२१३३।५८)	४२३६९२६।४९
शुरू बैंक तथा नगद मौज्जात	४,२३६,९२६।४९	०।००
जम्मा	३,२८४,७९२।९१	४,२३६,९२६।४९

आजको हाम्रो संलग्न विवरण अनुसार

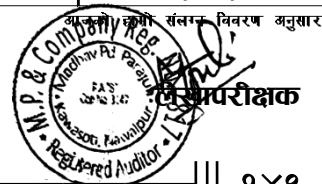
आम्दानी तथा खर्च आ.व.२०७७/७८ को आय विवरण

विवरण	अनुसूची	यस आ.व	गत आ.व
आयगत संचालन आम्दानी	७	२८,१३३,६५७।७९	२८,२१८,४६७।८०
अन्य आम्दानी		०।००	०।००
जम्मा आम्दानी		२८,१३३,६५७।७९	२८,२१८,४६७।८०
न्यून:आयगत संचालन खर्च	८	२५,८७२,१२।६०	२४,७५७,२२।१३
मुल्यह्रास पूर्वको संचालन वचत		२,२६१,५३६।१९	३,४६१,२४६।६७
न्यून:मुल्य ह्रास		०।००	०।००
संचालन वचत ? घाटा वासलातमा सारेको		२,२६१,५३६।१९	३,४६१,२४६।६७

लेखापाल

प्रधानाध्यापक

अध्यक्ष

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय

रेसुजा नगरपालिका ८, खानीपाऊं, तम्घास, गुल्मी

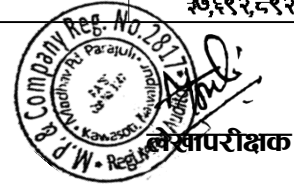
आ.व. २०७७/७८ को प्राप्ती तथा भुक्तानी विवरण

प्राप्ती	रकम	भुक्तानी	रकम
गतको बल्वा मौज्दात		शैक्षिक मेसीनरी सामग्री	२९८९००
गत आ.व.को वार्षिक मौज्दात		पुस्तक पत्रपत्रिका	७८९४२६
वचत खाता नं. १०१३	३९९३८१४५	भवन निर्माण	४६८९३०५
चलती खाता नं. १५५१	१०९६०४२५५	टाइलेन्ट	५८६३०
चलती खाता नं. २०९४	५३०७००	फोन केबल महशुल	२७००
कृषि विकास बैंक वचत	३५९८२०८८	इन्धन, विद्युत, पानी	१२८३६५
एन.एम.वी.बैंक	७२४२७४९	फर्मिचर खर्च	२२१७७३
रेसुजा बैंक	१६७८६९१२	त.भ. विदानी	२४९२९७५
मुद्दती खाता	२४६०००००	त.भ. दिवा	४७०५०४२
रेसुजा न.पा.तथा अन्य कार्यालयबाट अनुदान		त.भ. सरकारी	१२७२४००१९
तलब भत्ता निकाशा	१२९३४२७०४०	बग्गा खरिद	१०००००
दिवा खाजा निकाशा	९३३२००	परीक्षा खर्च	६९०७६७
पाठ्यपुस्तक निकाशा	४८७९१०००	बतिरिक्त कार्य	१८७८९४
सि.यु.जी.निकाशा	२२४६२५	भ्रमण	२४५००
विभिन्न शिर्षकमा निकाशा	८६३०००	आवेदन रजिष्ट्रेसन	२७६१५०
छत्रवृत्ती निकाशा	१५९८००	मर्मत सभार	५६९००
राष्ट्रिय परीषानोड परीक्षा खर्च	९६५७०	विज्ञापन	४०५००
पुननिर्माण निकाशा	३३०९७२४१३	सामाजिक सहयोग	१५०००
सामाजिक विकास इन्भिजन का.	१०६२५८४००	छायाड खर्च	३६२७८४
आइ.सी.टि.विज्ञान प्रयोगशाला	६५००००	मसलन्द खर्च	४४७३१८
प्रारम्भिक बाल विकास सौ.सा.	१०८०००	बतिरिक्त क्रियाकलाप	३०००
निर्जि स्रोत आम्दानी		छत्रवृत्ति पुरस्कार	५६७८८०१८८
भर्ना सहयोग	१५८०४९९	घरौटी फिर्ता	२५०
अभिभावक सहयोग	५८७७६८५	बतिरिक्त सत्कार	६८२०५
परीक्षा सहयोग	१४६५७५५	उत्सव समारोह	१६९९३५
शिफारिस	२९८०००	शैक्षिक सामग्री	८८७९९२
टाइलेन्ट	४७७५०	सि.यु.जी.खर्च	११०२९२
पुस्तकालय सहयोग	३१४५०	चिया नास्ता	१३७००
फर्मिचर सहयोग	२६८०५०	प्रमाणपत्र	२००००
कम्प्युटर सहयोग	१४६९३९५	स्कूल नस खर्च	६०८५८८
आवेदन रजिष्ट्रेसन	४३७२००	स्कूलनस खर्च फिर्ता	१५२०००
हायरी	१५७५०	लेखा परीक्षण २०७६/०७७	७१५७५
न्याव सहयोग	१०३७००	दिवा खाजा	७१७७२६
बतिरिक्त कक्षा	१०००००	विविध खर्च	५४६०
स्कूल नस आम्दानी	२७७५५०	कम्प्युटर पेशकी	४०००००
सदस्यता शुल्क	३०५४३६	बैंक कर	८८६५४२
विज्ञापन र अन्य	१४६४१५	वाकी मौज्दात	
क्यान्टिन भाडा	२२४०००	क. रा.वा. बैंकमा वाकी हि.नं. १०१३	२७५९७०४९
खर्च वापत	३०००००	ख. रा.वा. बैंकमा वाकी हि.नं. १५५१	१९१८४४८९
बैंक व्याज	१६२७२३३९	ग. रा.वा. बैंकमा वाकी हि.नं. २०९४	५३०७००
क.स.कोष जम्मा	३२३०४००	घ. कृषि विकास बैंक	३७२२३४
		ङ. एन. एम.वी. बैंक	७४४७९१७८
		च.साईन रेसुजा वि. बैं. मुद्दती/बख्यकोष	१०१९६८४१
		छ. रा.वा.बैंक मुद्दती	१४७१५००००
जम्मा	३७,६९,२,८९,३५१	जम्मा	३७,६९,२,८९,३५१

लेखापाल

प्रधानाध्यापक

अध्याक्ष

१५०

आवाज-१८ (श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय, तम्घास, गुल्मी)

वर्तमान शिक्षक तथा कर्मचारी वितरण

क्र. सं.	पद	नाम, थर	शैक्षिक योग्यता	मूल विषय	अध्यापन तह	नियुक्ति मिति	ठेगाना	कैफियत
१	प्र.अ.	डोरविक्रम श्रीस	एम्.ए./ एम्.एड्.	अङ्ग्रेजी	माध्यमिक	०४९-१०-१५	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	स्थायी
२	स.प्र.अ.	युवराज अर्याल	एम्.एस्सी./ बी.एड्.	गणित	माध्यमिक	०६०-०७-२५	मालिका-४, गुल्मी	स्थायी
३	शिक्षक	थम्पनबहादुर के.सी.	एम्.एड्./ एम्.बी.एस्./ बी.एस्सी.	विज्ञान/शिक्षा	माध्यमिक	०५७-०३-०५	मालिका-८, गुल्मी	राहत
४	शिक्षक	बसुन्धरा थापा (खड्का)	एम्.ए./बी.एड्.	नेपाली	माध्यमिक	०५९-०२-०१	इस्मा-४, गुल्मी	राहत
५	शिक्षक	टीकाराम खड्का	एम्.ए./बी.एड्.	अङ्ग्रेजी	माध्यमिक	०६०-०५-०१	इस्मा-४, गुल्मी	राहत
६	शिक्षक	वासुदेव पन्थी	एम्.बी.एस्./ एम्.एड्.	व्यवस्थापन/ शिक्षा	माध्यमिक	०४९-१२-१६	रेसुङ्गा-९, गुल्मी	स्थायी
७	शिक्षक	दुर्गाबहादुर टण्डन	एम्.बी.एस्. अध्ययनरत	व्यवस्थापन	माध्यमिक	०६३-०४-१६	गुल्मीदरबार-७, गुल्मी	निजी स्रोत
८	शिक्षक	शान्ति नेपाली	एम्.ए.	नेपाली	माध्यमिक	०४९-१२-१६	रेसुङ्गा-१, गुल्मी	स्थायी
९	शिक्षक	हरि झवाली	एम्.ए./एम्.एड्.	अर्थशास्त्र/ शिक्षा	माध्यमिक	०४९-१२-१६	रेसुङ्गा-९, गुल्मी	स्थायी
१०	शिक्षक	रविकुमार घर्ती	एम्.एस्सी.	रसायन विज्ञान	माध्यमिक	०७२-०४-०६	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	अस्थायी
११	शिक्षक	बिनोद तिमिसिना	एम्.एस्सी.	जीव विज्ञान	माध्यमिक	०७५-०४-२१	पोखरा-२५, हेम्जा	अस्थायी
१२	शिक्षक	देव खासु	एम्.एस्सी.	भौतिकशास्त्र	माध्यमिक	०७८-०६-१५	रेसुङ्गा-१४, गुल्मी	निजी स्रोत
१३	शिक्षक	प्रज्वल खड्का	बी.एस्सी. CSIT	Programming	माध्यमिक	०७६-०१-१२	रेसुङ्गा-२, गुल्मी	निजी स्रोत
१४	शिक्षक	मन्दिप भलामी	एम्.एस्सी.आई.टी.	कम्प्युटर	माध्यमिक	०७७-०६-१५	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
१५	शिक्षक	शारदा भलामी	एम्.एड्. अध्ययनरत	अङ्ग्रेजी	निम्न माध्यमिक	०६४-०५-०२	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
१६	शिक्षक	केशरबहादुर के.सी.	बी.एड्.	गणित	माध्यमिक/निम्न माध्यमिक	०७०-०१-१५	रेसुङ्गा-१०, गुल्मी	राहत
१७	शिक्षक	अञ्जु अर्याल	एम्.एड्. अध्ययनरत	अङ्ग्रेजी	निम्न माध्यमिक	०७१-०५-११	मालिका-८, गुल्मी	स्थायी
१८	शिक्षक	कृष्णप्रसाद पन्थी	एम्.ए./बी.एड्.	गणित/ अर्थशास्त्र	माध्यमिक/निम्न माध्यमिक	०६०-०६-२६	छत्रदेव-५, अर्घाखाँची	स्थायी
१९	शिक्षक	ज्ञानराज खनाल	बी.बी.एस्.	विज्ञान	निम्न माध्यमिक	०७०-०२-१४	इस्मा-१, गुल्मी	राहत
२०	शिक्षक	खिमकली भलामी	आई.ए.		प्रा. प्रथम	०४४-११-०१	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	स्थायी
२१	शिक्षक	निर्मला अर्याल	आई.ए.		प्रा. द्वितीय	०४८-११-१३	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	स्थायी
२२	शिक्षक	माधवी थापा	+२ अध्ययनरत		प्रा. द्वितीय	०४८-०२-२८	रेसुङ्गा-२, गुल्मी	स्थायी
२३	शिक्षक	विष्णुमाया भण्डारी	बी.एड्.	नेपाली	प्रा. द्वितीय	०६१-०१-३१	रेसुङ्गा-४, गुल्मी	स्थायी
२४	शिक्षक	चुमकला मरासिनी	आई.एड्.		प्रा. द्वितीय	०६३-०८-२९	रेसुङ्गा-६, गुल्मी	स्थायी
२५	शिक्षक	प्रतिक्षा बस्नेत	एम्.एड्. अध्ययनरत	अङ्ग्रेजी	प्राथमिक	०७१-०५-११	गुल्मीदरबार-७, गुल्मी	स्थायी
२६	शिक्षक	पार्वती काउछा	बी.एड्.	नेपाली	प्राथमिक	०६५-०५-११	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	राहत
२७	शिक्षक	विष्णु बज्राडे घिमिरे	बी.एड्. अध्ययनरत	नेपाली	प्राथमिक	०७२-०८-१५	धुर्कोट-७, गुल्मी	राहत
२८	शिक्षक	भरतकुमार श्रीस	एम्.एड्.	अङ्ग्रेजी	माध्यमिक/ प्राथमिक	०७५-०५-०४	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	अस्थायी

क्र. सं.	पद	नाम,थर	शैक्षिक योग्यता	मूल विषय	अध्यापन तह	नियुक्ति मिति	ठेगाना	कैफियत
२९	शिक्षक	मुना बराल	एम्.एड्. अध्ययनरत	नेपाली	माध्यमिक/ प्राथमिक	०५९-०२-०१	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
३०	शिक्षक	भगवती सारु	बी.एड्. अध्ययनरत		प्राथमिक	०६०-०५-०१	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
३१	शिक्षक	सिर्जना काउछा	बी.एड्. अध्ययनरत		प्राथमिक	०६०-०५-०१	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
३२	शिक्षक	इन्दु थापा	१०+२		प्राथमिक	०६६-०२-१६	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
३३	शिक्षक	मधु श्रीस	१०+२ अध्ययनरत		प्राथमिक	०६२-०९-०१	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
३४	शिक्षक	रेनुका श्रेष्ठ	आई. ए.		प्राथमिक	०७३-०२-३०	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
३५	शिक्षक	कमला खत्री	बी.ए.	अङ्ग्रेजी	प्राथमिक	०७४१-०२-१२	मदाने-२, गुल्मी	निजी स्रोत
३६	शिक्षक	कुसुम बुढाथोकी	बी.एड्.	अङ्ग्रेजी	प्राथमिक	०७५-०१-०९	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
३७	शिक्षक	चन्द्रबहादुर रेश्मी	बी.एड्. (अ)	गणित	प्राथमिक	०७७-११-०७	रेसुङ्गा-१४, गुल्मी	निजी स्रोत
३८	शिक्षक	दिक्षा पुन	बी.बी.एस्. (अ)	कम्प्युटर	निम्न माध्यमिक	०७७-१२-०५	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
३९	शिक्षक	किम सन्ध्या विष्ट	बी.ए. (अ)	अङ्ग्रेजी	प्राथमिक	०७८-०७-२३	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
४०	शिक्षक	दीपा खत्री	बी.एड्. (अ)	गणित	प्राथमिक	०७८-०७-२२	मुसिकोट-२, गुल्मी	निजी स्रोत
४१	शिक्षक	हीरा काउछा	बी.आइ.टी.	कम्प्युटर	माध्यमिक	०७७-०८-०८	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	निजी स्रोत
४२	शिक्षक	हिरासिंह सराङ्कोटी	एम्.ए., पी.जी.डी.इ. (अ)	गणित	माध्यमिक	०६६-०८-१६	गुल्मीदरबार-३, गुल्मी	आंशिक
४३	शिक्षक	गणेशबहादुर अधिकारी	एम्.एड्.	अङ्ग्रेजी	माध्यमिक	०६७-०५-०१	रेसुङ्गा-१०, गुल्मी	आंशिक
४४	शिक्षक	अशोक पाण्डे	एम्.ए.	गणित	माध्यमिक	०७४-०४-०१	रेसुङ्गा-१, गुल्मी	आंशिक
४५	शिक्षक	प्रदिप खनाल	एम्.बी.ए.	वित्तशास्त्र	माध्यमिक	०७५-०४-१०	रेसुङ्गा-८, गुल्मी	आंशिक
४६	शिक्षक	रामप्रसाद पन्थी	एम्.एड्.	नेपाली	माध्यमिक	०७५-०८-०२	रेसुङ्गा-२, गुल्मी	आंशिक
४७	शिक्षक	चक्रबहादुर के.सी.	ई.(डि.सी.ई), बी.एड्.	इङ्ग्रेज/गणित	माध्यमिक	०७६-०१-१०	रेसुङ्गा-३, गुल्मी	आंशिक
४८	शिक्षक	सुरेश खनाल	एम्.सी.ए./बी.एड्.	कम्प्युटर	माध्यमिक	०७६-०३-१०	रेसुङ्गा-५, गुल्मी	आंशिक
४९	शिक्षक	विनोद पाण्डेय	एम्.ए./बी.एल्./बी.एड्.	अर्थशास्त्र/ कानून	माध्यमिक	०७७-०६-०५	रेसुङ्गा-१, गुल्मी	आंशिक
५०	शिक्षक	विष्णुप्रसाद पन्थी	बी.ए., एल्.एल्.बी.	कानून	माध्यमिक	०७७-१२-०१	रेसुङ्गा-९, गुल्मी	आंशिक
५१	शिक्षक	घनश्याम पाण्डेय	एम्.ए., बी.एड्.	समाजशास्त्र/ मानवशास्त्र	माध्यमिक	०७८-०३-१५	रेसुङ्गा-१०, गुल्मी	आंशिक
५१	शिक्षक	शंकर सुवेदी	एम्.ए.	समाजशास्त्र/ मानवशास्त्र	माध्यमिक	०७८-०३-१५	रेसुङ्गा-२, गुल्मी	आंशिक
५२	चालक	सन्तोष भण्डारी	एस.एल्.सी.		श्रेणीविहिन	०७६-०१-१२	रेसुङ्गा-१, गुल्मी	निजी स्रोत
५३	चालक	विष्णु नेपाली	कक्षा : १०		श्रेणीविहिन		रेसुङ्गा-२, गुल्मी	निजी स्रोत
५४	द्वारपाल	दिलबहादुर पाइजा	साक्षर		श्रेणीविहिन	०६७-०५-०२	बडिगाड-८, बाग्लुङ	निजी स्रोत
५५	परिचर	कमला पन्थी	साक्षर		श्रेणीविहिन	०५६-०६-०२	रेसुङ्गा-९, गुल्मी	अस्थायी
५६	परिचर	उमा घर्ती मगर	एस.एल्.सी.		श्रेणीविहिन	०७६-०१-०९	मालिका-५, गुल्मी	निजी स्रोत
५७	परिचर	हुमलाल पाण्डे	साक्षर		श्रेणीविहिन	०७६-०१-०९	रेसुङ्गा-१, गुल्मी	निजी स्रोत

**विद्यालयमा गठित विभिन्न समिति/उप-समितिहरू
वर्तमान निर्माण समिति**

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	अध्यक्ष	चन्द्रबहादुर जि.सी.
२	सदस्य	बालसिंह वि.क.
३	सदस्य	विजय शर्मा

क्र.सं.	पद	नाम, थर
४	सदस्य	विष्णुमाया श्रीस
५	सदस्य	रामकृष्ण पौडेल
६	सदस्य-सचिव	डोर विक्रम श्रीस

सामाजिक परीक्षण समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	चन्द्रबहादुर जि.सी.
२	सदस्य	वसन्त थापा
३	सदस्य	चित्रबहादुर थापा
४	सदस्य	विष्णुकुमारी टण्डन

क्र.सं.	पद	नाम, थर
५	सदस्य	धनबहादुर वि.क.
६	विद्यार्थी प्रतिनिधि	शान्ता पाण्डे
७	सदस्य-सचिव	युवराज अर्याल

विद्यालय सुधार योजना निर्माण मस्यौदा समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	डोर विक्रम श्रीस
२	सदस्य	चन्द्रबहादुर जि.सी.
३	सदस्य	बेलबहादुर थापा काउछा
४	सदस्य	यमबहादुर वि.क.
५	सदस्य	तेजकुमारी क्षेत्री

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	युवराज अर्याल
७	सदस्य	टीकाराम खड्का
८	सदस्य	विजय शर्मा
९	सदस्य	सविना पाण्डे

यातायात व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	अध्यक्ष	यज्ञमूर्ति थापा
२	उपाध्यक्ष	चन्द्रबहादुर जि.सी.
३	सदस्य	तिलबहादुर थापा
४	सदस्य	पदमबहादुर मल्ल
५	सदस्य	पदमबहादुर पुन

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	पूर्णबहादुर राना
७	सदस्य	चित्रबहादुर थापा
८	सदस्य	कृष्णबहादुर श्रीस
९	सदस्य-सचिव	डोर विक्रम श्रीस

शिक्षक/कर्मचारी छनौट समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	तिलबहादुर थापा
२	सदस्य	सम्बन्धित वि.नि.
३	सदस्य	विषय विज्ञ

क्र.सं.	पद	नाम, थर
४	सदस्य	विषय विज्ञ
५	सदस्य-सचिव	डोर विक्रम श्रीस

खाजा व्यवस्थापन तथा अनुगमन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	चन्द्रबहादुर जि.सी.
२	सदस्य	विष्णुमाया श्रीस
३	सदस्य	अविना कुँवर

क्र.सं.	पद	नाम, थर
४	सदस्य	एलिसा शर्मा
५	सदस्य-सचिव	वासुदेव पन्थी

संस्कृति संरक्षण समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	बालसिंह वि.क.
२	सह-संयोजक	यमबहादुर वि.क.
३	सदस्य	यज्ञमूर्ति थापा
४	सदस्य	वासुदेव पन्थी
५	सदस्य	टीकाराम खड्का

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	कृष्ण परियार
७	सदस्य	डम्मरबहादुर वि.क.
८	सदस्य	चन्द्रबहादुर वि.क.
९	सदस्य	धनबहादुर वि.क.
१०	सदस्य-सचिव	शान्ति नेपाली

पूर्व विद्यार्थी मञ्च

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	अध्यक्ष	गोपाल विष्ट
२	सचिव	हिमकला राना
३	सदस्य	ओमबहादुर कार्की
४	सदस्य	प्रदीप पाण्डे
५	सदस्य	डा. कृष्णहरि खनाल
६	सदस्य	कल्पना पाण्डे

क्र.सं.	पद	नाम, थर
७	सदस्य	राजन घिमिरे
८	सदस्य	सुरज जि.सी.
९	सल्लाहकार	रमेश श्रीस
१०	सल्लाहकार	टीका भलामी
११	सल्लाहकार	रामप्रसाद पन्थी

विभागीय प्रमुख

क्र.सं.	विभाग	नाम, थर
१	गणित विषय	युवराज अर्याल
२	विज्ञान विषय	थम्मनबहादुर के.सी.
३	व्यवस्थापन विषय	वासुदेव पन्थी
४	अंग्रेजी विषय	टीकाराम खड्का

क्र.सं.	विभाग	नाम, थर
५	नेपाली विषय	वसुन्धरा थापा
६	सामाजिक विषय	हरि ज्ञवाली
७	कम्प्युटर इञ्जि. विषय	प्रज्वल खड्का
८	कानून विषय	विनोद पाण्डे

प्रकाशन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	वासुदेव पन्थी
२	सदस्य	टीकाराम खड्का

क्र.सं.	पद	नाम, थर
३	सदस्य	शान्ति नेपाली
४	सदस्य	वसुन्धरा थापा

विद्यार्थी कल्याणकारी कोष व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	वसुन्धरा थापा
२	सदस्य	शान्ति नेपाली
३	सदस्य	खिमकली भलामी
४	सदस्य	थम्मनबहादुर के.सी.

क्र.सं.	पद	नाम, थर
५	सदस्य	हरि ज्ञवाली
६	सदस्य	भगवती श्रीस
७	सदस्य	प्रतीक्षा बस्नेत
८	सदस्य	ज्ञानराज खनाल

खेलकूद समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	केशरबहादुर के.सी.
२	सदस्य	शान्ति नेपाली
३	सदस्य	देव खासु
४	सदस्य	दीपा खत्री
५	सदस्य	मधु श्रीस

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	रविकुमार घर्ती
७	सदस्य	भरतकुमार श्रीस
८	सदस्य	प्रज्वल खड्का
९	सदस्य	मन्दिप भलामी
१०	सदस्य	हीरा काउछा

सरसफाइ समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	निर्मला अर्याल
२	सदस्य	शान्ति नेपाली
३	सदस्य	शारदा भलामी
४	सदस्य	दुर्गाबहादुर टण्डन
५	सदस्य	रविकुमार घर्ती
६	सदस्य	अञ्जु अर्याल

क्र.सं.	पद	नाम, थर
७	सदस्य	पार्वती काउछा
८	सदस्य	प्रतीक्षा बस्नेत
९	सदस्य	दीपा खत्री
१०	सदस्य	चुमकला मरासिनी
११	सदस्य	कुसुम बुढाथोकी
१२	सदस्य	किम सन्ध्या बिष्ट

परीक्षा समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	थम्मनबहादुर के.सी.
२	सदस्य	टीकाराम खड्का
३	सदस्य	शान्ति नेपाली
४	सदस्य	वासुदेव पन्थी
५	सदस्य	हरि ज्ञवाली

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	वसुन्धरा थापा
७	सदस्य	कृष्णप्रसाद पन्थी
८	सदस्य	प्रज्वल खड्का
९	सदस्य	मन्दिप भलामी

छात्रवृत्ति सिफारिस समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	युवराज अर्याल
२	सदस्य	वासुदेव पन्थी
३	सदस्य	खिमकली भलामी
४	सदस्य	निर्मला अर्याल

क्र.सं.	पद	नाम, थर
५	सदस्य	शान्ति नेपाली
६	सदस्य	हरि ज्ञवाली
७	सदस्य	मधु श्रीस
८	सदस्य	इन्दु थापा

पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	वसुन्धरा थापा
२	सदस्य	शान्ति नेपाली
३	सदस्य	दुर्गाबहादुर टण्डन
४	सदस्य	केशरबहादुर के.सी.
५	सदस्य	इन्दु थापा
६	सदस्य	मधु श्रीस

क्र.सं.	पद	नाम, थर
७	सदस्य	अञ्जु अर्याल
८	सदस्य	मुना बराल
९	सदस्य	भगवती सारू
१०	सदस्य	सिर्जना काउछा
११	सदस्य	विष्णुमाया भण्डारी
१२	सदस्य	रेनु श्रेष्ठ

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१३	सदस्य	हीरा काउछा
१४	सदस्य	चन्द्रबहादुर रेश्मी

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१५	सदस्य	मन्दिप भलामी
१६	सदस्य	निर्मला अर्याल

अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति (प्रा.वि.)

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	प्रतिक्षा बस्नेत
२	सदस्य	दीपा खत्री
३	सदस्य	मुना बराल
४	सदस्य	इन्दु थापा

क्र.सं.	पद	नाम, थर
५	सदस्य	भगवती सारु
६	सदस्य	माधवी थापा
७	सदस्य	चन्द्रबहादुर रेश्मी
८	सदस्य	कमला खत्री

अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति (मा.वि.)

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	दुर्गाबहादुर टण्डन
२	सदस्य	शान्ति नेपाली
३	सदस्य	केशरबहादुर के.सी.
४	सदस्य	वसुन्धरा थापा

क्र.सं.	पद	नाम, थर
५	सदस्य	अञ्जु अर्याल
६	सदस्य	रविकुमार घर्ती
९	सदस्य	प्रज्ज्वल खड्का
१०	सदस्य	मन्दिप भलामी

अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति (११/१२)

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	दुर्गाबहादुर टण्डन
२	सदस्य	रविकुमार घर्ती
३	सदस्य	शान्ति नेपाली
४	सदस्य	गणेशबहादुर अधिकारी
५	सदस्य	हिरासिंह सराङ्कोटी

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	विनोद तिमिसिना
७	सदस्य	प्रदिप खनाल
८	सदस्य	विनोद पाण्डे
९	सदस्य	घनश्याम पाण्डे

सांस्कृतिक समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	रेनुका श्रेष्ठ
२	सदस्य	इन्दु थापा
३	सदस्य	शारदा भलामी
४	सदस्य	वसुन्धरा थापा
५	सदस्य	मुना बराल
६	सदस्य	कुशुम बुढाथोकी
७	सदस्य	घनश्याम पाण्डे

क्र.सं.	पद	नाम, थर
८	सदस्य	हीरा भण्डारी
९	सदस्य	अञ्जु अर्याल
१०	सदस्य	रेनुका श्रेष्ठ
११	सदस्य	मन्दिप भलामी
१२	सदस्य	भगवती सारु
१३	सदस्य	किम सन्ध्या बिष्ट
१४	सदस्य	कमला खत्री

जुनियर नाटा

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	अञ्जु अर्याल
२	सदस्य	विनोद तिमिसिना

क्र.सं.	पद	नाम, थर
३	सदस्य	चन्द्रबहादुर रेश्मी
४	सदस्य	भरतकुमार श्रीस

अनुशासन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	युवराज अर्याल
२	सदस्य	थम्मनबहादुर के.सी.
३	सदस्य	शान्ति नेपाली
४	सदस्य	दुर्गाबहादुर टण्डन
५	सदस्य	निर्मला अर्याल
६	सदस्य	केशरबहादुर के.सी.

क्र.सं.	पद	नाम, थर
७	सदस्य	मधु श्रीस
८	सदस्य	माधवी थापा
९	सदस्य	सिर्जना काउछा
१०	सदस्य	शारदा भलामी
११	सदस्य	प्रतीक्षा बस्नेत

सिद्धबाबा बालवलय

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	शि. शारदा भलामी
२	अध्यक्ष	सनिसा ढेंगा मगर
३	उपाध्यक्ष	दिपेश बुढा
४	सचिव	राजेन्द्र रेग्मी
५	सह-सचिव	प्रविन वि.क.
६	कोषाध्यक्ष	मोनिका वि.क.
७	सदस्य	अनिस सदा

क्र.सं.	पद	नाम, थर
८	सदस्य	आकृती दर्जी
९	सदस्य	अनुष्का थापा
१०	सदस्य	सरोज गिरी
११	सदस्य	आशिका गौतम
१२	सदस्य	लक्ष्मण पाण्डे
१३	सदस्य	विजया थापा

सिद्धबाबा स्काउट ट्रूप

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संरक्षक	डोर विक्रम श्रीस
२	स्काउट मास्टर	मुना बराल

क्र.सं.	पद	नाम, थर
३	स्काउट मास्टर	टीकाराम खड्का
४	स्काउट मास्टर	रेनु श्रेष्ठ

सूचना तथा सञ्चार समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	टीकाराम खड्का
२	सदस्य	खिमकली भलामी
३	सदस्य	मुना बराल
४	सदस्य	शारदा भलामी

क्र.सं.	पद	नाम, थर
५	सदस्य	मन्दिप भलामी
६	सदस्य	ज्ञानराज खनाल
७	सदस्य	भगवती सारु

सिद्धबाबा इको क्लव

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	विनोद तिम्सिना
२	सदस्य	शान्ति नेपाली
३	सदस्य	निर्मला अर्याल
४	सदस्य	टीकाराम खड्का
५	सदस्य	रविकुमार घर्ती

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	चुमकला मरासिनी
७	सदस्य	कमला खत्री
८	सदस्य	दिपा खत्री
९	सदस्य	कृष्णप्रसाद पन्थी
१०	सदस्य	ज्ञानराज खनाल

परामर्श तथा गुनासो व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	वासुदेव पन्थी
२	सदस्य	खिमकली भलामी
३	सदस्य	वसुन्धरा थापा
४	सदस्य	हरि ज्ञवाली
५	सदस्य	पार्वती काउछा
६	सदस्य	मुना बराल

क्र.सं.	पद	नाम, थर
७	सदस्य	मधु श्रीस
८	सदस्य	माधवी थापा
९	सदस्य	सिर्जना काउछा
१०	सदस्य	विष्णुमाया भण्डारी
११	सदस्य	कृष्णप्रसाद पन्थी
१२	सदस्य	हीरा काउछा

युवा रेडक्रस सर्कल

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संरक्षक	डोर विक्रम श्रीस
२	सल्लाहकार	युवराज अर्याल
३	सल्लाहकार	निर्मला अर्याल

क्र.सं.	पद	नाम, थर
४	शिक्षक नायक	टीकाराम खड्का
५	सह-शिक्षक नायक	केशरबहादुर के.सी.
६	सह-शिक्षक नायक	रेनुका श्रेष्ठ

विद्यालय समुदाय सम्बन्ध सुधार समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	हरि ज्ञवाली
२	सदस्य	थम्मनबहादुर के.सी.
३	सदस्य	टीकाराम खड्का
४	सदस्य	निर्मला अर्याल
५	सदस्य	दुर्गाबहादुर टण्डन

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	इन्दु थापा
७	सदस्य	विष्णुमाया भण्डारी
८	सदस्य	ज्ञानराज खनाल
९	सदस्य	हीरा काउछा
१०	सदस्य	कुसुम बुढाथोकी

आई.एस.ए. कार्यक्रम व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	टीकाराम खड्का
२	सदस्य	दुर्गाबहादुर टण्डन
३	सदस्य	हरि ज्ञवाली
४	सदस्य	वसुन्धरा थापा
५	सदस्य	भरतकुमार श्रीस
६	सदस्य	शान्ति नेपाली
७	सदस्य	इन्दु थापा

क्र.सं.	पद	नाम, थर
८	सदस्य	शारदा भलामी
९	सदस्य	अञ्जु अर्याल
१०	सदस्य	मुना बराल
११	सदस्य	प्रतीक्षा बस्नेत
१२	सदस्य	रविकुमार घर्ती
१३	सदस्य	किम सन्ध्या बिष्ट
१४	सदस्य	कुसुम बुढाथोकी

फूलबारी व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	शान्ति नेपाली
२	सदस्य	निर्मला अर्याल
३	सदस्य	खिमकली भलामी
४	सदस्य	शारदा भलामी
५	सदस्य	रेनुका श्रेष्ठ

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	इन्दु थापा
७	सदस्य	मुना बराल
८	सदस्य	माधवी थापा
९	सदस्य	कमला खत्री
१०	सदस्य	भगवती सारु

पुस्तकालय व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	माधवी थापा
२	सदस्य	टीकाराम खड्का
३	सदस्य	शान्ति नेपाली
४	सदस्य	मुना बराल

क्र.सं.	पद	नाम, थर
५	सदस्य	रविकुमार घर्ती
६	सदस्य	देव खासू
७	सदस्य	सिर्जना श्रीस

आई.सी.टी व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	प्रज्वल खड्का
२	सदस्य	टीकाराम खड्का
३	सदस्य	केशरबहादुर के.सी.
४	सदस्य	भरतकुमार श्रीस

क्र.सं.	पद	नाम, थर
५	सदस्य	हीरा काउछा
६	सदस्य	पार्वती काउछा
७	सदस्य	मन्दिप भलामी
८	सदस्य	दिक्षा पुन

संग्रहालय व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	निर्मला अर्याल
२	सदस्य	शान्ति नेपाली
३	सदस्य	दुर्गाबहादुर टण्डन
४	सदस्य	इन्दु थापा
५	सदस्य	रेनुका श्रेष्ठ

क्र.सं.	पद	नाम, थर
६	सदस्य	चुमकला मरासिनी
७	सदस्य	कृष्णप्रसाद पन्थी
८	सदस्य	कमला खत्री
९	सदस्य	सिर्जना श्रीस

सेनेटरी प्याड व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	शान्ति नेपाली
२	सदस्य	शारदा भलामी
३	सदस्य	पूजा कुँवर

क्र.सं.	पद	नाम, थर
४	सदस्य	सनिसा ढेंगा मगर
५	सदस्य-सचिव	अञ्जु अर्याल

तल्लोथ बैंक व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१	संयोजक	कुसुम बुढाथोकी
२	सदस्य	शारदा भलामी
३	सदस्य	शान्ति नेपाली
४	सदस्य	मधु श्रीस
५	सदस्य	विपिना थापा
६	सदस्य	सिर्जना काउछा

क्र.सं.	पद	नाम, थर
७	सदस्य	रेनु श्रेष्ठ
८	सदस्य	रविकुमार घर्ती
९	सदस्य	हरि ज्ञवाली
१०	सदस्य	भगवती सारू
११	सदस्य	अञ्जु अर्याल
१२	सदस्य	दीपा क्षेत्री

विद्यालयका पूर्व शिक्षक/कर्मचारीहरूको वितरण

क्र.सं.	नाम, थर	ठेगाना
७२	राजु खासू	गुल्मीदरबार-३, गौडाकोट, गुल्मी
७३	विपिना थापा	रेसुङ्गा-१२, उर्लेनी, गुल्मी
७४	नारायण पाण्डे	रेसुङ्गा-११, राडवास, गुल्मी
७५	सम्भना थापा	रेसुङ्गा-२, तम्घास, गुल्मी

क्र.सं.	नाम, थर	ठेगाना
७६	विष्णुराज गिरी	गुल्मीदरबार-५, अमरअर्वाथोक, गुल्मी
७७	रामबहादुर कुँवर	रेसुङ्गा-३, भाडगाउँ, गुल्मी

NCC समन्वय समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर	कैफियत
१	संयोजक	प्रज्ज्वल खड्का	शिक्षक
२	सदस्य	शान्ति नेपाली	शिक्षक
३	सदस्य	देवबहादुर खासू	शिक्षक

क्र.सं.	पद	नाम, थर	कैफियत
४	सदस्य	अञ्जु अर्याल	शिक्षक
५	सदस्य	हीरा काउछा	शिक्षक
६	सदस्य	विजय शर्मा	सदस्य-शि.अ.सं.

STEM Lab व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पद	नाम, थर	कैफियत
१	संयोजक	युवराज अर्याल	स.प्र.अ.
२	सदस्य	केशरबहादुर के.सी.	शिक्षक
३	सदस्य	विनोद तिम्सिना	शिक्षक
४	सदस्य	रविकुमार घर्ती	शिक्षक

क्र.सं.	पद	नाम, थर	कैफियत
५	सदस्य	देवबहादुर खासू	शिक्षक
६	सदस्य	मन्दिप भलामी	शिक्षक
७	सदस्य	दीपा खत्री	शिक्षक
८	सदस्य	कमला खत्री	शिक्षक

शै.स. २०७८ को कक्षागत, जातिगत तथा तहगत विद्यार्थी वितरण

क्र.सं.	कक्षा	जनजाति		दलित		अन्य		जम्मा		
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	जम्मा
१	नर्सरी	४२	२६	४०	४२	४३	२०	१२५	८८	२१३
२	के.जी.	१५	५	७	५	१३	१४	३५	२४	५९
पू.पा. तह		५७	३१	४७	४७	५६	३४	१६०	११२	२७२
३	१	१६	८	७	७	१४	६	३७	२१	५८
४	२	१४	६	१५	७	१०	११	३९	२४	६३
५	३	८	१२	१५	१२	१३	८	३६	३२	६८
६	४	११	८	१५	५	११	१५	३७	२८	६५
७	५	२१	२३	७	१७	१७	१९	४५	५९	१०४
८	६	१५	११	९	९	१८	१२	४२	३२	७४
९	७	१७	९	१४	६	१२	१४	४३	२९	७२
१०	८	२०	१८	९	१३	१३	१३	४२	४४	८६
आधारभूत तह		१२२	९५	९१	७६	१०८	९८	३२१	२६९	५९०
११	९	१९	११	१२	१३	२३	१५	५४	३९	९३
१२	१०	९	१२	६	११	१३	१३	२८	३६	६४
१३	११	४०	४२	३०	४६	४४	३०	११४	११८	२३२
१४	१२	५८	६४	४३	२३	१८	४८	११९	१३५	२५४
माध्यमिक तह		१२६	१२९	९१	९३	९८	१०६	३१५	३२८	६४३
जम्मा		३०५	२५५	२२९	२१६	२६२	२३८	७९६	७०९	१५०५

शै.स. २०७७ मा यस विद्यालयबाट एस्.ई.ई. उत्तीर्ण गर्ने विद्यार्थीहरु

S.N	Symbol No.	Name	GPA	S.N	Symbol No.	Name	GPA
1897	04602590'R'	Alisha Sharma	4.00	1941	04602600'B'	Bikash pun	3.25
1898	04602593'U'	Anuja Giri	4.00	1942	04602623'Y'	Nisha chhetri	3.25
1899	04602603'E'	Chetana panday	4.00	1943	04602598'Z'	Bikash Darji	3.20
1900	04602606'H'	Diksha panthi	4.00	1944	04602608'J'	Enjila Gautam	3.20
1901	84600340'F'	Dipesh Ghimire	4.00	1945	04602616'R'	Kashiram kunwar	3.20
1902	84600338'D'	Dipesh paharai	4.00	1946	04602630'F'	Rita Bishwakarma	3.15
1903	04602593'U'	Nabin lamsal	4.00	1947	04602587'O'	Akash Basnet	3.15
1904	84600348'N'	Pabitra Shen	4.00	1948	04602628'D'	Rajishma Thapa	3.10
1905	04602603'E'	Priyanka Gharti Magar	4.00	1949	04602589'Q'	Alisha Gharti	3.10
1906	846003334'Z'	Suman Rana	4.00	1950	04602644'T'	Sima Bohora	3.10
1907	84600329'U'	Ansu Shrees	3.96	1951	04602637'M'	Sarala Gharti Magar	3.10
1908	84600344'J'	Sagun Chand	3.84	1952	04602604'F'	Chiranjivi Kunwar	3.10
1909	84600337'C'	Osika kauchha	3.84	1953	04602620'V'	Madhabi Bhalami	3.05
1910	84600330'V'	Anuska saru	3.84	1954	04602596'X'	Barsha Subedi	3.05
1911	84600332'X'	Bipan Thapa	3.76	1955	04602626'B'	Purnima k.c	3.05
1912	84600328'T'	Alij Adhikari	3.76	1956	04602641'Q'	Saurab khatri	3.00
1913	84600331'W'	Bhawana Pandey	3.76	1957	04602595'W'	Bandhana Tanganami	3.00
1914	04602614'P'	Kabita Khatri	3.75	1958	04602617'S'	Kiran Thapa	3.00
1915	84600343'I'	Sagar Thapa	3.68	1959	04602647'W'	Sushil Khadka	3.00
1916	04602607'I'	Dipasa Shrestha	3.65	1960	04602619'U'	Kritika Thapa magar	2.95
1917	84600333'Y'	Debendra Bikram Kunwar	3.64	1961	04602632'H'	Sagar Hitan	2.95
1918	04602605'G'	Dewasis Thapa	3.55	1962	04602618'T'	Kopila k.c	2.95
1919	84600341'G'	Riya Aryal	3.52	1963	04602591'S'	Anisha Rana	2.95
1920	84600339'E'	Pratiksha Roka chhetri	3.52	1964	04602639'O'	Saroj Mahakim magar	2.95
1921	84600327'S'	Aashram pandey	3.52	1965	04602586'N'	Aakash saru	2.95
1922	84600346'L'	Sandip pachhai	3.48	1966	04602629'E'	Ramita Khadka	2.95
1923	04602638'N'	Sarbin Bhandari	3.45	1967	04602615'Q'	Karishma B.K.	2.95
1924	04602646'U'	Sudip Shrestha	3.45	1968	04602594'V'	Asmita Mahatara	2.95
1925	84600342'H'	Sagar Malla	3.44	1969	04602622'X'	Masuri B.K.	2.90
1926	04602640'P'	Saugat Basnet	3.40	1970	04602611'M'	Jamuna B.K.	2.90
1927	84600347'M'	Sanjay panday	3.40	1971	04602592'T'	Amita Panday	2.90
1928	04602627'C'	Rachana Bhujel	3.40	1972	04602643'S'	Shiva Bahadur B.K	2.85
1929	04602602'D'	Bishal Darji	3.40	1973	04602625'A'	Puja Rasaili B.K	2.85
1930	04602597'Y'	Bharat Panday	3.40	1974	04602599'A'	Bikash Marasini	2.80
1931	04602601'C'	Bipasha Gharti Magar	3.40	1975	04602636'L'	Sapana B.K.	2.80
1932	84600345'K'	Samir Gautam	3.40	1976	04602624'Z'	Parbati Budha	2.80
1933	04602649'Y'	Tinisha thapa Magar	3.35	1977	04602648'X'	Susmita Sinjali	2.80
1934	04602646'V'	Sujal Thapa	3.35	1978	04602633'I'	Sagar Sunar	2.75
1935	04602634'J'	Samiksha Thankri Magar	3.35	1979	04602635'k'	Sandeep B.K.	2.75
1936	04602588'P'	Alisha Gharti	3.35	1980	04602651'A'	Yam Bahadur Roka Magar	2.75
1937	04602650'Z'	Urmila Suryabanshi	3.30	1981	04602631'G'	Sagar Aryal	2.65
1938	04602612'N'	Jeevan Shrees	3.25	1982	04602621'W'	Manisha Thapa	2.60
1939	04602613'O'	Juna Gharti	3.25	1983	04602610'L'	Isha Shahi	2.55
1940	04602609'k'	Gyan Bahadur Budha magar	3.25	1984	04602642'R'	Sharmila Gharthi Magar	2.50

शै.स. २०७७/०७८ मा यस विद्यालयबाट कक्षा १२ उत्तीर्ण गर्ने विद्यार्थीहरू

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम, थर	CGPA	क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम, थर	CGPA	क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम, थर	CGPA
२०३८	निराजन कुँवर	3.52	२०७६	नवीन गौतम	2.9	२११४	तुल्सी राम गौतम	2.72
२०३९	निशा कँडेल	3.48	२०७७	सविना थापा	2.9	२११५	अमृता कुँवर	2.71
२०४०	ज्ञानुकला कुँवर	3.44	२०७८	आशिस श्रीस	2.89	२११६	मनिषा कार्की	2.71
२०४१	संगिता कार्की	3.44	२०७९	पुष्पा पुन	2.89	२११७	गगन पुरी	2.70
२०४२	राजन घर्ती	3.33	२०८०	दीपा पुन मगर	2.86	२११८	अर्जुन राकसकोटी	2.69
२०४३	सपना ज्ञवाली	3.21	२०८१	प्रदिप बुढा	2.86	२११९	मनिषा पाण्डे	2.69
२०४४	सोनिया पाण्डेय	3.16	२०८२	प्रकास कुँवर	2.86	२१२०	विवेक काउछा	2.67
२०४५	एमुना टण्डन	3.11	२०८३	सिर्जना टण्डन क्षेत्री	2.86	२१२१	माधव पहराई	2.67
२०४६	विपिशा घर्ती मगर	3.08	२०८४	सुमन पुन	2.86	२१२२	पवित्रा वि.क.	2.67
२०४७	दानबहादुर रोका	3.08	२०८५	सुनिल नेपाली	2.85	२१२३	विशाल खासु	2.66
२०४८	प्रेम कुँवर	3.08	२०८६	कस्मिरा थापा क्षेत्री	2.83	२१२४	दिपेश पाण्डे	2.66
२०४९	सुरज पन्थ	3.08	२०८७	प्रसान्त पाण्डे	2.83	२१२५	सुस्मिता खत्री	2.64
२०५०	कूलबहादुर पराजुली	3.07	२०८८	रुचिका आचार्य	2.83	२१२६	खुम कुमारी धुरेल	2.63
२०५१	युवराज थापा	3.06	२०८९	साहेदा मिया	2.83	२१२७	सरला थापा	2.63
२०५२	विशाल अर्याल	3.03	२०९०	सरस्वती पुन	2.83	२१२८	प्रशुना विश्वकर्मा	2.62
२०५३	रोशन कुँवर	3.03	२०९१	माया बस्नेत	2.82	२१२९	सविता बुढामगर	2.61
२०५४	साजना ज्ञवाली	3.02	२०९२	विवेक थापा	2.81	२१३०	आशिस श्रीस	2.6
२०५५	यमराज खत्री	3.01	२०९३	भरना पुन	2.81	२१३१	गंगा काउछा	2.6
२०५६	आदर्श थापा	2.99	२०९४	निकिता कुँवर	2.81	२१३२	मौसम थापा	2.6
२०५७	अनिता विश्वकर्मा	2.99	२०९५	अंशु गुरुङ	2.8	२१३३	राजेश परियार	2.6
२०५८	लिला कुमाल	2.99	२०९६	हरि के.सी.	2.8	२१३४	सम्फना रजालि	2.6
२०५९	मनिषा कुँवर	2.99	२०९७	सुष्मा खनाल	2.8	२१३५	संगिता सुनार	2.6
२०६०	निकिता श्रेष्ठ	2.99	२०९८	लक्ष्मण राना	2.79	२१३६	नविन पोखरेल	2.59
२०६१	राहुल आचार्य	2.99	२०९९	निसा शाह	2.79	२१३७	रविता तिमलसिना	2.59
२०६२	अस्मिता कँडेल	2.97	२१००	सृष्टि राना	2.79	२१३८	सिमा पोखरेल	2.59
२०६३	प्रतिमा कार्की	2.97	२१०१	सपना कुँवर	2.78	२१३९	सर्मिला खनाल	2.58
२०६४	सिर्मरन कँडेल	2.96	२१०२	कृष्णबहादुर फुन्जेल	2.77	२१४०	अमृता बस्नेत	2.57
२०६५	रोशन सुनार	2.94	२१०३	रोशनी पौड्याल	2.77	२१४१	अनुप सुनार	2.57
२०६६	भुवन पाण्डे	2.93	२१०४	सन्जु कुँवर	2.77	२१४२	मनिष सुनार	2.57
२०६७	दर्गा घर्ती	2.93	२१०५	विशाल थापा मगर	2.75	२१४३	दिनेश थापा	2.56
२०६८	मधु नेपाल	2.93	२१०६	गौतम कुमाल	2.75	२१४४	खिम बुढाथोकी	2.56
२०६९	प्रदिप ज्ञवाली	2.93	२१०७	लक्ष्मण भण्डारी	2.75	२१४५	प्रविन घर्ती मगर	2.56
२०७०	सन्दिप वि.क.	2.93	२१०८	आसिका बस्नेत	2.74	२१४६	सन्ध्या पन्थी	2.56
२०७१	सूसान पाण्डे	2.93	२१०९	नितु कार्की	2.73	२१४७	साहिल मिया	2.56
२०७२	तन्नु शाक्या	2.93	२११०	रञ्जना पाण्डे	2.73	२१४८	टोमकला पाण्डे	2.56
२०७३	कृष्ण सोमाइ	2.91	२१११	बबी बुढाथोकी	2.72	२१४९	धनकुमारी राना	2.55
२०७४	रन्जना पाण्डे	2.91	२११२	मनिषा शर्मा	2.72	२१५०	भावना कार्की	2.54
२०७५	इजिना अर्याल	2.9	२११३	संगम सराङ्कोटी मगर	2.72	२१५१	कुसुम दर्लामी	2.54

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम, थर	CGPA
२१५२	मोहन राना	2.54
२१५३	सागर बस्नेत	2.54
२१५४	सन्देश पाण्डे	2.53
२१५५	सिजन राना	2.53
२१५६	सीमा थापा	2.52
२१५७	अमृता कोइराला	2.52
२१५८	विज्जु श्रीस	2.52
२१५९	कविता वि.क.	2.52
२१६०	कविता सूर्यवंशी	2.52
२१६१	नविन पराजुली	2.52
२१६२	सदीक्षा थापा	2.52
२१६३	उमा पुन मगर	2.52
२१६४	विशाल घर्ती मगर	2.51
२१६५	रविना थापा	2.51
२१६६	कुशुम बुढा मगर	2.51
२१६७	अमृता घर्ती	2.49
२१६८	सूचना पाण्डे	2.49
२१६९	दिलकुमारी गुरुङ	2.48
२१७०	गनेश सुनार	2.48
२१७१	नमिता मुखिया	2.48
२१७२	सविता श्रीस	2.48
२१७३	सृजना पाण्डे क्षेत्री	2.48
२१७४	विष्णुमाया वि.क.	2.47
२१७५	शोभा गैरे	2.47
२१७६	मोहन ओली	2.46
२१७७	रीता वि.क.	2.46
२१७८	सविना शाही	2.46
२१७९	सुमन कुँवर	2.46
२१८०	केशव टण्डन	2.46
२१८१	बसुन्धरा खत्री	2.44
२१८२	भावना नेपाली	2.44
२१८३	कमल सोमाइ	2.44
२१८४	मनिषा खनाल	2.44

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम, थर	CGPA
२१८५	मिलन बस्नेत	2.44
२१८६	मनिषा पहराई	2.43
२१८७	पुष्पाराज काउछा मगर	2.43
२१८८	अनु कुँवर	2.41
२१८९	गौमती बुढामगर	2.41
२१९०	सागर पुन	2.41
२१९१	अस्मिता बुढामगर	2.4
२१९२	दिनेश खत्री	2.4
२१९३	जीवन वि.क.	2.4
२१९४	कविता पन्थी	2.4
२१९५	रामचन्द्र बुढा	2.4
२१९६	यमकली बस्नेत	2.4
२१९७	वीना श्रेष्ठ	2.39
२१९८	रीतु खड्का	2.37
२१९९	अस्मिता विश्वकर्मा	2.36
२२००	अस्मिता कुमाल	2.36
२२०१	विमल वि.क.	2.36
२२०२	हिरा घर्ती	2.36
२२०३	कृष्णबहादुर राकसकोटी	2.35
२२०४	दीक्षा श्रीस	2.33
२२०५	निशा सूर्यवंशी	2.33
२२०६	सुशील थापा	2.32
२२०७	दुर्गाकुमारी रिजाल	2.31
२२०८	सुशीला अर्याल	2.3
२२०९	आरती गुरुङ	2.29
२२१०	विनोद बोहोरा	2.29
२२११	रविन्द्र अधिकारी	2.29
२२१२	संगिता राना	2.29
२२१३	तुसहर कुँवर	2.29
२२१४	अशोक बस्नेत	2.28
२२१५	प्रशंसा श्रीस	2.28
२२१६	सुवास विश्वकर्मा	2.28
२२१७	जमूना कुमारी सेरतुङ्गी	2.27

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम, थर	CGPA
२२१८	मनोज आचार्य	2.24
२२१९	गिता सिंजाली	2.21
२२२०	मानकुमारी सिंजाली	2.21
२२२१	सीता पाण्डे	2.21
२२२२	अर्जुन गिरी	2.2
२२२३	विक्रम कार्की	2.2
२२२४	दिवस थापा	2.2
२२२५	सुशील श्रीस	2.2
२२२६	कृष्ण पन्थी	2.19
२२२७	संचीता थापा	2.18
२२२८	बाल कृष्ण घर्ती	2.17
२२२९	विष्णु बलाल	2.17
२२३०	सरोज बस्नेत	2.16
२२३१	सागर मल्ल	2.16
२२३२	सुनिता नेपाली	2.15
२२३३	रविना के.सी.	2.14
२२३४	डोलबहादुर पेमी	2.13
२२३५	केशवबहादुर अधिकारी	2.09
२२३६	सागर खत्री	2.08
२२३७	ओमबहादुर खत्री	2.07
२२३८	ध्रुव खत्री	2.06
२२३९	कुशल पुन मगर	2.06
२२४०	लिला कुँवर	2.06
२२४१	करिश्मा थापा	2.04
२२४२	आशिस विश्वकर्मा	2.02
२२४३	सुशील तङ्गामी	2
२२४४	विमला वि.क.	1.98
२२४५	दीपा वि.क.	1.98
२२४६	विशाल वि.क.	1.96
२२४७	गंगा थापा	1.9
२२४८	कमल नेपाली	1.83

ग्रेडवृद्धिबाट कक्षा १२ उत्तीर्ण गर्ने विद्यार्थीहरू

क्र.सं.	नाम, थर
२२४९	मनोरमा श्रेष्ठ
२२५०	रामबहादुर थापा
२२५१	विष्णु बलाल
२२५२	विनिता बस्नेत

क्र.सं.	नाम, थर
२२५३	प्रमोद पेमी
२२५४	लक्ष्मी थापा
२२५५	सरस्वती खत्री
२२५६	वसन्त बस्नेत

क्र.सं.	नाम, थर
२२५७	ब्रिटिस थापा मगर
२२५८	दुर्गा थापा
२२५९	रामबहादुर नेपाली
२२६०	सपना श्रीस

क्र.सं.	नाम, थर
२२६१	डोलबहादुर पेमी
२२६२	अस्मिता नेपाली
२२६३	अस्मिता सदा

एस.ई.ई. परीक्षामा उत्कृष्ट ग्रेड ल्याई कक्षा ११ मा जेहेन्दार छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरू

क्र.सं.	नाम	ग्रेड
१	एलिशा शर्मा	4 G.P.A

क्र.सं.	नाम	ग्रेड
२	दिपेश घिमिरे	4 G.P.A

शै.स. २०७७ को वार्षिक परीक्षामा उत्कृष्ट स्थान हासिल गर्ने विद्यार्थीहरू

क्र.सं.	नाम,थर	कैफियत
नर्सरी 'ए'		
१	अङ्गत भलामी	4.00
२	विपाशा वि.क.	4.00
३	दिप्सन पुन	4.00
४	रविन वि.सी.	4.00
५	समीक्षा कुँवर	4.00
६	सन्दिप परियार	4.00
७	शुभम सुनार	4.00
८	करिश्मा घर्ती मगर	4.00
९	आदित्य राना	4.00
१०	रमेश बस्नेत	4.00
११	लेसन पुन	4.00
१२	आहान घर्ती	4.00
१३	पवित्रा वि.क.	4.00
१४	सिवानी मल्ल ठकुरी	4.00
नर्सरी 'बी'		
१	अग्रीम राना मगर	4.00
२	अमित कुँवर	4.00
३	विनिता बस्नेत	4.00
४	विनिशा पाण्डेय	4.00
५	विपिन सुवेदी	4.00
६	जेनिशा महत	4.00
७	करिना सुनार	4.00
८	मिलन पुन	4.00
९	प्रिन्सा थापा	4.00
१०	रोशनी सुनार	4.00
११	सगुन पाण्डे	4.00
१२	सम्राट खत्री	4.00
१३	समिर अर्याल	4.00
१४	सम्राट श्रीस	4.00
१५	समिर वि.क.	4.00
१६	संघर्ष शाही	4.00
१७	सायाना घर्ती	4.00

क्र.सं.	नाम,थर	कैफियत
१८	शिला पाण्डे	4.00
१९	शिशिर वि.क.	4.00
२०	सुस्मिता घर्ती	4.00
२१	आराध्या सारु	4.00
२२	सनम घर्ती	4.00
२३	अभिनाभ घर्ती मगर	4.00
एल.के.जी.		
१	सृष्टि खड्का	4.00
२	सुप्रिया परियार	4.00
३	प्रन्स सोमै	4.00
४	समिर परियार	4.00
५	वसन्त कुँवर	4.00
६	अनुप आचार्य	4.00
७	सन्दिप सारु	4.00
८	सृजना सारु	4.00
९	रक्षा ताम्राकार	4.00
१०	रोशनी थापा मगर	4.00
११	दिवान बस्नेत	4.00
१२	सुप्रेणा सारु	4.00
यू.के.जी.		
१	निवान भलामी	4.00
२	मनिषा पुलामी	4.00
३	गौरव भलामी	4.00
४	विवेक सूर्यवंशी	4.00
५	प्रवेश पुन	4.00
६	सृष्टि राना	4.00
७	सिवानी शाही	4.00
८	रितिसा थापा	4.00
९	समंग ढेंगा	4.00
१०	सफिया पाण्डे	4.00
११	सिमरन घर्ती	4.00
१२	विवेक बस्नेत	4.00

क्र.सं.	नाम,थर	कैफियत
कक्षा-१		
१	आदर्श विक्रम श्रीस	प्रथम
२	सचिन खड्का	द्वितीय
३	सोमन्सा भण्डारी	तृतीय
कक्षा-२		
१	शिशिर कुँवर	प्रथम
२	तेजेन्द्र कुँवर	प्रथम
३	मिलन पाण्डे	द्वितीय
४	दिपशिखा थापा	द्वितीय
५	विपिसा रायमाभी	द्वितीय
६	प्रमिसा थापा	तृतीय
७	सन्धिता नेपाली	तृतीय
कक्षा-३		
१	गंगा पाण्डे	प्रथम
२	माधव कुँवर	प्रथम
३	प्रतिक वि.क.	द्वितीय
४	प्रिन्सेस बुढाथोकी	तृतीय
कक्षा-४		
१	श्रुसी गौतम	प्रथम
२	शशी थापा	द्वितीय
३	ऐन्जला रायमाभी	द्वितीय
४	रोसिका थापा	द्वितीय
५	साकार पौड्यल	तृतीय
६	सगुन बोहोरा	तृतीय

क्र.सं.	नाम,थर	कैफियत
कक्षा-५		
१	करिश्मा वैदावर	प्रथम
२	अनु श्रीस	द्वितीय
३	विशाल वि.क.	तृतीय
४	प्रसङ्ग टण्डन	तृतीय
कक्षा-६		
१	ऐलिना बुढा	प्रथम
२	संस्कृती पौड्यल	द्वितीय
३	मिनाज मिया	द्वितीय
४	गरिमा सारु	तृतीय
कक्षा ७		
१	अनिशा वि.क.	प्रथम
२	समीक्षा अर्याल	द्वितीय
३	रोशन घर्ती	तृतीय
कक्षा-८		
१	सरोज पाण्डे	प्रथम
२	सुशीला पाण्डे	प्रथम
३	सन्देश आले	प्रथम
४	सुयश श्रीस	द्वितीय
५	प्रेमकुमार टण्डन	तृतीय
कक्षा-९		
१	विशाल ज्ञवाली	प्रथम
२	लक्ष्मी पाण्डे	द्वितीय
३	प्रियंका खत्री	तृतीय

शै.स. २०७७ को वार्षिक परीक्षामा संकायगत उत्कृष्ट स्थान हासिल गर्ने विद्यार्थीहरु

क्र.सं.	नाम, थर	संकाय	ग्रेड
१	राजन घर्ती	विज्ञान	3.33
२	निराजन कुँवर	व्यवस्थापन	3.52

क्र.सं.	नाम, थर	संकाय	ग्रेड
३	निशा कँडेल	कानुन	3.48
४	रोशन कुँवर	शिक्षा	3.03

शै.स. २०७८ मा विद्यालयद्वारा वितरण गरिएको छात्रवृत्ति वितरण

विवरण	छात्रवृत्ति
छात्रा छात्रवृत्ति	१९१×४००=७६४००/-
दलित छात्रवृत्ति	१८०×४००=७२०००/-

विवरण	छात्रवृत्ति
अपाङ्ग छात्रवृत्ति (६ जना)	१३०००/-

शै.स. २०७८ मा विद्यालयबाट प्रदान गरिएको गरीब तथा जेहेन्दार छात्रवृत्ति वितरण

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	कक्षा	रोल नं.	कै.
१	संयोग पुन	७	७	५०%

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	कक्षा	रोल नं.	कै.
२	करिश्मा बैदवार	६	१५	१००%

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	कक्षा	रोल नं.	कै.
३	करुणा पाण्डे	७	१४	१००%
४	सोनिया घर्ती	७	३०	१००%
५	इन्दु खत्री	८	२९	१००%
६	सुजन खत्री	७	६७	१००%
७	अस्मिता घर्ती मगर	८	१३	१००%
८	सुधा श्रेष्ठ	७	७७	२५%
९	प्राची बुढा मगर	८	४८	५०%
११	रितु सुनार	८	६०	१००%
१२	सरोज विश्वकर्मा	८	७४	२५%
१३	रीमा खनाल	८	५८	२५%
१	बन्दना गाहा	९	१४	५०%
२	सिर्जना श्रीस	९	७३	१००%
३	हिमाल घर्ती मगर	९	१७	५०%
४	सरोज पाण्डे	९	३८	५०%
५	गोमा घिमिरे	९	५४	५०%
६	सुसीला पाण्डे	९	४०	५०%
७	सामसुङ् श्रेष्ठ	९	३५	५०%
८	प्रभात अर्याल	१०	२९	२५%
९	पुष्पा बुढा	१०	३५	५०%
१०	समिक्षा विश्वकर्मा	१०	४३	२५%
११	राधा थापा	१०	४७	२५%
१२	विन्दु सारू	१०	११	५०%
१३	प्रतीक खत्री	१०	३१	१००%
१४	रामु गुरुङ्	१०	३३	१००%
१५	समिरा मुखिया	१०	३४	५०%
१६	प्रियङ्गा खत्री	१०	३३	१००%
१	दिक्षिका कुवर	१२	शिक्षा	५०%
२	बसुन्धरा बस्नेत	१२	व्यवस्थापन	२५%
३	सविता पन्थी	१२	व्यवस्थापन	५०%
४	तुल्सा बस्नेत	१२	व्यवस्थापन	५०%
५	संगीता अर्याल	१२	शिक्षा	५०%
६	अर्जुन दर्लामी	१२	व्यवस्थापन	५०%
७	संम्राट पाण्डे	१२	व्यवस्थापन	५०%

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	कक्षा	रोल नं.	कै.
८	दिपेन्द्र घर्ती	१२	व्यवस्थापन	२५%
९	संम्राट थापा	१२	विज्ञान	५०%
१०	मन्जु पाण्डे	१२	व्यवस्थापन	५०%
११	सिरधर बस्नेत	१२	व्यवस्थापन	५०%
१२	दिपा धुरेल	१२	व्यवस्थापन	५०%
१३	मोहन खत्री	१२	व्यवस्थापन	५०%
१४	शुसिला पाण्डे	१२	व्यवस्थापन	५०%
१५	सन्तु श्रीस मगर	१२	व्यवस्थापन	२५%
१६	मनिसा बस्नेत	१२	शिक्षा	५०%
१७	करिश्मा बोहोरा मगर	१२	शिक्षा	२५%
१८	खगिश्वरा थापा	१२	शिक्षा	२५%
१९	रमा कार्की	१२	कानुन	२५%
२०	भावन ढकाल	११	विज्ञान	५०%
२१	दिपा जि.सी.	११	व्यवस्थापन	५०%
२२	मालिका बलाल	११	व्यवस्थापन	५०%
२३	एनिशा राना	११	व्यवस्थापन	२५%
२४	अलिसा घर्ती	११	व्यवस्थापन	१००%
२५	दिपसा श्रेष्ठ	११	व्यवस्थापन	२५%
२६	अनुपम श्रेष्ठ	११	व्यवस्थापन	५०%
२७	प्रतिभा सेजवाल	११	शिक्षा	५०%
२८	दिलिप बलाल	११	विज्ञान	५०%
२९	राजन अर्याल	११	व्यवस्थापन	५०%
३०	सिर्जना सुनार	११	व्यवस्थापन	५०%
३१	गंगा अर्याल	११	व्यवस्थापन	१००%
३२	सचिना खत्री	११	कानुन	२५%
३३	सरिता मरासिनी	११	कानुन	५०%
३४	राघव पन्थी	११	विज्ञान	५०%
३५	देवासिस थापा	११	विज्ञान	१००%
३६	दिपक घिमिरे	११	विज्ञान	१००%
३७	राजेन्द्र रेग्मी	११	विज्ञान	१००%
३८	प्राप्ती थापा	१२	व्यवस्थापन	१००%

शै.स. २०७८ मा विद्यालयबाट प्रदान गरिएको अपाङ्ग छात्रवृत्ति वितरण

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	कक्षा	परिचय-पत्र प्रकार
१	रमेश भट्टराई	१२	ग
२	आकाश मरासिनी	८	छैन

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	कक्षा	परिचय-पत्र प्रकार
३	लक्ष्मण पाण्डे	९	छैन

विद्यालयमा स्थापित अक्षयकोषहरुबाट पुरस्कृत हुने विद्यार्थीहरु-२०७८

क्र. सं.	नाम	अक्षयकोष दाताको नाम	कुल रकम	कैफियत
१	मुडली जेहेन्दार छात्रवृत्ति	बालसिंह काउछा	५००००.००	शुशीला पाण्डे कक्षा ९
२	दिव्यवेद संलग्नता पुरस्कार	रेशवराज पन्थी	५५५५५.००	दिपेश बुढा कक्षा ९
३	मिलन काउछा स्मृति पुरस्कार	मिना काउछा	२५०००.००	लक्ष्मण पाण्डे कक्षा ९
४	के.आइ.भि. सूचना प्रविधि छात्रवृत्ति पुरस्कार	कोरीयन आइ.टी. स्वयम सेवक	८००००.००	कमल कुँवर कक्षा १२ विज्ञान
५	राइलो भलामी जेहेन्दार छात्रवृत्ति	धन ब. भलामी	३३३५५५.००	सृष्टि बस्तेत कक्षा १२ व्य., प्रतिक्षा राकसकोटी कक्षा १२, शिक्षा, विष्णु प्र. घिमिरे कक्षा १२, कानुन
६	इनद्रमान शैक्षिक क्रियाशिलता प्रोत्साहन पुरस्कार	डोरविक्रम श्रीस	५१०००.००	मुना गुरुड कक्षा १०
७	तेजमान जमुना भिमादेवी स्मृति पुरस्कार	मोहन ब. भलामी	२८५०००	ज्ञान बहादुर खत्री ११ वि./आरोही मुखिया १२ व्य
८	चन्द्र श्रीधरा थापा श्रीस	भग ब. थापा	२५५२५.००	सरोज वि.क. कक्षा ८
९	गोपाल स्मृति लिलादेवि विज्ञान पुरस्कार	थम्मन ब. के.सी.	५१०००.००	एलिशा शर्मा विज्ञान ११, कपिल शारु विज्ञान १२
१०	दिव्यवेद प्रोत्साहन पुरस्कार (रेडक्रस)	दिव्य कुमारी उपाध्याय पन्थी	५००००.००	शुष्मा मल्ल कक्षा १०
११	टेकबहादुर भगरीदेवी छात्रवृत्ति पुरस्कार	गणेश ब. अधिकारी	२५१०५.००	दिपा जि.सी. व्यवस्थापन ११
१२	शमशेर मदन मल्ल स्मृति पुरस्कार	सावित्रा चन्द	५००००.००	गोमा घिमिरे कक्षा ९
१३	जितबहादुर इनद्रकुमारी भुजेल छात्रवृत्ति पुरस्कार	रुद्र ब. भुजेल	१०११११.००	शिवबहादुर खासु १२ विज्ञान
१४	कृष्ण डण्डपाणी मरासिनी छात्रा छात्रवृत्ति पुरस्कार	रुक्मणी पन्थी	५००००.००	प्रशंसा श्रीस कक्षा ८
१५	के.आइ.भि. जेहेन्दार छात्रवृत्ति पुरस्कार	कोरीयन आइ.टी. स्वयम सेवक	६००००.००	रिया अर्याल विज्ञान ११
१६	बोम ब. श्रीस स्मृती अक्षयकोष	विष्णु ब. श्रीस	२५०००.००	सुधा श्रेष्ठ कक्षा ८
१७	सत्यमान पदमकुमारी श्रेष्ठ स्मृती छात्रवृत्ति	मान ब. श्रेष्ठ	२०६०००	असोक वि.क. कक्षा ११ शिक्षा
१८	पूर्ण प्रसाद शेरचन स्मृति छात्रवृत्ति	बुद्धिकुमारी शेरचन	३०००५.००	सुधन घर्ती कक्षा ८
१९	तिलबहादुर कौशील थापा श्रीस छात्रवृत्ति	तिल ब. थापा श्रसि	११११११.००	रमा पाण्डे कक्षा १२ व्यवस्थापन
२०	विद्यार्थी कल्याणकारी छात्रवृत्ति	सिद्धबाबा मा.वि.	७६५००.००	भावना बुढा ११ व्यवस्थापन
२१	चन्द्र शान्ति विश्वकर्मा छात्रवृत्ति	चन्द्रशान्ति विश्वकर्मा फाउण्डेसन	५००००.००	मनोज वि.क १२ व्यवस्थापन

क्र. सं.	नाम	अक्षयकोष दाताको नाम	कुल रकम	कैफियत
२२	जित बहादुर पल्ली स्मृति छात्र भलिवल पुरस्कार	होम ब.पल्ली थापा	५००००.००	
२३	चुरामणि स्मृती भौतिक पुरस्कार	बद्री ज्ञवाली	२५०००.००	दिलिप बलाल कक्षा ११
२४	लक्ष्मी रसाइली स्मृति पुरस्कार	टिकाराम/रेश्मा वि.क.	१५००००	बर्षा सुवेदी कक्षा ११ व्यवस्थापन
२५	डिल्लीराज स्मृति लक्ष्मी ज्ञवाली उत्कृष्ट अर्थशास्त्र पुरस्कार	हरी/पुजा ज्ञवाली	२५०००.००	सन्धा आचार्य कक्षा १२ ब्य.
२६	डिल ब. भलामी स्मृति पुरस्कार	सारदा भलामी	३५०००.००	सरोज खत्री कक्षा ९
२७	भग ज्ञानु थापा श्रीस शिक्षक पुरस्कार	भग ब. थापा श्रीस	२५०००.००	टीकाराम खडका
२८	जित बहादुर गोमनकला थापा काउछा स्मृति	यम ब. थापा काउछा	५००००.००	कृष्ण पन्थी
२९	उमा गुमानसिंह बस्नेतस्मृती उत्कृष्ट छात्रा अक्षयकोष	माधवी थापा	५१०११.००	प्रियाका खत्री कक्षा १०
३०	महेश्वर अर्याल स्मृति छात्रवृत्ति	अन्जु अर्याल	२५०००.००	अनिशा वि.क. कक्षा ८ ए
३१	भवलिलाल बाटुला विश्वकर्मा छात्रवृत्ति अक्षयकोष	वाटुला विश्वकर्मा	५५५५५.००	समिक्षा वि.क. कक्षा १०
३२	विष्णु कुमारी थापा स्मृति उत्कृष्ट पाठक पुरस्कार	विपिना थापा	२००००.००	सुयश श्रीस कक्षा ९
३३	भीम बहादुर स्मृति फुर्सी विश्वकर्मा छात्रवृत्ति	धन ब. विश्वकर्मा	५००००.००	विकास परीयार कक्षा ११
३४	रामचन्द्र मिनादेवी काउछा छात्रवृत्ति अक्षयकोष	मिनादेवी काउछा	३००००.००	दामोदर बस्नेत कक्षा ९
३५	धनिश्वर स्मृती अक्षयकोष	२०५८ एस.एल.सी. व्याच	११११११.००	मनिषा घिमिरे १२ व्यवस्थापन
३६	१०+२ पहिलो व्याच अक्षयकोष	१०+२ पहिलो व्याच २०६२	१५५५५५.००	रिमा कुमाल १२ शिक्षा
३७	भाग्य रेखा अक्षयकोष	रेखा पौडेल/ भागिरथा पौडेल	३००००.००	
३८	चिन्ता ब. जयकला श्रीस स्मृति	गुमानसिंह थापा	५००००	दिपेस पुन एल क जि
३९	लायन्स क्लब छात्रवृत्ति		३७८८०	निशान वि.क., कक्षा ७

विद्यालयमा हालसम्म स्थापित विभिन्न अक्षयकोषहरूको विवरण

क्र. सं.	अक्षयकोषको नाम	स्थापना मिति	अक्षयकोषका संस्थापक	कोषको प्रारम्भिक रकम	थपसहित जम्मा रकम	संरक्षक
१	मुड्ली जेहेन्दार छात्रवृत्ति	२०६७/०९/०२	बालसिंह काउछा मगर	५००००.००		-
२	दिव्यवेद संलग्नता पुरस्कार	२०६७/०८/१९	रेशवराज पन्थी	५५५५५.००		

क्र. सं.	अक्षयकोषको नाम	स्थापना मिति	अक्षयकोषका संस्थापक	कोषको प्रारम्भिक रकम	थपसहित जम्मा रकम	संरक्षक
३	मिलन काउछा स्मृति छात्रवृत्ति	२०६८/०९/१६	मीना काउछा	२५०००.००		बालसिंह काउछा मगर
४	के.आई.भी. सूचना तथा प्रविधि छात्रवृत्ति पुरस्कार	सन् २०१२	Jiyoung Jeon, Eunmi Lee, Choongin Lee, Boram Lee, Jangsek Kim, Sangho Kim, Sang Guen Lee and , Park Hwan	८००००.००		प्रधानाध्यापक
५	राइलो भलामी (तेजमान/जमुना) जेहेन्दार छात्रवृत्ति	२०७०/१२/०२	धनबहादुर भलामी	२५५५५५.००	३३३५५५.००	श्याम भलामी
६	इन्द्र-मान शैक्षिक क्रियाशीलता प्रोत्साहन पुरस्कार	२०७०/१२/२९	डोर विक्रम श्रीस	५१०००.००	५७०००.००	
७	तेजमान-जमुना स्मृति	२०७१/०८/०२	मोहन ब.भलामी मगर	२५०००.००	२८५०००.००	मदन भलामी
८	चन्द्र-श्रीधरा थापा श्रीस	२०७१/१०/२८	भगबहादुर थापा	२५५२५.००		
९	गोपाल स्मृति लिलादेवी विज्ञान पुरस्कार	२०७१/११/०५	थम्मनबहादुर के.सी.	५१०००.००		
१०	दिव्यवेद प्रोत्साहन पुरस्कार	२०७२/०७/०७	दिव्याकुमारी उपाध्याय पन्थी	५००००.००		रमेशप्रसाद पन्थी
११	टेकबहादुर भगरीदेवी छात्रवृत्ति पुरस्कार	२०७२/११/१४	गणेशबहादुर अधिकारी	२५१०५.००		
१२	शमशेर-मदन मल्ल स्मृति पुरस्कार	२०७२/१०/२९	सावित्रीदेवी चन्द	५००००.००		भरत चन्द
१३	जितबहादुर इन्द्रकुमारी भुजेल छात्रवृत्ति	२०७२/११/१४	रुद्रबहादुर भुजेल	१०११११.००		
१४	कृष्ण डण्डपाणी मरासिनी छात्रा छात्रवृत्ति	२०७२/११/१४	रुक्मणी पन्थी	५००००.००		
१५	के.आइ.भी जेहेन्दार छात्रवृत्ति द्वितीय	सन् २०१६	Korian Kimhyeryeong, Choo Jae Young, Hong Ju Lee	६००००.००		प्रधानाध्यापक
१६	बोम ब. श्रीस स्मृति छात्रवृत्ति	२०७३/११/१४	विष्णुबहादुर श्रीस	२५०००.००		
१७	सत्यमान पदमकुमारी श्रेष्ठ स्मृति छात्रवृत्ति	२०७३/११/१४	मानबहादुर श्रेष्ठ	१,०५,५००		मानबहादुर श्रेष्ठ
१८	पूर्णप्रसाद शेरचन स्मृति छात्रवृत्ति	२०७३/११/१४	बुद्धिकुमारी शेरचन	२५०००.००		बुद्धिकुमारी शेरचन
१९	तिलबहादुर कौशीला थापा श्रीस छात्रवृत्ति	२०७४/०८/२८	तिलबहादुर थापा श्रीस	१,११,१११.००		तिलबहादुर थापा श्रीस

क्र. सं.	अक्षयकोषको नाम	स्थापना मिति	अक्षयकोषका संस्थापक	कोषको प्रारम्भिक रकम	थपसहित जम्मा रकम	संरक्षक
२०	विद्यार्थी कल्याणकारी छात्रवृत्ति अक्षयकोष	२०७३ असोज	सिद्धबाबा मा.वि.	४००००.००		सिद्धबाबा मा.वि.
२१	चन्द्रशान्ति विश्वकर्मा छात्रवृत्ति	२०७३/१०/१०	राजेन्द्र विश्वकर्मा	५००००.००		राजेन्द्र विश्वकर्मा
२२	जितबहादुर पल्लीस्मृति छात्र भलिवल पुरस्कार	२०७५/०१/०१	होमबहादुर पल्ली	५००००		होमबहादुर पल्ली
२३	चुरामणि स्मृति भौतिकी पुरस्कार	२०७५/०१/०१	बद्री ज्ञवाली	२५०००		बद्री ज्ञवाली
२४	भगवानु थापा श्रीस शिक्षक पुरस्कार	२०७५/०१/०१	भगबहादुर थापा श्रीस	२५०००		भगबहादुर थापा श्रीस
२५	मु.डिल्लीराज स्मृति लक्ष्मी ज्ञवाली उत्कृष्ट अर्थशास्त्र पुरस्कार	२०७५/०१/०२	हरि ज्ञवाली पूजा ज्ञवाली	२५०००		परिवेश र युगश्री ज्ञवाली
२६	डिलबहादुर स्मृति पुरस्कार	२०७५/०१/०३	शारदा भलामी	२५०००	३५०००	शारदा भलामी
२७	हीरा सुनार लक्ष्मी रसाइली स्मृति पुरस्कार	२०७५/०१/०४	टीका वि.क. रेश्मा वि.क.	१०००००	१५००००	टीका वि.क. रेश्मा वि.क.
२८	जितबहादुर-गोवानकला थापा काउछा स्मृति	२०७६/१२/०५	यमबहादुर थापा काउछा	५००००		यमबहादुर थापा काउछा
२९	उमा गुमानसिंह बस्नेत स्मृति उत्कृष्ट छात्रा	२०७७/०५/०५	माधवी बस्नेत (थापा)	५१०११		उपांशु थापा
३०	महेश्वर अर्याल स्मृति छात्रवृत्ति	२०७७/०५/२८	अञ्जु अर्याल	२५०००		अञ्जु अर्याल
३१	भबिलाल-बाटुला विश्वकर्मा छात्रवृत्ति	२०७७/०७/२३	बाटुला विश्वकर्मा	५५५५५		कृष्ण विश्वकर्मा
३२	विष्णुकुमारी थापा स्मृति उत्कृष्ट पाठक पुरस्कार	२०७७/११/१४	विपिना थापा	२००००		विपिना थापा
३३	भीमबहादुर स्मृति फुर्सी विश्वकर्मा छात्रवृत्ति	२०७७/११/१४	धनबहादुर विश्वकर्मा	५००००		धनबहादुर विश्वकर्मा
३४	सिद्धबाबा १०+२ पहिलो ब्याच जेहेन्दार छात्रवृत्ति	२०७७/११/१४	१०+२ का पहिलो ब्याचका विद्यार्थीहरू	१०००००	१५५०००	प्रधानाध्यापक
३५	धनीश्वर महत स्मृति छात्रवृत्ति	२०७७/११/१४	एस्.एल्.सी. ब्याच २०५७	१२००००		प्रधानाध्यापक
३६	चिन्ताबहादुर जैकला स्मृति छात्रवृत्ति	२०७७/११/२०	गुमानसिंह थापा मगर	५००००		
३७	रामचन्द्र थापा काउछा स्मृति छात्रवृत्ति	२०७८/०१/०१	मीनादेवी थापा काउछा	३००००		
३८	खड्गनारायण विष्णुकुमारी श्रेष्ठ छात्रवृत्ति	२०७८/०७/१६	नरप्रसाद श्रेष्ठ	११११११		

क्र. सं.	अक्षयकोषको नाम	स्थापना मिति	अक्षयकोषका संस्थापक	कोषको प्रारम्भिक रकम	थपसहित जम्मा रकम	संरक्षक
३९	भाग्यरेखा छात्रवृत्ति	२०७८/०९/१३	रेखा पौड्याल	३००००		
४०	सीता-यमकान्त पाण्डे छात्रवृत्ति अक्षयकोष	२०७८/११/०५	कृष्णप्रसाद पाण्डे	१०५५५५		
४१	अरुणा-कृष्ण पाण्डे जेहेन्दार छात्रवृत्ति	२०७८/११/१५	अरुणा पाण्डे	५०५५५५		
४२	मिनबहादुर टीका कुँवर छात्रवृत्ति	२०७८/११/०६	संगीता कुँवर	२५०००		
४३	रुक-कुन्ता भलामी स्मृति छात्रवृत्ति	२०७८/११/०७	श्रीप्रसाद भलामी	१०११११		

शे.स. २०७७/०७८ मा विशिष्ट व्यक्ति तथा संघसंस्थाबाट विद्यालयमा गरिएको अवलोकन भ्रमण तथा अनुगमनको वितरण

क्र. सं.	मिति	संघ/संस्था	ठेगना	नेतृत्व
५१	१२/५/२०७७	सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय	पाल्पा	स्टीम कोर्डिनेटर रविन्द्र अर्याल र सब इन्जिनियर सौगात सुनार
५२	४/२१/२०७८	सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय	पाल्पा	स्टीम संयोजक रविन्द्र अर्याल, का.प्र. लक्ष्मणप्रसाद झवाली र इन्जिनियर रवि पन्थी
५३	५/८/२०७८	जि.आ.का.ई	गुल्मी	सब इन्जिनियर सुधिर कुमार सिंह इन्जिनियर लक्ष्मण राउत
५४	५/१६/२०७८	जि.आ.का.ई	गुल्मी	सब इन्जिनियर अमर कठायत, इन्जिनियर लक्ष्मण राउत
५५	५/२८/२०७८	शिक्षा तथा सामाजिक विकास लुम्बिनी प्रदेश	रूपन्देही	निर्देशक टीकाराम अर्याल
५६	१/५/२०७८	शि.वि. तथा शा.इ.	गुल्मी	सब इन्जिनियर पुलानन्द चौधारी र इन्जिनियर लक्ष्मण राउत शि.अ.स. अध्यक्ष चन्द्रबहादुर जि.सी.
५७	८/२/२०७८	सडक डिभिजन कार्यालय	पाल्पा	स्टेम संयोजक रविन्द्र अर्याल, शा.अ. पुन्यप्रसाद न्यौपाने, का.प्र. हरिलाल अर्याल
५८	९/१३/२०७८	रेसुझा नगरपालिका	गुल्मी	शा.अ.विष्णुप्रसाद झवाली
५९	१०/२/२०७८	शि.वि. तथा स.इकाइ	गुल्मी	इकाइ प्रमुख लोकनाथ मरासिनी, शा.अ. अम्बरबहादुर के.सी., शा.अ. पिताम्बर पन्थी

३५ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा विभिन्न विधामा सम्मानित हुने व्यक्तित्वहरू

सि.नं.	विवरण	सम्मान हुने व्यक्ति/संघसंस्था
१	संस्थापक सदस्य सम्मान	जहरसिंह श्रीस, भीष्मबहादुर काउछा भन्ने दल, रुद्रबहादुर भुजेल, बखानसिंह श्रेष्ठ, पदमबहादुर बुढाथोकी, दानबहादुर भलामी, तेजबहादुर भुजेल, डिलकुमारी थापा, उत्तमराज मरासिनी
२	अक्षयकोष संस्थापक सम्मान	श्री यमबहादुर थापा काउछा, श्री माधवी बस्नेत थापा, श्री अञ्जु अर्याल, श्री बाटुला विश्वकर्मा, श्री विपिना थापा, श्री धनबहादुर विश्वकर्मा
३	अक्षयकोषमा रकम थप गर्ने दातलाई सम्मान	श्री धनबहादुर भलामी, श्री मोहन भलामी, श्री टीकाराम विश्वकर्मा, श्री शारदा भलामी
४	मानार्थ सदस्य सम्मान	स्व.डिल कुमारी भलामी
५	विशिष्ट सदस्य सम्मान	नयाँ तथा पुराना ८० जना
६	ज्येष्ठ सदस्य सम्मान	श्री रूक्मणी पन्थी
७	उत्कृष्ट विद्यार्थी सम्मान	सुशीला पाण्डे, कक्षा ८
९	संघ संस्था सम्मान	शा.अ. पिताम्बर पन्थी, ई. लक्ष्मण राउत, ई. श.पूनिर्माण प्राधिकरण), सुभाष कार्की, सवइन्जिनियर (श.पूनिर्माण प्राधिकरण), यमबहादुर वि.क. (निर्माण समिति संयोजक)
१०	कलाकार सम्मान	अनिल खत्री
११	उत्कृष्ट अभिभावक सम्मान	रामकृष्ण पौडेल, रे.न.पा-८, तम्घास, गुल्मी
१२	उत्कृष्ट शिक्षक सम्मान	भगबहादुर ज्ञानु थापा उत्कृष्ट शिक्षक सम्मान : रविकुमार घर्ती जितबहादुर-गोवान कला थापा काउछा स्मृति अक्षयकोषबाट सम्मान : केशरबहादुर के.सी.
१३	उत्कृष्ट हाजिरी पुरस्कार	खिमकली भलामी
१४	दश वर्षे सेवा सम्मान	इन्दु थापा, दिलबहादुर पाइजा
१५	पन्ध्र वर्षे सेवा सम्मान	मधु श्रीस, हरि ज्वाली
१६	बीस वर्षे सेवा सम्मान	थम्पनबहादुर के.सी.
१७	पूर्व शिक्षक सम्मान	पुनम सराङ्कोटी, मनिषा कुँवर
१८	पूर्व पदाधिकारी सम्मान	तिलबहादुर थापा, सपना थापा, तेजकुमारी क्षेत्री, सुशीला मल्ल, यमबहादुर वि.क., बेलबहादुर थापा काउछा, थम्पनबहादुर के.सी., चन्द्रबहादुर जि.सी., रुद्रबहादुर श्रीस, सावित्रा गिरी, रेश्मा वि.क., बालसिंह वि.क., कृष्णा कुँवर, वासुदेव पन्थी, यज्ञमूर्ति थापा श्रीस, युवराज अर्याल, गणेशप्रसाद गैरे, विष्णुकुमारी टण्डन, कृष्णप्रसाद पन्थी

१०+२ पहिलो ब्याच छात्रवृत्ति अक्षयकोषमा रकम जम्मा गर्ने व्यक्तित्वको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर	रकम	क्र.सं.	नाम, थर	रकम
१	शान्ति राना	२१०००	५	सुरेन्द्र श्रेष्ठ	१००००
२	प्रकाश बुढाथोकी	१००००	६	विष्णु थापा	१००००
३	भक्त पौडेल	१००००	७	दानबहादुर घर्ती	१००००
४	अस्मिता शाह	१००००	८	सन्तोष थापा	१००००

क्र.सं.	नाम, थर	रकम
९	नवीन श्रेष्ठ	१००००
१०	राजेन्द्र पाण्डेय	५५००
११	बन्दना बिष्ट रूपाखेती	५०००
१२	शारदा भलामी	५०००
१३	ताराबहादुर बस्नेत	५०००
१४	राजु रजाली	५०००

क्र.सं.	नाम, थर	रकम
१५	बालकृष्ण श्रेष्ठ	५०००
१६	वसन्त भलामी	५०००
१७	प्रकाश बस्नेत	५०००
१८	कमल खत्री	३०००
१९	चन्द्रबहादुर सर्तुङ्गे	५०००
२०	रम के.सी.	५०००

यस अङ्कमा फोटोसहितको वितरणमा छुट भएका विशिष्ट सदस्यहरूको वितरण

क्र.सं.	नाम, थर	ठेगाना	रकम
९५९	शकुन्तला पेमी	भरतपुर महानगरपालिका-५, चितवन	फोटो अर्को अङ्कमा छापिने ।

विशेष सहयोग प्राप्त

यस विद्यालयमा अध्यापनरत शिक्षक निर्मला अर्यालकी छोरी एवम् पूर्व विद्यार्थी निशा अर्यालले आफ्नो जन्मदिनको अवसरमा कक्षा ३ मा अध्ययनरत संगीता कुँवरलाई यस वर्ष २०७८ को गर्ना. स्टेशनरी. पाठ्यपुस्तक र परीक्षा शुल्कका साथै मासिक शुल्क उपलब्ध गराउनुभएको छ ।

सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालयका विशिष्ट प्रतिभाहरू-२०७७/०७८

	<p>नाम : निराजन कुँवर कक्षा : १२ गुल्मीदरबार गाउँपालिका-६, गुल्मी</p> <p>(शैक्षिक सत्र २०७७/०७८ मा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट लिइएको कक्षा १२ को वार्षिक परीक्षामा GPA 3.52 प्राप्त गरी सर्वोत्कृष्ट स्थान हासिल गर्न सफल)</p>
--	---

	<p>नाम : प्रेमकुमार टण्डन कक्षा : ९ ए रेसुङ्गा नगरपालिका-२, तम्घास, गुल्मी</p> <p>(२०७८ पुस महिनामा यस विद्यालयमा सम्पन्न भएको जिल्लास्तरीय स्क्र्याबल प्रतियोगितामा उत्कृष्ट स्थान हासिल गरी तनहुँमा सम्पन्न राष्ट्रियस्तरको प्रतियोगिताबाट छनौट भई काठमाडौँमा हुने अन्तर्राष्ट्रियस्तरको प्रतियोगितामा भाग लिन सफल)</p>
---	--

	<p>नाम : सरोज पाण्डे कक्षा : ९ ए रेसुङ्गा नगरपालिका-११, सिमीचौर, गुल्मी</p> <p>(२०७८ पुस महिनामा यस विद्यालयमा सम्पन्न भएको जिल्लास्तरीय स्क्र्याबल प्रतियोगितामा उत्कृष्ट स्थान हासिल गरी तनहुँमा सम्पन्न राष्ट्रियस्तरको प्रतियोगिताका लागि छनौट हुन सफल)</p>
---	--

विद्यालयमा स्थापित सिद्धबाबा क्लोथ बैक, पुस्तकालय र लघु संग्रहालयमा सहयोग गर्ने महानुभावहरुको नामावली (शै.स. २०७७/०७८)

क्र. सं.	व्यक्ति/संस्थाको नाम	ठेगाना	सामग्री	परिमाण	एकाइ
१	युवराज अर्याल	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	२	जोर
२	जङ्गबहादुर सूज सेन्टर	रेसुङ्गा-८, तम्घास	जुता	२	जोर
३	अर्पण एण्ड प्रजिल होजेरी उद्योग	रेसुङ्गा-१, तम्घास	स्वीटर	१०	थान
४	राजेन्द्र विश्वकर्मा	लुम्बिनी फेसन इण्डष्ट्रिज	ट्र्याकसुट र टीसर्ट	१५+१५	थान
५	विजय शर्मा	न्यू सिद्धार्थ पुस्तक भण्डार	टोपी	४	थान
६	लक्ष्मण टेलर्स	रेसुङ्गा-१, तम्घास	सर्टपाइन्ट	५	जोर
७	खिमकली भलामी	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	२	जोर
८	पार्वती काउछा	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	३	जोर
९	इन्दु थापा	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	१	जोर
१०	सिर्जना काउछा	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	१	जोर
११	भगवती सारु	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	१	जोर
१२	रेनुका श्रेष्ठ	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	१	जोर
१३	मधु श्रीस	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	१	जोर
१४	शारदा भलामी	सिद्धबाबा मा.वि.	टीसर्ट	४	थान
१५	दिक्षा पुन	सिद्धबाबा मा.वि.	सर्टपाइन्ट	२	जोर
१६	मुना बराल	सिद्धबाबा मा.वि.	टाइ र बेल्ट	३+१	थान
१७	संस्कार शोपिङ्ग सेन्टर	रेसुङ्गा-१, तम्घास	स्वीटर	२०	थान
१८	प्युठानी कस्मेटिक पसल	रेसुङ्गा-८, तम्घास	जुता र मोजा	३०	जोर
१९	न्यू सिद्धार्थ पुस्तक पसल	रेसुङ्गा-८, तम्घास	पुस्तक	१००००	रूपैयाँ
२०	निर्मला अर्याल	सिद्धबाबा मा.वि.	तमाउरो	१	थान
२१	वासुदेव पन्थी	सिद्धबाबा मा.वि.	पुस्तक	१२	थान
२२	मुना बराल	सिद्धबाबा मा.वि.	पुस्तक	१०	थान

हार्दिक बधाई

यस विद्यालयका सहायक प्रधानाध्यापक युवराज अर्याल सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय, पाल्पाबाट लुम्बिनी प्रदेशस्तरमा उत्कृष्ट शिक्षकको रूपमा छनौट हुनुभएकोमा हार्दिक बधाईसहित उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

तिलबहादुर थापा
अध्यक्ष : वि.व्य.स.

चन्द्रबहादुर जि.सी.
अध्यक्ष : शि.अ.सं.
एवम्

डोर विक्रम श्रीस
प्रधानाध्यापक

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय परिवार

रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, खानीगाउँ, गुल्मी

गाउँपालिकाको अनुरोध

- फोहर सकेसम्म कम उत्पादन गर्न र जैविक अजैविक उत्पादित फोहरलाई वर्गीकरण गरी घरमै कम्पोष्ट मल बनाउने तथा फोहरलाई स्रोतको रूपमा व्यवस्थापन गर्न प्राथमिकता दिऔं
- जन्मदर्ता, विवाहदर्ता, मृत्युदर्ता, सम्बन्धविच्छेद एवम् बसाइसराइजस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गरौं ।
- घरको नक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गरौं, भवनसंहिताको पालना गरौं ।
- सामाजिक सुरक्षाभत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूले आफ्नो नाम भत्ता पाउने लिष्टमा छ/छैन, प्रत्येक वर्षको साउन महिनामा आ-आफ्नो वडा कार्यालयमा गई बुझौं र ढुक्क बनौं ।
- सवारीसाधन जथाभावी रूपमा पार्किङ्ग नगरौं ।
- आफ्नो टोललाई हप्ताको एक दिन नियमित रूपमा सफा गर्ने गरौं ।
- आफ्ना चौपाया छाडा नछाडौं, दुर्घटना न्यूनीकरणमा सहकार्य गरौं ।
- गाउँपालिकामा तोकिएको कर शुल्कहरू समयमै बुझाई विकास निर्माणमा सक्रिय सहभागी बनौं ।
- रूख रोपौं, वातावरण संरक्षण गरौं, हरियाली बढाऔं, स्वच्छ वातावरण बनाऔं ।
- खुल्ला स्थानमा दिसापिसाब नगरौं, सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।

मालिका गाउँपालिका

अर्खावाङ्ग, गुल्मी

हार्दिक श्रद्धाञ्जलि

यस विद्यालयका विशिष्ट सदस्यहरू कुञ्जरमणि गौतम, नरमाया काउछा, र दिलबहादुर खत्रीको असामयिक निधनले विद्यालयलाई अपूरणीय क्षति भएको छ । दिवङ्गत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै शोकाकुल परिवारजनमा ईश्वरले धैर्यधारण गर्ने शक्ति प्रदान गरुन् भन्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जलि व्यक्त गर्दछौं ।

कुञ्जरमणि गौतम

जन्म : २०२३/०८/१५
मृत्यु : २०७८/०२/१८

नरमाया काउछा

जन्म : २००३/०९/१५
मृत्यु : २०७८/०५/२९

दिलबहादुर खत्री

मृत्यु : २०७८/१०/०६

तिलबहादुर थापा
अध्यक्ष : वि.व्य.स.

चन्द्रबहादुर जि.सी.
अध्यक्ष : शि.अ.सं.
एवम्

डोर विक्रम श्रीस
प्रधानाध्यापक

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय परिवार

रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, खानीगाउँ, गुल्मी

विद्यालयका थप मानार्थ सदस्य

१७

नाम : भूपटसिंह भुजेल
 ठेगाना : रेसुङ्गा नगरपालिका-८, खानीगाउँ, तम्घास, गुल्मी
 जन्ममिति : १९६८/०७/२५
 पिता/माता : रुद्रबहादुर भुजेल/प्रेमकला भुजेल
 श्रीमती : मीना भुजेल
 सन्तान : दिना भुजेल र मधुसुधन भुजेल
 भ्रमण : बेलायत, भारत

थप अक्षयकोष संस्थापकको विवरण

३४

अक्षयकोष : **धनीश्वर महत स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष**
 स्थापित मिति : २०७७/११/१४
 संस्थापक : एस्. एल्. सी. ब्याच २०५७
 ठेगाना : रेसुङ्गा न.पा.-८, खानीगाउँ, तम्घास, गुल्मी
 कोषको रकम : **रु. १,२०,०००।- (अक्षरूपी एक लाख बीस हजार रुपैयाँ)**

प्रयोजन : एस्. एल्. सी. ब्याच २०५७ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले आफ्ना सहपाठी धनीश्वर महतको स्मृतिमा स्थापना गरिएको यस कोषबाट वार्षिक रूपमा प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयबाट एस्.ई.ई. उत्तीर्ण गरी कक्षा ११ मा अध्ययनरत छात्रछात्राहरूमध्येबाट गरीब तथा जेहेन्दार १/१ जनालाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।

३५

अक्षयकोष : **सिद्धबाबा १०+२ प्रथम ब्याच जेहेन्दार छात्रवृत्ति अक्षयकोष**
 स्थापित मिति : २०७७/११/१४
 संस्थापक : सिद्धबाबा १०+२ पहिलो ब्याच (२०६१/०६२)
 ठेगाना : रेसुङ्गा नगरपालिका-८, तम्घास, गुल्मी
 कोषको रकम : **रु. १,५५,५५५।- (अक्षरूपी एक लाख पचपन्न हजार पाँच सय पचपन्न रुपैयाँ)**

प्रयोजन : यस विद्यालयका १०+२ तहमा प्रथम ब्याचका पूर्व विद्यार्थीहरूद्वारा स्थापना गरिएको यस अक्षयकोषको ब्याजबाट प्राप्त रकम यस विद्यालयको १०+२ मा अध्ययन गर्ने जेहेन्दार एक जना छात्र र एक जना छात्रालाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।

३६

अक्षयकोष	: चिन्ताबहादुर जैकला स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष	
स्थापित मिति	: २०७७/११/२०	
संस्थापक	: गुमानसिंह थापा मगर	
जन्ममिति	: २०१७/०२/१५	
पिता/माता	: चिन्ताबहादुर/जैकला श्रीस मगर	
ठेगाना	: रेसुङ्गा-८, तम्घास, गुल्मी	
श्रीमती	: तुमकला थापा मगर	
सन्तान	: ईश्वर, पृथ्वी, पार्वती थापा मगर	
संलग्नता	: भूतपूर्व भारतीय सेना	
कोषको रकम	: रु. ५०,०००।- (अक्षरूपी पचास हजार रुपैयाँ)	
प्रयोजन	: यस अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा यु.के.जी.मा अध्ययनरत आमा गुमाएका दिपेश पुनलाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।	

३७

अक्षयकोष	: रामचन्द्र थापा काउछा स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष	
स्थापित मिति	: २०७८/०१/०१	
संस्थापक	: मीनादेवी थापा काउछा	
जन्ममिति	: २०१९/०५/१५	
पिता/माता	: ज्ञानबहादुर/खुमीकला राना	
ठेगाना	: रेसुङ्गा-८, तम्घास, गुल्मी	
श्रीमान्	: रामचन्द्र थापा काउछा	
सन्तान	: प्रशान्त थापा र प्रतीक्षा थापा	
कोषको रकम	: रु. ३०,०००।- (अक्षरूपी तीस हजार रुपैयाँ)	
प्रयोजन	: यस अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयको आधारभूत तहमा अध्ययनरत जेहेन्दार छात्र वा छात्रालाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।	

३८

अक्षयकोष	: खड्गनारायण विष्णुकुमारी श्रेष्ठ छात्रवृत्ति अक्षयकोष	
स्थापित मिति	: २०७८/०७/१६	
संस्थापक	: नरप्रसाद श्रेष्ठ	
ठेगाना	: रेसुङ्गा नगरपालिका-१, तम्घास, गुल्मी	
जन्ममिति	: १९९७/०२/२२	
पिता/माता	: खड्गनारायण श्रेष्ठ/विष्णुकुमारी श्रेष्ठ	
श्रीमती	: शान्तिदेवी श्रेष्ठ	
सन्तान	: राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ, निर्मला श्रेष्ठ, सरिता श्रेष्ठ, डा. वीरेन्द्र श्रेष्ठ	
संलग्नता	: विभिन्न सामाजिक तथा धार्मिक संघसंस्था	
संरक्षक	: राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ	
कोषको रकम	: रु. १,११,१११।- (अक्षरूपी एक लाख एघार हजार एक सय एघार रुपैयाँ)	
प्रयोजन	: यस अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयबाट SEE परीक्षामा सहभागी भएकामध्ये गरीब तथा जेहेन्दार एक जना छात्र/छात्रालाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।	

३९

अक्षयकोष	: भाग्यरेखा छात्रवृत्ति अक्षयकोष	
स्थापित मिति	: २०७८/०९/१३	
संस्थापक	: रेखा पौड्याल	
जन्ममिति	: २०५१/०२/०२	
शिक्षा	: स्नातकोत्तर	
पिता/माता	: गौतम/भागिरथा पौड्याल	
श्रीमान्	: शिशिर पोख्रेल	
ठेगाना	: मालिका गाउँपालिका-८, मर्भुङ्ग, गुल्मी	
संलग्नता	: राष्ट्रिय सहकारी बैङ्क, काठमाडौं	
संरक्षक	: भागिरथा पौड्याल	
कोषको रकम	: रु. ३०,०००।- (अक्षरूपी तीस हजार रुपैयाँ)	
प्रयोजन	: यस अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयमा गठित नेपाल जुनियर/युवा रेडक्रस सर्कलका लागि प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरू खरिद गरिनेछ ।	

४०

अक्षयकोष	: सीता-यमकान्त पाण्डे छात्रवृत्ति अक्षयकोष	
स्थापित मिति	: २०७८/११/०५	
संस्थापक	: कृष्णप्रसाद पाण्डे	
जन्ममिति	: २०२७/११/०५	
शिक्षा	: कक्षा १०	
पिता/माता	: यमकान्त पाण्डे/सीता पाण्डे	
ठेगाना	: रेसुङ्गा नगरपालिका-७, सोता, तम्घास, गुल्मी	
श्रीमती	: अरुणा पाण्डे	
सन्तान	: आकृती पाण्डे र आयुष पाण्डे	
संलग्नता	: आजीवन विशिष्ट सदस्य : वीरेन्द्र शिक्षा क्याम्पस, अर्घाखाँची, संस्थापक सदस्य : सूर्यथुम क्याम्पस, अर्घाखाँची, आजीवन सदस्य : किरण पुस्तकालय, गुल्मी, रेसुङ्गा बहुमुखी क्याम्पस, गुल्मी, बुक बैंक नेपाल, रानीबास, गुल्मी, तम्घास स्थान संयुक्त मन्दिर व्यवस्थापन समिति, तम्घास, उपल्लो तम्घास माध्यमिक विद्यालय, गुल्मी । आजीवन विशिष्ट सदस्य : महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय, तम्घास । संस्थापक : अरुणा-कृष्ण पाण्डे अक्षयकोष, महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय, तम्घास ।	
कोषको रकम	: रु. १,०५,५५५।- (अक्षरूपी एक लाख पाँच हजार पाँच सय पचपन्न रुपैयाँ)	
प्रयोजन	: यस अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयमा अध्ययनरत (बाबुआमा वा बाबु र आमामध्ये कुनै एक गुमाएका) जेहेन्दार छात्र वा छात्रालाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।	

४१

अक्षयकोष	: अरुणा-कृष्ण पाण्डे जेहेन्दार छात्रवृत्ति अक्षयकोष	
स्थापित मिति	: २०७८/११/०५	
संस्थापक	: अरुणा पाण्डे	
जन्ममिति	: २०३८/१०/११	
शिक्षा	: कक्षा १०	
पिता/माता	: हिमलाल पाण्डे/कुन्तकला पाण्डे	
ठेगाना	: रेसुङ्गा नगरपालिका-७, सोता, तम्घास, गुल्मी	
श्रीमान्	: कृष्णप्रसाद पाण्डे	
सन्तान	: आकृती पाण्डे र आयुष पाण्डे	
संलग्नता	: व्यवस्थापक : ऋषि स्टेशनरी एण्ड जनरल सप्लायर्स, सञ्चालक : भण्डारी छापाखाना, तम्घास ।	
कोषको रकम	: रु. ५०,५५५।- (अक्षरूपी पचास हजार पाँच सय पचपन्न रुपैयाँ)	
प्रयोजन	: यस अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयमा अध्ययनरत गरीब, अति विपन्न तथा जेहेन्दार छात्र वा छात्रालाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।	

४२

अक्षयकोष : **मिनबहादुर टीका कुँवर छात्रवृत्ति अक्षयकोष**

स्थापित मिति : २०७८/११/०६
 संस्थापक : संगीता कुँवर
 जन्ममिति : २०५२/०३/३१
 शिक्षा : १०+२
 पिता/माता : मिनबहादुर/टीका कुँवर
 ठेगाना : इस्मा गाउँपालिका-१, गुल्मी (हाल : टोकियो, जापान)
 श्रीमान् : राजेश विक्रम थापा
 संलग्नता : वैदेशिक रोजगार
 संरक्षक : राजेश विक्रम थापा
 कोषको रकम : **रु. २५,०००/- (अक्षरूपी पच्चीस हजार रुपैयाँ)**
 प्रयोजन : यस अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयको आधारभूत तहमा अध्ययनरत छात्र/छात्रामध्ये जेहेन्दार छात्रा एक जनालाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।

४३

अक्षयकोष : **रुक-कुन्ता भलामी स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष**

स्थापित मिति : २०७८/११/०७
 संस्थापक : श्रीप्रसाद भलामी
 जन्ममिति : २०२३/०९/०१
 शिक्षा : स्नातकोत्तर
 पिता/माता : रुकबहादुर भलामी/कुन्ता भलामी
 ठेगाना : रेसुङ्गा-८, तम्घास, खानीगाउँ, गुल्मी
 श्रीमती : मीना भलामी
 सन्तान : डा. सोफिया भलामी, शुभेक्षा भलामी, सन्देश भलामी
 संलग्नता : संस्थापक प्रिन्सिपल : रिडर्स पब्लिक हाई स्कूल, तम्घास, गुल्मी ।
 केन्द्रीय उपाध्यक्ष : नेपाल राष्ट्रिय मगर संघ ।
 सल्लाहकार : श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय, तम्घास, गुल्मी ।
 : प्याब्सन, गुल्मी ।
 पूर्व अध्यक्ष : गुल्मी उद्योग वाणिज्य संघ, गुल्मी ।
 : प्याब्सन, गुल्मी ।
 : रेडियो रेसुङ्गा, गुल्मी ।
 : रेसुङ्गा सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, गुल्मी ।
 पूर्व उपाध्यक्ष : रेसुङ्गा बहुमुखी क्याम्पस, तम्घास, गुल्मी ।
 लगायत विभिन्न शैक्षिक, धार्मिक संघसंस्था तथा राजनीतिक पार्टीमा संलग्न ।

कोषको रकम : **रु. १,०१,१११/- (अक्षरूपी एक लाख एक हजार एक सय एघार रुपैयाँ)**
 प्रयोजन : यस अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याजबाट यस विद्यालयको आधारभूत तहमा अध्ययनरत जेहेन्दार छात्र वा छात्रालाई विद्यालयको वार्षिकोत्सवको अवसरमा छात्रवृत्तिस्वरूप नगद र प्रमाण-पत्र प्रदान गरिनेछ ।

विद्यालयका थप विशिष्ट सदस्यहरू (८६३-६१७)

निमकला मरासिनी
रेसुङ्गा न.पा.-६, नयाँगाउँ, गुल्मी

कमला अधिकारी
रेसुङ्गा न.पा.-१०, सिमीचौर, गुल्मी

डिलकुमारी के.सी.
रेसुङ्गा न.पा.-५, मुक्तापानी, गुल्मी

सन्तोष न्यौपाने
रेसुङ्गा न.पा.-९, तम्घास, गुल्मी

राममणि पन्थी
रेसुङ्गा न.पा.-९, तम्घास, गुल्मी

नेत्रप्रसाद पाण्डे
रेसुङ्गा न.पा.-१४, तम्घास, गुल्मी

किम सन्ध्या बिष्ट
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

दिक्षा पुन
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

घनश्याम पाण्डे
रेसुङ्गा न.पा.-१०, सिमीचौर, गुल्मी

विष्णुप्रसाद पन्थी
रेसुङ्गा न.पा.-९, तम्घास, गुल्मी

चन्द्रबहादुर रेश्मी
रेसुङ्गा न.पा.-१४, पराली, गुल्मी

दिपा सत्री
मुसिकोट न.पा.-२, गुल्मी

विष्णु नेपाली
रेसुङ्गा न.पा.-२, तम्घास, गुल्मी

हीरा काउछा
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

मन्दिप मलानी
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

वसन्त कुँवर
चन्द्रकोट-५, म्याघा, गुल्मी

टीकाराम घर्ती
रेसुङ्गा न.पा.-३, भाङगाउँ, गुल्मी

सविना पाण्डे
रेसुङ्गा न.पा.-११, राङ्वास, गुल्मी

रूपा सुनार
रेसुङ्गा न.पा.-१०, सिमीचौर, गुल्मी

ललिता परियार
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

पुनानन्द चौधरी
खड्क न.पा.-५, सप्तरी

खुम्बहादुर राना
रेसुङ्गा न.पा.-११, राङ्वास, गुल्मी

तमलाल (राजु) राना
रेसुङ्गा न.पा.-११, राङ्वास, गुल्मी

सूर्यकुमार पाण्डे
रेसुङ्गा न.पा.-२, तम्घास, गुल्मी

देवबहादुर खास
रेसुङ्गा न.पा.-१४, रातामाटा, गुल्मी

विद्यालयका थप विशिष्ट सदस्यहरू (२१८-२४२)

गणेश श्रीपाली
रेसुङ्गा न.पा.-६, गुल्मी

निशेष श्रेष्ठ
रेसुङ्गा न.पा.-१, तम्घास, गुल्मी

रमेश पाण्डे
सत्यवती गा.पा.-१, अश्लेवा, गुल्मी

बाबुराम खत्री
धुर्कोट गा.पा.-४, जैसिथोक, गुल्मी

प्रमिला भण्डारी
छत्रकोट गा.पा.-१, हुँगा, गुल्मी

सुरेन्द्र थापा
रेसुङ्गा न.पा.-४, अर्खले, गुल्मी

अर्जुन पौडेल
धुर्कोट गा.पा.-७, बाग्ला, गुल्मी

प्रकाश मरासिनी
रेसुङ्गा न.पा.-१, तम्घास, गुल्मी

रघुनाथ पन्थी
रेसुङ्गा न.पा.-७, तम्घास, गुल्मी

लोकमणि पाण्डे
रेसुङ्गा न.पा.-१०, सिमीचौर, गुल्मी

देविका वि.क.
मालिका गा.पा.-१, नेटा, गुल्मी

सुनिल मुजेल
रेसुङ्गा न.पा.-३, तम्घास, गुल्मी

प्रकाश बुढाथोकी
रेसुङ्गा न.पा.-२, तम्घास, गुल्मी

मक्त पौडेल
मालारानी-३, खनदह, अर्घाखाँची

रविनकुमार श्रीस
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

सुमबहादुर श्रीस
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

अर्जुन श्रीस
रेसुङ्गा न.पा.-३, तम्घास, गुल्मी

ताराबहादुर खत्री
इस्मा गा.पा.-१, गुल्मी

सम्कना मलामी
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

हीमा मलामी
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

जमुना न्योपाने
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

उर्मिला श्रीस
मालिका गा.पा.-३, हवाङ्दी, गुल्मी

शेरबहादुर विश्वकर्मा
रेसुङ्गा न.पा.-२, तम्घास, गुल्मी

अस्मिता सडका
धुर्कोट गा.पा.-१, नयाँगाउँ, गुल्मी

रीता खनाल
रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

विद्यालयका थप विशिष्ट सदस्यहरू (२४३-२५८)

राधिका पाण्डे

रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

शिक्षा आचार्य

रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

विशाल घिमिरे

मुसिकोट न.पा.-२, देउराली, गुल्मी

सन्तु थापा

रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

गीता मुसाल

मालारानी गा.पा.-२, प्युठान

डा. महेश पोख्रेल

तिलोत्तमा-२, रूपन्देही

मुक्तबहादुर घर्ती

रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

रीना घर्ती

रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

वृडामणि पाण्डेय

रेसुङ्गा न.पा.-९, तम्घास, गुल्मी

सुमकुमारी भुजेल

रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

पशुपति मलामी

रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

पवित्रा खनाल अर्याल

रेसुङ्गा न.पा.-२, तम्घास, गुल्मी

पुनाराम घिमिरे

मालिका गा.पा.-३, हवाइदी, गुल्मी

मितू खत्री थापा

रेसुङ्गा न.पा.-८, तम्घास, गुल्मी

श्यामलाल कुँवर

रेसुङ्गा न.पा.-५, भुवनपानी, गुल्मी

आजाद मिया

रेसुङ्गा न.पा.-९, तम्घास, गुल्मी

Admission
OPEN

+2
SCIENCE
MANAGEMENT
HUMANITIES

RATED THE 2ND BEST
**BUSINESS
SCHOOL
OF NEPAL**

MEGA COLLEGE
—mega centre for excellence—

Big
Dream

You have to think big to be big.

BBM/BCA/BBS/BSW/MBS/B.Sc. CSIT

Affiliated TU

We Provide:

Students Exchange Program, Job Placement, Internship
preparation Classes for PSC,
TOEFL, GRE, and entrepreneurship skill training.

नेपाल मेगा कलेज

बबरमहल, काठमाडौं
Phone: +977-1-4252488, 4239450
Email: info@nepalmegacollege.edu.np
www.nepalmegacollege.edu.np

नर्सरीदेखि डिग्रीसम्मका सम्पूर्ण पाठ्यपुस्तक, स्टेशनरी सामग्रीहरू साथै सम्पूर्ण तहका सहायक सामग्रीहरू, थोक तथा खुद्रा चाहिएमा सम्भन्नुहोस् । साथै विज्ञान तथा प्राविधिक विद्यालयका लागि आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण ICT तथा प्रयोगशालासम्बन्धी सामग्रीहरू उपलब्ध गराउँदछौं ।

न्यू देउराली इन्टरप्राइजेज

लुम्बिनी क्षेत्रमा युनिक पब्लिकेशन, एलाइड पब्लिकेशन, रिलाइन्स पब्लिकेशन, ब्रेनट्रेन पब्लिकेशन तथा क्रियटिभ पब्लिकेशनको अधिकृत बिजनेस

जेसिसचोक, बुटवल, रुपन्देही

सम्पर्क : ८८५७०३९०१७

प्रो. रामकृष्ण वापागाईं

- ❑ नेपाली, चाइनिज, इण्डियन कन्टिनेन्टल खाना, नास्ता
- ❑ सभा, सेमिनारका लागि ५० जनासम्म अट्ने सभाहल
- ❑ क्वालीटी फ्रोजन फूडका उत्पादनहरू

WOK N PAN
FAMILY RESTAURANT

Resunga Municipality-8, Tamghas, Khanigaun, Gulmi
Tel.: 079-520941 Cel.: 9847228121, 9847570497

फिल्ड ट्रिपमा सहभागी शिक्षक तथा विद्यार्थीहरू

NCC तालिममा सहभागी प्रशिक्षक र विद्यार्थीहरू

विद्यालयमा सञ्चालित ECD कक्षाको अवलोकन गर्दै
नगर शिक्षाअधिकृत

अक्षयकोष संस्थापक नरप्रसाद श्रेष्ठलाई सम्मान गर्दै
प्रमुख अतिथि

अक्षयकोष संस्थापक बाटुला वि.क.लाई सम्मान गर्दै
प्रमुख अतिथि

विद्यालयको ३५ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा वार्षिक मुखपत्र 'आवाज'को १७ औं अङ्क विमोचन गर्दै प्रमुख अतिथि

विद्यालयको ३५ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा आयोजित स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम

विद्यालयको ३५ औं वार्षिकोत्सवमा नृत्य प्रस्तुत गर्दै विद्यार्थीहरू

भूकम्प सुरक्षा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम

STEM Lab को प्रयोग र महत्त्वसम्बन्धी अभिमुखीकरण

विद्यालयको विज्ञान प्रयोगशालामा सिकाइ क्रियाकलाप गर्दै विद्यार्थीहरू

विद्यालयको कम्प्युटर ल्याबमा सिकाइ सहजीकरण गर्दै शिक्षकका साथमा सिक्दै विद्यार्थीहरू

ISA प्रोजेक्ट अन्तर्गत हाम्रा वरिपरिका जडिबुटीहरूको जानकारी लिँदै विद्यार्थीहरू

"म मेरो विरुवाबाट स्वास फेर्छु" कार्यक्रमअन्तर्गत वृक्षारोपणमा सहभागी विद्यार्थीहरू

विद्यालयको ३५ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा वार्षिक मुखपत्र 'आवाज' नियाल्दै अतिथिहरू

बालविकास केन्द्रमा रमाउँदै विद्यार्थीहरूका साथमा अभिभावक

ISA कार्यक्रमअन्तर्गत स्वस्थवर्धक खानेकुरा प्रस्तुत गर्दै विद्यार्थीहरू

सीपविकास कार्यक्रमअन्तर्गत दुनाटपरी खुट्टन सिक्दै विद्यार्थीहरूका साथमा सिकाउँदै शिक्षकहरू

विद्यालय परिसरमा वृक्षारोपण गर्नुहुँदै प्रमुख जिल्ला अधिकारी पुण्यविक्रम पौडेल

३५ औं वार्षिकोत्सवमा नृत्य प्रस्तुत गर्दै विद्यार्थीहरू

पुनर्निर्माण प्राधिकरणको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा निर्मित विद्यालयको भवन

श्री सिद्धबाबा माध्यमिक विद्यालय, तम्घास, गुल्मीको ३६ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

RP Neupane
Director (9855016602)

PSYCHOLOGICAL EDUCATIONAL TOOLS

ECD TRAINING CENTER & CEMAC BAL BATIKA

(CEMAC NEPAL), Bharatpur-12, Prabhatchowk, Chitwan
Mob. : 9845052602, 9845219068,

शिक्षण सिकाइमा आधारित सम्पूर्ण शैक्षिक सामग्री, बालविकासमा आधारित बालउद्यानका सामग्रीहरू सुपथ मूल्यमा उपलब्ध गराउँदछौं ।

Best Wishes for the grand success of the 36th anniversary day of Shree Siddhababa Secondary School and its mouth piece 'Aawaz'

NEW MANISHA BOOKS & STATIONERS

Butwal, Rupandehi

Tel : 071-546544, Cel : 9857026378

AUTHORISED DEALER : KADERIYA AND OASIS PUBLICATION

Kathmandu, Nepal (Tel : 01-4224001)

A reputed publication for all kinds of Boarding School books and reference books for all secondary and college levels.

विद्यालयका सल्लाहकार समिति

रुकबहादुर थापा

घनबहादुर भलामी

मोहनबहादुर भलामी मगर

रुद्रबहादुर भुजेल

भरतबहादुर चन्द

यमबहादुर थापा काउछा

घनबहादुर श्रीस

सेतबहादुर भलामी

महबहादुर थापा

बालसिंह काउछा

श्रीप्रसाद भलामी

प्रितम काउछा

गोकर्णबहादुर भुजेल

तोमबहादुर थापा श्रीस

प्रकाश भलामी

पदमबहादुर बुढाथोकी

ई.हीराबहादुर भलामी

जंगबहादुर कुंवर

राजकुमार श्रेष्ठ

सूर्यबहादुर बस्नेत

नरबहादुर विष्ट

भरत भलामी

विद्यालयका मानार्थ सदस्यहरू

स्व.पूर्ण कु.उपाध्याय पन्थी

स्व. रुपसिंह काउछा

पुतलादेवी भट्टराई

खेतबहादुर भलामी

पूर्णबहादुर बुढाथोकी

भेषबहादुर थापा छन्त्याल

गमबहादुर थापा

उत्तमकुमार राजमण्डारी

चोपलाल थापा श्रीस

मोहन भलामी

खगिसरा भलामी

डिलकुमारी भलामी

ज्ञानबहादुर छन्त्याल

तेजबहादुर थापा

महपटसिंह भुजेल

शैक्षिक सत्र २०२०/२०२१ मा विद्यालयले प्राप्त गरेका उपलब्धीहरू

वर्तमान विद्यालय व्यवस्थापन समिति

तिलबहादुर थापा
अध्यक्ष

लालबहादुर गुर्जेल
सदस्य

यमबहादुर विश्वकर्मा
सदस्य

सीता आचार्य
सदस्य

सविना पाण्डे
सदस्य

रूपा सुनार
सदस्य

विष्णुमाया श्रीस
सदस्य

शिक्षक-प्रतिनिधि

डोर विक्रम श्रीस
सदस्य-सचिव

वर्तमान शिक्षक अभिभावक संघ

चन्द्रबहादुर जि.सी.
अध्यक्ष

बालसिंह विश्वकर्मा
सदस्य

विजय शर्मा
सदस्य

बालकृष्ण श्रेष्ठ
सदस्य

रामकृष्ण पौडेल
सदस्य

ललिता परियार
सदस्य

हरि जवाली
शिक्षक-प्रतिनिधि

तिलबहादुर थापा
पदेन सदस्य

डोर विक्रम श्रीस
सदस्य-सचिव

